

solt j.

**így értsd
az
újszövetséget!**

IGY ÉRTSD AZ ÚJSZÖVETSÉGET!

SOLT JENŐ

**IGY ÉRTSD
AZ
ÚJSZÖVETSÉGET!**

BÉCS, 1976

Egyházi jóváhagyással

Fedőlapterv: *Agnes Falkner*

Copyright 1976 by Verlag OPUS MYSTICI CORPORIS
(in Verbindung mit dem Österr. Pastoralinstitut)
A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14. -- Verlags-Nr. 320.

Druck : Novographic, 1238 Wien.

TARTALOM

1. Az újszövetségi Szentírással ismerkedünk	9
2. A bibliai világmodell.	11
3. Jézus Krisztus származása.	14
4. Keresztelő János gyermekkora	17
5. Szent József, az igaz férfi	19
6. Karácsonyi katekézis	21
7. A nyolcadik és a negyvenedik nap	24
8. Bölcsék jöttek napkeletről	27
9. A tudatos élet kezdetén.	29
10. Keresztények Krisztus előtt?	31
11. A Jordán partján kezdődött	34
12. A megkísértett Messiás	37
13. Jézus megdicsőülése a hegyen	39
14. A legelsők és akik őket követtek.	42
15. Jézus a boldogságról beszél.	44
16. Három rövid prédikáció.	47
17. Példabeszédekben szólott.	49
18. Isten országa	51
19. Az Isten-ország alacsony kapuja	53
20. Akiknek örülnek Isten országában.	55
21. Hol a jobbik hely Isten országában?	58
22. Isten országa – Isten Egyháza	60
23. Mit kell tennünk? – Az irtalmas szamaritánus	63
A dúsgazdag és a szegény Lázár	65
24. Előljárók a szolgálatban.	66
25. Az örökös tagok	69
26. A csodatevő Messiás.	71
27. A vakok látnak, a bénák járnak	73
28. Leprások tisztulnak, süketek hallanak.	76
29. Mindenféle betegségben szenvedők	79
30. Hatalom a gonosz fölött: ördögűzések	81
31. A természet erőinek ura.	84
32. A halak csodája	86
33. Égi kenyeret adott nekünk az Isten	88
34. Csodák a tengeren	91
35. Jézus úr a halál felett	93
36. Lázár feltámasztása	95
37. Útban a teljes dicsőség felé	97
38. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre	100
39. Ki az előkelőbb?	102
40. Vércseppek az Olajfák-hegyén	105
41. A kárhozat fia	107
42. Megszólalt a kakas	110

43. Kínzaték Poncius Pilátus alatt	112
44. Látjátok Őt, akit megfeszítettek	115
45. Jézus temetése és sírja.	118
Előzetes megjegyzés a feltámadásról szóló katekézishez	121
46. Feltámadott!	122
47. Akik láttak és hittek.	124
48. Két vasárnap este	127
49. A galileai viszontlátás	129
Meggondolások a mennybemenetelről szóló bibliaóra készítéséhez	131
50. A dicsőség királya	132
<i>Függelék: Találós kérdések (quíz) az Újszövetséghez</i>	<i>134</i>

A KIADÓ ELŐSZAVA

Solt ószövetségi bibliamagyarázatát („Igy értsd az Ószövetséget!”, Bécs, 1975) szervesen követi újszövetségi testvérkötete. Jelen esetben azonban kötelességünknek tartjuk hangsúlyozni, hogy ez a mű bibliamagyarázó lelkipásztorok segéd-könyve, nem pedig bárkinek szánt olvasmány.

A szentírástudomány új módszereinek alkalmazása, a „mítosztalanítás” az Újszövetségi Szentírásnál érthető módon több – ily téren kevésbé tájékozott – hívőben, különösen az idősebbekben, okozhat sokkot, mint az Ószövetséggel kapcsolatban, márcsak azért is, mert azt kevésbé ismerik, de elsősorban azért, mert nem vág annyira húsunkba-vérünkbe, mint az Újszövetség. Ezért a kiadó – lelkipásztori és pedagógiai szempontból – kötelességének tartja, hogy itt figyelmeztetéssel éljen, noha tudományos szempontból kétségtelenül kifogástalan, és a túlzó hipotézisektől tartózkodó, józan biblikus művet bocsájt a lelkipásztorok használatára.

Ez a figyelmeztetés gyakorlatilag azt jelenti, hogy könyvünket ne adjuk előkészítés nélkül híveink kezébe, hacsak nem kétségtelenül tájékozottakról van szó. Történjék ez akár szóban, akár idevonatkozó előzetes olvasmányok ajánlásával. Ilyen pl. kiadványaink között *Jacob Kremer* professzor könyve („Hogyan olvasuk a Szentírást?”, Bécs, 1974) és *Rudolf Schnackenburg* professzor „Tévesen magyaráztuk eddig a Bibliát?” c. tanulmánya, egyidejűleg megjelenő kiadványunkban („Régi kérdések, új válaszok – új kérdések, régi válaszok”, Bécs, 1976), valamint a *Xavier Léon-Dufour* szerkesztette magisztrális mű, a *Biblikus Teológiai Szótár*, amely magyarul *Nagy Ferenc* SJ és *Szabó Ferenc* SJ szerkesztésében jelent meg Szabó Ferenc kiadásában (Róma, 1974).

Mindezt előrebocsájtva abban a biztos reményben bocsátjuk útjára könyvünket, hogy az a lényeges Üzenet jobb megértéséhez segíti a keresztény hívőket.

BEVEZETÉS

A Szentlélek kegyelméből elérkezett számunkra az idő, hogy a kétezer éve adott Üzenetet a maga teljességében is helyesen értelmezzük. A Szentírásnak eddig nem ismert, vagy félreismert gondolatai is fellángoltassák szívünket. Emberi szóval: a legjobbkor jött az írások értelmezésének kegyelmi ajándéka, hogy minden keresztényt segítsen „bibliás emberre” alakulásában.

Elértünk a biblia-mozgalomnak erre az új pünkösdjére, hiszen a múltban oly sok nehézség ellenére is ragaszkodtunk az Üzenethez. Sokszor – sajnos – több erőt vesztegettünk arra, hogy a kötelezőnek hitt értelmezéshez a nyilvánvaló nehézségek ellenére is ragaszkodjunk, mint arra, hogy új értelmezési lehetőséget találjunk.

Nyugodtan elfogadhatjuk, hogy a bibliai események a legnagyobb részt összhangban vannak az élet megszokott rendjével. Bár az a tény, hogy Jézus Krisztusban a láthatatlan Isten láthatóan lépett anyagi világunkba, annak elfogadására kötelez, hogy vele és környezetében történhettek és történtek rendkívüli dolgok. De az is igaz, hogy a közénk jött Isten felvette természetünket és alávetette magát a mindennapi élet törvényeinek. Ennek az anyagvilágnak a „nyelvén” értette meg magát testvéreivel. Senki sem kívánhatja tehát tőlünk, hogy az Újszövetségi Szentírást a rendkívüli és csodás események kifogyhatatlan dokumentum-gyűjteményének tartsuk.

A hit kegyelmét aligha ahhoz kapjuk ugyanis, hogy a Szentírást azonosítva kétezeréves, sőt ennél is idősebb formai sajátosságaival, mondanivalóját erőltetve, vagy naív hiszékenységgel fogadjuk el. Sokkal inkább segít abban a hit, hogy az irodalmi és formai sajátosságokban is gyakran megbúvó üzenetet megértsük és átéljük. A sugalmazottságnak „in omnibus partibus” dogmája biztosan fémjelzi az ilyen exegézist is.

A sorjában következő bibliaórák mindenki számára érthetően és az exegézis tudományának mai állása szerint közvetítik az Üzenetet.

A használhatóságot kívánja fokozni az órák anyagának quiz-szerű feldolgozása a könyv végén.

1. AZ ÚJSZÖVETSÉGI SZENTIRÁSSAL ISMERKEDÜNK

Az emberek sok mindent fontosnak tartanak: a pénzt meg az egészséget. Azonban ezeknél is fontosabb, hogy mindig jóban legyünk Istennel. Életünkben és halálunk után is. Istennel az van jóban, aki szereti és mindig vele akar maradni.

Ő ugyanis olyannak teremtett bennünket, hogy mindig kívánczozunk igaznak, jónak és értékesnek lenni. Az az ember, aki felismeri magában ezt a jó természetet és követi szavát, eljuthat Isten ismeretére és szeretetére. Igen jó annak a gyereknek a dolga, akinek szülei, nagyszülei segítettek az Istent megtalálni, akinek beszéltek a Istenről, vagyis akit tanítottak a hitre. — S ami fontosabb, Isten is akarja, hogy higgyünk benne, fogadjuk őt Atyánknak. Sokféleképpen segíti is ezt. — Már mondtuk, hogy olyan természetet adott, mely rájöhet arra, hogy van Isten, és vágyódik utána. De hogy biztosan mindenki rátaláljon, még egy másik módot is talált a felénk való közeledésre: üzenetet küld magáról. Az üzenet jó része írásban érkezett: ez a Szentírás.

A szülők, akik gyermeküknek Istenről beszélnek, az írásos üzenetet mondják el saját szavaikkal.

Ilyenforma üzenetközvetítés a biblia-óra is.

Egy hasonlaltal tegyük érthetőbbé az eddigieket.

Az ember, ha szomjas, megnyitja a vízcsapot. Mindenki tudja, hogy a víz nem a falból folyik, hanem gyakran hosszú vezetéken keresztül a víztartályból érkezik. A tartályba meg a kútból vagy a forrásból kerül.

Hasonlóan vagyunk hitünkkel is. A jóvizű forrás maga Isten. Őrzője, tartálya, valóslási közösségünk a kereszténység. A vezeték pedig az istenhit üzenete, a Szentírás. Akik meg a csapot nyitják a szülők, meg az atya a bibliaórákon.

Tavaly azt az üzenetet tanultuk, melyet még nagyon régen, Jézus születése előtt küldött Isten az embereknek. Ez az ószövetségi Szentírás. Emlékszünk, azért kötötték az Ószövetséget, hogy az emberek jó viszonyba kerüljenek Istennel, aki előkészítette őket Fia, Jézus eljövetelére. Ha majd itt lesz, ráismerjenek és Isten küldöttjének fogadják el.

Idén a Szentírás második részéről, az Újszövetségről tanulunk. Arról szól, hogy Jézus már eljön, ugyanúgy Isten, mint az Atya. Így ő is forrása hitünknek. Jézus mégis inkább csak az Atya követének mondotta magát, aki által az Isten üzent. Ő mondotta: „Az én tanításom nem az enyém, hanem azé, aki engem küldött, az Atyáé.”

Jézus nem csak szavaival, sokkal inkább életével tanított! Jézus élete és tanítása olyan, mint egy jó hír, azok számára, akiknek sok a gondjuk és bajuk. Maga Jézus nevezte jóhírnék — görögül Evangéliumnak — tanítását. Tartalma röviden ez: nagyon szeret bennünket a jó Isten. Ugy, mint édes fiait, akik egyébként fiának Jézusnak, és egymásnak is testvérei vagyunk. Segít bennünket jónak lenni, halálunk után pedig hazavár bennünket.

Amerre Jézus megfordult, mindenütt összegyűjtötte az embereket és elmondta nekik ezt a jóhírt. Tudta azonban, hogy mint ember, nem prédikálhat mindig. Ezért hallgatói közül kiválasztott 12 férfit. Apostoloknak nevezte őket. Nekik

parancsolta meg, hogy amit tőle hallottak, adják tovább. Az apostolok szintén Evangéliumnak, vagyis örömhírnek nevezték Jézus üzenetét. Igazán nagy kincset kaptak az apostolok, mikor az Evangéliumot rájuk bízta! Jézus lelkükre kötötte: úgy becsüljék azt, mint őt magát. Azt is mondotta, hogy apostolait hallgatni ugyan-az, mint őt magát hallgatni.

Az apostolok nemcsak Jézus tanítását mondták el, hanem – mivel érdekelte az embereket – életéről is sokat beszéltek. Még magyarázatokat is fűztek hozzá. Idők múltával minden esemény könnyen feledésbe megy, ezért látszott szükségesnek, hogy Jézus életét és tanítását írásba foglalják. Tudták: a szó elhangzik, az írás megmarad. Először írtak egy könyvet, amely Jézus mondásait és beszédeit őrizte meg. Majd Máté apostol állította össze Jézus életéről szóló könyvét. Napvilágot látott több rövidebb feljegyzés is.

Az említett írárok az idők folyamán elvesztek, de szerencsére, ezt megelőzően, mint forrásmunkákat felhasználták ezeket négy világhírű könyv összeállításához. Ezeket a könyveket a keresztények közössége minden időben úgy tekintette, mint Isten írásos üzenetét. Mint az ószövetségi Szentírást. Nem volt szabad rajtuk semmit változtatni. Sőt a könyvek neve is ugyanaz lett, mint Jézus és az apostolok tanításának: Evangélium, ami magyarul annyit jelent, mint: örömhír, jóhír.

A négy könyvnek pontos cím is kellett. Jézusnak, vagy apostolainak környezetében élő négy olyan férfiről nevezték el a könyveket, akiknek legnagyobb részük volt az írásos és szóbeli hagyományok lejegyzésében. Így beszélünk Máté, Márk, Lukács és János-szerinti evangéliumról. A négy író közül kettő, Máté és János apostol volt. Márk és Lukács Péter és Pál apostol tanítványa, íródeákja.

Most az egyikből – Sz. Lukácséból – olvassuk a bevezetést. Figyeljük meg, mit ír forrásairól és a mű céljáról.

Lk 1, 14.

Lukács evangélista nemcsak Jézus életéről írt könyvet. Másik könyvében Jézus mennybemenetelét követő időkről és az első keresztények életéről tudósít. Amikor még éltek az apostolok és vezették Jézus híveit. Ezt a könyvet Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyvnek nevezzük. A négy Evangéliumot, és az Apostolok Cselekedeteit történeti könyveknek mondjuk, mert túlnyomórészt történelmi eseményekről van bennük szó. Az apostolok közül többen kereszténységet-tanító, magyarázó leveleket írtak ismerős egyházközösségeknek, mert éppen nem mehettek közéjük. Sz. János apostol pedig egy jövendő-lő-könyvet készített az Egyház sorsáról. Az említett iratoknak és történeti könyveknek közös neve: Újszövetségi Szentírás. Jegyezzük meg, hogy ez összesen 27 rész-iratból áll.

A történeti könyvek – bár eseményeket, beszédeket írnak le –, mégsem helyszíni tudósítások vagy riportok Jézus életéről. Inkább hittankönyvek. Magyarázzák a hitet, amit Jézus tanított. A példákat pedig az Ő életéből, elbeszéléseiből, valamint híveinek élettörténetéből veszik, és ezekkel világítják meg hitünk igazságait.

Az Újszövetségi Szentírást olvasva feltűnik, hogy az evangéliumok közül az első három eléggé hasonlít egymáshoz. Néha szóról szóra ugyanazt írják. Ennek az az oka, hogy íróik forrásmunka gyanánt felhasználták a már említett írásokat. De az

egyezősek ellenére mégis sokban eltérnek. Nyilván, mert íróik más és más eseményre emlékeztek vissza és más szájhagyományt tartottak fontosnak lejegyezni.

Az evangéliumok eltérését az is magyarázza, hogy kezdet kezdetén a könyvek különféle népeknek készültek. — A zsidókból lett keresztények számára — akik jól ismerték az ószövetséget —, Máté és Márk azt hangsúlyozta ki, hogy Jézus Isten fia, a megígért Messiás. Életében beteljesedtek amit a próféták jövendöltek. A pogányokból lett keresztények számára — akiket helyenként csak másodosztályú híveknek tartottak, — Lukács azt tartotta fontosnak leírni, hogy Jézus minden embernek megváltója, ideértve a szegényeket és bűnösöket is. Istennél nincs személyválogatás. — Ha meg majd Sz. János evangéliumát olvassa valaki, jusson eszébe, hogy ő Kisázsia lakói számára prédikált és írt. Ezek a népek bölcselkedő természetű emberek voltak. Pl. a jót és az igazságot fénynek, a rosszat és bűnt sötétségnek nevezték. Ma úgy mondjuk, szerették a képes beszédet. Az evangélista Jézus tanítását, olvasói kedvéért, a kisázsiaiak bölcselkedő beszédének megszokott hasonlataival mondja el.

Idén az Evangélium lesz a kézikönyvünk. Ebből ismerjük meg Jézus életét és tanítását. Alig lehet család, ahol nincs Újszövetségi Szentírás. Ha mégisincs, egy kis takarékoskodással összegyűjthetitek az árát. Ez lesz könyvtáratok legszebb és leértékesebb könyve.

Amikor az Evangélium olvasásába kezdünk, a felolvasó először figyelmeztet, hogy Jézus közeledik: „az Úr legyen veletek!” Majd bejelenti, hogy a négy könyv közül melyikből fog felolvasni. Ezután kis keresztjellel megérintjük a szöveg első betűjét, utána homlokunkat és ajkunkat, végül szívünket. Azt kérjük, amit ezek a keresztjek jelentenek: segítsen bennünket a Szentlélek Isten, hogy Jézus Evangéliumát jól megértjük. Adjon bátorságot, hogy másoknak is beszéljünk róla. Szívünkben pedig olyan szeretet legyen, hogy az Evangéliumot igazi kincsnek, értéknek tartsuk.

2. A BIBLIAI VILÁGMODELL

Elsőáldozásra jelentkezett egy felsős, aki még nem tanult hittant. Érdeklődve hittani ismeretei felől, megkérdeztem: „Kisfiam, tudod a Miatyánkot?” A lelegejét, de azt sem hiszem” — válaszolta. „Mert mi az a menny?” — kérdezte. „Ott fent valami? És milyen magasan van? Egyes űrhajósok, akik elég magasra jutottak, azt jelentették, hogy semmiféle mennyet nem láttak.” Előre féltam, mi lesz, ha majd arról tanulunk, hogy Jézus alászállt a poklokra. Miket fog akkor kérdezni!

Bibliaóráink során mi is találkozunk ilyenféle szavakkal: ég, Mennyei Atya, fogcsikorgatás a pokolban, alvilág, lagzi az égben stb. jó tudni, hogy mit kell ezeken értenünk. Ezért ilyesmikről lesz ma szó.

A felsősök számára a művelődési házban megalakult a modellező szakkör. Repülőgépeket építenek, gyakran igazi nagy gépek kicsinyített másait. Vannak modellek, melyek komolyan tudnak repülni, nem mint a kicsinyek papírrepülői. Más modellezők villanymozdonyoknak, ismét mások pedig tengeri hajóknak építik meg kicsinyített alakú modelljét.

Az iskolai fizikai szertárban van egy egészen különleges modell, a naprendszeré. Érdekes kis szerkezet. Ezen a modellen az égitestek, vagyis a bolygók arányosan kicsinyített golyók. Különböző távolságokra vannak ezek központjuktól, egy aránylag nagy golyótól, a Naptól. Legközelebb kering hozzá a Merkúr. Nagyobb nála és távolabbról is körözi a Vénusz. Még messzebb a Föld. Ennek külön is van egy kis bolygója, a Hold. A modellt egy hajtószerkezet működteti. Így segít elképzelni, hogyan forognak a bolygók a Nap körül. Mutatja azt is, hogy Földünk csak kicsiny része a nála mérhetetlenül nagyobb világmindenségnek.

A nagyon régen élő emberek, így azok is, akik a Biblia megírása idején éltek, nem így képzelték el földünk helyét a világmindenségben. Igaz, nem segítették távcsövek a látásukat, szemük pedig ugyancsak becsapta őket. Úgy gondolták, hogy földünk egy hatalmas óceánban úszó igen nagy sziget. Fölötte szilárd anyagból készített félgömb alakú tető, az égboltozat. Ezen járják útjukat, mint világító lámpások az égitestek. A boltozat fölé egy másik tengert, felső óceánt képzeltek. Ez lenne földünk esőtartálya. A zsilipeinek megnyitása és elzárása – hogy ti. legyen eső, vagy megszűnjék esni – az Isten dolga. Ő maga az égboltozat fölött lakik. Országá a mennyország. Innen nézi az embereket, innen irányítja a világ sorsát, a jókat is ide várja.

A régiek a föld felszíne alatt is különálló világot képzeltek. Ez az alvilág, az örök sötétség birodalma. Lakói a megholtak lelkei. – Az emberek idővel Isten tanításából megtudták, hogy a gonoszokat, akiket itt a földön nem eléggé büntetett meg, egy másik világon fogja megbüntetni. Ennek a büntetésnek a helyét is ide, az alvilágba képzelték. Ezért nevezik az alvilágot másképpen pokolnak. Amikor a Hiszekegyben azt mondjuk, hogy „Jézus szálla alá poklokra”, nem azt értjük rajta, hogy itt az alvilágban is megfordult, s hogy szenvedett volna. Inkább azt, hogy mint ember meghalt. Látszólag megsemmisült, teljesen elfogadta az ember-sors törvényét, a halált, az alvilág lakóinak sorsát.

A régiek világképe az újszövetségi Bibliában is tükröződik. Az Úr Jézus és az apostolok e régi világfelfogás szerint éltek és beszéltek. A tanítás, mely ránk maradt, át meg át van szöve ezzel a gondolkodásmóddal. Amikor Jézus a Szentírás szerint a mennyországról, a mennyei Atyáról beszélt, amikor a Hiszekegyben így fogalmazták: Jézus halála után a pokolra szállt, majd pedig a mennybe ment, a tudósítók az akkoriak szavajárását használták. Azokét, akik a mennyországot és poklot helységeknek tartották, úgy mint mi a padlást, vagy a pincét.

Most az a kérdés, hogy gondolkodjunk mi, akik tudjuk, hogy fejük fölött nem a mennyország, hanem a világűr végtelenje, alattunk pedig nem a pokol, hanem földünk izzó belseje található? Ezek szerint talán nincs is mennyország és pokol? De bizony ezeknek kell lenniök és vannak is, de nem úgy, ahogy talán idáig gondoltuk.

Próbáljuk a dolgot kicsit okosabban elképzelni. A mennyországon ezt értjük: valaki nagyon, de nagyon boldog, mert szereti és kitünteti Isten. Ha odajutunk, örömünkben semmisen hiányzik. Nem mulandó dolgok tesznek boldoggá: ezért nem ér véget soha a boldogságunk. Isten – maga a szeretet – odaadja nekünk önmagát. Hibáink, bűneink megszűntek, mi is szeretetté válunk. Feloldódunk

Istenben, egyik leszünk vele. Isten a minden mindenben. – A kárhozon, a poklon, meg azt értjük, ha valaki vigasztalanul szomorú helyzetbe kerül. Ettől szenved és kínlódik. Reménye semmi, hogy mindez megváltozzék. – Érthető! Nem kellett neki Isten, aki pedig jó volt hozzá mindig. Most büntetésből örökre távol van tőle. – Vádolja és szégyenli magát, mardossa lelkiismerete, hogy saját hibájából került ebbe a helyzetbe.

A régiek – mint már mondtuk – a mennyországot helynek képzelték el. Ha pedig hely, akkor ott tenni, csinálni lehet egyet és mást. Nyilván azt szokta tenni az ember, amit a legjobban szeret. Az emberek általában enni meg inni szeretnek a legjobban. Gazdagon terített asztal, jó társaság, jókedv és vidámság, igen sok ember vágya. Ilyennek képzelték és ilyen hasonlatokkal magyarázták a Szentírás írói a mennyországot. A házigazda maga az Isten. Legfőbb gondja, hogy vendégei jól érezzék magukat. „Hasonló a mennyek országa a házigazda-emberhez, aki lakomát rendezett” – Jézus gyakran mondomta ezt.

Volt-e nagyobb fájdalom, ha valakit nem engedtek be, vagy kizavartak az ilyen vendégeskedésből? Ki a sötétbe és a hidegbe! Azt se tudta a nyomorult, mi kellemtlenebb, a szégyen-e, vagy a fogcsikorgató hideg? A régiek szerint ez a külső sötétség. De van ennél még nagyobb fájdalom és szenvedés is: a tüzes kemence kínja. A babiloni királyok büntették ezzel a bűnösöket. Elég csak ujjunk hegyét a forró kályhához érintenünk, megértjük, mit jelent az égés és a tűz szenvedése. A Szentírás ilyen hasonlatok alapján mondja Isten büntetését egyszer külső sötétségnek és hidegnek, máskor pedig a soha ki nem alvó kemence örökké égető tüzeinek.

A teljes boldogság és a teljes szenvedés a szentírás szerint csak a világ végén valósul meg a feltámadásban. Isten a teljes, az egész embert akarja jutalmazni, illetőleg büntetni. Jézus és Édesanyja már megelőztek bennünket a feltámadásban. Ezért teljes és végtelen örömük, boldogságuk és dicsőségük. A mennyországban vannak.

A feltámadáson azt értjük, amikor végre teljes lesz az ember. A régi ember szinte új teremtményként áll Istene elé. Testének és lelkének minden értékével, tehetségével szereti Istent és alkalmas arra, hogy elvegye jutalmát. Amennyire csak képes, eggyé válik Istenével.

Aki pedig azt érdemli, elszenvedi a büntetést, amit csak ember szenvedhet: Az eltaszítotttság minden kínját. – Amint említettük, a feltámadás egészen más, új világban történik. A Szentírás így mondja: „új föld és új ég lesznek”.

A repülőmodellezésen kezdtük és a végére megértjük a régiek világmodelljét. Tudjuk a Szentírás ezzel kapcsolatos kifejezéseinek értelmét.

Befejezésül gondolatban bemutatok egy harmadik fajta világmodellt is. Ezt is olyannak képzelhetjük, mint az iskolait. A nap helyén a jó Isten van. Mi emberek vagyunk a bolygók. Életünket a naptól kaptuk, annak vonzása tart bennünket. Így járjuk életutunkat. Az a vágyunk, hogy egyszer olyan közel legyünk napunkhoz, amennyire csak lehet. Ő a boldogság, a meleg, a fény. Jaj, Isten mentsen, hogy elszakadjunk vonzásától, és az örök sötétbe, hidegbe zuhanjunk! Ez lenne halálunk.

3. JÉZUS KRISZTUS SZÁRMAZÁSA

Előzetes megjegyzés:

Ha Szentírást adunk a hívők kezébe – márpedig kell, hogy adjunk, – ez azzal jár, hogy olvasás közben olyan helyekre találunk, amelyek ugyancsak elgondolkodtatják és problémák elé állítják őket. Álljon itt példának Mt 1, 18-25, Sz. József álmáról szóló tudósítás, mely egyúttal a legközelebbi biblíamagyarázat tárgya. Szerves folytatása a mainak, melyben Jézus Krisztus szüzi fogantatásáról van szó. A gondolkozó ember számára tele problémákkal és kérdésekkel. A hozzánk fordulókat nem elég a Szentírás-magyarázó jegyzetéhez utasítanunk. A téma bővebb magyarázatot kíván. A következő katekézisek az elmondás megkönnyítését és a nehéz fogalmak hallgatóság előtti megértését is célul tűzték ki.

Az apostolok és az első keresztények tudták, hogy Jézus a Messiás. Meggyőződhetek róla, hiszen közöttük élt. Saját életével, tetteivel igazolta a róla szóló ószövetségi jóvendöléseket, amikor ezek sorra beteljesedtek. A hűsvéti események, majd pedig pünkösdőtől kezdve a Szentlélek egészen biztossá tették őket a hitben.

A Jézus utáni későbbi évtizedekben azonban – mint minden nagy emberről – róla is, főleg gyermekkoráról, sok csodás történet kelt szárnyra. Mintha az akkori hívek keveselték volna azokat a közléseket, amiket az apostolok és munkatársaik feljegyzéseikben megörökítettek.

Milyen gyermekora lehetett a Messiásnak? Ha személyében Isten jött a földre, biztos tele volt élete csodásnál csodásabb eseményekkel! – Keresztelő János követői ugyanis – még jóval mesterük halála után is – igen sok érdekes dolgot tudtak tanítójuk gyermekkoráról. Csak Jézus gyermekkorát takarná homály? A hívő emberek szeretete és képzelete, az evangélisták íróművészete és mindezek mögött a Szentlélek pótolta a hiányt. Nem azt mondjuk, hogy mese lett a Szentírásból, mert a mesében semmi sem igaz. Kitalálás az elejétől a végéig. A gyermekkorról szóló elbeszélések közül biztosan sok megtörtént. Ezenkívül a történet szereplői, Jézus kortársai. Híres emberek, királyok és fejedelmek szerepelnek ezekben a történetekben. Egykorú történetírók feljegyzései, modernkori ásatások eredményei egyaránt igazolják létezésüket. Legfőképpen azonban Jézus istenemberi természetéről vallott hitünk biztosít, hogy a csodás történetek egyáltalán nem kitalált mondák, hanem a szórul szóra igaz tanításnak csodaszép ruhái. A hús-vér igazságnak külső, látható formái. Akik hallgatják ezeket a történeteket könnyebben megértik és megjegyzik, hogy mi az igazság Jézus személyéről.

Főleg Sz. Lukács és Máté evangéliumos-könyvei rejtik ilyenforma szép ruhába az igazságot, Isten üzenetét, amikor Keresztelő János és Jézus gyermekkoráról tudósítanak.

*

A régi életrajz-írások első fejezete általában a szóbanforgó személy őseinek felsorolása. Az ősök névjegyzékét hívjuk családfának. Az Újszövetségi Szentírásba kétszer is beleírták Jézus családfáját. A régiek felfogása szerint előkelő dolog volt, ha valaki híres embereket nevezhetett meg ősei között. Jézusnak ebből a szempontból sem kellett senki előtt szerénykednie. Őseit tekintve nem maradt le senki mögött. Híres zsidó királyok voltak ősei, így pl. a nagy Dávid. Ezért is hívták Jézust Dávid fiának. Ábrahám – Isten barátja –, is ott szerepel az ősök név-

sorában. Sőt még Ábrahám előtti ősokról is olvashatunk – akkor Istennek még nem volt választott népe –, s ezek a pogány ősök jó emberek voltak.

Aki Jézus nemzetségtábláját beleírta a Szentírásba, igen fontos dolgot akart elmondani. Azt, hogy Jézus mindenkié: a választott népé, a zsidóké, de ugyanakkor a bűnösöké, sőt a pogányoké is. Jézus királyi ősei a babiloni fogság óta nem uralkodtak. A család ennek ellenére híres maradt. Még Sz. Józsefet és Szűz Máriát is, mint Dávid családjának tagjait említi a Szentírás.

Sz. József neve ott van ugyan Jézus ősei között, mégsem írja a Biblia, hogy annyira igazi édesapja lenne Jézusnak, mint az apukánk minékünk. Úgy említik Józsefet, mint Mária férjét. – Isten ne adja, hogy meghaljon valamelyiktek édesapja. De ha ez megtörténnék, és anyukátok még egyszer férjhez menne, új férje is apukátoknak számítana, pedig nem igazi, nem vérszerinti apa lenne. A Szentírásban Jézust az „ács fiának” nevezik, de ebből egyáltalán nem következik, hogy Sz. József Jézus igazi édesapja.

A Szentírás, amikor felsorolta Jézus őseit, születésének előzményéről tudósít. Olvassuk el ezt a részt:

Lk 1, 26-38.

A szöveg, melyet elolvastam, nem helyszíni magnófelvétel alapján készült. Pedig a történelem legfontosabb eseménye, amiről itt szó van. Az a lényege, hogy az Isten égi Fia, a Fiúisten ezentúl földi ember is lesz. Ez láthatatlanul és csendben, tanuk nélkül kezdődött. „Nagy csend borult a világra, mélyen bent járt az éjszakában az idő, amikor égi trónusodról Urunk, mindenható Igéd leszállt közénk” (Bölcs 18, 14-15). Ezt az igazságot az újszövetségi Szentírás költői formában és a régi Biblia kifejező szavaival beszéli el.

Mi történt valójában? A Szentlélek, aki kigondolta, és az Atya, aki megteremtette a világot, most ismét tervez és alkot. Úgy akarják, hogy a Fiúisten az emberi test legkezdetlegesebb anyagában és formájában jelenjék meg a földön. Éppen úgy, mint mi. Az ember életének első 9 hónapját, amíg a teste kialakul, édesanyja testében tölti. Itt növekedik. Ez történt az Isten Igéjével, a Fiúistennel is. Az Atya akaratából a Szentháromság második személye, a Fiú, mint kicsiny kis emberi életcsíra megjelent Mária szíve alatt. (Jegyezzük meg: a Biblia írásmódja szerint Isten Igéje ugyanaz mint a Fiúisten. Ezért mondjuk, hogy az Ige testté, azaz emberré lett és az emberek közé jött, megtestesült.)

A Szentírás imént olvasott leírását próbáljuk most részletesebben megbeszélni:

26.v. Gábor főangyal az Ószövetség egyik igen fontos személyisége. Ő a hívő, ha Isten fontos üzenetét kell továbbítani. Dániel prófétának ő adta tudtul a Messiás születésének idejét. A prófétáknál is nagyobb Keresztelő János születését is ő jelenti be. A szent leírás tehát Gábor angyalt tartotta méltónak arra, hogy megszólaljon, amikor prófétai jövendölés teljesedik.

29.v. Angyal megjelenésétől nagyon megijed az ember, aki ilyen szokatlan látogatót kap. Talán maga az Isten jelent meg neki?! – Ilyenforma leírás gyakran olvasható a Bibliában. Épp így a folytatása is. Az angyal maga nyugtatja meg a félő embert: Nagyon kicsiny vagyok én Küldőmhöz és az üzenethez képest, amit hozok: az Isten közeleg! Ezt mondja Mária és az angyal találkozásának leírása.

31-32.v. Mindenki tudta, aki olvasta Izajás próféta könyvét, hogy a Messiásnak egy fiatal nő lesz az édesanyja. A leírás szerint most Gábor angyal mondja meg ezt Máriának és mintegy rámutat: Te vagy ez a fiatal nő. Ugyancsak mindenki – aki ismerte a Bibliát –, tudta, hogy a Messiás király lesz, Dávidnak az utódja. Léptenyomon királynak ígérik Őt a régi jóvendölések. Ezeket az ígéretekét összegezi most a Szentírás.

34.v. A tudósításban Mária is megszólal. Kérdést tesz föl, akarja tudni gyermeke születésének pontosabb magyarázatát: „Hogyan lesz ez?”

35.v. A biológiának egyik legszebb része szól az új élet keletkezéséről. Tanultunk már erről a növények életében is. Nagyítóval megfigyelhetjük a porzó virágorát, amikor megtapad a bibén és megtermékenyíti azt. Így kezdődik az új élet.

Aki ezt a részt a Bibliában leírta, nem természettudós volt, nem tudományos leírást akart adni. Hite azonban volt, s így tesz hitet arról, hogy az élet egy nagy csoda. Kezdeté annál van, aki öröktől él, az Istennél. Magából ad, szinte magát adja, hogy más is éljen. A Teremtés könyve ezt úgy magyarázta meg, hogy Isten Lelke szállt a világmindenség élettelen anyaga fölé, mint anyamadár a tojások fölé. Ez volt a teremtés, így kezdődött az élet.

A Mária szíve alatti élet keletkezését, a Messiás földi életének kezdetét egy másik ószövetségi hasonlattal mondja el a Szentírás. Tavaly tanultuk, hogy a Szövetség ládája felett felhő lebegett és befedte azt árnyékával. Ez a felhő jelentette, hogy ott az Isten. Hitünk szerint, amelyet a Szentírás az angyal szavaival fejez ki, a leszálló és jelenlevő Szentlélek, a magasságbeli Isten teremő ereje tette Máriát édesanyává. Ezért Isten a születendő gyermek is. Ez volt Jézus Krisztus életének első pillanata. Élete azután úgy fejlődött tovább, ahogyan a miénk édesanyánk szíve alatt.

Foglaljuk össze, miről tanultunk ma!

Az emberiség történetének legfontosabb eseményéről. Olyan sokan várták, olyan sokan bizakodtak, hogy egyszer majd közénk jön a Messiás! Ma arról hallottunk, hogy a Megváltó tényleg belépett az emberiség történetébe. „Az Ige testté lett és közibénk jött.” Eljött övéihez a Messiás! Itt van már igazi Urunk, aki egyúttal testvére minden embernek. Ezt az örömdetes eseményt az újszövetségi Szentírás nem tudta szebben leírni, csak úgy, hogy a régi Írás legszebb szavait és hasonlatait használta fel.

A hajnali, a déli és az esti harangszó figyelmeztet erre az eseményre bennünket. Ilyenkor „Az Úr angyala köszönté a boldogságos Szűz Máriát” kezdetű imádságot mondjuk. A három Üdvözlégy elmondása közben gondolunk arra, amiről ma tanultunk. Imádság közben „az Ige testté lett” szavakra megütjük mellünket. Alázatosan elismerjük, hogy nem voltunk méltók Istennek ilyen nagy jóségára. A mellveréssel egyúttal figyelmeztetjük magunkat: Isten velünk és közöttünk él!

4. KERESZTELŐ JÁNOS GYERMEKKORA

Akiről ma szó lesz, arról már tavaly az őszövetségi történetekben tanulhattunk volna. Azonban híres szereplője az Újszövetségnek is.

Keresztelő Sz. Jánosról beszélünk, az utolsó őszövetségi prófétáról. Nagyobb mint összes elődei együttvéve. Nemcsak prédikált a Messiásról, akinek el kell jönnie, hanem ujjával rá is mutatott arra, aki már eljött. A maga idejében híresebb ember volt talán még Jézusnál is. Kemény, önmegtagadó élete, szigorúan hangzó prédikációi, igen sok embert vonzottak. Sok hallgatója és híve Messiásnak tartotta. Többször vita kerekedett János hívei és Jézus követői között a Messiás-kérdésről. Meg kell hagyni, János úgy viselkedett, mint igazi próféta. Nyíltan bevallotta, hogy nem ő a Messiás, hanem csak szolgája. Ennek ellenére is rendkívül népszerű volt. Még halála után is sokan hívei maradtak.

Nemcsoda tehát, ha élettörténete és tanítása nem ment feledésbe. Ugyanúgy terjedt, mint Jézus gyermekkorának története. Életrajzát egykori hívei tovább adták és kiegészítették színes csodálatos eseményekkel. – A Lukács – evangélium szerkesztője pedig éppen úgy, mint Jézus gyermekkorának történetét – Keresztelő Jánosét is összegyűjtötte és beledolgozta művébe. Egyrészt mellett összeillően olvasható a két csodálatos gyerek története. A mai alkalommal megismerjük, mit ír a Szentírás János-gyermekkoráról.

Lk 1, 5-22, 57-66.

Csodálatos történetet hallottunk tele rendkívüli eseményekkel. A régiek úgy gondolták, hogy Isten embereinek még gyermekora sem lehet közönséges. Sőt akit Isten kiválasztott, azt rendkívüli jelek kísérik már a születése előtti időktől kezdve. János történetében is keveredik a szószерinti igazság, a tisztelet szülte legendás elképzelésekkel. De távolról sem mondhatjuk, hogy a Szentírás szövege kitalált mese. Sőt még a szószерinti igazságnál is sokkal magasabb szintű és fontosabb tanítást ad. A szavak mögül azt kell kiolvasnunk, hogy ha valakinek ti. Jézusnak ilyen csodálatos nagy és híres előfutára volt, milyen nagy valaki lehetett ő maga, a Messiás. Kezdjük elején a történetet.

Az események, a templom szentélyében kezdődnek, a tömjénező oltár mellett. Tömjénezés a mi szertartásunkban tiszteletet fejez ki. Az Őszövetségben még többet jelentett a tömjén áldozat. Egy külön oltáron ízott a szén és minden reggel meg este, szoltárok imádkozása közben tömjént, kellemes illatú füstölőszert hintettek a parázsra.

A tömjénáldozat alkalmával mondott imádságban a pap, esetünkben Zakariás, azt kérte, hogy amint a tömjén kellemes illata a magasba száll, úgy szálljon fel Istenhez és találjon szíves fogadtatásra az emberek imája.

A régiek úgy képzelték, hogy Isten fontos üzenetét csak külön e célra kijelölt személy adhatja át. Rendkívüli futár, aki először félelmetes, majd jósaos, megnyugtató. Így szól a leírás a Máriának adott üzenetről is. A Szentírás itt ugyancsak Gábiel angyal megjelenítésével és szavaival mondja el a jövendőt: Zakariásnak és feleségének gyermeke születik. Fontos személyiség lesz az egész nép számára. A Magasságbeli hatalmas prófétáját tarthatja majd édes gyermekének az

angyali látomástól remegő édesapa. Nagy jelentőséget tulajdonítottak a régiek annak, hogy milyen nevet visel valaki. A név egyúttal hivatást jelentett. Feladatot, amelyet viselőjének be kell töltenie. A nagy emberek nevének az égben van eredete, ahonnan a hivatást kapják. Zakariás fiának nevét az angyal állapítja meg. A János név magyarul azt jelenti, hogy megkönyörült az Isten. Igaz név volt. Elsősorban az idős szülők, majd az egész választott nép érezhette Isten könyörületét: legnagyobb prófétáját küldte el Sz. János személyében.

Az üzenet szerint János éppen úgy, mint a többi ószövetségi szent, szigorú önmegtagadó életet él majd. Istennek szenteli egész életét. Viszonzással Isten igen nagy emberré teszi. Hatása lesz szavainak. Hallgatnak rá a jószándékú emberek.

A Szentírás elbeszélésében a névadással nem érnek véget a csodálatos események. Az angyal szinte szemmel látható módon bizonyítja be, hogy igazat beszél. Hinni kell szavának. Zakariást kételkedéséért a helyszínen némasággal bünteti. A néma édesapa figyelmeztető jel a készülődő családi eseményre. A templomban és odahaza, akik csak látták, gondolhatták, nagy dolgok következnek ezután.

A Szentírás elmondja a két gyermeket váró édesanyának, Máriának és Erzsébetnek a találkozását. Mária ugyanis, amikor értesült mi készül a rokonainál, el-sietett hozzájuk. Segítségére akart lenni az idős Erzsébetnek. Egy kisbaba születésének idején igen sok a házimunka, sok a teendő. Erzsébet nehezen tudott volna mindent jól ellátni. A látogatás, ahogyan a Szentírás beszámol róla, nemcsak a rokon szeretet bizonyítéka. Már itt eldől a vita a két még meg nem született gyermek elsőbbségét illetően. Erzsébet köszönti Máriát, és köszöntésével elismeri, hogy Mária az ő urának, azaz Megváltójának az anyja. Megvallja, hogy Mária jövőendő gyermeke Jézus előbbre való, mint az a fiú, akit ő – Erzsébet vár.

Elérkezett Keresztelő János születésének ideje. Emlékét Sz. Iván éje néven emlegetjük és június 24-én ünnepeljük. Helyenként, manapság is, akárcsak karácsonykor nagy ünnepeket tartanak, sőt örömtüzeket gyújtanak ezen az éjszakán. A Szentírás is mint igazi nagy örömnünepet tartja számon. Megszűnt Zakariás némasága, mert beleegyezett, hogy gyermekét úgy hívják, ahogy az angyal előre megmondotta. Nemcsak a szülők, hanem a rokonság és az ismerősök is örvendeztek. Sőt Zakariás hálaéneke szerint az egész nép, mert szabadítót küldött az Isten.

Ez röviden Keresztelő János születéséről szóló szentírási rész magyarázata. Mit tanulhatunk belőle? Mit üzen az Isten a Szentírás megértett szavaival?

Ha Keresztelő János túlzó hívei annak idején másként is gondolták, mesterük valójában azért volt olyan nagy, mert az Üdvözítőnek volt előfutára. Előfutárnak nevezték a régiek a hívővőt, a követet. A király látogatása előtt érkezett a városokba, hogy megmondja az embereknek: „Készülődjetek, közeledik uralkodótok.” Keresztelő János Jézus közeli érkezését jelentette be. Szent feladat, melyet csak szent ember teljesíthet. Ha szépen végzi, még jobb, még szentebb lesz.

Keresztelő Jánostól tanuljuk meg a helyes sorrendet. Életünkben első Isten, vele együtt, akit küldött Megváltónk, Jézus. Utána következünk mi, emberek. Sajnos vannak, akik megfordítják a sorrendet. Én, és csak azután Isten. Mindig baj adódik, ha így gondolkodik valaki. Milyen szépen tanít Jézus: „szenteltessék meg a Te neved, jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod.” Gondoljátok,

hogy aki az életében Istent tartja a legfontosabbnak, az kisebb lesz? Tévedés! Az ilyen embert az Isten magához emeli, lélekben naggyá teszi.

5. SZENT JÓZSEF, AZ IGAZ FÉRFI

A régi görögök hittana szerint nem egy, hanem sok istenség van. Ezek az emberekhez hasonlóan férfiak és nők. Az isteneknek és istennőknek a történetei természetesen csak mesék. Így mese az is, ha valamelyik istennőről olvassuk, hogy csak úgy magától született neki gyermeke, akinek nem volt apja. A meséhez az is hozzátartozik, hogy gyermeke szintén isten lett. Az ilyenfajta meséket maguk a görögök sem hitték el.

Amikor az iskolában az egyik órán a kereszténységről esett szó, a tanár ilyen görög meséhez hasonlította azt a keresztény tanítást, – amit már a múltkor is említettünk –, hogy az Úr Jézusnak nem volt földi édesapja. – A zsidók, akik nem akarták elfogadni, hogy Jézus a megváltó, még évszázadokkal Jézus születése után is ugyancsak furcsa történeteket találtak ki származásáról. Ilyesfélét mondott az előbb említett tanár is. Így akarták meghamisítani Jézus igazi származását. Olyasmiket mondanak, mintha mégis lett volna olyan férfi, akitől mint édesapától származott. Ez könyvekben ma is olvasható. (vö. Graves: Jézus Király). Hallgassuk meg, mit tanít hitünk ebben a kérdésben.

Mt 1, 18-25.

Ennek a tudósításnak az a lényege, a szentíró azt akarja az akkori olvasók lelkébe belevésni, hogy Jézus a Messiás, Dávidnak a fia, vagyis leszármazottja. Tehát ezt és nem Jézusnak csodálatos módon történt születését kívánta hangsúlyozni. A Szentírásnak olyan sok a mondanivalója Jézus tanításáról, szenvedéséről, haláláról, feltámadásáról, hogy annak idején nem tartották különlegesen fontosnak erről a dologról írni. Jézus sem azért lett Messiás, mert csodálatos módon született, a Szentírás tanítása szerint, mivel Messiás volt, azért járt ki neki az az egészen rendkívüli mód, ahogyan emberré lett. Szűz Mária titka, hogy ti. Jézusnak nincsen földi édesapja, egyébként is rejtve volt az emberek elől. Mindenki Józsefet tartotta igazi édesapjának.

Máriát, Jézus Anyját, Szűz Máriának nevezzük. Mit értünk ezen a kifejezésen?

Beszéltünk az új élet keletkezéséről a növényeknél. A porzó virágpóra a bibére hull, egyesül vele, megtermékenyíti és elkezdődik az új parányi gyümölcs fejlődése. – Az emberek életében a szülők akaratából és igen nagy szeretetéből keletkezik az új élet. Olyan leányt, aki sosem megy férjhez, vagy ha férjhez megy, de férjével csak úgy szeretik egymást, mintha testvérek lennének és nem akarják, hogy gyermekeik szülessenek, szűznek mondják. Ilyenformán gondolkozhatott Mária is. Amikor azonban Isten akaratából elvállalta, hogy a Megváltó édesanyja legyen, ő is olyan lett, mint a többi kismama, aki a gyermekét várja. Tudta, hogy az emberek szóbeszéde miatt kell, hogy gyermekének édesapja legyen.

József kezdetben nem tudta Mária titkát, azt ti. hogy kismama. Amikor megtudta – erről szól az előbb felolvasott szentírási rész – beleegyezett, hogy az

emberek szemében és a törvény előtt ő legyen Jézus apja. A maga részéről is befogadta Dávid király családjába és vállalta a feladatot, hogy mint édesapa gondoskodjék gyermekéről. Az Isten szemében ezzel nagyobb jót tett és nagyobb az érdeme, mintha igazi édesapja lett volna Jézusnak. Az igazi édesapák ugyanis kötelességüket teljesítik, amikor nevelik gyermeküket. Ő pedig önként vállalta el Jézus nevelésének terheit.

Szent József a hite miatt vállalta mindezeket. Az Isten a hitet igen nagyra értékeli. Emlékeztek az ószövetségi történetből Ábrahám példájára? Hitt Istennek, azért hagyta el hazáját. Hitte, hogy utódaié lesz Kánaán földje és mindenben az Isten akarata irányította. Istenre való tekintettel készpénznek vette azt, amiben mások kételkedtek volna. Emiatt tüntette ki Isten olyan nagyon. – Annak van igazi hite, aki olyan dolgokban is igazat ad Istennek, amiket nem ért teljesen, vagy olyan parancsot teljesít, melynek nem látja egészen az értelmét. Ilyenre vállalkozott Szent József.

Igaz ember volt. A régiek azokat hívták így, akik mindig úgy viselkedtek, ahogyan Isten elvárta tőlük. Szent József Jézus felnevelésén kívül még azt is vállalta, hogy a gyermek megszületése után úgy él együtt Máriával, mint testvére. Ezért Máriának Jézuson kívül nem volt több gyermeke.

A Szentírás szavai szerint József egy angyaltól, álmában kapta meg Isten üzenetét és parancsát, hogy vegye feleségül Máriát és annak gyermekét, mint a saját fiát nevelje fel. A Biblia írói nem tudták Istent elképzelni, amikor az egész emberiséget érintő ügyekben rendelkezik, angyalai közreműködése nélkül. – Jézus Krisztus igazi Isten, azért állnak az angyalok készen az ő szolgálatára is. Már a születése előtt, de életében is igen gyakran.

Amikor majd legközelebb a Szentírásból olvassuk, hogy Isten angyalával álom közben üzen Sz. Józsefnek, ne arra gondoljunk, hogyan ébresztgethette az alvó embert a fényes, szárnyas, hosszúruhás jelenés. Nem ez az Isten üzenete. Inkább gondoljunk arra, milyen nagy feladatot vállalt az emberiség, amikor egy tagja, az igaz József, gondozásába vette a Messiást. Isten, akinek az angyalok csak szolgái és követői, emberekre bízta magát. Nagy valaki az ember és még nagyobbá lehet, ha vállalja és teljesíti küldetését, szolgálja Isten ügyét.

A Szentírás híres szereplői nemcsak azért nagy emberek, mert fontos parancsot teljesítettek. A szentek egyúttal példaképek, a keresztények számára. Sz. József is példaképünk. Azt tanuljuk tőle, hogy hinnünk kell Isten szavának. Akkor is, ha nem értünk valamit teljesen. Sőt még ha kételyeink támadnak is. Sz. Józsefnek tettei mutatták, hogy hitt Jézusban és gondoskodásába fogadta, együtt élt vele és dolgozott érte.

Gondolkojunk rajta, mit tudnánk megtenni Jézusért? Milyen szép lenne, ha keresztény életünk miatt ránk is illenék, amit Sz. Józsefről mond az Írás: igaz ember volt.

6. KARÁCSONYI KATEKÉZIS

Előzetes megjegyzés:

Az újszövetségi Szentírás mondanivalójában távolról sem a legfontosabb a Megváltó testszerinti születéséről s gyermekkoráról szóló tudósítás. Az ősegyházi igehirdetésben sem volt központi jelentősége. Jézus sem beszélt sohasem származásáról. Anyjának s a rokonságnak kijáró szeretetet, elsősorban Isten igéjének hallgatóira utalja át (Mt 1, 50). A nevezett témáról az első tudósítás, a keletkezésére nézve egyik legősibb iratnak, a Galata levélnek a megjegyzése. Csupán egyetlen mondatban emlékezik meg a Megváltó születéséről (4, 4). Egyedül a Lukács-evangélium szerkesztője találta fontosnak, hogy bővebben tudósítson a kérdésről.

Ilyen szegényes szentírási alap ellenére a karácsony mégis kiverekedte magának, hogy a keresztények szemében az év legnagyobb ünnepe, „a szeretet ünnepe” legyen. Sőt, sajnos létrehozta a „fenyőgallyas kis Jézuska, hópehely ostya, csöpp rózsalevél” szemléletét, ezzel együtt a karácsonyi kereszténységet. A Gyermek történetéből gyerektörténet lett. Tele érzelemmel és nosztalgiával még a felnőttek számára is. – Ezek tudatában a karácsonyi bibliaolvasás még sem lehet ünneprontó és nem vonhatja ki magát az ünnepi hangulat varázsa alól. Ugyanakkor azonban a Szentírás eredeti mondanivalóját kell közvetítenie.

*

Talán nincs gyerek, aki ne tudná, hogy Jézus születésének ünnepe, a karácsony, minden évben dec. 25-re esik. Azt azonban kevesen tudják, hogy ezidőtájt érdekes változás van a nappalok és az éjszakák rendjében. Míg idáig az éjszakák voltak egyre hosszabbak és a nappalok rövidültek, karácsonytól kezdve mindig hosszabbak a nappalok és fogynak az éjszakák. Mintha a nap győzedelmeskednék a sötétség, az éjszaka felett. – Tudták ezt a sokezer esztendővel ezelőtt élt pogányok is. Ők a napot jóságos istennek tartották, és örültek, hogy végre legyőzte a sötétséget és lassanként az egész nappalon uralkodik. A pogányok úgy gondolták, hogy a nap győzelmét meg kellene ünnepelni. Meg is ünnepelték fényesen.

Már több mint háromszáz év telt el Jézus születése után. A keresztények látták, milyen vidámsággal és örömmel ünnepelnek a pogányok végeredményben egy ostobaságot. Mert a nap nem Isten, csak teremtménye Istennek.

Az egyházi vezetőknek pedig az jutott az eszébe, hogy a nagy ünnepeiken, a húsvéton és a pünkösdön kívül, éppen abban az időben, amikor a pogányok a leggyőzhetetlen napot ünneplik, a krisztushívők is ünnepeljenek valami, igazán keresztényi eseményt. Így is lett. A téli napforduló, a nap újjászületése idején, Megváltónknak, Jézus Krisztusnak a születését kezdték ünnepelni. Születése olyan volt az emberek életében, mint a nap felkelte. Legyőzte a lelki sötétséget, a tudatlanságot és gonoszságot, szép életet adott azoknak, akik hittek benne.

Abból a körülményből azonban, hogy Jézus születésének ünnepét egy pogány ünnep ellensúlyozására vezették be, senki sem gondolhat arra, hogy Jézus születése is olyan mese lenne, mint a napé. Jézus születése igaz dolog, biztosan megtörtént. Csak később, évszázadok múlva kezdték ünnepelni. A mai bibliaóra erről az eseményről szól. Olvassuk el történetét: *I.k 2, 1-20.*

Tartalom szempontjából az előbb felolvasott Szentírást két részre lehet osztani. Az első inkább Jézus születéséről szól, a második meg arról, hogyan tudták ezt meg a pásztorok és mi volt rá válaszuk.

Nem hiába volt Sz. Lukács evangélista igazi történelemtudós! Nem a levegőbe beszél, hanem pontosan meghatározza az időt, amikor a Megváltó megszületett és pontosan megmondja a helyet, ahol ez a fontos esemény megtörtént. Akkoriban, a történetíróknak nem volt egységes időszámításuk. Ami a folyó évben történik az egész világon úgy írják, hogy 1976-ban történt. Régen nem így volt. Az eseményeket a fejedelmek és uralkodók bizonyos évfordulóikhoz rögzítették. Így tesz a Szentírás is. A világ urát, Augusztus császárt és szíriai helyettesét, Quirinus helytartót említi meg. Közlebbi időpont az volt, amikor a császár kiadta a népszámlálást megparancsoló rendeletét. — A népszámlálás igen fontos a nemzet életében, napjainkban mindig törvény rendeli el. Olyan, mint mikor valaki megnézi a kasszáját, meg a betétkönyvét, hogy hányadán áll. Népszámlálaskor a nemzet leltározza értékeit: mennyi polgára van. — A római császár volt akkoriban a Földközi-tenger egész vidékének és így Palesztinának is az ura. Akarta tudni, mennyi az alattvalója és mennyi adóra számíthat ebben a világrészben.

A népszámlálás rendes és pontos lebonyolításáért a szíriai helytartó felelt. — Láthatjuk, bár a karácsony megünneplése nem is egyidős a kereszténységgel, Jézus születése mégis biztos történelmi esemény, meghatározott időponttal. A történelmi emlékeken kívül maga a Szentírás is így az Isten is tanúsítja.

A legközelebbi népszámlálaskor, 1980-ban az összeírók majd beállítanak minden otthonba és felveszik az ott lakók adatait. Régen kevés volt az írástudó ember, ezért a lakosságnak kellett megjelennie az összeírók előtt. Azt is előírta a törvény, hogy az embereknek abban a városban kellett összeírkozniuk, ahonnan családjuk származott, ha nem is laktak abban a városban.

Szűz Mária és Sz. József Názáretben, az ország északi részén élt, de származási helyük délen, a júdabeli Betlehem volt. Amikor a császár rendeletét megtudták, Betlehem irányába vették útjukat. Tudták, hogy visszafelé már nem ketten, hanem hárman jönnek. Mária várta, hogy gyermeke megszülessék. A szent pár útjára emlékeztet a nálunk is ismert ájtatosság: — a szállást keres a Szentcsalád. — Advent egymást követő estéin ellátogatunk azokba az otthonokba, ahová kéri. Imádkozunk, énekelünk és megáldjuk a lakást. Közben a szomorú Sz. Józsefre emlékezünk, amikor annyi kopogtatásra sem nyitottak kaput, vagy keményen kiutasították. Nekünk is fáj, hogy az emberek nem fogadták be a kis Jézust. Arra gondolunk, hogy mi szívesen befogadnánk a Szentcsaládot, ha most járná szálláskereső útját. A Szentírás szava, hogy nem kaptak helyet a szálláson, mibennünk részvétet, szeretetet és ragaszkodást kelt.

Betlehemben, a hely fölél, ahol Jézus született, már több mint 1500 éve templomot építettek. A hagyomány szerint a templom egyik oltára a hely, ahol Jézus jászola állt, az oltár asztallapja alatt ezüstből készült csillag van a kövezeten. Felírata: „Itt lett az Ige testté” (testté, azaz emberre). Nagyon jelentős ez. Isten sokkalta felette áll az embereknek. Saját magától van, nem függ semmitől, ura mindennek. Mi emberek pedig teremtmények, alárendeltek, szegény szolgák vagyunk

hozzá viszonyítva. Nem tudjuk igazában felfogni, milyen nagy dolog az, hogy Isten emberré lett. A hatalmas Úrból, akinek még az angyalok is szolgálnak, alázatos szolga, a végtelen gazdagságból nyomorult szegény lett. Ezt jelenti tehát Jézus születése.

A Megváltó nemcsak hogy ember lett, de még szüleinek sem akart gazdagokat, lakásául pedig cifra palotát választani. A mennyei Atyának Fia földi szüleivel kapcsolatban csak egyetlen kikötése volt: Jézus az első és egyetlen gyermek legyen a családban, elsőszülött. — Elsőszülöttnak lenni nagy dolog volt akkoriban. Még akkor is, ha mint Jézus esetében, később sem születtek testvérek. Az ilyen gyermekkel kapcsolatban egészen mások voltak a törvények előírásai, mint a többivel.

Az eddig elmondottakból megtudtuk ki a Megváltónk. A következőkben arról lesz szó, hogyan fogadták az emberek, születése hírét. Ennek a leírásnak főszereplői a Betlehem környékén élő pásztorok. Az Evangélium amikor ezeknek az egyszerű és szegény pásztornépek kitüntetéséről beszél, a sorok mögött mást is le akar írni. Arra hívja fel figyelmünket, hogy az Isten mennyire szerette és becsülte a szegény embereket, amikor nekik hirdette először az örömhírt. Ők az emberiség képviselői, tőlük tudják meg a többiek.

Ugyanakkor egy jövendölés, egy régi prófétai ígélet is teljesedésbe ment. Ez azt hirdette a Megváltóról, hogy a szegényeknek prédikálja az Evangéliumot. Nagy dolog ez. Régen az elhagyottakat, a nyomorultakat, a szenvedőket nem sokba vették. Most a Megváltó, már mint pólyás kisgyermek beváltja a szegényeknek adott ígéletet.

Isten nem csalódott, amikor szegényeket tüntetett ki az Evangélium első jó hírével. Nem maradtak közömbösek, hanem dicsérték és magasztalták az Istent, mindazokért, amit láttak és hallottak. A Biblia írói és a régi emberek úgy tudták, hogy az angyalok — mint a nevük is mondja — Isten követői. Ők viszik Isten üzenetét. Együttal szolgálai és háznépe Uruknek, mint a grófok és hercegek voltak a régi királyoknak. Maguk is hatalmas urak. Ha megjelennek fényőzön veszi körül őket, mintha maga az Isten jelennék meg. Nem csoda, hogy megijednek az emberek. Igaz, az angyalok mindig mondják: ők nem az Isten, csak szolgák. Bátorítják az embereket: Ne féljenek! Így bátorítottak a Szentírás szerint Jézus születésekor is: „ne féljete, pásztorok, nagy örömet mondunk.”

A régiek, akik nagy valakiknek tartották az angyalokat, most az evangéliumi tudósításból megtudhatták, hogy a Megváltó Jézus Krisztus még az angyaloknál is nagyobb. Angyalok szolgálnak neki és hirdetik dicsőségét. Ezt jelenti szavuk: „Megszületett Megváltótok, Krisztus az Úr, Dávid városában” (vö. Zsid 1, 5-8).

Az angyalok megjelenéséről szóló tudósítás egy nagyon szép énekkel fejeződik be. Jól ismerjük, hiszen majdnem minden szentmisében énekeljük: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön béke és a jóakarátú embereknek.” Ez az ének röviden és tömören összefoglalja mi történt Jézus születésekor. Maga az Isten dicsőítette meg magát, amikor második Személyét ember alakjában a földre küldte. Isten a világosság, a fényesség, a szeretet. Ez lett látható Jézus születésétől kezdve a világban. Neki dicsőség! Ugyanakkor az ég jóbaráti viszonyban került a földdel. Isten megáldotta a földet és lakóit, amikor közénk jött lakni.

Ajándékot is hozott magával. Isten legnagyobb ajándéka a békesség. Jézus meg a békesség fejedelme. Így nevezi már Izajás próféta jövendölése. Ez a próféta ígérte, hogy amikor eljön a Messiás, a békességnek nem lesz vége. A béke tehát az Isten ajándéka. Jézus születése helyreállította a jóviszonyt az Isten és az emberek között, testvérekké tette egymással az embereket. Azok az emberek, akik komolyan veszik, hogy Isten szereti őket és testvérek, azok nem tudnak másképp, csak békességben élni. Isten dicsőségének örülünk és kérjük békéjét. Ez a karácsonyi Evangélium, ettől olyan szép ez az ünnep.

7. A NYOLCADIK ÉS A NEGYVENEDIK NAP

Előzetes megjegyzés:

A bibliaolvasó okvetlenül találkozik a körülmetélés és az anyai tisztulás kifejezésekkel. A bibliaórán ezekre vonatkozólag is felvetődhetnek kérdések. Mivel ezek magyarázata kapásból sokszor nehéz, a következőkben ezen a téren is akarunk segíteni.

*

Egy egészen kisgyermek, akinek sokat meséltek a királyokról, mondotta, hogy ő is király szeretne lenni. — Miért? Ezt felelte: „Jó a királyoknak, mert ők mindenkinek parancsolnak, de nekik nem kell szót fogadniok.” Úgy látszik, a kicsikének terhére volt a sok parancs és az állandó engedelmeskedés. — Ma arról fogunk tanulni, hogy az Úr Jézus a királyok királya engedelmes volt az emberi törvényeknek éppen úgy, mint Isten törvényének attól a pillanattól kezdve, hogy megjelent a földön. Még születése előtt engedelmességből került Názáretből Betlehembe. Innen kétszer, nyolc és negyvennapos korában a jeruzsálemi templomba. Igaz mindegyik útja végén dicsőség érte, erről szól a mai tanítás.

Amikor a kisgyermek megszületik, nemcsak szüleinek a gyermeke, hanem a családjának, egész nemzetének, sőt az emberi társadalomnak is tagja lesz. Isten pedig azt akarta, hogy az emberek ne csak földi családba és országhoz tartozzanak, hanem az Ő népe legyenek, mint családjának tagjai. — Kisbaba korunkban, amikor megkeresztelnek bennünket az Isten házanépe, Egyházának tagja leszünk.

Az Ószövetségben, még Jézus életében is, az Isten más szertartást írt elő. A megszületett gyermeket e szerint vették fel népének közösségébe. A kislány születése után a nyolcadik napon történt és körülmetélés volt a neve. Ugyanekkor adtak neki nevet. A szertartás során a gyermeket késsel megsebeztek, kicsöppenő vére jelentette a szövetséget közte és Isten között. Emlékszünk, Mózes is vérről kötötte az Ószövetséget.

Máriának és Józsefnek nem kellett gondolkodniuk mi legyen gyermekük neve. Mindketten tudták azt Isten üzenetéből. — A neveknek jelentésük van. Sokszor a gyerekek nem úgy viselkednek, amint az szép jelentésű nevükhöz méltó lenne. A Jézus nevet mások is felvették. Azonban csak az Isten fiára illik egészen. Jelentése pedig: Isten a Megváltó. Szűz Mária gyermeke igazában Isten és Megváltó volt. Az engedelmességet, mellyel alávetette magát a törvénynek és a körülmetélés szer-

tartásának, megkapta nevével együtt hivatását is. Az emberek Megváltója lett. Sz. Pál így ír erről: „Megalázta magát és engedelmeskedett, ezért az Isten felmagasztalta és olyan nevet adott neki, mely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd, a mennyben, a földön és az alvilágban, és minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr.” Amikor imádság közben kimondjuk Jézus nevét, megszoktuk hajtani fejünket.

A másik nagy nap az elsőszülött fiúgyermek és édesanyja életében a születés utáni 40. nap volt. Még az egyiptomi szabadulás idejéből származó ősrégi törvény intézkedett erről a napról. Azokból az időkől, amikor a tíz csapás alkalmával minden elsőszülött ember és állat elpusztult, csak a választott népet és vagyonát nem érte baj. Istennek ilyen nagy jószágáért köszönet jár.

A törvény úgy írta elő, hogy a házkörüli állatok legelőször született kicsinyét a jó Istennek kell odaadni, a templomban kell feláldozni. – Ide jöttek az elsőszülött fiúgyerekek is. Ha a szülők jónak látták, Isten szolgálatára adták gyermeküket. Az ilyen gyermeknek, illetőleg embernek, azután sokkal keményebben, fegyelmezettebben kellett élnie, mint másoknak. Csupa önmegtadadás volt életük. De a szülők, ha úgy gondolták elsőszülött gyermeküket áldozati állat felajánlása révén visszaválthatták. A gazdagok visszaváltó ára egy bárány volt. A szegényeké egy pár gerlice, vagy két galambfióka. Ezeket mutatták be áldozatul. Pontosabban csak az egyik galambfióka, vagy gerle szolgált a gyermek visszaváltására, a másik az édesanyjának volt az ajándéka. Saját magáért mutatta be, mint tisztulási áldozatot. Erről kicsit bővebben.

Beszéltünk már arról, hogy az Ószövetség idején nem mehetett el mindig mindenki templomba, és nem imádkozhatott a többivel közösségben. A törvény úgy intézkedett, hogy annak aki pl. sírhoz, halotthoz, vagy olyan állathoz ért, amelynek a húsát nem volt szabad fogyasztani, távol kell maradnia a vallási közösségtől. A szertartások szempontjából tisztátalannak számított. Ez a tilalom állt azokra is, akik megvérezték magukat. Közöttük az édesanyákra, mert mikor a gyermekük születik, vért veszítenek.

Fiúgyermek születése után a 40., leány után a 80. napon mentek az édesanyák gyermekükkel a templomba. Bemutatott áldozati ajándékuk és elmondott imáik után már résztvehettek a többiekkel az istentiszteleten, más szóval tiszták lettek. – Jézus és szülei egyaránt engedelmeskedtek a névadás törvényének és a templomi bemutatás kötelezettségének. Engedelmességük jutalma a Szentírás szerint az lett, hogy Isten a prófétái által dicsőítette meg őket. Emlékszünk, Betlehemben az angyalok és pásztorok voltak a megszületett Megváltó dicsőségének hirdetői. A jeruzsálemi templomban Simeon próféta és Anna asszony teljesítik ezt a feladatot. Mind a ketten igen öregek, igazi ószövetségi szentek, akik gondolatban együtt éltek Istennel. Így nem csoda, – ha Sz. Lukács szövege szerint lelkükben megéreztek, amikor a Messiás megszületett. Megtudták azt is, melyik napon fogják a templomba hozni. Örültek, hogy megérték a nagy kitüntetést, amelyet olyan sok próféta szeretett volna megérni.

Úgy érezzük, mintha a két szent öreg személyében, az evangélium az Ószövetség minden prófétáját ide, a legszentebb helyre, a templomba vonultatná fel, hogy

tanúságot tegyenek a Messiásról és tiszteljenek előtte. Ő jött el végre, aki után évszázadok annyira vágyakoztak.

A két szent öreg és a gyermek Messiás találkozásáról így szól az Evangélium: *Lk 2, 27b-35.*

Az evangéliumból hallottuk, hogy Simeon karjaiba vette Jézust. Mivel költő is volt és régóta készült erre a napra, gyönyörű versben mondja el boldogságát. Idős életének ez az esti imája. Benne mintegy összefoglalja a régi próféták jóvendőléseit, és hirdeti, hogy Jézus minden népek, pogányoknak és zsidóknak egyaránt Megváltója. A Messiást a népek fényességének mondja. Oly fontos az embereknek, mint fény a szemnek. Nélküle élettelen örök sötét borít mindent.

Boldog megtapasztalás alapján, ugyanígy vallhattak Megváltójukról az első keresztények is. Ezt hirdették nekik az apostolok és utódaik. Ez az evangélium tehát az Őszövetségnek, vagyis a várakozás idejének a hitét, a megvalósulás idejében keletkezett gyönyörű szép versben mondja el.

Az evangélium Jézus szüleit is említi. Már eddig is sok rendkívüli élményben volt részük. Gyermekükkel kapcsolatban sok csodálatos dolog történt velük. Mindamellett igen nagy hitük kellett legyen, hogy pólyás, sírdogáló kisbabájukat az Isten Fiának fogadják el. A Szentírás mintha utólagosan akarná hitüket megerősíteni. Vagy inkább a keresztények hitét. A sokaktól megvetett Jézusról ugyanis hirdeti, hogy győzedelmes Isten. Az elbeszélés szerint a szülők csodálkoznak a nagy dicsőségen, melyet Isten prófétája gyermekükről hirdet. Nemcsak azt mondja, hogy a nemzetek fényessége lesz, hanem kősziklához hasonlítja. Arra való, hogy szilárd ház épüljön rá. Sajnos, mégis lesznek akik megvetik és kidobják ezt a követ. De ezek elesnek benne és összetörik magukat.

Szt. Lukácsot Szűz Mária evangélistájának is nevezik. Ő jegyezte fel legtöbbet Mária életéről és mutatta be legszebben Mária lelkét. Könyvéből tudhatjuk meg Mária nagy érdemét: hogy hitt és engedelmeskedett. Elfogadta és nevelgette az emberiség Megváltóját. Az anyagi üdvözlét leírása ugyanúgy jó alkalom volt ezt bemutatni, mint most Simeon jóvendőlése. — A Szentírásban jóvendölés hangzik Mária sorsáról. Az édesanya soha sem szakadhat el gyermekétől. Ha a gyermekét öröm éri, együtt örül, ha bánat, együtt szenved vele. Máriának most fájdalmat jóvendölnek, nagy lelki fájdalmat, amely annyira fogja bántani, mintha törrel szúrnák át a szívét. Jézus keresztre feszítésére és temetésére gondolt ekkor a szentíró. Ez volt a legnagyobb, szinte tengernyi fájdalma Máriának.

Megemlíti a Biblia, hogy egy szentéletű, sokat imádkozó és böjtölő templomszerető próféta-asszony, Anna is tanúja volt Jézus bemutatásának. Szép életéért kapta Istentől a próféta-ság kegyelmét. Ajándék volt számára az is, hogy megláthatta, amire várt. Mint igazi próféta nemcsak maga örült Isten ajándékának a Messiásnak, hanem elmondta, szétoztotta örömét minden jószándékú ismerősnek.

8. BÖLCSEK JÖTTEK NAPKELETRŐL

Már azok a keresztyények is, akik a legrégebbi időkben éltek, tudták, hogy Jézus vállalása és Egyháza nemcsak az övék, hanem minden népé. Jézushoz tartoznak még azok is, akik nem ismerik Őt, a pogányok. A keresztyények kötelessége pedig, hogy Jézus vallását megmutassák a pogányoknak, mert Ő minden nép Megváltója – a pogányoké is.

Az a csodálatos történet, amelyet most fölolvassok, ezt az igazságot példázza. Amikor hallgatjátok ne azt kérdezzétek, hogy igaz volt-e szóról szóra, se azt, hogyan mehet egy csillag olyan lassan az égen, hogy még a tevék is utána tudnak menni. Nem kell azon sem csodálkozni, hogy a csillag megállt az égen. Inkább örüljünk annak, amit ez a történet kifejez: a pogányok megismerték a Megváltót és Uruknak fogadták. Sőt áldozatot hoztak kedvéért. Sajnáljuk azokat, akik ellentmondottak a Messiásnak és gyűlölve pusztítottak mindent, ami őrá emlékeztet. A szépre és jóra a napkeleti bölcsek, a bosszúálló hitetlenségre Heródes a példa.

Mt 2, 1-23.

Nemcsak a Szentírás, hanem más történetírók is szörnyű embernek mondják Heródes királyt. Lelkiismeretlen gyilkos, aki mindenkit eltétetett az útjából, akiről föltételezte, hogy király lehet helyette. Halála előtt 5 nappal emiatt ölte meg saját fiát. Csak a hatalom érdekelte, neki nem hiányzott a Messiás. – De nem volt külön az ország vezetőrége sem. Mindenki csak gazdagságot és hatalmat hajszolt. Nem kívánták, hogy Isten országa eljőjön a földre. Róluk beszél a Szentírás, amikor írja, hogy a bölcsek érdeklődésére értetlenül csodálkozott Heródes és vele egész Jeruzsálem. Nagyfokú közömbösségüket egy másik helyén így mondja el az Írás: „A Megváltó övébe jött, de Övéi nem fogadták el.” (Jn 1). Pedig nekik volt Szentírásuk, ezért nemcsak Betlehemről, a születés helyéről tudhattak volna, de még másokat is elvezethettek volna a Messiáshoz. Lelkük hasonlított a mesebeli gazdagokhoz, akik óriási kincsük ellenére éheznek és nyomorognak.

Hivatásukat elvégezték, sorsuk beteljesedett, amikor másokat elindítottak a Messiás felé, de maguk nem indultak el.

A választott nép vezetői után a Szentírás azokat mutatja be, akiket ezek annyira lenéztek, a pogányokat. A napkeletről elinduló bölcsek őket jelentik. Még nem ismerték az igaz Istent, nem volt kezükben hivatalos üzenet, a Szentírás. Mégis igen sokan voltak köztük jószándékú emberek.

Előfordult, hogy Isten prófétát is választott közülük, így Bálámot. Már tavaly tanultunk róla, meg a szamaráról. Ő volt az a próféta, aki a pogány király semmiféle fenyegetésére nem akarta megátkozni azokat, akiket megáldott Isten, a választott népet. Bálám ugyanakkor jövendölt egy csillagról, aki Jákobban támadt, egy királyról, aki Júda családjából születik.

A bölcsek, akiket a Szentírás említ a pogányok képviselői. Foglalkozásukra nézve csillagászok. Messze Babilóniában, Sippar városában volt az akkori csillagászok leghíresebb megfigyelő-állomása. Tanulmányozták az égitestek járását és nehéz számításokat végeztek. Míg cserépre írt csillagászati naptáruk is volt. Nemrégiben a tudósok találtak egy ilyen naptárt.

Mivel a régiek hitték, hogy a csillagokban meg van írva az emberek sorsa, a csillagászoknak jövődöléssel kellett foglalkozniuk. Abban a cserépre írt naptárban, melyet az előbb említettem, Jézus születési évének csillagászati adatai mellett egy jövődölés van. E szerint a csillagok járása azt mutatja, hogy Palesztinában meg kell születnie a végső idők királyának.

Azok között a keresztények között, akik a Szentírásból ismerték Bálám jövődölését a Júdeában támadt csillagról, és tudtak a babilóni csillagászkok feljegyzéseiről, kialakult a Jeruzsálembé, majd Betlehembe tartó bölcs csillagászkok legendája. Ezután a Szentírásba is belekerült. A pogányokból lett keresztények megtudhatták belőle, hogy nekik Jézus mellett van a helyük, mert a bölcsök őket jelentik. – Az elbeszélés szerint ezután már mi sem természetesebb, minthogy a bölcsök leborultak és imádták a jászolban fekvő Kisdedet. A szentíró, aki ezt feljegyezte, egyúttal megvallja saját hitét is. A bölcsök illően viselkedtek, hiszen a jászolban fekvő gyermek az Isten és az Úr.

A régi keleti hódoló küldöttségek, amikor valamilyen király elé járultak, hogy uruknak elismerjék, mindig ugyanazt az ajándékot vitték. A bölcsök kincsesládájában is ugyanez a három ajándék szerepel. Az arany, a tömjén, és a mirha. A hódolatot jelentik, amely az Úrnak és királynak jár.

Az evangéliumi történet elején már megismerkedtünk Heródezzel. A Szentírás szerint a bölcsök látogatása a lelke mélyéig megrázta. Más lesz helyette a király! – Az evangéliumi elbeszélés másik részének minden bizonnyal egy történelmi esemény a magva: a király valamelyik vérengzése, amit Jézus történetével hoznak kapcsolatba. – A király mint annyiszor, ismét gyilkolni akar. Elpusztítani akiről azt hiszi, hogy útjában áll. Ez alkalommal azonban megmenekül kiszemelt áldozata, a kis Jézus.

Az evangélium elbeszélése szerint az Isten álomban adott üzenetekkel sokszor belenyúl a dolgok rendjébe. A Szentírás szándéka bemutatni azt a csodálatos gondoskodást, amellyel Isten testté lett Fiát védelmezte. – Először a bölcsök kapnak utasítást: kerüljék el Heródest, nehogy információjukkal akaratlanul is segítsék gonosz terveit. Komolyan veszik az intést, tudják, hogy inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek. – Álomban szól az Isten a szent család fejéhez Józsefhez is. Egyiptomba irányítja, a biztos külföldre, ahol Isten választottjai oly sokszor találtak már menedéket. A bosszútól lihegő gyilkosság pedig elvégzi a maga pusztítását Betlehemben. Jézus közelebbi és távoli rokonai, Dávid családjának két éven aluli, fiú tagjai esnek áldozatul a király beteges félelmének és bosszújának.

Az édesanya számára nincs nagyobb gyász, mint kisfiának elvesztése. Mekkora lehet a fájdalom egy egész városban, ha ott minden kisfiút megölnek! A Szentírás ahhoz a nagy szomorúsághoz hasonlítja a betlehemi édesanyák gyászát, melyet akkor élt át a választott nép, amikor Nabukodonozor király elfoglalta a szent várost és elpusztította lakóit, a megmaradottakat pedig fogságba hurcolta. Ezt jelentik a szavak: „Sírás és jajgatás, Ráhel siratja gyermekeit, de nem akar megvigasztalódni, mert nincsenek.”

Az Úr Jézus helyett meggyilkolt gyermekeket, mint vértanúkat tiszteljük. December 28-án, Aprószentek napján ünnepeljük emléküket.

9. A TUDATOS ÉLET KEZDETÉN

Milyen jó az olyan gyerekeknek, akiknek a szülei és egész környezete komolyan vallásos. Az ilyenektől nem kell hetenként számonkérni a vasárnapi szentmisét. A komolyan vallásos családok nem azért járnak templomba, mert bűn lenne, ha elmulasztanák, hanem mert tudják és érzik, hogy jó nekik a vallásos közösségben.

Szent József családja, amelyben Jézus felnőtt, igazán vallásos volt. Szerették Istent, szívesen teljesítették parancsát. Nemcsak a könnyűeket, a nehezeket is. Elég nehéz parancs lehetett minden felnőtt férfiúnak évenként háromszor elzarándokolni a jeruzsálemi templomba. Az egész országban ez volt az egyetlen templom és bármilyen messze lakott is valaki, ide kellett jönnie, áldozatot bemutatni. Másutt ez nem volt szabad. Az évenkénti három alkalom pedig: a kovásztalan kenyerek ünnepe, a húsvét, a törvény kihirdetésének emlékünnepe, a pünkösöd és az évvégi nagy hálaadó ünnep, másképpen a sátoros nap.

A Szentcsalád önként többet tett, mint amennyit a törvény előír. Asszonyoknak és gyermekeknek ugyanis nem volt parancs, hogy ezeken az ünnepeken a templomba menjenek. Mária mégis évenként elment férjével. Biztosan mindketten várták, hogy Jézusuk felcseperedjék és kibírja az út fáradalmait. Fiúknál a törvény a 13. életév betöltéséhez kötötte a templombamenést. Jézus már előbb, 12 éves korában járt a templomban. Erről az úttjáról, s a templomi tartózkodásáról szólunk ma:

A templom a régiek szemében a világ legfontosabb helye. Minden nagy és fontos eseménynek itt kellett megtörténnie. A 40 napos kisbaba-Jézus templombahozása is ilyen esemény volt. A Szentírás amikor tudósít erről, egyúttal más fontos dolgot is akar mondani. Régen, ha egy király első fia, a trónörökös megszületett – aki bár éppen olyan kisbaba volt, mint más emberek gyermeke – mégis különleges tiszteletet kapott. A 40 napos kis Jézusnak Simeon próféta és Anna prófétaaszony adták meg az Isten fiának kijáró tiszteletet. Ők, mint a régi próféták hívó képviselői hódoltak új Uruk és Királyuk előtt.

12 éves korában Jézus már tudatosan megy a templomba. Ami ott történik, az egészen más, mint ami egy másik ilyenidős fiúval történni szokott. Jézus viselkedése olyan, mint a hivatalos bemutatkozás. Mindenki megértheti belőle, hogy nem közönséges ember. Egészen más viszonyban van Istennel, mint a többiek. Szülei és a jelenlévők szintén meggyőződhetnek erről. Hallgassuk meg az Evangéliumot:

Lk 2, 41-52.

A húsvéti ünnepek, melyekre Jézus és szülei Jeruzsálembe mentek, egy álló hétig tartottak. Azonban nem volt kötelező mind a hét napon át ottmaradni. Aki akart, már az ünnep második napján hazamehetett. A Szentcsalád nagyon szerette a templomot, ezért végig ottmaradt. Naponként résztvettek az áldozatban. Volt mit megköszönniök, de kérni valójuk is. Szívesen hallgatták az énektanítást, meg az okos papok oktatásait. Így szinte elröpült a hét nap.

A hazajövet nem lehetett olyan rendezett, mint a mi utunk, amikor a búcsújáró helyekről jövünk. A napokig tartó hosszú úton a rokonságból és az ismerősekből közösségek alakultak. Bizonyára a gyerekek is együtt tartottak. Ezért

gondolhatták Jézus szülei, hogy gyermekük valamelyik másik közösséggel jön. Tudjuk, tévedtek. Elképzelhetjük három napig tartó izgalmukat, amíg keresték és örömeiket, mikor végre megtalálták.

A templomban találták meg. Pontosabban a templom egyik tanítás céljára berendezett helységében. Ott ült a kövezeten a többi fiatalember között. Űgy hallgatta a tanárokat, mint aki maga is tanárnak készül. Ez a kép tárult a szülők szeme elé, amikor megpillantották. Fiúk a tudósok között! Hallgat, kérdez, résztvesz a vitában. Majd Jézusról mint felnőtt emberről hallunk, aki maga is tanított, észrevevesszük, hogy nem tetszett neki az a tanítás, amit itteni tanáraitól hallott. A tudományát se tőlük szerezte, de még tanítási módjukat sem vette át. Azért nem tetszettek ezek a tanítók Jézusnak, mert állandóan mindenféle apró-cseprő dolgokról vitakoztak, csak arról nem volt szó, ami a legfontosabb.

A továbbiakban figyeljük a párbeszédet Jézus és szülei között. Milyen furcsa lehetett a szülőknek, hogy Jézus ilyen határozott hangon oktatja ki őket. A gyerek a felnőtteket! Ilyesmihöz nem voltak hozzászokva. Egy-két meglepő esemény volt már ugyan Jézus életében, Mária és József sok mindenben elgondolkodtak. Most ismét meglepő dolgokat hallanak. Fiúk mintha egész életére programot adna. Arról beszél, ami a jövőben a hivatása lesz: Atyja házában kell lennie. Ez a mai szóhasználat szerint annyit jelent, hogy Jézus életéhez úgy hozzátartozik az Atya iránti engedelmesség, mint a mindennapi kenyér. Atyjához való viszonya felmenti, hogy emberi szempontokra legyen tekintettel. Ha Isten dolgairól van szó, még a szülők sem számítanak.

Azután Atyjának nevezte Istent! Ha magyar fiú lett volna biztosan édesapámat mond. Hallgatói sokkal többet értettek kijelentésén, mint csak azt, hogy mint minden ember ő is az Isten teremtménye és gyermeke. De Jézus nem magyarázta meg részletesebben, hogy miről van szó.

Nehéz lehetett Szűz Mária és Sz. József helyzete! Ők tudtak a legtöbbet Jézus titkáról, hogy nem csak ember, hanem Isten. De éppen ezért egyúttal a legkevesebbet tudták. Hogyan lehet valaki Isten és ember egyszerre? Folyton csodálkoztak, folyton gondolkodtak. Őrzik szívükben a titkot. Csak hitük nyugtatta meg őket, hogy igaz a régi isteni üzenet, amit gyermekükről hallottak.

Vallásunk e tanítását a Hiszekegyben így valljuk meg: „Hiszek Jézus Krisztusban, Isten engesztulott Fiában.” Magától Jézustól tudjuk ezt, aki először szűkebb környezetének nyilvánította ezt ki. Majd a templomban pedig minden jó szándékú embernek tudtára adta.

A nagy ünnepi esemény után ismét hétköznapiak következtek. A gyermekből fiú, a fiúból férfi lett. A názáretiek, csak mint az ács fiát, majd mint mesterembert ismerték. A Szentírás sem közöl életéről többet, csak annyit, hogy engedelmes volt szüleinek. Igaz ennél fontosabbat aligha mondott volna. Jézus az emberek iránti engedelmisséggel is a Mennyei Atya akaratának vetette magát alá. A bűnt kivéve mindenben akart hasonlítani a többi emberhez. Azt se tartotta szükségesnek, hogy néha napján megmondja, hogy egyben Isten is. Majd csak 30 éves korában, kereszteselése alkalmával a Jordán partján bűnbánatot tartó jószándékú emberek fognak ismét hallani Jézus titkáról.

Az újszövetségi Szentírás tanulása során, már sokszor esett szó arról, hogy Jézus Isten fia. Azért említettük és még említjük sokszor, mert igen fontos, hogy elhiggyék ezt az igazságot. Ha nem hisszük, nem vagyunk keresztények. Nem ér sokat földi életünk, még kevesebbet az örökkévalóság. A Szentírás így mondja ezt: „Az Isten örök életet adott nekünk és ez az élet az Ő Fiában van. Aki magáénak mondhatja a Fiút, annak van élete:” (1 Jn 5, 11-12).

10. KERESZTÉNYEK KRISZTUS ELŐTT?

Mindenki tudja, hogy vallásunkat, a kereszténységet Jézus Krisztus adta az embereknek. Ez az igazság benne van vallásunk nevében. Keresztény ugyanis annyit jelent, mint Krisztus-szerint élő ember. Nehezet kérdezek: mi történnék, ha kiderülne, hogy vallásunkat mégsem Jézus adta? Mondjuk, ha felfedeznék, hogy már Jézus előtt voltak vallásos emberek, akik lényegileg ugyanazt hitték és úgy éltek mint a keresztények. Ebből az következik, hogy semmit az égvilágon nem kell elhinni, sem úgy tenni, mint Krisztus mondta. Az aki újat nem hoz, hanem csak másoktól vesz át tanítást, nem lehet Isten. Üreskező Isten nem Isten!

Tényleg mindig vannak emberek, akik sem hinni, sem engedelmeskedni nem akarnak Jézusnak, mert csak egynek nézik a sok vallásalapító közül. Vannak tudósok is akik keresnek, kutatnak, csakhogy igazukat bizonyítsák: Jézus nem Isten, a kereszténység nem igaz.

Egyszer úgy látszott, mintha egy világhírű felfedezés ennek a felfogásnak kedvezne. Úgy látszott, mintha tényleg lettek volna már keresztények Jézus előtt. Ezért azután – vonták le a következtetést – Jézus nem hozott új vallást, csak mint híres tanító hirdette, amit másoktól vett át.

Úgy kezdődött, hogy egy arab birkapásztor 1947-ben egy barlangban cserépkorsót talált. – Mivel fontos dologról van szó, részletesen elmondom. A helyszínről, a júdeai pusztaságról már többször esett szó. Jerikótól 12 km-re, a Holt-tenger közelében történt. Csaknem teljesen sziklás, kevéske fű és bokor tarkította a vidéket. Soványka legelőterület ez a nomádon pásztorkodó beduinok állatainak. Itt történt, hogy az egyik pásztornak elveszett a báránya. Keresgélés közben egy barlangnyílást fedezett fel. Azt hitte, oda rejtőzött az állat. Az üreg kikutatására hívott társaival a bárány helyett néhány aszfalttal lezárt cserépkorsót talált. A félméter magas korsókban természetesen kincset sejtettek. Sajnálataukra, más volt benne. Amikor megpillantották nem hitték, hogy minden kincsnél értékeesebb vagyont birtokába jutottak. Összegöngyölt, kidolgozott állatbőrök, ún. pergamének és papirusztekercsek voltak. Tele írással, amit nem tudtak elolvasni.

A tekercseket szakértőknek mutatták meg, akik örömeikben akkora összeget kínáltak értük, amilyen a megtalálók minden várározását felülmúlta. Mikor pedig rádöbbenek, hogy hatalmas kincsnek jutottak birtokába, mindig magasabbra szabták az árat.

Azt is megtették, hogy darabokra tépték a tekercseket, csakhogy többet kapjanak értük. Nem sokkal ezután egy tudományos társulat ásatásokat indított a

Holt-tenger vidékén és több mint 1500 hasonló írást talált. (Azt tudnunk kell, hogy a könyveknek régen tekercsformájuk volt. Az összekötött ívekből álló, lapozható könyvet csak jóval később találták fel.)

A tudósok értették az írás olvasásához. Egy új világ tárult fel előttük. Legteljesebb részletességgel ismertek meg olyan régen élt embereket, akiknek idáig szinte csak egykori létezéséről tudtak. Megismerték vallásosságukat is. Erről gondolták sokan, hogy íme felfedezték a Krisztus előtti keresztényeket. Vagy legalább is azt a vallást, amelyből maga Jézus tanítását vette. Ezek az írásokban felfedezett régi emberek egykori zsidó szerzetesek voltak és esszénusoknak nevezték őket. Miféle szerzet lehettek ezek?

Sokan voltak már Pannonhalmán kiránduláson. Már a vonatból nagyra látszik, de ahogy közelebe érkezünk, egyre nagyobb méretet ölt a szerzetesek hegyre épült otthona, a kolostor. Bent igen sok tisztelendő bácsit látni. Nagyon öreget és egészen fiatalat egyaránt. Sokan közülük életük nagy részét a kolostorban töltik. Itt van otthonuk, templomuk és munkahelyük. Ha elegendően vannak, megosztva minden munkát maguk végeznek. Van aki a fiatalabbakat tanítja, másik könyvet ír, ismét mások a gazdaságban vannak elfoglalva, némelyeknek pedig a házimunka a kötelességük. Mindegyikük életében van egy közös vonás, hogy a nap meghatározott idejében a templomban gyűlnek össze. Közösén imádkoznak, énekelnek. – Pénzüket, vagyonuk nincs, munkájáért senki sem kap fizetést. Önként vállalt szegénységben élnek. A kolostorban csodálatos a rend és a pontosság. Mindenkinek megvan a maga munkaköre. Ősi törvények intézkednek erről. Megtartásukra az előljáró vigyáz. A szerzetesek külön fogadalommal kötelezik magukat az előljáró iránti engedelmességre. – Feleségük és családjuk nincs. Úgy mondjuk tisztasági fogadalmat tettek, hogy Istent egész szívvel szolgálhassák. A Pannonhalmán élő szerzeteseket alapítójukról, Sz. Benedekről, bencéseknek nevezik.

Ezekhez hasonló életet élő, őszösvetségi szerzetesek voltak, akik az előbb említett tekercset írták, illetőleg olvasták. Közös intézetük, kolostoruk Qumrámban volt.

A tudósok ásója nyomán feltárult a régi kolostor-település egykori képe. A központi épületet, melynek legfontosabb helyisége a templom és a könyvmásoló terem volt, sziklába vájt barlanglakások vették körül. Ezeket lakták, a központi épület pedig imájuknak és munkájuknak adott otthont. Házukon kívül végeláthatatlan sivatag. Vajon miért kívánczoltak erre az élettelen vidékre ezek az emberek? Miért nem mentek városokba? – A sivatag a régiek szemében szent vidék volt. Isten, a választott nép ősatyját Ábrahámot a pogányok városából Kánaán pusztáira hívta pásztorkodni. Itt őrizte nyáját a többi ősatya is. A szerzetesek úgy gondolták, ott a helyük, ahol népük szentjei éltek. A sivatagban könnyebb megtalálni Istent, mint a városok forgatagában.

Ezek a szerzetesek másfajta, külön embernek tartották magukat, mint a többiek. Nevük is ezt fejezte ki. Esszénus „igazat”, másképpen szentet jelent. Számukra Jeruzsálem nem volt szent hely, az ottani templomot nem tartották Isten lakásának. A zsidóktól eltérő szokások és törvények irányították életüket. A jeruzsá-

lemivel szemben külön főpapjuk volt, akinek az Igazság Tanítója nevet adták.

Kolostoruk könyvíró termében a nemzedékek során egyre szaporodtak a tekercsek. Megörökítették rendi törvényeiket és istentiszteleti előírásait. Tudósai Bibliát-magyarázó prédikációt, sőt magát az ószövetségi Szentírást is másolták.

Az esszénusok azt akarták, hogy minél több ember megismerje és kövesse valóságukat. Azok is, akiknek nincs lehetőségük a qumrámi kolostorban élni. Mai kifejezéssel úgy mondanánk, hogy kütagokat, pártoló tagokat toboroztak maguk mellé. Ezek szintén igaznak hívták magukat és amennyire körülményeik engedték, saját otthonaikban követték a qumramiak életét.

Krisztus születése utáni 68. esztendőben vége szakad kolostori életüknek. Az országban egyre több a forradalom és zendülés a megszálló rómaiak ellen. A császár ezért elküldte hadseregét, hogy pusztítsák el Zsidóországot. — Az említett évben, az ellenség közeledésének hírére a szerzetesek is jónak látták a menekülést. Értékeiket, vagyonukat — nem aranyat, ezüstöt — hanem a könyvtekercseket cserépkorsókba helyezték és a környék sziklabarlangjaiba rejtették. Remélték, hogy egyszer majd előszedhetik és használhatják azokat. Erre azonban nem került sor. Az ostrom következtében romhalmazzá vált kolostor lakói szétszóródtak, majd kihaltak. 1900 év múlva az arab pásztor szerencséje, és a tudósok szorgalma, írásaikból idézi elének az egykori híres és szent embereket.

Nem csoda tehát, ha az esszénusokról szóló írásokra felfigyeltek első olvasóik. Nagyrészüket, legalábbis a felfedezést követő évekből — ezt már említettük — azt gondolta, hogy megtalálták a kereszténység eredetét és a szerzeteseket tartották vallásunk alapítóinak. A kereszténység szerintük nem más, mint a qumramiak vallásának továbbfejlesztése.

Egyre több tudós kapcsolódott az írások megfektetésének munkájába. Az elmúlt évek higgadt kutatásai azután meghozták eredményüket. Tisztázódott a kérdés. Mi katolikusok odáig is biztosan tudtuk: ha van is köze vallásunknak az esszénusokéhoz, semmi esetre sem származik abból. Lényegében Jézus adta vallásunkat.

A tekercsek olvasása egyúttal hozzásegítette a tudósokat a Szentírás teljesebb megértéséhez. Főleg Keresztelő Jánosra, tanítására és tanítványaira nézve gyarapodtak az ismeretek. Amint említettük, az első évek sietségében alkotott vélemények tisztázódtak és a keresztények igazsága bebizonyosodott.

A következőkben beszéljük meg részletesen az ügyet.

Jézus születése utáni 25. esztendő táján a Jordán partján feltűnt egy igen híres remete-féle ember. Mintha egyenesen a qumrámi kolostorból érkezett volna. Származása is olyan, amit ezek a szerzetesek sokra értékeltek: Áron családjából származott. Az igazi főpapéból, mint ahogy az esszénus főpap is az ő leszármazottja. Jelszava ugyanaz, mint a qumramiaké: „Tartsatok bűnbánatot, elközelgett Isten országa!” A bűnbánat jele a kereszttség, melyet János — hisz róla van szó — ott a Jordán partján szolgáltatott ki híveinek.

Mintha Jézusnak és az apostoloknak az életében is felfedezhető lenne az esszénusok vallásossága. Az apostolokról egyébként is tudjuk, hogy nagyrésztben Keresztelő János tanítványai voltak. Őt elhagyva szegődtek Jézus mellé. — Sokban

hasonlít Jézus és az apostolok prédikációja az esszénusokéhoz. Jézus az Evangéliumban, Sz. Péter pedig az Apostolok Cselekedeteinek könyvében a bűnbánat hirdetésével kezdi első beszédét. „Térjetez meg, elközelgett Isten országa.” Életmódjukban is volt hasonlóság. Az esszénus rabbik – vagyis tanítómesterek – köré ugyancsak tízes, tizenkettes csoportokban gyűltek a tanulni vágyók, mint Jézus köré az apostolok. A szegénység kérdésében is hasonlított Jézus és az esszénusok felfogása.

Szava és példája ugyancsak a szegénység dicsérete. „Mindaz, aki elhagyja apját és anyját...” (Mk 10). Amikor pedig az apostolok vették kezükbe az Egyház irányítását, maguk is megpróbálták bevezetni a vagyonszétosztást, mint az az esszénusoknál volt. Ugyancsak ezekhez a szerzetesekhez hasonlóan vélekedett Jézus, vele együtt Pál és János apostolok a házasság kérdésében: az Istenország kedvéért lemondtak a feleségről és tisztaságban éltek.

Elmondottunk néhány dolgot, amiben a keresztények és az esszénusok tanítása hasonló. De gondoljuk csak meg: ezek alapján lehetne mondani, hogy a két vallás ugyanaz? – A mi vallásunkban nem az a lényeg, hogy házas ember-e valaki, vagy nőtlen, szegény-e, vagy gazdag. Az a kérdés, hogy megkeresztelték-e a Szent-háromság nevében és Jézus Krisztust Isten küldöttjének tartja-e. Maga a keresztség sem elég. Mert ha valakit János szerint kereszteltek és nem tudja van-e Szentlélek, az nem keresztény. A qumráiak nem fogadták el, hogy Jézus az Isten küldötte és Messiás, tehát nem lehet kereszténynek tartani őket. Vallásunk ezért nem származhat az övékéből.

Ezt a következők még jobban bizonyítják:

Alapvető tanításunk, hogy mindenkit, még ellenségeinket is embertásként kell szeretnünk. Jézus nem zár ki senkit szeretetéből. Nem válogatja és nem osztályozza az embereket, míg az esszénusok ugyancsak megnézték, kit vesznek maguk közé.

A két vallást ha összehasonlítjuk, azt kell mondanunk, hogy igen sok a hasonlóság. Jézus, amint az Ószövetségből, tőlük is átvette azt, ami igazán jó és értékes. De meg kell látnunk a sok eltérést is. A lényeget tekintve vallásunk eredeti vallás, és Jézus előtti korban nem lehet kereszténységről beszélni.

A qumrái kolostorban és követőik között szerte az országban igen sok jószándékú ember élt. Keresték az igazságot és rá is találtak Üdvözítőnkben, Jézusban. Az esszénusok jelentősége abban áll, hogy előkészítették az utat. Aki akart ráléphetett és akik ráléptek elérkeztek Jézushoz. Ő mondotta magáról: „Én vagyok az Út, Igazság és az Élet.”

11. A JORDÁN PARTJÁN KEZDŐDÖTT

Előzetes megjegyzés:

Jézus 30 éves korában, mint teljesen ismeretlen ember hagyta el názareti otthonát. Persze tisztában volt magával: tudta, hogy Isten Fia. Vállalta a nehéz küldetést: hirdetni akarja, az Isten-ország evangéliumát. De mint ismeretlen valaki, hogyan álljon ilyen nagy megbízatással ország-világ elé?

Gyermekkora történetének legendás elbeszélései még ismeretlenek az emberek előtt. A mögöttük megbúvó igazságmag úgyszintén. A Szentírás összeállítói, akik arra vállalkoztak, hogy Jézus életét, tanítását, tetteit és megváltó tevékenységét elmondják, kellett, hogy előbb bemutassák Jézust az olvasóknak. Ki az, aki a Szentírás következő lapjainak tanúsága szerint akkora felkészültséggel, biztonsággal és tudással lép az emberek elé? A gyermekkor történetét követő bibliaórák tehát Jézus személyéről és küldetéséről szólnak. A kérdésre, hogy kicsoda Krisztus, a megkereszteléséről, megkísértéséről és megdicsőüléséről szóló tudósítások adják a feleletet. Ezekhez járulnak Jézusnak maga-magáról tett kijelentései is. – A következőkben nem követjük szorosan egyik Evangélium sorrendjét sem. A tárgynak megfelelően csoportosítjuk a szemelvényeket. A Szentírás is alkalmaz ilyen tárgyszerinti csoportosításokat, sokszor az életrajzi kronológia rovására is.

*

Felnőtt a két ismerős fiúgyermek. A félévvel idősebb Keresztelő János már híres ember. Nem gazdagsága, vagy tudománya miatt híres, hanem mert Isten prófétaja. Egy a sok próféta közül, de nagyobb valamennyinél. Otthagyta eddigi tanítóit és a pusztát. A Jordán partján, egy erdőben ütött tanyát, közel az egyik átkelőhelyhez.

Az Evangélium ezt írja Keresztelő Jánosról: „Teveszőrből volt a ruhája, bőrvette körül csípőjét, sáskával és vadmézzel táplálkozott.” Szegényes ruházat, gyenge táplálkozás! Annál gazdagabb azonban a lelke. Mégis igen szerényen beszél magáról. Ő nem az égből visszatért Illés, mint ahogyan gondolták, sem nem a Messiás. Más a feladata. Olyan mint a csordultig telt pohár, aki Istennel van tele. Kedvéért éli kemény életét, Órula, Óérette beszél.

Prédikációi nem érdekes történetek, nem tetszetős szavak, sokkal inkább igen kemény beszédek. Bátran korholta hallgatóit: Hagyják el a rosszat, térjenek jó útra. Tegyenek minél több jót. Új idők következnek. Itt az Isten országa. Mindenkinék úgy kell élnie, mint Isten gyermekének. – Az emberek eltűrték, hogy viperafajzatnak nevezze őket. Bűnös életüket összehasonlítva János szent életével, látták, hogy igen messze vannak tőle. – A jószándékúak hallgattak szavára, megbánták bűneiket. Ezt úgy fejezték ki, hogy bűnbánóan meghajtották fejüket János előtt és kérték, öntse le őket a Jordán vizével. Tisztítsa meg a bűnbánat keresztségével.

A keresztségre váró bűnösök között egy napon megjelent a kb. 30 éves Jézus. Elhagyta otthonát, édesanyját, hogy teljes erővel nekilásson teljesíteni a parancsot és megtegye azt, amiért Isten küldte. Az ünnepélyes indulás most, itt a Jordán partján történik:

Mt 3, 13-17.

A Szentírás egészen eredeti módon tud valamit megmagyarázni. A mai tankönyvekben képek és ábrák segítenek, hogy megértsük a szöveget. Az eredeti Szentírásban ilyesmi nincsenek. Ezek helyett valamilyen könnyen elképzelhető és színes eseményt ír le. Így világítja meg a nehezebben érthető és elvontabb tanítást.

A Jézus keresztségéről szóló szentírási szövegben is olvasunk egy történet-féle, színes eseményt. Ez segít meglátnunk a lényegét, azt az igen fontos tanítást, ami nélkül Jézus életének következő eseményeit sem értenénk meg. Röviden: a keresz-

telésről szóló leírás megtanít arra, hogy kicsoda Jézus. Ha ezt tudjuk, megértjük további életét is.

Názáreti Jézus eleinte eléggé ismeretlen volt. Még akik közelebbről ismerték, azok sem tudták, hogy kicsoda igazában. A megkereszteléséről szóló történet az Ő ünnepélyes bemutatása. – Hogyan is történt?

Jézus nem csak a bűnös emberek közé áll, hanem felveszi a bűnbánat kereszt-ségét is. Maga János is csodálkozik ezen. Jézus azzal magyarázza elhatározását, hogy teljesítenie kell mindent, ami elő van írva. Atyja pedig előírta, hogy olyan ember legyen, aki mindenben hasonlít hozzánk. Mindenben sorsközösséget kellett velünk vállalnia. Saját bűne nem volt. De magáénak érezte minden ember bűnét.

Ezért nevezte Őt Keresztelő János az Isten Bárányának. – Jézus valójában sokkal több, mint a régi áldozati bárányok. Ezekre ráolvasták ugyan az emberek bűnét, de a szegény állatok nem tudták, miért kell elpusztulniok. Jézus tudta és vállalta. Ezt fejezte ki, amikor a Jordán partján beállt a bűnösök sorába.

Milyen nagy jótevőnk ez az engedelmes szolgája Istennek! A Szentírás szerint az Atya szeretett Fiának nevezi: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” – Jézusnak földi életében aligha jelentett boldogító örömet és dicsőséget az, hogy Isten Fia. Az ószövetségi Izajás így jövendölt. Eszerint az Atya nagyon szeretette Fiát, ennek ellenére sokat kell szenvednie, mert magára vállalta embertársai bűneit. A jövendölés most kezd teljesezésbe menni.

Hősies vállalkozásáért megérdemelte, hogy Isten felmagasztalja. Éppen az Ő mondása, hogy Isten a kevélyeket megalázza, az alázatosakat pedig dicsőségre emeli. Ezt elsősorban magáról mondhatta el. – De tudták ezt az apostolok is, és prédikálták mindenkinek. – Amikor pedig idők múltán elbeszélték Jézus életét, jónak látszott, nemcsak a keresztiségkor tanúsított engedelmességről, hanem mindjárt az érte járó jutalomról is beszélni.

Az eddigieket összefoglalva:

Azt olvastuk fel, hogy az apostolok milyen történettel értették meg hallgatóikkal Jézus megjutalmazását. Kihirdetője a legilletékesebb: maga az Atya. A megnyílt égből hallatja hangját, így ajánlja Fiát az emberek figyelmébe.

Az apostolok azt is nagyon tudták, hogy Jézus és az Atya egy valaki. Ahol ők vannak, ott jelen van mint külön személy a lelkük, a Szentlélek is. Ezt a hitet meg úgy ábrázolták, hogy a Szentlélek megjelenését is beleszőtték a keresztelés történetébe. Mint a galamb leszállása, olyannak gondolták és írták le a Lélek leszállását és jelenlétét Jézusban.

Mit jegyezzünk meg magunknak ebből a bibliaórából?

Sokszor hívták fel figyelmünket arra, hogy minden katolikus embernek, tehát nekünk is van küldetésünk. Ugyanaz, mint Jézusé: terjeszteniünk kell Isten országát. Ő kereszteléskor látott neki ennek a feladatnak. Mi a bérmláskor kapjuk meg küldetésünket. A Szentlélek nem galambhoz hasonlóan, hanem láthatatlanul, de mégis valóságosan száll lelkünkbe. Fölvat bennünket új hivatásunkra. Segít is, hogy jól tölthessük ezt be.

Jézus a Jordán-parti esemény után – amin a Szentírás mondja – beszélni és cselekedni kezdett. Hirdette az Evangéliumot és jót tett mindenkivel. – Talán még

nem tudjátok biztosan, milyen hivatást választotok. Mérnök, tanár, szakmunkás? Ne feledkezzünk el külön hivatásunkról sem. Úgy beszéljünk a kereszténységről, hogy mindenki szívesen megismerje és megszeresse vallásunkat. Nagyon széressünk jót tenni. Az Isten-ország terjesztése a legszebb hivatás!

12. A MEGKISÉRTETT MESSIÁS

Tavaly egyszer már tanultunk egy megkísértésről. Ez a leghíresebb a világon. A biblia elbeszélése szerint a sátán vitte bűnre az első embereket. Azt is mondtuk, hogy a Szentírás ezen a történeten keresztül nem csak az őszülők bukását akarta megmagyarázni. Leírta azt is, hogyan esnek bűnbe az emberek. Mi magunk is, ha hallgatunk a láthatatlanul közöttünk lévő ravasz ellenségünk behízsgazugságaira és engedetlenül nemet mondunk Isten parancsának. A bűn pedig oka minden igazi rossznak, ami csak érheti az embert.

Az újszövetségi Szentírás is elbeszél egy megkísértést. Ez Jézus Krisztussal történt. Ő ember is volt, ezért ki volt téve kísértéseknek is. Felette azonban nem győzött a kísértő. – Aki ezt a kísértés-történetet a Szentírásba leírta, nemcsak azt tervezte, hogy megmutassa Jézusnak a gonosz fölötti győzelmét. Jézus ugyanis nem volt magánember, aki csak a maga javára akart és tudott győzni. Igaz, Ádám sem volt az. Ádám vesztésével mi is veszítettünk, Jézus győzelmével, mi is győzhettünk. A Szentírásból tehát azt olvashatjuk ki, és megerősödhetünk abban a hitben, hogy Jézus Isten Fia, Messiásunk, aki győz a gonosz fölött. – Olvassuk el, hogyan mutatja be a Szentírás ezt az igazságot:

Mt 4, 1-11.

Figyeljük, hogyan bizonyítja Messiásunk győzelmét ez a furcsán szóló leírás.

Még sohasem voltam sivatagban, de elképzelem, milyen félelmes hely lehet. Végláthatatlan kő- és homok-tenger. Nappal a melegtől izzik, éjjel fogvacogtató hideg. Mintha kihalt volna az élet. Elvéve akad valami tikkadt cserjeféle növény. – A sziklabarlangokban már inkább van élet. Emberek találnak itt menedéket. Rablók és útonállók, akik vagy az igazságszolgáltatás elől futnak, vagy újabb zsákmányra leselkednek. – Barlangokban laknak a szentek is. Ők pedig Istennel akarnak itt találkozni. A sivatag csendje jobban sugározza lelkiismeretükbe Isten szavát. És hogy megértsek, elhagynak mindent, vállalják a sivatag ezer veszélyét, éhségét és szomszúságát. A próféták és mindenki, aki valami nagy dologra készült, a sivatagban járt iskolába.

Nyilvános működésének megkezdése előtt itt találjuk Jézust is. Imádkozik és böjtöl. Így érdemli ki, hogy mindenben Atyja akaratát teljesíthesse. Sokat gondolkodik, összeszedi mondanivalóját.

Istennel hosszasan eltöltött időt a régiek 40 napnak nevezték. Nem a kb. másfél hónap napjait tartották így számon, hanem azt, hogy valaki lélekben igen közel volt Istenhez. A 40 ugyanis szent szám.

Az első keresztényeket igen érdekelte, mi történhetett Megváltójukkal, amíg a sivatagban tartózkodott. Biztos, sokat gondolkodtak ezen. – A Szentírás taní-

tásából és saját életükből elég jól ismerték minden jónak legnagyobb ellenségét, a sátánt. Tudták, nem nézheti tétlenül, ha a Messiás munkájára, az emberek üdvözítésére készül. Hittek Jézusban, és ismerték a sátánt. Jézusról tudták, hogy a világ ura, minden az övé, mégse bonyolódik bele földi dolgokba. Nem kell neki sem a pénz, sem a hatalom. A sátánról pedig joggal feltételezték, hogy meg akarja akadályozni Jézus munkáját. Mindent megtesz, hogy megmásmítsa nemes elhatározását. Ezért kínál neki hatalmat, pénzt, meg kenyeret. Ezek azonban nem érdekelték azt, aki a földieknél sokkal nagyobbra készül. — A szentírási történet, melyet felolvastam, nemcsak Jézusnak a kísértések feletti győzelmét, hanem egyúttal híveinek Urukkal vallott hitét is tükrözi.

Az első keresztyények az ószövetségi tanításból nagyon jól tudták, de Sz. János leírta és leveléből is olvashatták, — milyen a sátán munkája, hogyan szokott kísérteni. A régiek úgy mondták, hogy földi, világi dolgokat kínál. Hármasként a válszték: a test kívánsága, a szem kívánsága, és az élet kevélysége: 2 Jn 2, 16.

Az elbeszélés szerint a bűntől megéhezett Jézusnak kenyeret kínál a sátán. Mintha ezt mondaná: tégy le jó feltételezést, a test megfigyeléséről, hallgass inkább kívánságaira! Helyezd elébe azokat lelked ügyének! — Minden keresztyény tudja, mi kell legyen a válasz az ilyenfajta kísértésre: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem Isten igéjével is.”

Igen sok ember szeret kevélykedni, felválni. Akiknek még semmi hatalmuk sincs éppen úgy, mint azok, akik képzelik, hogy már van valami hatalmuk. Már léptek néhány fokot a számárlétrán. Ki, ha ők nem?!

Sokszor említettük, hogy az Istenember mennyire szerény és alázatos volt. Nem vitte kevélységbe, hogy atya az Isten. Az sem, hogy hatalma van, mindent megtehet. Nem vágyakozott, hogy csodálják az emberek. Pedig egy-két kellő időben és helyen végbevitt csodával máris a nép bálványa lehetett volna. Nem tette, mert engedelmes volt Atyjának.

Szerénységének legszebb példáját — az elbeszélés szerint — a templomépület tetején mutatta meg Jézus. A sátán kívánságára 50 méter magasból egy mesteri ugrással kellett volna bebizonyítania, hogy Isten-Atyja vigyáz rá. Pontosan úgy, mint a gondviselésről szóló zsoltárban imádkozták: „Angyalainak parancsolt felöled, tenyerükön hordanak Téged, nehogy kőbe üsd lábadat.” — Jézussal együtt így felel erre a keresztyény hívő: nem a gondviselésbe vetett hit, hanem istenkísértés azt gondolni, hogy Isten megment azokból a bajokból, melyekbe a kevélység és a vakmerőség viszi az embert.

Mindenki érezheti — akár többször is napjában — a harmadik kísértést. A régiek ezt furcsa szóval bírvágnak nevezték. Azt értjük rajta, ha valaki az ördög sugallatára folyton azon gondolkodik, hogy még többje legyen. Nincs nyugalma, ha neki kevesebb a pénze, kincse, ruhája, hatalma, mint másnak.

Jézusé a világ: minden nép, minden hatalom és ország, mert a királyuk. Az Atya ő érette, az ő kedvéért teremtett mindent. Jézus azonban lemondott ezek használatáról. Úgy élt, hogy még fejét lehajtania sem volt hova. — A kísértő úgy kínálhatja Jézusnak a hatalmat és dicsőséget, mintha a sajátja lenne. Csak hódolatot kíván értük. Még az embereket, a népeket is kínálhatja. Legyen Messiásuk,

de csak úgy, ha előbb meghódol a sátánnak. Szörnyű még elképzelni is! Jézusunk nem hódol senkinek, csak Atyjának! Ezért sohasem lehet vesztes, Ő mindig győz. Ezt fejezik ki szavai: „távozz tőlem sátán, Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!”.

Milyen erős volt a régi keresztények hite! Úgy érezték, hogy Jézussal együtt ők is győznek a rossz fölött. Hittek diadalmasan győzedelmeskedő Urukban. Krisztus győzelmét még az is mutatja, hogy a kísértés után – a Szentírás szerint – a jó és rossz egyaránt szolgáltak neki. A sivatagi állatok éppen úgy, mint az égi angyalok. Minden hódolat az Övé!

Gyakran látni, hogy két fiú birkózni kezd egymással. Néha segítségük is akad. Egyszer a vesztesre, máskor a nyeresre kap segítséget. Azt hiszem mindig annak kell segíteni, akinek igaza van. De gyerekeknel ezt nehéz eldönteni

Abban a nagy küzdelemben, amely a jó és rossz, Isten és a sátán között folyik, biztosan Isten oldalán van az igazság. Ő maga az igazság, a sátán pedig a hazugság atyja. A küzdelem nem az iskolaudvaron, hanem a lelkünkben megy végbe. A gonosz kísértéssel támad, Isten pedig erőt ad és ezzel jön segítségünkre. Nekünk kell eldöntenünk, ki mellé állunk. Végén mindig Isten győz és aki mellette áll. A végső vesztes pedig a gonosz és követői. – Igaz, sokszor nehéz az ellenállás. Jézus maga is megtapasztalta, milyen nehéz dolog a kísértés. Ezért a Miatyánkba ezt a kérést is felvette: „ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól!”

13. JÉZUS MEGDICSŐÜLÉSE A HEGYEN

Az apostolok és az első keresztények nagyon jól tudták, hogy milyen könnyen és gyorsan foszlik szét minden hatalom és dicsőség. Az ószövetségi Szentírásból és más történelmi könyvekből sokat olvashattak nagy és erős országok bukásáról. A régmúltban Babilon, a Perzsa-Méd birodalom, Nagy Sándor országai a saját korukban Egyiptom és Heródes hatalma semmisült meg. A Biblia olvasásából a keresztények nemcsak azt tanulhatták meg, hogy a földi hatalmak elmúlnak, hanem azt is, hogy van egy hatalom, mely megmarad a földi birodalmak bukása után. – Már réges-rég jövendőlt erről Dániel próféta. Egy Emberfiát említ, aki túlél mindent. A keresztények tudták, hogy ez a valaki nem akármely emberfia, hanem Istennek égből küldött, emberformájú Fia, a Messiás.

Sokszor hallottuk már a templomi evangélium-olvasásból, hogy Jézus Emberfiának nevezte magát. Azért, mert Dániel prófétával együtt, ezzel a névvel akarta kifejezni, hogy mindörökké él. Tanítványai elhitték ezt, Jézus mégis jónak látta, hogy egy igen szép élménnyel erősítse meg hitüket. Erről az élményről tanulunk a mai alkalommal. – Az apostolok annak ellenére, hogy még földön élő emberek voltak, tanúi lehettek Jézus dicsőségének, amelyet csak az üdvözültek láthatnak. – A régiek Urunk színeváltozásának nevezik a történetet. Hallgassuk meg, hogyan ír erről az Evangélium:

Mt 17, 1-9.

Amint hallottuk, az Evangélium Jézus Krisztusnak, az Emberfiának dicsősé-

géről szól. Arra is figyelhetünk, ahogy Jézus megemlíti halál utáni feltámadását, vagyis azt, hogy örök a dicsősége.

A Szentföldön élő keresztények már igen régi idők óta nagy tiszteletben tartják az ország északi részén, a Genezáret-tó közelében magasodó hegyet, a Tábor hegyét. A hagyomány szerint Jézus erre hívta fel apostolait.

Mi történt itt pontosan? Az apostolok valami miatt igen boldogok voltak. Mi volt ez a boldogság? A Szentírás sem írja, én sem tudom megmondani. Mi emberek ugyanis emberi szavakat használunk. Ezekkel nem lehet leírni, milyen az, amikor valakinek Isten megmutatja dicsőségét és boldogságát. Nincsenek rá megfelelő szavaink. A Szentírás csak annyit említ, hogy fénylett, ragyogott és tündökölt Jézuson minden. A közelében lévő három apostol pedig igen boldog volt. Azért örültek, mert megérezhették, milyen nagy valaki és milyen jó a Messiásuk. Boldogok voltak azért is, mert kaptak egy kis boldogságot az övéből.

A régiek úgy beszéltek Istenről, hogy örök és soha ki nem alvó fényben lakik, sőt maga a fény. Akit szeret és maga mellé vesz, arra mint a reflektor rávetíti fényességét és az is hasonló lesz Istenhez. – Amikor halálunk után feltámadunk, Isten egész emberségünket megdicsőíti, fénybe öltözteti. A Szentírás ezt így mondja: „Az igazak ragyogni fognak mint a nap.”

Mikor Jézus a földön élt, akkor is együtt volt Istennel és egyenlő volt vele. Joga volt a teljes dicsőséghez és boldogsághoz. De mégsem akarta mutatni, vagy élvezni a boldogságot és dicsőséget. – Most a hegyen, mintha kivélt tett volna. Talán éppen apostolai kedvéért. –

Isten kegyelméből az apostolok értelmé egyszerre nagyon éles lett, szívük pedig megtelt szeretettel. Sokkal jobban is igazabban ismerték meg Jézust, mint máskor, rendes körülmények között. Égi tudás kellett ahhoz, hogy megértsék az igazságot: a vastag könyveket összeíró régi híres próféták, mind csak hírnökei Jézusnak, mert hiszen őróla jövendöltek. Most megjelenésükkel teljesítik feladatukat, amikor Jézus igaza mellett tanúskodnak. Így az egyik leghíresebb próféta, a törvényszerkesztő Mózes. Ezt teszi a másik híres próféta Illés is. Róla azt sugdosták az emberek, hogy még egyszer el kell jönnie a földre, mert nem halt meg, csak „elragadtatott”.

A Biblia nemcsak arról ír, hogy Jézust isteni dicsőségében látták apostolai. Arról is szól, hogy megjelent Jézus mellett az Atyaisten. Az apostolok valami módon egyszerre tapasztalták meg mind a két isteni személyt. Ebből megtanulhatták, hogy ahol az Atya, ott a Fiú is: elválaszthatatlanul egyek.

A Biblia tehát az Isten táborhegyi megjelenéséről tudósít. Tudjuk, Istent soha senki nem látta. Népe azonban érezte, hogy ünnepélyes nagy alkalmakkor, mégis közöttünk van. Azt a hitet, hogy velük az Isten, érdekes módon szokta leírni, és kifejezni a Szentírás. – Emlékezzünk csak a Sinai hegy eseményeire. Törvényhozó Uruk és Istenük ott adott nekik törvényt. Jelenlétét úgy írták le, hogy a hegyet felhő borította el. – Amikor meg a pusztában vándoroltak, gondviselő Istenükkel találkozottak. Ő vezette népét. Gondviselő jóságának székhelye – az Írás szerint – az előttünk járó felhő és tűzoszlop volt. – A szentsátorban is felhő árnyékolta Isten jelenlétének és szövetségének jelét, a frigy-szekrényt. Ezért írja

a Biblia, hogy a Tábor-hegyen is fényes felhő borította be Jézust és mellette a két prófétát. Itt a kinyilatkoztató, a tanító Isten jelent meg. Tanítása most is úgy szól, mint Jézus Jordán-parti dicsősége alkalmával: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, Őt hallgassátok.”

Említettük, hogy a nagy öröm és boldogság, amit itt az apostolok Jézuson láttak, mindig kijárt volna Mesterüknek. Ő azonban a föltámadásig nem tartott erre igényt. Először szenvednie kellett a Messiásnak és csak aztán juthatott be dicsőségebe. Odáig inkább a földi élet sok gondját-baját viselte.

Mennyivel másként gondolkodnak az emberek, még az ottlévő apostolok is! Számukra csak egyetlen sugárka jutott a nagy fényből, csak egy csepp a boldogság tengeréből, de még ettől a kevéstől sem akartak megválni. Talán ezt jelentik Péter szavai. Azért akart a boldogoknak, – Jézusnak és szentjeinek – otthont építeni, hogy mint dolgozó emberek legalább egy darabig ők is ott maradhassanak.

Jézus azonban véget vetett boldogságuknak. Emlékeztette öveit: még itt vagyunk a földön. Elmúlt tehát az öröm, hogy Isten közelében voltak és megtapasztalhatták dicsőségét. Ezt az élményt azonban biztosan nem tudták elfelejteni. Jézus sem akarta, hogy elfelejtsék. Csak azt kívánta, hogy hallgassanak róla. A feltámadás után, mikor majd a Szentlélek egy másik tűzzel és másik fényességgel világítja meg őket, akkor kell hangosan beszélniök. El kell majd mondaniok, hogy az a Jézus, akit megdicsőülve láttak, ugyanaz, mint aki tanított, jót tett, szenvedett és meghalt közöttük. Nem is felejtették el ezt soha! Ráadták egész életüket, hogy hirdessék. Maga Sz. Péter, a megdicsőülés egyik tanúja így ír: „Nem kieszt meséket vettünk alapul, amikor tudtul adtuk nektek Jézus Krisztus hatalmát és megjelenését, hanem mert szemlélői voltunk nagyságának.” (2 Pét 1, 16)

Az okos ember mikor vásárol, azt választja, ami tovább jó és szép marad, még akkor is, ha drágább. Aki olcsón vesz, gyakran megbánja. Olyan mint egy fontos bevásárlás, amikor életünkről, sorsunkról döntünk. Az emberek sokféleképpen csinálják ezt. Aki csak eszem-izomnak, meg a szórakozásnak él, az kacattal rakja meg életét. Értéke, szépsége nem tart soká. Legfeljebb az élet első felében, amit ebben a testben tölt az ember. Aki pedig keresztény hite szerint rendezi be életét, az a legnagyobb értéket akarja magának: Jézust.

Sokszor nehéznek és értelmetlennek tűnik, hogy Jézus hívei vagyunk. Nem látjuk azt olyan szépnek és dicsőségesnek, mint a Tábor-hegyen egy-két percre az apostolok. Néha még az is eszünkbe jut, hogy talán nincs igaza Jézusnak. Meg talán, hogy életünknek sem lesz folytatása a halál után. – Adja Isten, hogy mindig erősek legyünk a hitben. Biztosak mindenben, amit hitünk tanít. Igaz, hitünk igazságait most úgy látjuk, mint homályban lévő dolgokat, de eljön az idő, amikor fényben, vagyis egész pontosan fogunk látni. Akkor igazolódik az is, amit még csak hiszünk: az Emberfia örökre boldoggá teszi azokat, akik melléje szegődnek.

14. A LEGELSŐK ÉS AKIK ŐKET KÖVETTÉK

Sokszor esett már szó Keresztelő Jánosról, az akkoriban országszerte híres szent-emberről. Tudjuk, hogy igen sok hallgatóját megtérítette. Ma a tanítás első részében ugyancsak róla fogunk hallani. Éppen legfontosabb hivatását teljesíti: bemutatja Jézust hallgatóinak és felszólítja őket, hogy ezentúl Jézus követői legyenek. Meggyőződünk arról is, hogy volt foganatja szavának:

Jn 1, 35-48.

Arról szólt az Evangélium, hogy János tanítványai közül Jézus néhányat apostolának választott. Nem az összesnek, hanem csak az első ötnek a meghívásáról értesülünk. Azonban a többiét is megfogjuk említeni.

János tanítványai tudták, mit kell érteniök ezen a szón: Isten Báránya. Amikor hallották, az engesztelő-nap templomi szertartásban szereplő igazi bárányra gondoltak, amelyre a főpap ráolvasta az emberek bűnét és amelynek azután el kellett pusztulnia. Gondoltak Izajás próféta jövendölésére is, ahogyan a Messiásról szól. A próféta a türelmesen szenvedő és nem fenyegetődző Messiást, bárányhoz hasonlított, aki megnémul, amikor ölik, még hangját sem hallatja. Tudjuk, Jézus zokszó és panasz nélkül szenvedett a kereszten.

Azon a nevezetes napon, amelyről az Evangélium tudósít, Keresztelő János igazi, élő emberre, Jézusra mondja: „Nézzétek, ez az Isten Báránya.” A szavakra két tanítványa, az egyiknek András, másiknak János volt a neve, komolyan gondolkozni kezdett és elindult Jézus után. Nemcsak azt gondolták, hogy Jánostól már úgy is sokat tanultak, meghallgatják mi újat tud Jézus mondani. Ők a szívüket, lelküket is Jézusnak akarták odaadni. Ezt természetesen vele, magával kellett megbeszélniök. Útközben nem volt elegendő idő, sem megfelelő hely, ezért a lakásán szerettek volna Jézussal találkozni. Sikerült nekik.

Figyeljétek csak, hogyan terjed Isten országa! Andrásnak volt egy testvére, ugyancsak halász: Péter. Régebbi nevén, János-fia Simon. András neki mondja el a hírt, hogy megtalálta a Messiást, majd elvezeti őt Jézushoz. – Most hallottunk először a főapostolról. Úgy, mint akkoriban általában az ott élő embereknek, neki is két neve volt. Jézus a régi mellé egy másikat adott, Péternek nevezte. A későbbiek folyamán sok szó esik róla, most csak annyit, hogy új neve kösziklál jelent. Azt is tanuljuk majd, hogy miért éppen ezt a nevet kapta.

Már három követője volt Jézusnak. A következő nap másik két tanítványt hozott: Fülöpöt és Bertalant. – Ezek a meghívások inkább még csak olyan odaigérkezések voltak, mint amikor valakit besoroznak katonának. Később került rá sor, hogy a tényleges szolgálatba is beálljanak. Ekkor azután már mindenüket, még a foglalkozásukat is véglegesen otthagyták és csak Jézussal jártak. Meghívásuk idejében kezdte az apostolságot János bátyja, Jakab is.

Akadtt az apostolok között olyan, aki azelőtt nem halászember volt. Közülük Máté a legismertebb. Máté, a vámos. Rosszhírű foglalkozás volt ez akkoriban. Sőt mi több: bűn az emberek szemében. A vámosok elfoglaltsága az volt, hogy a városokba vezető utakon útpénzt, vámot szedtek. A gyalogosoktól kevesebbet, az állathajtóktól, kocsisoktól többet. Aki nem fizetett, nem mehetett tovább.

Igaz, az állam ebből a pénzből javíttatta az utakat, de a befolyó nagy vámösszegre javarészben mégis csak az országot megszálló rómaiak, vagy valamelyik római király tette rá kezét. Ezért a vámszedőt az ellenség pártján állónak tekintették, sőt hazaárulónak! Ezért volt bűn a mesterségük. De ingyenélőknek is tartották őket. Még a koldusok sem fogadtak el tőlük adományt.

Ennek ellenére Jézus egy vámost is felvett apostolai közé. Ellenségei ezt szemére is vetették. Ilyen embernek a közfelfogás szerint nincs helye a tisztességes emberek között. Akik mégis befogadták őket, magukat járatták le. — Jézus így magyarázta elhatározását: „Nem az egészséges embernek kell az orvos, hanem a betegnek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket.” Ezzel azt is kijelentette, hogy nemcsak Mátét akarja barátjának, hanem minden bűnös embert. Nem lesz kisebb azáltal, ha ilyen barátai vannak. Ellenkezőleg, a bűnösök emelkednek föl Jézus közelébe.

Eddig már hét nevet ismerünk. Még öt hiányzik, hogy meglegyen a tizenkettő. Ez a szám ugyanis Jézus idejében szent volt. Jézus terve az, hogy idővel az apostolokat küldi olyan helyekre, ahová önmaga nem juthat el. Odáig az a feladatuk, hogy mellette legyenek és később tanúsítsák hogyan élt, szenvedett, hogyan halt meg és támadt föl mesterük.

A még hiányzó öt apostol kiválasztása előtt Jézus az egész éjszakát átműködte. Így kérte Atyját, hogy igazi szorgalmas apostolokat adjon neki. Ezután kiválasztotta még Tamást, egy másik Jakab nevű férfit, majd Simont és Júdás-Tádét, végül a Kariót nevű faluból való másik Júdást, aki később elárulta. Illik tudnunk a tizenkét apostol nevét. A könnyebb megtanulás kedvéért jegyezzük meg ezt a mondatot. Minden egyes betűje, vagy szótagja egy-egy apostol nevét takarja: PAJÁJA FÜBETAMÁ SIJAJUJU.

Most már tudjuk, hogyan került Jézus környezetébe a tizenkét apostol. Attól kezdve, hogy melléálltak, tizenegyen mindvégig vele maradtak. Ezért azután ők ismerték Jézust a legjobban. Feladatuk kapták, hogy amit láttak és hallottak, tovább kell majd adniuk. Ez a feladat azonban nem csak tizenkét ember vállára nehezedett. Évek múltán újabb apostolok szegődtek a tizenkettőhöz. Közülük a leghíresebb Szent Pál. Két íróember, Szent Márk és Lukács is fontos feladatot kapott az Egyházban. Kivülük még sok híres vagy kevésbé ismert tanítvány, író és vallásitanító teljesítette az apostolok feladatát.

Az apostolokról azért tanulunk ilyen hosszan, mert ismeretük szorosan hozzátartozik vallásunkhoz. A Hiszekegyben azt mondjuk vallási közösségünkéről, az Egyházzal, hogy apostoli. Ezek az emberek olyan fontosak vallásunkban, mint a házban az alap. A ház alapokra épül, vallásunk pedig az apostolokon alapszik. Jelen vannak vallásunkban. Természetesen nem sírban nyugvó csontjaikra gondolunk.

Vallásunkban lényegében minden úgy van, mint ahogyan az apostolok korában volt. Prédikációikat és utasításaik nagy részét a Szentlélek akaratából még az ő életükben leírták. Ez az Újszövetségi Szentírás. Egyéb tanításuk és rendelkezésük pedig előszóval terjedt tovább és csak sok idő múltán foglalták azokat írásba. Ez a szenthagyomány. Így vannak tehát jelen a mi vallásunkban az apostolok.

A következő bibliaórák során Jézus tanítását ismerjük meg, ahogyan az apostolok hallgatták és az evangélisták leírták.

Lássuk először Jézus néhány prédikációját, vagyis beszédét. A Szentírás ugyanis feljegyeztet néhányat ezek közül. Azután olyan tanításokat hallunk, amiket Jézus a megértés kedvéért hasonlat, másnéven példabeszéd formájában mondott el. – Végül ugyancsak a tanító Jézust halljuk, amint fontos szabályokat ad azoknak, akik hívei akarnak lenni. Ezeket a tanításokat, mivel könnyen érthetők, magyarázó példák nélkül mondotta el.

A mai tanítás nagyrészen az apostolokról szól. A teljesség kedvéért még a következőket jegyezzük meg. Az apostolok nem csak ma is igaz tanításukkal vannak jelen az Egyházban. Azáltal is, hogy vezetik Isten népét. Nem személyesen, hiszen meghaltak, hanem tekintélyükkel és hatalmukkal, mely utódaiknak is kijár. Az első utódokat még öregkorukban ők állították maguk helyett. A későbbiek pedig azok, akiknek joguk volt erre. Szavuk és tekintélyük ugyanaz, mint az apostoloké. A püspökök az apostolok utódai. Nem tizenketten vannak, hanem kb. 3000, hiszen a hívek száma is sokkal nagyobb, mint az apostolok korában.

Az apostolok utódai ha szükséges, tanácskozássra gyűlnek össze a főapostol utódával, a pápával. Ezt a tanácskozást nevezzük Egyetemes Zsinatnak. A legutóbbi zsinaton kb. 2500-an voltak.

Olvashatjuk az újságokban és hallhatjuk a rádióban, hogy egyes iskolák, intézmények, egyesületek, vagy gyárok ebben az évben ünneplik fennállásuk 50, 100, vagy 200. évfordulóját. Akik évfordulót ünnepelnek, egy kicsit büszkéek a múltjukra. Nemrégiben a mi vallási társaságunk, az Egyház is évfordulót ünnepelt. Annak 1900. évfordulóját, hogy a két főapostol Péter és Pál Rómában vértanúhalált halt. Keves intézmény van, amely ilyen régi múltra tekinthet vissza.

Bármilyen hosszú történelmet enged az Isten Egyházunknak, sohasem távolodhat az el az alapoktól, melyekre Krisztus építette, vagyis az apostolok tanításától. Vezetői is mindig az apostolok utódainak tartják magukat. Így marad fenn Jézus igazi Egyháza.

15. JÉZUS A BOLDOGSÁGRÓL BESZÉL

A diákok sokszor úgy gondolják, hogy a karácsonyi és húsvéti szünidő örömeinek elkésértésére kapnak fel kötelező olvasmányokat és ezek tartalmi kivonatolását. Mert az elolvasás mégcsak hagyján, de a tartalom, a lényeg rövid és velős összefoglalása, már gyakran nehéz. Igaz, a tanár így győződhet meg, hogy tényleg elolvastuk a könyvet. Aki ügyes kivonatot készít, annak fejében ott van az egész olvasmány. Bármikor tud róla és minden részletéről akár előadást is tartani.

A Máté-féle evangéliumos könyvben Jézus prédikációinak kivonatait, vagyis beszédeinek rövidített szövegét olvashatjuk. Ezek megőrzik Jézus igen sok eredeti mondását, szavajárását. Ebben a könyvben azt olvassuk, hogy Jézus ezeket a beszédeket egy hegyen mondotta el. Ezért az egész beszédssorozatot Hegyibeszédnek nevezzük. Ma a gyűjtemény egyik prédikációját halljuk. Utána gondolkodunk rajta:

Mt 5, 3-12.

Az emberi élet nyolc velejárójárólmondotta Jézus, hogy boldoggá tesz. Ezért nevezik az előbb felolvasott szöveget a nyolc boldogságról szóló beszédnek. — Jézus tudta, hogy nincs ember a földön, aki ne akarna boldog lenni. Mindenki vidáman, meglehetősen szeretné eltölteni napjait. Mindent megteszünk a boldogságért. Van aki a jóban, más meg a bűnben keresi azt. Sokan megtalálják, sokan nem. De aki megtalálta, annak is félnie kell, hogy egyszer vége szakad. Így azután nincs a földön igazán boldog ember.

Igaz, Jézus nem a „tele zsebem, eszem, iszom” boldogságot ajánlja. Azt érti boldogságon, ha valaki Isten kedvéért a legnehezebb dolgokat is vállalja, és lemond arról, ami legkedvesebb, csakhogy Istent megszerezze. Ezt az örömet teljesen csak a mennyországban kapjuk meg. Mivel a mennyország a jó emberek lelkében már a földön elkezdődik, boldogságból több-kevesebb itt a földön is elérhető. A szentek közül sokan voltak nagyon boldogok már a földön is.

Be kell vallanunk, Jézus igen furcsán hangzó tanítást adott. Alig lehet hinni, hogy boldogság lenne úgy élni, ahogy állította. Pedig mégis csak neki kell igazat adnunk. Vizsgáljuk meg sorra, amiket Jézus mondott. Gondolkodjunk, hogyan kerekedik ki az elmondottakból Jézus igazsága.

A továbbiak megértése kedvéért jegyezzünk meg egy hasonlatot. A nyolc boldogság ígérete olyan, mint nyolc csap. Isten ezeken keresztül engedi az emberek lelkébe országának boldogságát. Aki mind a nyolc csapot kinyitja az a legboldogabb. A szentek közül sokan voltak ilyenek. Akad, aki kevesebbet nyitott ki. Aki azonban egyet sem akar megengedni, az nem lehet boldog, nem is üdvözülhet.

Egyszer az első boldogságról, a szegényekéről beszéltem. Prédikáció után egy néni ezt mondta: „Tisztelendő Úr vizet prédikál és bort iszik, mert nem is szegény. Mindenki tudja, hogy van autója, meg TV-készüléke, és még sok más!” Mit gondoltok, mit feleltem a nélinek? Igazat adtam neki. Sőt megmondtam, hogy szeretnék egy jó magnetofont is vásárolni. Azt hiszem, én ezek után nem kaphatom meg a szegények boldogságát. Egy csap zárva marad. — Ma is vannak keresztények, akik elosztják mindenüket és megleégszenek a legszerényebb enni-valóval, és a legszegényebb ruhával, így vállalják a szegénységet. — Jézus azt is mondotta, hogy csak a lélekben szegények boldogok. Ezen, hogy „lélekben”, biztosan azt értette, hogy nem részesülhetnek ebben a boldogságban azok, akik szegények ugyan, de nem tetszik nekik a szegénység, gazdagok szeretnének lenni. Még gondolnia sem szabad a gazdagságra, aki erre a boldogságra pályázik.

Jézus a szomorkodóknak és síróknak is ígért boldogságot. Ezek közé nem számíthatjuk azokat, akik tehetetlen mérgükben sírnak. Inkább csak olyanokat, akik szomorkodnak és sajnálkoznak, hogy olyan sok a rossz, meg a bűn, és annyi baj éri őket. Isten igazságos. Országában biztosan meg fogja azokat vigasztalni, akik sokat sírnak itt a földön. Erről az ígétről írja a Szentírás: „Az Isten letöröl szemükről minden könnyet, nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem vesződség, mert a régi világ elmúlt.” (Jel 21, 4)

A továbbiakban Jézus tanítja, hogy négy jótulajdonságnak kell meglennie azokban, akik be akarnak lépni Isten országába: Széledeknek, jószívűeknek, tisztaszívűeknek és békességszeretőeknek kell lenniök. Lássuk sorjában e szép erényeket.

Azokat mondjuk szelídeknek, akik őszintén gondolják a Miatyánk szavait: „Jegyen meg a Te akaratom!” Akik a legnagyobb bajban és szükségben sem lázadznak Isten ellen. A szelíd emberek gyöngéknek látszanak, de velük az Isten ereje.

Az irgalmasszívű emberek példaképe Jézus. Egyszer szívére mutatott és eze-
ket mondta magáról: „Ime a szív, amely annyira szerette az embereket. Semmit
sem kímélt, csak hogy szeretetét megmutathassa nekik.” Tudjuk, milyen sokat
tett értünk Jézus. Azt is tudjuk, hogy életében sohasem vezette önzés. Önzet-
lenül, kifogyhatatlanul tette a jót.

Jézus azt is tanította, hogy minden bűn a szívben kezdődik, ott születik. Onnét
szivárog át a gondolatba, majd a cselekedetben valósul meg. Szívünk olyan, mintha
szem lenne. Akié bűnös, az nem láthatja vele Istent. Aki meg tisztaszívű, az meg-
láthatja. A büntelen ember szívéen keresztül Isten néz a világba.

A Szentírás úgy tartja, hogy Isten legnagyobb ajándéka a béke. Akik pedig azon
munkálkodnak, hogy az emberek békességben éljenek, azok teszik a legjobbat
a világgal. Fáradozásuk áldás. Nem csoda, ha a békétlenek megbékítéséért is bol-
dogság jár.

Az éhség, meg a szomjúság igen nagy úr. Nem hagynak az embernek nyug-
tot, amíg nem evett és ivott. Nem lehet róluk a gondolatot elterelni, hiába gondo-
lunk másra, csak visszatérnek. — Boldogság jár azoknak is, akik annyira akarják
az igazságot, mint az éhes az ennivalót, mint a szomjas az italt.

Jézus azt érti igazságon, ha megadjuk Istennek, ami neki jár. Ha szeretjük és
neki szolgálunk. — Jó annak, akit nyugtalanít, ha nem olyan szorgalmas a jóban,
mint amilyen lehetne. Meg annak is, akiknek fáj, ha nem szereti mindenki Istent.
Ezért aztán megtesz mindent, hogy az emberek jobbak legyenek és mindenki meg-
ismerje és szeresse a legjobbat. Az éhezi és szomjazza az igazságot, aki apostol-
kodik Isten országáért. Ezért is boldogság jár.

Jézus sokszor megjövendölte, hogy ha őt üldözik, üldözni fogják azokat is,
akik hozzá tartoznak. Az üldözés már a próféták ellen elkezdődött, akik még
Jézus előtt éltek és Isten országát terjesztették. Nem szűnt meg Jézus idejében sem.
Az apostolokra és igen sok szentre vértanúhalál várt. Jézus nem hagyja jutalom
nélkül azokat, akik kiállnak ügye mellett. Ezt a jutalmat leginkább a mennyor-
szágban adja meg Isten.

Ma a keresztény emberek olyan jó tulajdonságairól tanultunk, amelyek bol-
doggá tesznek és melyekért nem kevesebb mint a mennyország jár. Soroljuk fel
még egyszer: Boldogok a szegények; akik sírnak; a szelídek; akik éheznek és szom-
jazza az igazságot; a jószívűek; a tisztaszívűek; a békességszeretők és akiket üldö-
znek. Mintha Isten maga kínálná ezeken keresztül a boldogságot. Az ilyen aján-
lat mellett nem szabad közömbösen elmennünk. Milyen jó lenne, ha nyolc közül
minél több felé megnyitnánk szívünket!

16. HÁROM RÖVID PRÉDIKÁCIÓ

A nyolc boldogságon kívül Jézus még sok másról is prédikált a hegyen. Ismerjük meg beszédeiből a három legszebbet, ahogyan azt Sz. Máté lejegyezte.

I. Az első köztük a leghosszabb. Tanulsága mégis rövid és könnyen érthető. Igen fontos dologról szól, kell, hogy elgondolkozzunk rajta.

Mt 6, 25-34.

Jól jegyezzük meg az utolsó mondatot. Ez a prédikáció magva. Isten országán, Jézus itt azt az országot érti, amely lelkünkben található. „Isten országa bennetek van.” Azoknak a lelkében, akik Isten dolgait tartják a legfontosabbnak. Minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy saját életükben és máséban minden úgy történjék, amint Istennek tetszik. Pedig Ő igen nehezet kíván tőlünk. Azt, hogy mindennapi életünk gondolaj-bajai ne legyenek előbbre valók, mint országának szolgálata. Azoknak, akik ezt a kívánságát teljesítik, nagy dolgot ígér: ha valaki bajba kerülne amiatt, hogy Isten ügyét szolgálja, arról maga Isten gondoskodik.

Mit gondoltok, van joga Istennek követelni, hogy először az országával törődjünk és minden más csak ezután jöhet? Biztosan! Bármily nagyot teszünk, minden csak kevéske viszonzás azért a sok jóért, amit Isten tett velünk. Szeret bennünket, gyermekeivé fogadott és barátainak tart. Biztosan ő adta a többet, még pedig előlegebe.

Jézus tudja, hogy milyen az ember. Mennyit aggódunk, mit tegyünk, és milyen legyen a ruhánk?! Ezért Jézus így nyugtat minket: „Ne aggódjatok! Tudja a ti mennyei Atyátok, hogy minderre szükségetek van.” – Nem tehetünk okosabbat, mint hogy hiszünk Jézusnak.

II. Minden országban van hivatalos nyelv. Nálunk a magyar. E nyelven intézzük ügyeinket. Isten országának hivatalos nyelve az imádság. Erről szól Jézus második beszéde. Ő igen fontosnak tartotta, hogy hallgatóit jól megtanítsa imádkozni. Ezért többször tanított az imáról. Az Evangélium pedig megőrizte világ-hírű mintaimádságát, a Miatyánkot.

Mielőtt magyarázatába kezdünk, jól jegyezzük meg a következőket. A keresztény ember, még ha az őserdő legközepén egyes-egyedül lagnék is, lélekben mégsem lenne egyedül. Láthatatlanul és mégis valóságosan vele van Jézus, de a többi embertestvér is. Egymáshoz tartoznak, együtt élnek. Amint testünk egyes tagjai, a testrészek is egységben élnek egymással és a köztük legfontosabbal, a fejjel. A keresztény emberek együttélésében Jézus a fej, mi pedig a tagok vagyunk. Ezért azután bármi jót teszünk, azt a közösség: Jézus és testvéreink javára tesszük. A rosszal pedig ezeknek is ártunk.

Még egy fontos dolog. Az imádságon azt értjük, amikor Isten-Atyánkhoz szólnunk. Mindenki mással lehet úgy beszélgetni, hogy mi magunk kezdjük el. Istennel nem. Az imádsággal úgy vagyunk, hogy az Ő segítségével nyitja szánkat imádságra, és Ő adja a megfelelő szavakat nyelvünkre. Egyek vagyunk, és együtt vagyunk vele. Ezért közös az imádságunk. A gondolat a Szentléleké, a mondanivaló Jézusé, a szavak mieink. A jó Isten a keresztények imájában mindig megismeri Fia hang-

ját. Ezt jelenti, amikor az imák végén mondjuk: a mi Urunk Jézus Krisztus által.

Van egy imádság, amiről biztosan áll ez, mert szinte a végéig Jézus együtt imádkozza velünk. Ez az ima a Miatyánk. Nem olvasom fel, hiszen mindnyájan jól tudjuk. A következőkben lassan mondom az értelmét, közben pedig ismerjük fel az ima megfelelő mondatait.

A legszebb megszólítással kezdődik. – Utána kérések következnek. Először kérjük, hogy földünk éppen úgy, mint a mennyország Isten országa legyen, ahol szentnek tartják nevét, és teljesítik akaratát. – Azután pedig mindennapi gondjainkat mondjuk el. Kérjük, hogy minden embernek legyen megélhetése. Ha rosszszak voltunk, nyerjünk bocsánatot, hiszen mi is készek vagyunk másoknak megbocsájtani. Igazságtalanság lenne úgy kérni Isten bocsánatát, hogy mi nem adjuk meg ugyanazt másoknak. – Lelkünk számára is kérünk valamit. Erő kell mert ellensége, a gonoszlélek folyton próbálkozik, le akarja győzni. Isten parancsol a gonosznak is, ha akarja, messzire elkergeti tőlünk.

Nagyon szeressük ezt az imát! Mondjuk el napközben gyakran. Pl. iskolába menet. Ilyenkor jusson eszünkbe egyik, vagy másik kérése és annak teljesítéséért ajánljuk fel az egész Miatyánkot.

III. Minden országban vannak törvények. Hosszú, mennyezetig érő könyvespolcrendszer kellene, melyen elférnének országunk törvényei. Jézus országának csak egyetlen szó a törvénye: a szeretet. Erről is tanított a Hegyi beszédben. – Isten országát építi a mi Egyházunk, a keresztények nagy közössége. Sokféle közösséget ismerünk. A jelvényről, az egyenruháról szokták a tagok felismerni egymást és közösségüket. Jézus Egyházának több ismertetőjelet is adott. Ilyen pl. a keresztvetés, az hogy közösen eljövünk ide a templomba. De a legfontosabb ismertetője az, hogy a keresztények szeretik egymást és a többi embereket. Hallgassuk csak meg, hogyan beszélt erről Jézus:

Mt 5. 21-24.

Jézus a tanítás során megemlékezett a régi emberekről és a régi törvényekről. A régi törvényekben is fontos parancs, hogy szeretni kell Istent és az embertársat. Jézus mégis nyomatékosan megparancsolta ugyanezt. Tehát nem teljesen új törvényt hozott? Új csak az benne, hogy Jézus a szeretet parancsát tartja a legfontosabbnak. Nincs még egy parancs, amely ennyire fontos volna. Ezért hangzott annak idején újnak.

Jézus megkövetelte, hogy hívei igazán, szívből szeressenek, ahogy ő is szeretett. Szomorúan látta, hogy a régi jó törvényt az akkor élő jogászok mennyire kiforgatták. Csúrték, csavarták, a végén már nem maradt semmi Isten akaratából. Nekik csak az volt a fontos, hogy minden előírást betűről-betűre megtartsanak. Szemükben bűnnek csak a gonosz cselekedet számított. Jézus ezzel szemben azt tanítja, hogy minden cselekedetnek, – jónak és rossznak is – a lélekbe nyúlik a gyökere. Aki tehát jószándékú, az már jót tett. Aki pedig rosszat gondol, mond, vagy elhatároz, már vétkezett. Jézus így bizonyít: Törvény bünteti, ha valaki megöli embertársát. Gyilkosságon azonban nemcsak azt kell érteni, ha az áldozatnak kifolyik a vére: meg lehet ölni másban a szeretetet és a békét is. A harag és a csúfolódó, rágalmazó szavak is ölnek. A nyelv, ha haragból beszél, olyan mint a tör,

gyilkol. A gyilkosság tehát a haraggal kezdődik. Istennek ezért nem kell a haragosszívű embertől még az ajándék sem. Jézus a szeretetről még azt is mondta, hogy az igazi embertársi szeretettel egyúttal Istent is szeretjük. Embertársaink ugyanis sok tekintetben Istent helyettesítik. Sőt, a felebaráti szeretet nélkül az Isten-szeretet hazugság. A gyűlölködő embereknek nincs is helyük a templomban.

Én nagyon szerettem volna meghallgatni Jézus prédikációit. Biztosan igen szépen beszélt. Akik hallották, azok jegyezték meg: „Soha még ember nem beszélt így.” Mi papok bizony messze vagyunk ettől. De azért nekünk sem kell szégyenkezünk! Nem mintha egy kicsit is megközelíthetnénk Jézus tudását. Dehogy! Inkább azért, mert minden prédikáló pap szavaival Jézus beszél. Ő maga mondta: „aki titeket hallgat, engem hallgat.”

17. PÉLDABESZÉDEKBEN SZÓLOTT

Az iskolában bevezették a kötelező KRESZ-oktatást. Többen panaszkodtak, hogy gyakran nehezen értik. Utoljára éppen a jobbkéz-szabállyal voltak megakadva. Segíteni akartam rajtuk. Így kezdtem: nézzük községünkben a Kossuth utca és a Petőfi utca kereszteződését. A kereszteződésben sehol sincs háromszögű jelzőtábla. Tehát két egyenrangú út keresztezi egymást. Ilyen helyen és egyidőben találkozó járműveknél lehet szó a jobbkéz-szabály alkalmazásáról. Tegyük föl, hogy Kossuth utcából érkezik egy Fiat 850-es, a Petőfiből egy Trabant. Jogi-lag egyenrangú járművek. Az a kérdés, hogy melyik folytathatja útját megállás nélkül, melyiknek kell viszont az elsőbbséget megadnia? Hamarjában papiroson is lerajzoltam a helyzetet. Elmagyaráztam a lényegét, és a példából megértették a szabályt. Gyakorlasképpen elképzeltünk egy másik esetet. Az Alsó utca és a Tisza utca kereszteződését. A példa nyomán mindenki tudta a megoldást. Ezért jó példát mondani.

Amikor Jézus tanított, ugyancsak valami KRESZ-félét magyarázott azoknak, akik a mennyországba akarnak jutni. Tanítás közben sok példát mondott. Tudta, hogy a példa segítségével könnyebben megértjük a tanítás lényegét. A példa az emlékezetünkben megmarad, így könnyebben megjegyezzük azt is, amire vonatkozik.

Néha hosszú példát mondott, melyben többen is szerepeltek, akárcsak egy igazi történetben. A hosszú példát példabeszédnek mondjuk. Ha pedig a magyarázó példa rövidebb, akkor hasonlat a neve.

Említettük, hogy Jézus igen sok példabeszédet és hasonlatot mondott. Szükség volt ezekre, mert igen sokféle embernek beszélt.

Egy igazságra, vagy tanulásra több magyarázó példája volt. Egyszer egyiket, máskor a másikat vette elő.

A vasárnapokon felolvasott evangéliumi részletek majdnem mindig így kezdődnek: „Jézus ezt a példabeszédet mondta.” – Amikor Jézus mennybemenetele után évtizedek multával, életét és tanítását a hagyomány és az írásbeli feljegyzések alapján a hivatalos könyvekben is megírták, nem hagyták ki példabe-

szédeit és hasonlatait sem. A négy evangéliumos könyv írója úgy dolgozott, mint a mai lapszerkesztők. Ezek a beérkezett sok hírből, tanulmányból, tudósításból, novellákból, hirdetésekéből összeállítják az újságot, ahogy a legjobbnak tartják. Az evangéliumok szerkesztői is céljuknak megfelelően rendezték, csoportosították a kezük ügyébe került példabeszédeket is. Az egy tárgyról szóló példákat egymás mellé írták, néha hatot-hetet is. Pedig Jézus valószínűleg nem egymás után mondotta el ezeket.

Krisztus után 120-150. években élő keresztények már sokkal jobban értették Jézus szavait, mint akik annak idején saját fülükkel hallgatták. Ezeket a híveket a prédikációkon keresztül – ahogyan Jézus ígérte –, a Szentlélek megtanította minden igazságra. Beérett számukra az Evangélium.

Amikor régi történeteket olvasunk, gyakran találunk saját életünkre illő helyzeteket, utalásokat és tanulságokat. – Az őskeresztények pedig Jézustól származó példabeszédeket alkalmaztak saját életükre. Mintha Jézus egyenest hozzájuk intézte volna beszédét. Amikor tehát a Szentírás szerkesztői leírták Jézus szavait, azok már úgy kerültek a Szentírásba, ahogyan azokat akkoriban sajátos viszonyaik között a keresztények magukra értették.

Más szavakkal az Újszövetségben tehát nemcsak Jézus egykor mondott szavai olvashatók. Hanem az is ahogyan a szavak és az igazságok tovább éltek a hívők lelkében, ahogyan megvalósultak életükben, egészen az írásba foglalás időpontjáig.

A Szentírás Isten üzenete minden ember számára, a mi számunkra is. Ezért a saját életünkre nézve is sok utasítást és jó gondolatot találunk benne.

Jézus idejétől napjainkig sokan hallották ezt az üzenetet. Sokan meghallgatták, sokan nem. Jézus tudta, hogy így lesz. Az első keresztények pedig már az életben tapasztalták ugyanezt. Az Evangéliumot nem mindenki fogadja be. Sokan csak egy időre. Hallgassunk meg egy példabeszédet erről az igazságról:

Mk 4, 3-8.

Gondolhatjuk, hogy Jézus nem növénytermesztési tapasztalatot akart ezzel a példabeszéddel adni. Azt az igazságot mondotta el, hogy az Isten országa Evangéliumát minden embernek hirdetik, de kevesen nyitják meg előtte szívüket.

Milyen sok örömdetes és szomorú tapasztalatuk volt erről az első keresztényeknek! Látták, hogyan terjed, illetőleg hogyan pusztul el az Örömhír a különféle emberek lelkében. – Nagy tömegben éltek közöttük közömbös emberek, akiknek nem számított Isten. Néhanyszor láttak az istentiszteleteken jó ügyért lelkesedő, de szalmaláng természetű embereket. Ezek ugyanolyan gyorsan otthagyták Jézust, mint ahogyan mellé álltak. Olyanokat is ismertek, akik össze akarták egyeztetni a keresztény életet rossz szokásokkal, bűnökkel, amikkel ellenkezik.

Nem csak a földi Egyház életét, – hogy ti. miért jó keresztények egyesek, és miért rosszak mások –, magyarázza meg az előbbi példabeszéd. Jézus tanítása is kiérződik belőle: Nem szabad túlzottan elszomorodnunk a veszendőbe ment ige-hirdetés és következményei miatt. Jézus példabeszédében nyoma sincs az elkeseredésnek, vagy szomorúságnak. Tanítása inkább örömről hangol. Igaz, sok vetés nem jár sikerrel. Csak egyetlen érik be. Ez azonban olyan szépen, hogy elfelejteti velünk a többi sikertelenségét. Az Egyház szántóföldjén 30, 60, 100-szoros

termést lehet találni. Ha sok szó veszendőbe is megy, még mindig marad, aminek bőséges lesz a termése.

Mit üzen számunkra a magvetőről szóló példabeszéd? Mi is magvetők vagyunk. A papok kötelességét teljesíti minden gyermek és felnőtt ott, ahol él és ahol munkáját végzi. Iskolában, műhelyben, sportpályán egyaránt. Sokan tudatosan teszik ezt. Örülnek, ha barátokat szereznek az evangéliumnak. Sokan meg panaszkodnak, hogy az emberek nehezen hajlanak a jóra. A Jézus-tanítás mai hirdetőinek nem szabad csüggedniük és bizonytalankodniuk az eredménytelenség miatt. A magvető nem ismer ilyesmit. Kötelessége, hogy vessen. A többi nem rá tartozik. Amikor emberek közé, társaságba megyünk, jussanak eszünkbe Jézus szavai: „Kiment a magvető, hogy vesse a magot.”

18. ISTEN ORSZÁGA

Jézus a származására nézve zsidó volt. Hazája Zsidóország, más néven Palesztina. Nagyon szerette népét és hazáját. Mint minden izraelita, büszke volt a fővárosra, Jeruzsálemre. Jézus azonban igen sokat gondolt egy másik országra. Szinte folyton arról beszélt. Sokkal szebbnek és jobbnak tartotta, mint bármely más országot. Igaz, ez az ország csak részben van ezen a földön. Értékes tartomány az a jó emberek lelkében.

Területének nagy része a földről túlnyúlik az égbe. Az Evangéliumban sokat olvashatunk felőle. Egy ország, de több neve van. Így pl. Isten országát mennyek országának is nevezik. Mindkettő ugyanazt jelenti. Régen ugyanis sokan nem ejtették ki Isten nevét, helyette a lakóhelyét, a mennyet mondták.

Isten országán tehát nem földterületet értsünk, amelyen ő úgy uralkodik, mint valami földi király. Inkább azt, hogy ez Ország lakosainak lelkében Isten a legfőbb úr.

Az akkori jó emberek ugyancsak vágyódtak utána. Akárcsak a beteg a gyógyulás, a katona a békesség után. Hittek abban, hogy Isten a világ ura és egyszer csak megszüntet országában minden jogtalanságot és bajt, meghonosítja a békességet és a jóságot.

Voltak emberek, akik nem egészen ilyennek gondolták Isten országát. Győzelmet értettek rajta, melyet a választott nép fegyverrel a kezében szerez az elnyomó pogányokon. A győzelem természetesen dicsőséget és illő jómódot is jelentett a szemükben. – Ismét mások azt gondolták, hogy Isten országa csak akkor jöhet el, ha előbb Isten tűzben és vérben megsemmisíti ezt a bűnös világot és egy újat, jobbat teremt helyébe. – Voltak, akik hasonlóan a napjainkban élő, világ-végét váró emberekhez, – a dátumát is számolgatták ennek a nagy eseménynek. Úgy gondolták, hogy valami nagy égi katasztrófa, talán a csillagok lehullása jelzi ennek az országnak az érkezését.

Akik anyagi jólétet értettek Isten országán, de azok is, akik a világ pusztulását várták, egyaránt az ószövetségi próféták írásából próbálták bizonyítani igazukat. A próféták jövődöleése azonban nem egy meghatározott időre vonatkozott. Jelképes leírásaikat nem szabad szóról-szóra érteni.

Jézus azokhoz az emberekhez intézte legelső beszédeit, akik bár különböző formában, de várták Isten országának az érkezését: „Térjetek meg, mert elközelgett Isten országa.” Nem jelölte meg a pillanatot, amikor az Ország megszületik, sem a területet, ahol majd fekszik. Ténynek mondotta, hogy Isten országa már itt van az emberek között. Senkit nem szólított fegyverbe, hogy megvédjék és nem fenyegette természeti katasztrófával azokat, akik nem akartak belépni. Egészen másképpen beszélt erről az Országról. Szavain sokan megbotránkoztak, és tanítását visszautasították.

Bennünket, — mivel mi is lakói vagyunk — kell, hogy nagyon érdekeljen ez az ország. Erről lesz tehát szó. Jézus magyarázó hasonlataiból ismerjük meg.

A földön akkor alakult meg ez az Ország, amikor Jézus közibénk jött. Tanításában így mutatta be: „Boldog a szem, mely látja, amit ti láttok. Igazán mondom nektek, hogy sok próféta és király akarta látni, amit ti láttok és nem látta, hallani, amit ti hallotok és nem hallotta.” (Lk 10, 23-24) Jézus sokszor megismételte ezt az állítását. Biztosak lehetünk, hogy eljött Ország. „Boldog az, aki bennem meg nem botránkozik” (Mt 11, 6).

Jézus ezt az Országot magával hozta, de egyúttal terjesztette is. Így egyre népesebb lett. A földi országok rendszerint fegyverrel, erőszakos hódításokkal növekednek. Az egyik elfoglalja a másik területét. Isten országában erőszakról nem lehet szó. Hogyan terjed mégis ez az ország? Jézus szerint mint mustárfa a kertben és mint a kovász a tésztában. Hallgassuk meg szavait:

Lk 13, 18-21.

Jézus nem azt akarta mondani, hogy Isten országa lesz a legnépesebb ország a világon. Ha ezt gondolta volna, akkor a 70 méternyire megnövő fenyőhöz, vagy a 150 métert is elérő eukaliptusz fához és nem a kb. 3 méteres mustárfa-bokorhoz hasonlította volna országát. Tehát nem ennek legnagyobb a lakossága. Mi is látjuk, mennyivel több a hitetlen, a vallás iránt közömbös, sőt ellenséges ember, mint aki hisz Istenben. — Jézus mustármag hasonlatával inkább csak azt a nagy ellentétet emeli ki, mely országának ugyancsak szerény kezdete és beteljesedése között van. Kezdetben néhány hívőből álló gyülekezet, idők múltával pedig a világon mindenütt jelenlévő keresztények közösségei.

Ilyennek jövendőlték Isten országát a próféták is. Nagy fának, amely kellemes otthona az ég madarainak: a világ különböző népeinek, akik a pogányságból Istenhez térnek és a választott néppel együtt otthont találnak az Országban.

Az Isten-ország akkor növekedett igen erősen, amikor az apostolok — főleg Sz. Pál a pogányok között — egymás után alapították a keresztény egyházközösségeket. Szép volt a növekedés akkor is, amikor a szent királyok, mint Sz. István, Istenhez vezették népüket. — Növekszik az ország napjainkban is. Örömmel halljuk a híreket, hogy Afrika új államaiban milyen szépen gyarapodik a keresztények száma.

Jézusnak a kovászáról szóló hasonlatát azok értik könnyebben, akik házikenyeret fogyasztanak. Ahol az édesanya, vagy a nagymama készíti a kenyeret és csak sütésre viszik a pékhez. — Jézus is, mint minden gyermek, nagy figyelemmel kísérte édesanyját, amikor kenyeret sütött. — Tudjuk, a kenyérsütésnél igen fontos

szerepe van a kovásznak. A kovászt, az ún. savanyútésztából, vagy élesztőből készítik. Mindannyian megfigyelhettük már mennyire rossz, ha keletlen, lapos, savanyú kenyér kerül az asztalra és milyen szívesen nyúlunk utána, ha könnyű, lyukacsos, dombos, édes kenyeret szeg meg anyukánk. A kenyér és kenyér közti különbséget nagyrészen a kovász magyarázza.

Jézus nem azt mondja, hogy Isten országa a kovász. Inkább e kettőnek: a kovásznak és az Országnak a hatását, a működését hasonlítja össze. Hogyan dolgozik a kovász? Nem látjuk. Édesanya még le is takarja a tésztát. Nem látványosság az Isten ország növekedése sem. Nem kirakatmunka, mert a lelkekben történik. Jóság, szeretet, áldozat, mind a csendet, a rejtettséget szereti.

Jézus még mást is megfigyelt. Milyen kevéske a kovász és mégis mennyi lisztet megkeleszt. Mekkora a hatóereje! Az Isten-ország hatékonyságát Jézus kegyelme adja. Ez is erős, sőt legyőzhetetlen hatalom. A kovászról szóló hasonlatával Jézus azt is a lelkünkre köti, hogy higgyünk és bizakodjunk az ő erejében. Ahol ő dolgozik, ott a jó győz: erősödik, szépül az Isten-ország.

Bizonyítványotok első oldalán a személyi adatok között szerepel ez is: állampolgársága magyar. Büszkéek vagyunk rá. Régi és hős nemzetünk sok kiváló embert adott már a világnak. Nem tagadjuk meg magyarságunkat soha, de második állampolgárságunkat sem! Ezt Jézus szerezte meg számunkra Isten országában. Jó itt. Örülünk ha sokan vagyunk, de még jobban, ha jók vagyunk és sok jót tehetünk.

19. AZ ISTEN-ORSZÁG ALACSONY KAPUJA

Nem tudom miért, de igen szeretem a rádióban az óvodások műsorát. Mikor hallok, mintha az ország sokezer gyermekével játszanák együtt. Ezt éreztem ma is, amikor tanításra készülve meghallottam éneküket: „Bújj-bújj zöld ág, zöld leveleske, nyitva van az aranykapu csak bújjatok rajta.” Miközben dúdolgattam az éneket, eszembe jutott, hogy ma erről fogunk tanulni.

Jézus is beszélt arról, hogy szándékosan kicsinyeknek kell lennünk, csak így férünk be egy híres kapun. Tanítását egy példával is megerősítette. Így szólt a tanítása: Mt 18, 1-4. A példa pedig, amelyet mondott rá: Mt 7, 13-15.

Gyerekkoromban igen örültem, ha a bácsik meg a nénik megdicsérték, hogy milyen szépen nővök. Csak akkor szerettem volna kisebb lenni, ha autóbuszra kellett felszállnom. A buszok feljárójában volt egy mérce. Az utazhatott csak féláron, aki nem érte el az 1 métert jelző vonalat. Mivel én sem szerettem fizetni, hogy kisebbnek lássanak, összehúztam magamat, amikor a jegyet kértem.

Úgy gondolom, hogy a mennyország kapujára is felrajzoltak egy mércét. Mellette felírás, amitől komolyan meg lehet ijedni: „gyermekmagasság fölöttiek nem mehetnek be!” Ez jutott ma eszembe, mikor a gyerekek a bújj-bújj zöldágot énekeltek.

A mai bibliaóra arról szól, mit értett Jézus amikor azt mondta, hogy mindenkinek gyermeknek, vagyis kicsinek kell lennie. Jó lesz ezen elgondolkodnunk. Ti is gyorsan felnőttek és jó tudnunk, mit tegyünk, hogy beférjünk a mennyország kapuján.

Miért állította Jézus a gyerekeket példaképnek a felnőttek elé? Több oka volt rá. Az első, hogy a gyermekek mindig tudnak örülni. Rongybabának, söprűnyél-kardjuknak, egy szál virágnak, még a felhők mögül kicsillanó napnak is. Nem kell kincset, gazdagságot látniok, mégis mosolyra kerekedik arcuk. Vagy talán, mert örömethozó kincsek tartanak mindent, ami mellett a nagyok lógó orral, csak úgy elmennek? „Aki nem úgy fogadja Isten országát, mint egy gyermek, nem jut el oda” (Mk 10, 11) .

Jézus nem arról beszél, nem azt kívánja, hogy a felnőttek és már természetesen ti is, olyan dolgoknak örüljétek, mint a kisgyerekek. Inkább azt kívánja, hogy úgy örüljünk, akkora örömünk legyen Isten országa fölött, amint a gyermek tud az élet szépségeinek és minden ajándékának örülni. Jézus szerint a legnagyobb ajándék-nak Isten országát kell tartanunk.

Aki ennek nem tud örülni, azzal baj van. Úgy meg kell változnia, mintha idős korában még egyszer születnék. Így lehet csak újból gyermek. – Az igazi kereszténység ilyenfajta újabb születéssel kezdődik. Az Evangélium sok ilyen örvendező-lelkű gyermekembert mutat be.

Az egyik Zakeus volt. Amikor Jézus meghívta országába, örömmel lemondott minden vagyonáról, mindent elhagyott, hogy az új ajándéknak örülhessen.

Olyanokról is beszél az Evangélium, akik nem tudnak kisgyerekek lenni. Örökre csak nagyok maradnak. Ragaszkodnak a sok lim-lomhoz, amit az életben összeszedtek. Az Isten-ország örömének nem jut a lelkünkben hely. Régen az ilyen-fajta emberek csak a földbirtoknak, a sok állatnak, meg a házuknak, most pedig csak az autónak, meg a szórakozásnak tudnak örülni. Az Isten-ország öröme e-szünkbe sem jut.

Azok sem hasonlítanak az örvendező gyermekhez, akik botráncokznak, morognak amiatt, ha mások szeretik Istent és szép életet élnek. Jézus korában a farizeusok voltak ilyenek. Folyton azon botráncokztak, hogy Jézus az Isten országába minden bűnöst, szegény embert, sőt még a vámosokat is meghívta.

Az Úr Jézus azért is állította példaképül a gyerekeket, mert ezek mindig tudnak bízni. Emlékezzetek csak kiskorotokra! Szemetekben apukátok volt a leg-erősebb ember. Ha akarta volna, még a nehézsúlyú bírkózó bajnokot is könnyű-szerrel kétvállra teszi és kiszámolja. Én legalábbis meg voltam győződve, hogy apukám ilyen erős.

Nem mehet be az Isten országába az, aki nincs meggyőződve, hogy az Isten nagyon szereti és segíti őt jónak lenni. Az sem mehet be, aki nem biztos abban, hogy Isten mindig csak a javát akarja. Úgy kell bízunk Istenben, mint a kisgyer-mek szüleiben. Aki nagyon bízik, az minden gondja-baja ellenére első helyre tudja tenni az Isten ügyét. A gyermek nyugodtan játszik nem gondol azzal, hogy édes-apja sokszor milyen nehezen keresi meg a kenyerét. Tudja, hogy a maga idejére biztosan az asztalon lesz ami szükséges. Aki pedig gyermekké lett Isten országá-ban, ugyanilyen nyugalommal szolgálja ezt az Országot és biztos abban, hogy az életéhez szükséges dolgok nem maradnak el.

Jézus természetesen nem csak a felnőtteket szerette, ha olyanokká lettek, mint a gyermekek az Isten országáért. Szerette a fiatal és a korukra nézve gyer-

mekeket. Az Evangélium szerint megölelte és megáldotta őket. Biztos jutott belőlük egy-kettő még a térdére is.

Magában véve nem nagy dolog, nem érdem az, hogy valaki még gyermek. A gyermekekben azt szerette Jézus, hogy nincsenek bűneik, ártatlanok. Olyanok, mint amilyeneknek a felnőtteknek is lenniük kellene. Jézus tudta, hogy ha a gyerekek rosszakká lesznek, azért nagyrészen a felnőttek felelősek. A gyerekek bűne a nagyok lelkén szárad. Keményen kiszabta a büntetést a nagyokra, akik megbotránkoztatják a kicsinyeket. Akik olyasmit tesznek, vagy mondanak, amiből ezek a rosszat tanulják meg.

Jézus szerint ha földi bíróság büntetné ezeket a felnőtteket, enyhe büntetés lenne számukra, hogy nyakukra kötött hatalmas kódarabbal dobják a tengerbe őket, hadd vesszenek oda. Isten büntetése sokkal szigorúbb ennél: az örök kárhozat.

Jézus mégsem fenyegetni és büntetni akar, inkább jutalmazni. Nem akármekkora a jutalom ám! Saját magát, segítségét, erejét és áldását adja azoknak, akik szeretik a gyerekeket és törődnek velük. Azokat is megáldja, akik gondozásukba veszik a kicsiket.

Mindegyikteknek van kisgyerek rokona, talán kistestvére, esetleg szomszédja. Szeressétek a kisebbeket! A szeretet majd megmutatja, hogyan kell befogadni őket a szívetekbe, mit kell tennetek értük. Ha csak egyetlen gyereket egyetlen rossztól tartotok vissza, vagy egyetlen jóra tanítotok meg, már ez is igen nagy dolog. Jézus ígérte, hogy megfizet érte.

Ezentúl, amikor jókedvűen játszó, gondtalan kisgyermeket láttok, jusson eszetekbe, amit Jézus a gyermekekről mondott!

20. AKIKNEK ÖRÜLNEK ISTEN ORSZÁGÁBAN

Azon az egy percen kívül, amelyben megvettem, sohasem jutott eszembe, hogy örüljek új zsebkésemnek. Igazságtalan voltam, mert hasznos kis jószág. Talán éppen hálátlanságom miatt vált meg egyszer tőlem. A nadrág lyukas szében kicsúszott és eltűnt. Megkezdődött a keresgélés és nyomozás. Hol volt még meg utoljára? Merre jártam azóta? Mikor vettem ki a zsebemből? – Amikor végre az útszéli fűben rátaláltam, nem tudom, az csillant-e fényesebben, vagy örömömben az arcom. Hála Istennek, megvan! Most már igazán örültem késemnek.

Három ilyenfajta megtalálós-történet olvasható az evangéliumban. Mind a háromban elveszik valaki, vagy valami, de szerencsésen megkerül. Van miatta öröm! Amikor a történeteket halljuk, ne azt kérdezzük, hogy igazában, pontosan szóról szóra így történt-e, vagy sem. Nem ez a fontos. Jézus azért mondotta el ezeket a történeteket, hogy velük megmagyarázzon valamit. Az ilyen elbeszélésnek hasonlat, vagy példázat a neve. Ezekkel a példákkal Jézus nem azt akarta megmagyarázni, hogy milyen nagy öröm, ha megtalálunk valamit. Ő az elveszett dolgokon a bűnös, rossz embereket érti, akiket keres és megtalál Isten. Megbocsát nekik és együtt örövendezik velük, hogy megkerültek.

Először hallgassuk meg az Evangélium egyik legszebb elbeszélését az elveszett

– vagy ahogy mi magyarok nevezzük – a tékozló fiúról. A végén majd hozzá-fűzzük az elveszett bárányról és az elveszett drahmapénzről szóló hasonlatot is: *Lk 15, 11-32.*

Úgye nagyon tetszett?! Mindenkit megragad, aki csak hallja. A festők elképzelik és képet készítenek róla. Szinte minden szépművészeti múzeumban látható a Tékozló fiút ábrázoló kép. Én már operát is hallottam róla. Gondolkodjunk el néhány percig az elbeszélésen.

Úgy találom, hogy nem egészen helyes ezt a példabeszédet az elveszett fiúról elnevezni. Mert nem az a lényeges benne, hogy egyszer egy fiú elveszett. Jobb elnevezés lenne talán ilyen címet adni neki: a hazatalált fiú, vagy tanítás arról, mennyire szereti Isten a bűnös embereket. Szereti és azért keresi őket. Utánuk jár, míg rájuk talál. – Aki figyelt a történetre, nem gondolhat arra, hogy Isten csak úgy immel-ámmal, tessék-lássék keresné az elveszett embereket. Vagy ha megbocsát, azt kedvetlenül, közömbösen tenné, mintha mindegy lenne neki, mit csinál. A felolvasás alatt háromszor is hallottuk a mondatot: „Vigadoznunk kell, örül-nünk kell, mert aki elveszett, megkerült.”

Jézus az elveszettekről szóló példákat feleletnek, válasznak szánta. Azoknak a zsidó hittudósoknak válaszolt, akik kifogásolták, hogy szóba áll, sőt még ebédelni is leül a bűnösökkel. Már hallottuk ezeket a vádakat, amikor Máté apostol meghívásáról tanultunk. A zsidó tudósok azt gondolták, hogy az a nagy bűnös, akit ők annak tartanak. Gögjükben azt hitték, hogy akit kizárnak az emberek közül, azokat Isten is elkergeti magától. Az elveszett fiúról szóló hasonlattal tehát Jézus megcáfolta ellenfeleit. De egyúttal szép tanítást ad, hogyan szereti Isten a bűnösöket.

Tudjuk, Jézus ugyanaz, mint Atyja. Jézusban látható formában jelent meg a földön az egyébként láthatatlan Isten. Amikor tehát Jézus a bűnösöket szerette és velük foglalkozott, akkor mindenki szeme láttára megmutatta, sőt tanító hasonlataiban el is mondta, hogy az Atya is ugyanígy tesz.

Elgondolkozhatunk a fiatalabb fiú sorsán. Elveszett, mert elment hazulról, nem tetszett neki az otthon. Szabadság és új élet után kíváncszott. Végül mi lett a sorsa? Mennyit hányt-a-vetette az élet, míg a legmélyebbre jutott: a disznóvályú szintjére.

Ez volt talán a szabadság, amit annyira keresett? Minden bűn – a mi bűnünk is – az elveszett fiú gondolataival kezdődik: Nem jó odahaza! És ugyancsak az ő sorsával végződik: a lelki disznó-vályúnál.

Nincs ember, aki igazán jól érezné magát a bűnben. A tékozló fiú is a kiutat kereste. Még jó, hogy emlékezett régi otthonára. Az is szerencséje, hogy hajlandó volt magát alávetni az esetleges büntetésnek és megalázásnak, ami otthon érheti. Bánattal és bizalommal indult hazafelé. A bánatot bűnei miatt érezte, bizalmát pedig édesapja jóságába vetette. A történet befejezésére emlékszünk. A fiú otthonra talált, ismét a maga embere lett. Nem a bűnnek szolgált ezután. Visszanyerte szabadságát.

Az előbb említettük, hogy a zsidó vallási vezetők mennyire haragudtak Jézusra, mert szerette a bűnösöket, akiket ők megvetettek. Ők magukat vallásosoknak,

földönjáró szenteknek tartották. Jézus ezért igen kemény kritikát mondott róluk. Az elveszett fiú hasonlatában ilyenfajta emberek is szerepelnek. Az irigy, duzzogó idősebb testvéreben Jézus őket örökítette és mintázta meg.

Nézzünk csak lelkükbe! Hogyan gondolkodtak! Azt hitték, hogy saját dicsőségükön esik csorba, ha Isten a bűnös embert barátságával kitünteti. Ők tartották ugyanis magukat Isten kizárólagos barátainak. Másnak kívülük nem jutott hely Isten közelében.

Jézus tanítása szerint akármilyen nagy szent valaki, nincs joga kritizálni Istent. Nem írhatja elő, kit és hogyan fogadjon vissza barátságába. – Keresztény vallásunk legnagyobb szentjei – hasonlóan Jézushoz – buzgólkodnak, hogy bűnös testvéreik megtérjenek. Jézus az örvendező édesapa ajkára a saját gondolatait adja, amikor az a duzzogó idősebbik fiához szól: Isten neheztelés nélkül szeret mindenkiket, minden ember kedves gyermeke még akkor is, ha talán egy időre kikérte az örökségét és hosszú útra ment.

Nincs idő, hogy felolvassam a másik két elveszetről: a bárányról és a drahmapénzről szóló hasonlatot. Ez egyiket egy pásztor, a másikat egy asszony veszítette el. A lényeg, hogy értékek veszttek el. Ezek is a bűnös embereket jelentik, de mivel a hasonlatban nem értelmes emberekről van szó, nem tudnak úgy hazakíváncozni, mint az elveszett fiú. Kell, hogy utánuk járjanak.

Mindent tüvé tesz, úgy keresi őket gazdájuk. A pásztor bejárja a hegyoldalakat, átkutatja a túskebokrokat. A pénzt kereső asszony a seprűjét veszi elő és világot gyújt. – Tudjátok ugye, hogy mit olvasunk ki ebből a nagy igyekezetből? Istennél ismeretlen a fáradság, ha a bűnöst kell megkeresni. Értük való aggódásánál csak öröme nagyobb, ha megtalálta őket. A Szentírás szerint még az angyalok is örülnek ilyenkor. Istenem, milyen jó lesz, ha majd a nagy ítéleten a régi bűnösök közül igen sokan, rengetegen hallják meg a hívó szót: „Jöjjetek, Atyám áldottai!”

Miért olyan nagy dolog az elveszetteket megkeresni és a bűnösöket hazavinni? Rájövünk, ha arra gondolunk, hogy kik ezek az elveszett emberek. Talán szüleink, testvéreink, de a barátaink közül is akadhat egy-kettő. Tehát hozzátartozóink. Elveszett minden ember, aki hosszú ideig halálos bűnben él. Ha meg jók vagyunk, Jézushoz tartozunk, otthon vagyunk nála, sőt egyek vagyunk vele.

Ha ilyen viszonyban vagyunk Jézussal, az kötelességet jelent számunkra. Felelősek vagyunk testvéreinkért, akik ha elveszték, utánuk kell mennünk, Jézussal együtt kell keresnünk őket. Nem olyanformán, hogy rábizzuk a dolgot: ő keresse éjjel-nappal! Mi meg csak néhány percet szánunk az ügyre. Tudomásul kell venni, hogy Jézus ránk bízta a keresést. Aki tehát azon fáradozik, hogy a környezetében élő emberek jók legyenek, és hogy megtalálják Istent, az Jézus megbízásának tesz eleget.

Milyen jó lenne, ha ugyanolyan nyugtalanság lenne bennünk elveszett testvéreink miatt, mint amilyenell elveszett kedves dolgainkat szoktuk keresni.

21. HOL A JOBBIK HELY ISTEN ORSZÁGÁBAN?

A mai bibliaóra azért lesz érdekes, mert többen meg fognak botránkozni Jézus tanításán. Hogyan, – gondolják majd – Jézus arra tanította, hogy képmutatók és számítók legyünk? Másképpen gondolkozzunk és másképpen tegyünk? – A végén azonban kikerekedik az igazság. Előre levonhatjuk azt a tanulságot is, hogy a biblia néha nehéz könyv. Jól utána kell gondolnunk, mit olvastunk. Csak így érthetjük meg jól. Azt meg előre elhihetjük, hogy Jézus tanítása soha sem képmutatás, szavai nem buzdítanak kétszínűsége. Felfogása a legtisztább, legnemesebb. Jézus tanításán tehát senki sem botránkozhat meg komolyan, legfeljebb a képmutatók. Ezek után lássuk ezt a nehéznek ígérkező olvasmányt! Szövege így szól:

Lk 14, 7-11.

Az emberek mindig szeretnek jó helyre kerülni. Színházban előre, moziban hátra, buszban és vonaton ablak mellé, esetleg közel a kijáratához. Milyen tolongás van néha a jó helyekért! Ilyent látott Jézus, egy nevezetes ebéd alkalmával. Ez szolgált alkalmul, hogy tanítást fűzzön hozzá. Mivel tekintélyes embernek számított, meghallgatták szavát. Éppen úgy, mint mi.

Jézus ismerte az ószövetségi Bibliának azokat a sorait, amelyek arra adnak utasítást, hogy hogyan kell a lakodalomban viselkedni és az asztalok mellé telepedni. Nemcsak ismerte a régieknek szóló tanácsokat, hanem – amint hallottuk –, el is mondta azokat. Az oktatás, melyet hallottunk, tehát nem Jézus gondolatait tartalmazza, hanem csak idézet. – Nem lehet azon csodálkozni, hogy a régiek ilyenek voltak. Azon sem, hogy efajta bölcsességüket beleírták a Szentírásba. Ők számításból telepedtek le az utolsó helyre, hogy azután kihúzott mellénnyel a házigazda jobbára, a legelső helyre vonulhassanak. Nem valami nemes lélekre vall az ilyen gondolkodás. Alig egy fokkal jobb, amit Jézus maga is kifogásol, ha ti. valaki azonnal a főhelyre telepedik le.

Amit idáig hallottunk tehát nem Jézus tanítása, csupán az élet, melyet megfigyelt. Az életben, aki elfoglalta a főhelyet, igyekszik megtartani azt. Vigyázz, hogy át ne kelljen adni valakinek. A földi életben ritkán lesznek elsők az utolsókból.

Jézus egészen másként gondolkozott. Teljes szívvel megveti azt, aki azért alázik, hogy utána kevély lehessen. Felfogását élete bizonyítja. Emlékezzetek csak Sz. Pál szavaira amikor Jézus felfogásáról ír. „Ő mint Isten, az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez feltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgálai alakot öltött és hasonló lett az emberekhez. Külsőjét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmes lett” (Fil 2, 6-8). Jézus nem azért tett így, hogy azután megdicsőítsék, hanem őszintén, szívből volt alázkodó. De meg azért is, hogy példát adjon. Emiatt ért el akkora dicsőséget és ezért magasztalta fel az Isten: „Olyan nevet adott neki, mely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére leboruljon minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban és minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus az Úr” (uo. 9-11).

Saját életére vonatkoztatva is igazak Jézus szavai: „Aki magát megalázza, azt felmagasztalják”. Azonban nem az emberek. A dicsőség, melyet az alázkodások

kapnak, sokkal nagyobb annál, amit emberek tudnának adni. Az alázatosak dicsőségét maga az Isten igéri és adja.

A tanítás második részében nézzük, milyen Isten a kevélyekhez és milyen az alázatosakhoz. Jézus tanítását erről példázat formájában mondotta el:

A példázatnak két szereplője van: az egyik a farizeusok csoportjába, a másik pedig a vámosokéba tartozott. Innét nevük is: farizeus és vámos. Hallgassuk meg a róluk szóló példázatot:

Lk 18, 10-14.

A farizeusokról meg a vámosokról már esett szó. Az első csoportot röviden úgy jellemeztük, hogy tanításuk lényege Mózes törvényéhez való szó szerinti ragaszkodás. Valójában aprólékoskodás, szörszálhasogatás volt. A felolvasott szöveg alapján még jegyezzük meg róluk, hogy sokan közülük, a kötelező hosszú imákon felül még önkéntes buzgóságból is imádkoztak. Ezenkívül, hogy jóvátégyék saját és embertársaik vétkeit, bűnbánati cselekedeteket, így elsősorban bűntöket tartottak.

A vámosokról mondtuk, hogy nem számították őket a rendes emberek közé. Nemcsak azért, mert kiszolgálták a megszálló hatalmat, hanem inkább mert gyors meggazdagodásuk érdekében uzsoravámost szedtek. Ez pedig az Ószövetségben szigorúan tilos volt.

Gondoljunk a két ember imádságára! A farizeuséra, amelyben egyúttal ő maga a főszereplő, mintha saját magához imádkoznék. Imája azért volt értéktelen, mert kevélységében minden embert megvetett. Mindenkinek elébe helyezte magát. Olyan biztosra vetette saját jóságát, hogy hivalkodó imájában még köszönetet is mondott érte. Biztos volt abban, amiben csak reménykednünk szabad, hogy jótetteink és életünk talán tetszenek az Istennek.

A vámos imája egyetlen mondat. Azt kéri, hogy Isten irgalmazzon neki bűnei miatt. Ha hosszabban imádkozik, kb. így hangzik imája: „Istenem, tényleg reménytelen a helyzetem. Jócselekedetem, amit megemlíthetnék, semmi sincs. Azt sem tudom, hol kezdjem el jóvátenni éltetem, ha ugyan szó lehet még ilyesmiről. Az egyetlen, amiben reménykedem: hogy megbocsájtasz.” Jézus a két ember viselkedéséből a következő tanulságot vonta le: Bármennyire bűnös is valaki, ha alázatosan kéri a bocsánatot, Isten megkönyörül rajta. – Ezt jelentik tehát Jézus szavai, amelyeket mindkét hasonlat végén felolvastunk: „Aki magát megalázza, azt felmagasztalják, aki magát felmagasztalja, azt megalázzák.”

Milyen jó az alázatosaknak, gondolhatná valaki. Könnyű volt a vámosnak nagyon alázatosnak lennie, mert volt neki mit elismernie. – De hogyan legyünk mi alázatosak? Hogyan legyen alázatos egy gyerek? Hála Istennek még a legnagyobb rosszakarattal sem mondhatná rólunk a farizeus, hogy rablók, igazságtalanok és házasságtörők vagyunk.

Még jó, hogy nem így állunk! Azonban nagyon jegyezzünk meg valamit. Aki ilyenné lett, nem mindjárt ezekkel a bűnökkel kezdte. Ezek a bűnök már olyanok, mint a rossz fa rossz gyümölcse. A bűn kezdete ott mélyen van, a gyökereknél. – Vizsgáljuk csak meg gyorsan magunkat! Talán még csak a gyökereknél, a természetünkkel és hajlaimainkkal van baj. Önzők vagyunk és beképzelték, gondo-

lataink is gyakran kalandoznak tilosban. Bizony, ha rossz tulajdonságainkat nézzük, nincs mire felválnunk. Az okos gyerek, aki ismeri magát, az alázatos. Tudja, sokszor mennyit kell erőlködni, hogy jóval győzze le rossz természetét. Sajnos hányszor nem sikerül ez! Ha valaki nem ismerné rossz tulajdonságait, négy szemközt kérdezze meg édesanyját. Hallottam egy nagymamáról, aki négyéves kisunokájának pontosan el tudta sorolni hibáit, természetének rossz oldalait, úgy, hogy a kicsike is megértette. Nyugodjunk meg, egy iskoláfiúnak, vagy lánynak sem kell szomszédjától kölcsönkérni hibákat és bűnöket, hogy őszintén alázatos lehessen.

Sok hibánk és bűnünk dacára, alázatos reménységünk Jézus Krisztusban van. Benne látható formában jelent meg láthatatlan Istenünk jósága és emberszeretete. Barátunk, Megváltónk és Üdvözítőnk. Az a gyerek, aki alázatos szívvel ott van Jézus közelében, az van a lehető legjobb helyen a világon.

22. ISTEN ORSZÁGA – ISTEN EGYHÁZA

A legtöbben már nem játszatok építőkockákkal, de mindegyitek emlékszik erre a játékra. Így jó, mert könnyebben meg fogjuk érteni a mai tanítást. Gondolatban nyissuk ki a mintakönyvet, amit ehhez a játékhoz adnak. Válasszunk ki egy nagy és igen szép házat. Ezt fogjuk a ragyogó kövekből felépíteni. A háznak az lesz a rendeltetése, hogy sok embert fogadjon magába, sokan járjanak ide és jól érezzék magukat: Templomot építünk.

A templom tulajdonképpen egy gyülekezeti ház. Talán már hallottátok az öregek szavajárását, amikor templomunkat Sz. István király egyházának hívják. Ebből azt is megtudhatjuk, hogy az a közösség, amely ezt a templomot fenntartja, s melynek ide kell járnia, a mi egyházközségünk.

Lássunk az építéshez és gondolkodjunk közben! Alaptalajnak ne futóhomokot válasszunk, inkább sziklát! Most jön az alapozás, a fundamentum, – ahogy az öregek mondják. Szép, faragott kövek adják a fundamentumot. Olyan jelentősek, hogy akár nevet is adhatunk nekik. Az első legyen Péter, Pál a második, András lehet a harmadik stb. Az alapokra ismét válogatott szép kövek, vagy erős téglák következnek. Nevek kerülhetnek ezekre is: H. Pista, R. Zsuzsi, stb. Szemlátomást nő az épület! Tökéletesen kész akkor lesz, ha megegyezik a mintával és mindegyikünk köve ott lesz a maga helyén. De vigyázat! Hátra van még a legfontosabb!

Ha megfigyeltük az építkezéseket, a téglasorok fölé betonkeret – koszorúnak mondják nálunk – kerül. Ez fogja össze és tartja együtt az egész épületet. Éppen olyan nélkülözhetetlen, mint az alap. Jézus idejében ez az egybefogó, összetartó, mindenkinek tetejére kerülő épületrész is termésköből készült és szegletkő volt a neve. Nem hiányzott művészi kidolgozása sem. Ebben rejtett az épület ereje, az ellenség is a szögletkövet akarta kimozdítani.

Pál apostol sokszor magyarázta pogányságból megtért híveinek, mivé lettek, amikor elhagyták a pogányságot és elfogadták Jézus Krisztust. Isten szép templomához hasonlította őket. Ez a templom él, mert élő kövekből, emberekből épül.

A legfontosabb kövek Krisztus és az apostolok, de nélkülözhetetlenek a hívek is. Az építést maga a Szentlélek végezte. Minden egyes kőnek meghatározta a maga helyét.

Ülve hallgassuk végig, hogyan beszélt erről az építésről az Apostol: „Már nem vagytok idegenek és jövények. Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok. A szegletkő maga Jézus Krisztus. Ő tartja össze az egész épületet, belőle nő ki az Úr szent temploma. Ti is benne épültök egybe a Lélek közreműködésével az Isten hajlékává” (Ef 19-22).

Az apostol arról is beszél, hogy éppen úgy mint a templomban a köveknek, az embereknek is más és más a szerepük az egyházban. „Krisztus némelyeket apostollá, másokat prófétává, ismét másokat evangélistává, pásztorrá és tanítóvá tett, hogy szolgálatuk betöltésére neveljék a szenteket, és felépítsék Krisztus testét, amíg el nem jutunk a hitben és az Isten Fia megismerésében az egységre és meglett emberré nem leszünk, elérve a krisztusi teljességet” (uo. 4, 11-14). „Ő az, aki az egész testet összefogja és összetartja különféle izületek segítségével, hogy a tagok betöltsék az erejükhöz szabott feladatkört. Így növekszik a test és építi fel saját magát a szeretetben (uo. 4, 16).

Szt. Pál tehát azt tanítja, hogy a minta, amely szerint az Egyház felépül, maga a Krisztus. De az egész Egyházat is Krisztusnak kell tartanunk. Hívei ugyanis egyek vele, mert beleépültek. Jézus egy az Egyházával, az Egyház Krisztus teste.

Az Egyház mintája, formája: Krisztus. Ragyogó szép jellem, remek valaki! Hozzá hasonló soha nem élt a földön. Az épület, a teste, azonban még nincs teljesen kész, mert még nem épült bele mindenki, akinek ott volna a helye. Igen sok ember most is pogány. Mennyi ember fog megszületni a világ végéig! Ezeknek mind Krisztusban a helyük. Krisztus teste akkor lesz teljes, amikor a földi élet befejeződik. Az emberek jóvátették bűneiket, elhagyták hibáikat, elfoglalhatják helyüket Krisztusban.

Ekkor tündöklük majd teljes szépségében az Isten háza! A Szentírás költői szavakkal így írja le ezt a szépséget: „Az Isten hajléka az emberek között. Velük fog lakni és ők az ő népe lesznek és maga az Isten lesz velük. Letöröl szemükről minden könnyet. Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, vesződség, mert a régi világ elmúlt” (Jel 21, 3-4). De még igen sok idő kell, míg az Isten-ország így megdicsőül.

Templomunk tavaly ünnepelte felszentelésének 100. évfordulóját. Évfordulók alkalmával az emberek mindig szívesen emlékeznek arra, hogy milyen nehéz volt a kezdet. Mi is meghatódva gondoltunk arra a kis falusi házra, melynek egyetlen szobája volt az iskola és vasárnaponként a templom. Ebből nőtt ki a mai istenháza.

Isten országának is igen egyszerű volt a kezdete. A ragyogó beteljesedés, amelyről a Szentírás beszél, igen egyszerűen, kevés fénnel-csillogással kezdődött. Az Evangélium Jézus történetének ismertetése közben elmondja Egyházának alapítását. Ez az Isten-ország kezdete a földön.

Sokat elmondtunk már nektek erről az Országról. De ha megfigyeltük, idáig inkább arról volt szó, hogyan élnek, hogyan gondolkodnak tagjai. Úgy tekintettük ezt az Országot, mint ahogyan az láthatatlanul a lelkekben él. A mai tanítás-

ból megtudtuk, hogy az Isten-ország többet is jelent. Jézus azt akarta, hogy hallgatói, akik szeretik az Istent, egymással is szoros kapcsolatban legyenek. Nemcsak az egyes emberek, hanem az emberek közössége is meghívást kapott ebbe az Országba. Hiszen az emberek összetartoznak, így mondjuk, társadalmat alkotnak. Az Isten-országtehat látható emberi közösség.

Isten az Őszövetségben nemcsak egyes jó embereket, pl. a prófétákat választotta ki magának, hanem azt akarta, hogy külön népe is legyen. Ez volt a választott nép. — Az újszövetségi örömhír, az Isten országába való meghívás is az egész emberiségnek szól. Kezdet kezdetén ezt az országot még csak egy kicsinyke csoport, a tizenkét apostol alkotta. Olyan kevesen voltak, hogy Jézusnak bátorítania kellett őket: „Ne félj te maroknyi nyáj, hiszen Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja az Országot ” (Lk 12, 32).

A kezdetben kicsiny Egyház lassanként nagyobb lett. Tagjainak száma egyre gyarapodott. Kialakult a szervezete is. Emlékezzünk csak Sz. Pál előbbi szavaira. Arról beszél, hogy Isten Lelke az Egyházban egyeseket apostolokká, másokat tanítókká tett és különféle hivatásba állított. Így a beosztásuknak megfelelően építik Isten országát, Krisztus testét.

Az Isten-ország szervezése tehát azzal kezdődött, hogy Jézus apostolokat választott. Bizonyára még emlékeztek az apostolok kiválasztásáról szóló órára: Péter, András, János és Jakab meg társaik meghívására. Ezután Jézus foglalkozni kezdett apostolaival: tanította őket. Érdekes iskola volt ez. — Szokás volt akkoriban, hogy a tudósokat rabbinak, vagyis mesternek szólították. Ezek a rabbik tanítással is foglalkoztak. Jézus azonban egészen másként tanított, mint a rabbik. Tanítványait sem lehet a régi rabbinövendékekhez hasonlítani. Az akkori diákok maguk választották ki a mestert, akitől tanulni akartak. Jézus ellenben ezt mondta: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket” (Mk 3, 13).

Nem csalogatta őket szép ígéretekkel. Ellenkezőleg. Igen komoly követelménnyel állt eléjük. Olyannak kell lenniök, mint mesterük: szegénynek. „A rókáknak odujuk van, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania ” (Lk 9, 58). Aki melléje szegődött, annak örökre nála kell maradnia. Nem számíthat kimenőre, szabadságra, hogy régi kenyérkeresetét folytassa. Sem, hogy családi kötelezettségeinek eleget tegyen (Vö. Lk 9, 59-62). Rendhagyó volt az apostolok kiképzése is. Nem törvény-magyarázatokat tanultak, mint az akkori mesterek tanítványai, hanem azt, hogyan hirdessék az embereknek az Isten-ország elérkezését. Küldetésük sem olyan volt, mint amikor a hivatalokban az altisztet ide-oda küldik. Jézus hatalommal küldötte az apostolokat. „Magaköré hívta tizenkét tanítványát, hatalmat adott nekik a tisztátalan lelkek fölött, hogy kiűzzék őket és meggyógyítsanak minden betegséget, minden gyengeséget” (Mt 10, 1).

Maga az apostol név is hatalommal felruházott küldöttet jelent. Hatalmat és tudást kaptak, ennek ellenére még sem ők lettek az Úr és a Mester. Az Egyházban mindig Jézus az Úr és ugyanő a Mester. Azé marad a hatalom, akitől származik.

Hallgassuk meg Jézus szavait, melyekkel apostolait az Isten-ország hirdetésére küldi:

Mt 10, 16-32.

Nemcsak az apostolokat, hanem utódaikat a papokat is Jézus küldi. Amikor ezekkel kapcsolatba kerültünk, akkor nyílt meg számunkra az Isten országa. Jézus küldöttei hozták. – Nem azért lettünk Isten népe, mert így határoztunk, hanem mert Jézus a helyettesei által befogadott bennünket Országába a keresztelekor. Az apostolok és utódaik szolgálata azért érdemel tiszteletet, mert Jézust helyettesítik közöttünk. Ő keresztele, tanít és buzdít általuk. Aki őket hallgatja Jézust hallgatja.

Az egész tanítás során egyszer sem mondtam ki, pedig az Egyházzal szóló minden mondat után hozzá kellett volna még valamit tennem. Az örömről kellett volna beszélnem, melyet mindannyian, ti is, meg én is érezhetünk. Nagy dolog az, hogy Isten meghívott bennünket Országába. Itt pedig odaadott Fiának, Jézus Krisztusnak. Majd az ő lelkét, a Szentlelkét is megkaptuk. A Lélek átjár minket, segít, hogy Jézus életét élhessük. Így, mint hasznos és értékes tagok kapcsolódunk az ő Testéhez. Életünk olyan értékes lesz, hogy még a halál sem tudja azt megsemmisíteni. Örökre együtt lehetünk a mi Urunkkal. Nincs egyesület, amely olyan sokat adna, mint Egyházunk. Ezért örülünk, hogy hozzátartozunk.

23. MIT KELL TENNÜNK? *AZ IRGALMAS SZAMARITÁNUS*

A mai bibliaórán Jézus két leghíresebb példabeszédét mondom el. Szinte minden keresztény ismeri ezeket a prédikációkból. Nemcsak azért kerülnek ezek a példabeszédek gyakran szóba, mert igen szépek. Azért is, mert fontos, elgondolkodtató tanulságot hordoznak. – A hívő embereket régen és ma egyaránt érdekli a kérdés: Mit kell tennünk, hogy a mennyországba jussunk? Erre a kérdésre kapunk feleletet a két példabeszédből.

Múltkoriban az alsó osztályosokkal a Tízparancsolatot tanultuk. Azt akartam, ne csak értsék, hanem el is tudják mondani mind a tízet. Bizony sokszor kellett közösen ismételgetnünk, míg a kis fejecskék befogadták. – Eszembe jutott, milyen jó, hogy nem Jézus korában élő hittanosok vagyunk! Mennyit kellene közösen mondva ismételgetni a zsidók által akkoriban fontosnak tartott 365 parancsot és 248 tilalmat, míg végül mind a 613-at megtanulnánk. 613 parancs! De ki tudna ennyit megtanulni? Egész biztosan még én magam sem. – Ha akkoriban élünk, biztosan nekünk is eszünkbe jut, hogy ennyi sok parancs mégsem lehet egyformán lényeges. Biztosan nagy vitákat rendeztünk volna afölött, hogy a sok százból melyik 5-6 az igen fontos, és melyik a legfontosabb parancsolat. Az-e, amit már az ószövetségi Szentírás is ennek tart, vagy pedig esetleg valamelyik más?

Pontosan ezzel a kérdéssel állítottak a zsidó tudósok több alkalommal is Jézus elé. Az a jogtudós pedig, akiről a későbbiek folyamán szó lesz, tudta ugyan a Bibliából melyik a legfőbb parancs, de kíváncsi volt, hogy Jézus is tudja-e? Mikor erről meggyőződött, másik problémával állt elő: Biztos, hogy a szeretet a főparancs, de csak nem kívánja Isten, hogy mindenkit egyformán szeressünk? Azokat

biztosan, akik egy valláson vannak velünk. Még azokat is, akik rokonszenveznek vallásunkkal. De a pogányokat, vagy akiknek csak a lelkük felé igazhitű, a másik fele pedig pogány, csak nem kívánja Isten, hogy felebarátunknak tartsuk?! A törvénytudó kérdésére Jézus példabeszéddel felel:

Lk 10, 30-37.

Jézus ezzel a példabeszéddel Isten akaratát és igazságát mutatja meg. Az elbeszélésben különféle természetű emberek szerepelnek és történetük végén világos lesz számunkra Jézus tanítása, ki a felebarátunk?

A történet egy kb. 25 km hosszú, lejtős hegyi-útra visz bennünket. Az út egyik végállomása a jeruzsálemi templom, a másik ugyancsak ismert hely: Jerikó városa. Tudnunk kell, hogy Jerikó ún. papi város volt, melyben családjával együtt igen sok pap lakott. Mivel Jeruzsálem elég közel volt, innen jártak be szolgálatértelre, éppen az említett úton. Nappal is sötét hely ez az útvonal, a közmondás is azt tartotta felőle: aki felöltözve indul el, könnyen meztelenül érkezhetsz meg.

Az úton nyílik alkalmunk megismerkedni a példabeszéd szereplőivel. – A történet szenvedő hőse – egy névtelen ember – nem úszta meg azzal, hogy kifosztották. A rablók ráadásul félholtra verték. Jön a többi utas: egy pap, majd egy templomi énekes. Szóval, egyházi emberek. Templomból jönnek, vagy oda mennek. Az ember azt hihetné, hogy tele van a lelkük szeretettel. Amint azonban látjuk, nem érdekli őket a szenvedő ember. Holtnak tartják talán, vagy rablók bosszújától félnék. Mindenesetre fontosabb saját ügyük, mint embertársuk megsegítése. Híres vallásosságukat össze tudták egyeztetni részvétlen, kemény szívűkkel, vagy legalább azt hitték, hogy ez sikerül nekik.

Az úton új szereplő közeledik. Külsőjéről látszik, hogy nem zsidóországi, hanem Szamaria a hazája. Ahogy akkoriban mondták: samaritanus. Tudnunk kell, hogy ezek és a zsidók kölcsönösen gyűlölték egymást. Mindegyik nép tudott valamit a másik szemére vetni. – Ez a samaritanus is meglátja az összevert embert. Elsősegélyt nyújt, mentőautót helyettesít, biztonságba helyezi és fizet érte. Sőt ha szükséges, még továbbra is gondoskodik róla. Ezzel megmenti életét.

A törvénytudó képzeletében talán még az elmondott jelenetet látja, de követelően hangzik feléje Jézus kérdése. Annak az embernek, akit az érdekel, hogy elméletileg kit kell szeretnie, ki a felebarátja, Jézus gyakorlati kérdést tesz föl: „Ki volt igazi felebarátja a bajba jutott embernek?” A válasz könnyű: aki jószívű volt hozzá. Tehát a samaritanus, aki nyilván felebarátjának tekintette a bajba jutott embert. Ez Jézus tanítása. A szeretet azt parancsolja, hogy mindenkin segítsünk, aki rászorul. Függetlenül attól, hogy ki és mi az illető.

Érdekes. Jézus nem tartott előadást, nem magyarázatot sokáig, hogy a törvénytudó a jövőben világosan tudja, ki az embertársa. Ehelyett egyszerűen csak parancsot ad: segítsen, ahol tud. Embertársi szeretet csak ott van, ahol jól tesznek. Felnőtteken ezt így mondjuk: a szeretet nem elmélet, hanem gyakorlat. Hallgassuk meg Sz. János szavait: „Gyermekeim, ne szeressünk se szóval, se nyelvvel, csupán tettel és igazsággal” (1 Jn 3, 18).

A samaritanusról szóló bibliaórát három kérdéssel és felelettel fejezzük be. Az első kérdés: hogyan élhetünk örökre boldogan együtt Istennel?

- Felelet: ha szeretünk.
- Második kérdés: Szeretted-e embertársaidat?
- Igen, természetesen.
- És a harmadik kérdés: Mit tettél értük?
- A feleletet magadban válaszold meg!

A DÚSGAZDAG ÉS A SZEGÉNY LÁZÁR

Szépen és megnyugtatóan fejeződött be az előbbi történet: győzött a szeretet. Ha nehezen is, akadt valaki, aki segített bajbajutott felebarátján. A most következő történetnek azonban szomorú a vége. Egy ember, akinek bőven lett volna lehetősége, hogy földi életében megadja a kötelező segítséget embertársának, – megtagadta azt. Emiatt a túlvilágon nem akad senki, aki könyörülne rajta. Ha nem érvényesült a jó szív és a szeretet, jusson érvényre az igazságosság! Még pedig büntetés formájában! Erről szól a Dúsgazdag és a szegény Lázár példázata. Két részben olvassuk fel. Az első:

Lk 16, 19-26.

Az evangélium olyan színesen, érdekesen adja elő, hogy kísérő szavak nélkül is szinte előttünk áll a két főszereplő. Elképzelhetetlen kényelemben az egyik, kimondhatatlan nyomorban a másik.

Mi a dúsgazdag bűne? Nem egyedül az, hogy nem segít a szegényen. A baj gyökere sokkal mélyebben van: annyira elfoglalja a gazdagság, meg az ebből eredő sokféle élvezet, hogy mással már nem tud törődni. Nincs érzéke sem Isten, sem az emberek dolgai iránt. Jézus szerint ebben áll a gazdagság nagy veszélye. Emiatt a gazdagok csak nagyon nehezen juthatnak a mennybe. A szegény ellenben – bár élete látszólag mást mutat –, mégis szerencsésebb helyzetben van. Szíve Isten felé is nyitva lehet. Megértjük tehát, miért mondotta Jézus: „Jaj a gazdagoknak!”

Bár közülünk senki sincs, aki ilyen gazdag lenne, valami mégis megijeszthet. Féltő, nem tartozik-e valamelyikünk titokban máris a gazdagok közé? Nem azt értem, hogy titokban milliomosok járnak közöttünk. Egészen mást! Ha valaki a pénzt, az autóvásárlást, vagy a szórakozást tartja életében a legfontosabbnak, az már olyan mint a gazdag. Ezek miatt nem tudja ugyanis észrevenni sem az Isten, sem az emberek ügyét. Ezért nyilvánvaló örök sorsa.

A példázat másik részében kísérjük el büntetésük helyére a gazdagokat:

Lk 16, 27-31.

Szörnyű sorsa lehetett ennek a gazdagnak! A szegény Lázár pedig elnyerte igazságos jutalmát. De figyeljünk csak jobban! A gazdag még a kárhozatban is hű marad önmagához, nem változik meg. Mivel földi életében pénzével mindent el tudott érni, azt hiszi, hogy még itt is tovább tart protekciós helyzete. Azt kéri Ábrahámától, hogy Lázár egy külön utat tegessen a földre. Csodálatos megjelenésével figyelmeztesse a javulásra még élő öt testvérét.

Rendkívüli csodákról azonban nem lehet szó! Isten nem áll meg úton-útfélen igazát bizonygatni. Hiába vár az, aki ilyesmiket szeretne! – Sokan kérdezik ma is, miért nem tesz Isten csodát? Mennyi hívő lenne egyszerre! Tele lennének a templom-

mok, ha legalább egy-két csoda történne. Akik ezt kívánják, azok azt gondolják Istenről, hogy olyan, mint a vásári mutatványosok. Istennek nem kell az emberek hűsége és ragaszkodása, ha feltételeket szabnak érte.

Az Ószövetségben az emberek ismerték a Szentírást. Törvényei megszabták hogyan éljenek, a próféták pedig elmondották, miben reménykedjék Isten népe.

A keresztények számára pedig elég nagy jel volt Jézus. Tanításán, csodáin, halálán és feltámadásán elgondolkozhat mindenki. Ha ezt jószándékkal megteszi, biztosan hinni fog. Akinek pedig nem elég Jézus Krisztus jele ahhoz, hogy higgyen, nincs semmi a világon, ami tartósan be tudná bizonyítani számára a keresztény igazságot.

Biztosan gondoltunk már arra, mi lesz a sorsunk halálunk után. Lázár sorsa-e, vagy a dúsgazdagé? – Szinte biztos, hogy Lázáré! Az, hogy keresztények lettünk, hogy hiszünk és imádkozunk, mind biztosíték erre. Azonban ezek fölött van még a legbiztosabb jel. Ezzel kezdtük a mai tanítást: „Mit tegyek, hogy az örök életbe eljuthassak?” Jézus válasza egy szóval: Szeress! Aki szeret, már a földön is meglátja Istent. Sok formában megmutatja magát azoknak, akik szeretik. A földi élet után pedig meg is tapasztalhatjuk, hogy milyen jó az Isten!

24. ELŐLJÁRÓK A SZOLGÁLATBAN

Amikor az Isten Egyházának építéséről beszéltünk, többször esett szó az apostolokról. Ők kapták a legtöbb hatalmat, és rájuk bízta a legnagyobb feladatot a közösségben.

Miféle hatalomról lehet szó Isten Egyházában manapság? Napjainkban azt az embert tartják hatalmasnak, akinek sok a pénze, vagy jó összeköttetései vannak. Az országok közül pedig az hatalmasabb, amelyiknek nagyobb a hadserege. Ilyenféle hatalom nincs az Egyházban. Az Evangéliumban Jézus egészen másfajta hatalomra gondolt. Olyannyira másra, hogy a hatalom szó alig illik rá. Jobb inkább kötelező szolgálatot emlegetni:

Mt 18, 15-18.

Az Egyház egyik joga, hogy vezetői javítás céljából figyelmeztessék, intsek meg a bűnös embereket. Ha valaki nem hallgat az intésre, jogukban áll azt soraikból kizárni. De ma nemcsak arról a bizonyos „kulcsok hatalmáról” szölk majd, amiről Jézus tanított, amikor egyszer a kulcsokról beszélt.

A régiek felfogása szerint igen nagy dolgot jelentett, ha valakinek a kulcsokat átadták. Sokkal többet, mint amikor a ministránsnak odaadom a kulcsaimat, hogy imakönyvemmet a lakásomból hozza át. Inkább valami olyant, amit híres festőművésznk ábrázolt: Bécs városa meghódol Mátyás király előtt és a város vezetői párnán nyújtották feléje városuk kulcsait: Mátyásé Bécs!

Az Evangéliumban oldásról és megkötésről hallottunk. Ezek jelentése a mai szóhasználat szerint megengedni valamit, vagy megtiltani valamit. Személyre vonatkozóan pedig: valakit a közösségből kizárni, vagy oda visszafogadni. Tehát aki oldoz és megköt, annak tekintélye van a közösségben. Tudja, hogy mi sza-

bad és mi nem, meg azt is, kik tartozhatnak a közösséghez és kik állnak kívülre. A kulcsok hatalma tehát nem kicsiségekre vonatkozik, hanem ahogyan Jézus gondolta: mindenre.

Sz. Máté evangéliumát, amelyből az előbb felolvastunk, zsidókból lett keresztények számára írták. A zsidók ritkán említik nevén az Istent. Inkább lakóhelyét, a mennyet mondják helyette. A mennyek országa tehát annyi, mint Isten országa. A mennyország kulcsainak átadása pedig azt jelenti, hogy az apostolok intézkedését az Isten érvényesnek fogadja el. Az általuk megengedettet Ő is megengedi, a tilosát Ő is tiltja.

Mekkora hatalom ez emberi kezekben! Azonban nem kell megijedni tőle. Mint minden hatalmat, a kulcsok hatalmát is az építésre és nem a rombolásra adta Isten. Békét tud teremteni az emberek lelkében és üdvözíti őket. Ezzel a hatalommal szabadítják fel bűneiktől az egyházban a bűnösöket, amikor megbocsájtják vétkeiket a szentgyónásban. Jól ismerjük Jézusnak erre vonatkozó szavait: „akinek megbocsátjátok bűnét, az bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, azé megmarad”.

Az apostolok bizományba kapták hatalmukat. Pontosan és felelősséggel kell elszámolniuk vele. Jézus ezt a felelősséget úgy értette meg apostolaival, hogy a házörző okos és hűséges szolgáról mondott nekik hasonlatot. Ez a szolga fölötté áll többi szolgatársának, gondjukat viseli. Ha jól látja el feladatát, a hazatérő gazda még többet bíz rá. Ha pedig csak saját magával és jólétével törődnek, a társait pedig kínozná, kegyetlen lesz büntetése. „Aki sokat kapott, attól sokat követelnek, akire sokat bízta, attól annál többet kívánnak” (Lk 12, 48).

Az apostolok tehát nagy hatalmuk mellett is csak szolgák maradtak: Jézus Krisztusnak és Isten népének szolgái. Ezt nagyon jól tudták, ezért leveleikben legtöbbször tényleg szolgáknak nevezik magukat. Mit meg nem tett pl. Sz. Pál az Isten népének szolgálatában! Igen nehéz körülmények között, szinte állandó életveszélyben járta az egyházközsegeket, hogy terjessze Jézus hitét. Gondoskodott munkatársairól, akik majd munkáját folytatják. Felelősséggel döntött nehéz hit-tani kérdésekben (pl. a házasságról) és intézkedett istentiszteleti ügyekben.

Az apostolok között különösen nagy rész jutott a hatalomból Sz. Péter apostolnak.

Meghívásának történetét már ismerjük. Jézus a többi apostola elé helyezte, vezetővé tette. Ez még nagyobb felelősséggel járt.

Embereket vezetni igen nehéz és veszélyes dolog. Jézus ezért különleges segítségéről és szeretetéről biztosította főapostolát. „Simon, Simon, a sátán hatalmat kért magának fölöttetek, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát, de én imádkoztam érted, ne hogy meginogj hitedben. Amikor megtérsz, te erősíted meg majd testvéreidet” (Lk 22, 31-32).

Igazában Jézus marad mindig a vezető, aki Isten népét az Atyához vezeti. Mennybemenetele óta azonban már nem láthatjuk őt. De látható, emberi közösgnek látható vezető kell. Az Úr megdicsőülése után kb. 25 évig Péter volt ez a vezető. Az érdeklődők, ha keresték hol található meg biztosan Isten Egyháza, Péterre találtak. Vele együtt az Egyházat is meglették: ahol Péter, ott az Egyház.

Péter tehát teljes tekintéllyel vezette az Egyházat. Erről bővebben majd akkor lesz szó, amikor az első keresztények életéről tanulunk. Tekintélyét nem az magyarázza, mintha átlagon felüli lett volna okossága, vagy szentebb lett volna, mint a többi. Péter azért lett az első, mert Jézus akarta így. Ez biztos! Jézus ugyanis Péternek magának külön odaadta azt a hatalmat, amit a többi apostolok közösen kaptak (vö. Mt 16, 13-19).

Azt, hogy Sz. Péternél a főhatalom, az első keresztények tapasztalásból tudták, hiszen megfigyelhették. A Szentírás is amikor az Egyház vezetőit felsorolja, mindig Pétert teszi az első helyre. Sokszor pedig így említi őket: Péter és a többi tizenegy.

Ismerjük Jézusnak még egy másik, Péterre vonatkozó fontos rendelkezését is. Ebből még jobban látszik, hogy övé a főhatalom. Nemcsak mint tanú szerepelt, aki mindenkinek hirdeti Jézus szenvedését, feltámadását és halálát. És nemcsak mint legfőbb őr, aki vigyáz, hogy az Üdvözítőről vallott hitben a többi vezetők is egységesek legyenek. Már ezek miatt is az igazság oszlopának nevezték őt kortársai.

De ezeken felül Sz. Péter még főpásztor is volt, akinek kötelessége volt a nyájat gondozni. Jézus mondotta neki: „Legeltesd bárányaimat, legeltesd juhaimat.” A pásztor feladata jó legelőre vezetni és védeni a rábízott nyájat. Jézus nyáját emberek alkotják. Pásztoruk tehát az embereknek akar megadni mindent, amire szükségük van, hogy üdvözüljenek. Sz. Péter Róma városának és az egész világ kereszténységének volt főpásztora. Nagyon jól tudta, hogy a nyájért, vagyis a hívekért állította Isten Egyháza élére. Hűségesen betöltötte főpásztori tisztségét. Élete alkonyáról és haláláról egyszer még lesz szó.

A mai bibliaórán, bár ha lehetett kikerültük, mégis sokszor fordult elő a hatalom szó. A hatalmat azok szokták szeretni, akiknek van. Akiken pedig próbálgatják, gyakorolják, nemigen rajonganak érte. — Sokszor halljuk, hogy az emberek kritizálják az Egyház régi hatalmát. Emlegetik, hány ezer holdja és mekkora szava volt azelőtt. Bizony, nagyon nehéz földi hatalmat úgy gyakorolni, hogy mindenki meg legyen elégedve.

A mai tanításból kiderül, hogy az Egyház igazi hatalma lelki hatalom. Nem az uralkodásért kapta, hanem hogy a lelkeket szolgálja. Ezt tanítja a Zsinat is.

Az utóbbi évek során, amikor a liturgikus újításokat bevezették, sokan mintha szembe kerültek volna Egyházukkal. Nem értették meg és lázadoztak ellene. „Miért nem jó úgy, ahogyan régen volt?”

A plébánosok nem saját kedvtelésükből változtatnak addig megszokott dolgokon, hanem előljáróiknak engedelmeskednek. Aki magasabban áll, az többet lát. Jobban el tudja dönteni, mire van a közösségnek szüksége. Ezért kapta a Szentlelket. Az Egyház jó törvényeiben Jézus szól hozzánk. Emlékezzünk szavaira: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg.” Aki gondolkodik és szeret, mindig megérti Egyházának rendelkezéseit.

25. AZ ÖRÖKÖS TAGOK

A napokban öreg kalendárium került a kezembe, elsárgult lapjain régi, híres emberek képeivel. A képek alatt nevük és rangjuk. Emlékszem az egyikre: gróf X.Y., a felsőház örökös tagja. Ez utóbbi cím kb. azt jelentette, hogy viselőjének az országgyűlési választások alkalmával nem kellett izgulnia, vajon megkapja-e a szükséges szavazatokat. Neki – legalábbis akkoriban –, örök joga volt, hogy a legelőkelőbbek között foglaljon helyet.

Isten országában mindenki örökös tag. A kinevezést abban a pillanatban kaptuk meg, amikor megkeresztelték. A tagságot senki sem veheti el. Mit is érne az ország, ha valaki csak úgy kénye-kedve szerint kizárhatna belőle. Azonban sajnós, mi magunk, a saját hibánkból mégis elveszíthetjük tagságunkat.

Jézus sok alkalommal figyelmeztetett bennünket erre a veszélyre. Beszélt az örömről, amiben azok részesülnek, akik mindvégig kitartanak, és a fájdalomról, mely azoknak sorsa, akiket hibáik miatt kizárnak Isten országából.

Hogy melyik városba érkezik valaki, az dönti el, melyik útra lépett. Budára csak az érkezik, aki az odatartó úton indul. Az utak megválasztásától függ az is, hogy Isten országába, vagy pedig a kárhozatba jut valaki. – Kik jutnak Isten országába és kik kerülnek el azt? Végül is mi dönti el az ember sorsát? Erről szól a mai bibliaóra. Megtudjuk, mit mond Jézus az üdvösségre vivő utakról.

Jézus korában igen érdekelte az embereket, hogy üdvözl-e mindenki. Sok zsidó rabbi úgy gondolta, hogy mindenki okvetlenül üdvözl, esetleg csak az igen nagy bűnösök nem. – Mások, másként vélekedtek. Voltak, akik azt mondták, hogy az elkárhozottak száma olyan mint a folyam, az üdvözülteké pedig mint a folyam egy cseppje. Jézusnak is feltette valaki a kérdést: „Uram, ugye kevesen üdvözlnek?” – Ő ezt válaszolta: „Igyekeztek a keskeny kapun bejutni, mert mondom nektek, sokan akarnak majd bemenni rajta, de nem tudnak” (Lk 13, 23). Jézustól származik ez a mondás is: „széles a kapu és tágas az út, mely a romlásba visz és sokan vannak, akik azon mennek be” (Mt 7, 13).

Jézus e szavakkal nem arra a kérdésre felel, hogy hányan kárhoznak el. Ez Isten titka. Inkább arról a sokféle akadályról beszél, mely a széles úton járó emberekre vár. A széles út, a kényelmes ember élete, aki Jézus ügyéért semmi áldozatot nem akar hozni, de feláldoz mindent a saját kényelméért. Tudjuk, Jézus élete nem volt könnyű. Ellenkezőleg. Nagyon szegény és kemény élet volt. Ilyenre nevelte a tanítványait is. A széles út örömei ugyanis elveszik az Isten-ország örömét. Talán egy időre, talán örökre. Jézus szava szerint: „a széles út romlásba visz, igyekeztek tehát a keskeny kapun bejutni!” Ezen azt értette, hogy szándékosan azt válasszuk, ami nehezebb, ami több áldozattal jár. Aki pedig nem veszi fel mindennap a keresztjét, az nem lehet a tanítványa.

Az idáig mondottakat így foglalhatjuk össze: bejutunk-e Isten országába, vagy sem, azon múlik, milyen úton indultunk el.

A másik nagy kérdésre, hogy kik maradnak meg örökre az Országban, Jézus ismét hasonlattal felelt. Lényege röviden ez: akik éberén vigyáznak és nem alszanak el, amikor megérkezik, azokat beviszi magával.

Az őskeresztény korban sokan úgy gondolták, hogy Jézus rövid idő múlva visszatér a földre. Megtartja az ítéletet és azokat, akik a sok üldözés és csábítás ellenére hűségesen kitartottak, magával viszi.

Ahogy teltek az évek, a keresztények megértették, hogy Jézus távozása és visszajövele között bizonytalanul hosszú az idő. Ez az idő a várakozás ideje. De a várakozás idejében Krisztus az Egyházában él közöttünk. Az Egyházban élő keresztények élete is olyan figyelő várakozás kell legyen, mintha Jézus ma-holnap jönne. A hívek tehát tudták, hogy Jézus rájuk vonatkoztatta a hűségesen, akár hajnalig is várakozó szolga hasonlatát. Nem fekszik le, még ruházatán sem könnyít. Az égő fáklát állandóan kezeügyében tartja. Ha kopogást hall, egy per-cet sem kell ébredéssel, öltözéssel, vagy világosság gyűjtással késlekednie. – Ilyen a keresztény ember. Ha hűséges és mindig szolgálatkész, megérdemli, hogy egy-szer szinte fölcserélődjenek a szerepek. Eddigi ura, akire várt, a szolgája legyen. Az fog hozzá, asztalt terít és megvendégeli. Jézus hasonlata szerint a lakoma, melyet a hűséges szolgáját ébrentaláló gazda készít, az örök, végnélküli boldog-ságot jelenti (Vö. Lk 12, 35-40).

A keresztény ember nem olyan szolga, aki készen, felöltözve várja urát. Csak abban hasonlít hozzá, hogy mind a ketten várnak. Másképpen telik a szolga vá-rakozása, és másképpen a keresztényé. A szolga áll és figyel. Az urát váró keresz-tény pedig állandóan jót tesz embertársaival. Számára ez tevékeny várakozás.

Ha soha nem hagyja abba a jócselekedeteket és fáradhatatlan ura szolgálatában, akkor lesz jutalma örökkétartó. Azonban végzetesen, biztosan kimarad Isten or-szágából, ha elmulaszt jót tenni. A felebarátjáról megfélemező keresztény olyan, mint a lusta szolga, aki alszik és nem várja hazatérő urát.

Jézus erről is mondott fontos tanítást. Szinte kívülről kellene tudnunk. Olvassuk: *Mt 25, 31-46.*

Megfigyelhettük, Jézus most nem hasonlatot mondott. Szavai úgy hangzanak, mint a régi prófétáké, amikor bűnbánatra és az ítéletre figyelmeztettek. Dicső-ségesen megjelenő bíróról beszél, aki egy személyben király és az Emberfia. Most dönti el az emberek sorsát. Ezen az ítéleten nem olyan, mint amikor jópásztor volt és futott hazahívogatni elveszett juhait. Itt az ítélet ideje a bárányok felett!

Jézus tehát elmondotta mi az a szempont, ami szerint eldől, hogy valaki örökös tag-e Isten országában, vagy pedig mindennél nagyobbat veszítve, kívül marad. Röviden ez: tett-e jót, vagy elmulasztott-e jót tenni, jószívű volt-e Jézus legkisebb testvérei iránt, vagy nem vette őket észre. Jézus legkisebb testvérei azok, akiket általában jelentéktelennek, senkinek tartanak.

A bíró nem fogad el semmiféle kifogást vagy mentegetőzést. Még azokét sem, akik állítják, hogy magának Jézusnak a legnagyobb szívességet is megtennék, ha látnák. Ezek az emberek óriásit tévednek! Azt hiszik, hogy az istenszeretet más mint a felebaráti szeretet. Pedig az egy és ugyanaz. Nincs istenszeretet fele-baráti szeretet nélkül. A kárhozzatra kerülők talán még imádkoztak is néha. Csak az a baj, hogy amikor imádkoztak, keresztül néztek az embereken.

Jézus tanítása szerencsére még csak figyelmeztetés és nem ítélet. Mennyor-szági örökös tagságunk attól függ, hogy mennyire vesszük komolyan.

26. A CSODATEVŐ MESSIÁS

Amikor Jézus a földön járt, nem ő volt az egyetlen híres tanítómester. Fel-
léptek mások is. Egy szóval sem mondhatjuk, hogy nem akadt, akinek még na-
gyobb volt a közönségsikere, mint Jézusnak. Az emberek divatot csináltak abból,
hogy a sok rabbi közül melyiknek legyenek tanítványai, melyiket hallgassák. –
Mi tudjuk, Jézus az egyetlen, akit Isten az egész emberiség tanítójának küldött.
De hogyan tudhatták ezt a korabeli emberek? Honnét tudták, hogy csak őrá ér-
demes hallgatniok?

Ezen a problémán csak maga Isten segíthetett! Ha azt akarta, hogy az emberek
belépjenek országába, valahogyan igazolnia kellett országa Evangéliumát és annak
hirdetőjét. – A többi tanítómester a saját tudományával hozakodott elő. Jézusnak
ellenben azt kellett bebizonyítania, hogy amit mond az nem tőle származik, ha-
nem az Atyától, aki küldte. De hogyan bizonyítson?! A szavaknál erősebbek
a tettek. Tettekkel kellett tehát bebizonyítani, hogy igaz a tanítás. Ez egyébként
ma is így van. Az emberek nem szép szavakat, hanem jótetteket várnak. Annak
adnak igazat, aki jótettekkel tudja igazolni szavait.

Isten hatalmat adott Fiának, hogy így is bizonyítsa igazát. Amikor megszólalt,
mindjárt bizonyított is: szavait jótettekkel kísérte és a gyakorlatban igazolta.
„Tett és tanított”. Az emberek meggyőződhettek, hogy elérkezett Isten országa.
Ennek örömhírét pedig csak Jézus hirdeti és senki más. Isten országa béke és
öröm. Jézus a jó hír elmondója, olyan dolgokat tett, amiknek igazán megörül-
hettek az emberek.

Emlékszünk Keresztelő Jánosra. Nem sokkal Jézus fellépése után börtönbe
került, de tanítványai bemehettek hozzá. János azt szerette volna, ha ezek mind
Jézushoz pártolnak. Annál is inkább, mert az ő napjai már meg voltak számolva.
Tanítványainak küldöttsége el is ment Jézushoz. Megkérdezték, jó helyen jár-
nak-e, ha a Messiást keresik. Feleletképpen Jézus saját jócselekedeteit sorolta el.
Nem dicsekvésből, hanem azért, mert így az embereknek könnyebben bizonyít-
hatta, hogy ő a Messiás. Saját életprogramját azokkal a szavakkal mondja el, me-
lyekkel Izaiás jövendölt róla. A próféta előre tudta, hogy Jézus az emberek nagy
jőtevője lesz. Hallgassuk meg előbb az Ószövetség evangélistáját. Rögtön utána
Jézus szavait is:

Iz 35, 2b-6a – Mt 11, 4-5.

Az emberek elcsodálkozhattak: hát ennyire jó az Isten? Keresztelő János sza-
vaiból idáig azt értették ki, hogy a Messiás igen szigorú bíró lesz. Főfeladata, hogy
pusztulásba küldje a bűnös embereket. Fejszés emberhez hasonlította, aki szer-
számát már rátette annak a fának tövére, amelynek termésével nincs megelégedve. –
Most ellenben olyan valaki jött, akinek hangja a bűnösökhöz volt a legszelídebb.
– Csodáival a szenvedőket segítette, akikről pedig a legtöbben úgy gondolták,
hogy bűneik miatt sújtja őket betegség és baj.

A mai s a következő biblia-órák során Jézusnak e nagy tetteit – szokott néven –
csodáit fogjuk megismerni. Már hallottuk, hogy igen nagy a jelentőségük.

Manapság az emberek sokat beszélnek a csodákról. Egyesek elhiszik, hogy

voltak és vannak csodák, mások tagadják. Mi keresztények elfogadjuk. Hisszük, hogy Isten közibénk küldte Fiát és igazolta őt. Kéréseit meghallgatva segítette, hogy sok jócselekedetet vigyen végbe. Jótetteinek híré a Szentírás őrizte meg számunkra. Ez pedig Isten üzenete, tehát igaz.

A következőkből még világosabban megérthetjük, mit jelent ez a szó: csoda. Tudnunk kell, hogy a csodát a Szentírás hol jelnek, égi jelnek, máskor műnek, Isten művének, ismét máskor erőnek, ti. Isten erejének mondja. A csoda tehát olyan esemény, amelyben megmutatkozik Isten ereje az emberek megsegítésére. Amit Isten állandóan tesz, hogy ti. állandóan segít bennünket, az néha egészen szembetűnően tapasztalható. Amit amúgy is tudunk, arra a csoda meglepetés-szerűen döbbsen rá bennünket.

A csoda tehát, amint sokszor mondtuk: jócselekedet. Jézus sohasem bűntetett csodáival.

Tanítványai egyszer éjszakai szállást kértek maguk és Jézus számára, de nem kaptak. Erre igen felháborodtak: „Uram, akarod, hogy lehívjuk az égből az isten-nyilát, hadd pusztítsa el őket?” Jézus azonban rájuk pirított, amiért ilyesmi egyáltalán eszükbe jutott. A csoda nem büntető eszköz volt Jézus kezében.

Jézus azért sem tett csodát, hogy saját magán segítsen. Hiába biztatták ellen-segei, hogy csodás módon szálljon le a keresztről, akkor majd hisznek benne. – Mit gondoljunk, igaz ez? Hittek volna? Bizony nem! – Egyébként igen sok ember látta Jézus csodáit és nem hitt bennük, sőt csalónak tartották. Senki sem lesz hívó azért, mert csodát tapasztal.

Az első és legfontosabb, hogy hite legyen annak, aki Jézushoz tartozik. Ezt a már meglévő hitet erősíti a csoda. – Szépen bizonyítja ezt Jézus esete a vakon-született fiúval. Megkérdezte tőle, elhiszi-e, hogy Ő az Isten fia. A gyerek azt fe-lelte, hiszi, de azt is kérte, hogy tegye még erősebbé hitét. Erre Jézus azzal vála-szolt, hogy visszaadta a fiú szemévilágát. – Jegyezzük meg: nem csoda dönti el, hogy valaki Jézus mellé áll-e, vagy sem. Mindig az illető ember dönt. A csoda csak segít ebben. A hitetlenkedőknek éppen a csodák adják meg a végső lökést, hogy véglegesen eltávolozzanak Jézus mellől.

Említettem, hogy a következő órák során Jézus csodáiról lesz szó. Azt is jó előre szögezzük le, hogy nem mondhatjuk el Jézus minden csodáját. Még az evan-géliumok sem írták le az összeset. Az egyik evangélista nyíltan bevallja: „sok más csodajelet is művelt Jézus tanítványai előtt, melyek nincsenek bent ebben a könyv-ben ” (Jn 20, 30). Ezután vegyük sorra, hogy Jézus kikkel és mikkel kapcsolatban tett csodát. Más szavakkal: osztályozzuk a csodákat.

Csodálatos gyógyulásokról fogunk hallani. Isten ugyanis olyan Messiást küldött, aki tudott gyógyítani, sőt még a halált is legyőzte. Gyógyító csodáival azt akarta megmutatni, hogy a betegségnél még nagyobb rosszat, a bűnt és a gonoszt is le tudja győzni. Ezért a test meggyógyításával rendszerint összekötötte a lélek gyó-gyítását: megbocsátotta a beteg bűneit.

Érdekesek lesznek azok a csodák, melyekben Jézus a gonosz lélektől megszállott emberekre segített meg: kiűzte belőlük az ördögöt. – Az emberek ezt látva meg-tudhatták, hogy bár nagy a gonosz hatalma, de még nagyobb az Isten ereje.

Hallani fogunk olyan csodákról is, melyek a természet jelenségeivel kapcsolatosak. Pl. szó lesz a viharról, a vízzel és a táplálkozással összefüggő csodákról. Ezekkel azt mutatta meg Jézus, hogy övé minden a világon, mert a teremtéskor mindent neki adott az Atya. De ugyanakkor Jézus azt is akarta, hogy övének gondviselésbe vetett hite megerősödjék. Ahogyan egy-két alkalommal csodásan segített, teszi azt nap-nap után, sokszor a testünkkel és mindig a lelkünkkel.

Sok ember kérdi: miért nincsenek csodák manapság? Miért csak Jézus korában voltak? – Képzeliük el, az akkori emberek is keveselték a csodákat. Ha látták, hogy Jézus az egyik vidéken csodát művel, azt kívánták, hogy tegyen a másikon is. Egyenesen özönlöttek Jézus után a szomszédos helységekre csodát látni. Ő ilyenkor ezt mondta: „menjünk máshova, hogy ott is hirdessem az Evangéliumot, hiszen azért jöttem” (Mk 1, 38). Ez volt számára a legfontosabb. A csodákat arra szánta, hogy általuk az emberek könnyebben megértse az Evangéliumot. Ott, ahol erre semmi remény nem volt, nem tett csodát.

És manapság? Pontosan úgy van, mint régen. Isten annyi csodát enged, amennyit az Evangélium terjesztéséhez szükségesnek lát. Ahhoz, hogy valakit szentté avassanak, ma is két bebizonyított csodára van szükség. – Világunk igen nagy, a csodák híre alig jut el minden emberhez. De amint mondtam, nem is szükséges. Az Evangélium csodái ma is erősítik hitünket. Ezeket olvassuk és gondolkodunk rajtuk. Ha van hitünk, ezek a csodák szinte meglevenednek, és rajtunk is segít Isten. Ez a lényeg, erre van szükségünk.

Ezekon kívül még más formában is találkozhatunk Jézus csodáival. Talán jobban megértjük, ha úgy mondom, hogy Jézus csodáit manapság továbbfejlesztett formában tapasztaljuk. Mit értünk ezen a kifejezésen: továbbfejlesztés? Egy gépkocsinál pl. elkészítik a nullszériát, a legelső példányokat. Ezt később a körülményeknek megfelelően alakítják, modernizálják. Azonban a lényeg ugyanaz marad.

A továbbfejlesztett csodák a szentségek, a keresztség, a bérmlás, az Oltáriszentség, stb. Jézus parancsára most az Egyház végez bizonyos tetteket, olyanformán, mint Ő tett valamikor. Vízzel öntünk le valakit, kezünket tesszük valakire, Jézus szavait imádkozva ismételjük. Ezekért a tetteinkért az Isten segítséget ad. Ugyanúgy tesz a rászorulókkal, mint Jézus tett a csodáival. Megtisztítja a lelkünket, meggyógyít, ennivalót ad.

A sok és nagy segítségnek ugyanaz a feltétele, mint Jézus korában volt: hinnünk kell. Ezek a csodák mivelünk történnek. Mi tisztulunk meg, a mi testünk-lelkünk erősödik, mert Jézus táplálja és gyógyításának mi örülhetünk. Hiszünk tehát abban, aki ennyire jó hozzánk.

27. A VAKOK LÁTNAK, A BÉNÁK JÁRNAK

Jézus azt tanította, hogy Isten országában csupa öröm és boldogság lesz az ember élete. Azonban ez az Ország – sajnos – még nem teljesen a mi hazánk. Csak akkor lesz az, amikor majd életünk végén, örökre együtt lehetünk a mi Urunk-

kal. Amíg azonban a földön élünk, igen sok bajt kell elszenvednünk. Betegségek, rossz emberek, de még a saját természetünk is sokszor okoz szomorúságot. — Jézus jól látta és szívből átérezte az emberek sok gondját-baját. Sőt, mi több, segített is rajtuk. A betegeket meggyógyította, a szomorúakat megvigasztalta.

Szeretetében egyszerre több jót tett velük. A meggyógyítottak többet nem sírtak, nem volt fájdalmuk: de ami még ennél is több, megerősödött a hitük. Hittek abban, hogy eljön Isten országa, ahol a test, meg a lélek sohasem lesznek egymással haragban, az emberek se háborúskodnak egymás ellen. Nem sebesül meg senki és ezért ott már nem lesz fájdalom, sem halál. Jézus segítsége tehát olyan volt, mint valami előleg a mennyországból. Abból az Országból, ahol a Szentírás ígérete alapján Isten minden könnyet letöröl szemünkről.

Jaj, milyen messze van még ez az Ország! Milyen sok síró embert látni még addig! Ti is sokat láttatok már! A legszomorúbb talán a vakok sorsa, akik nem láthatják azokat, akiket szeretnek. Én vigasztalásul a Szentírás szavait szoktam nekik idézni, a könnyeket letörő Istenről. Ők biztosan számíthatnak arra, hogy meglátják Istent, meg azokat, akiket szeretnek. A mennyországban teljesedik számukra Jézus ígérete: „a vakok látnak.”

Az Úr Jézus, amikor a földön járt, sok szerencsétlen vak embernek előre kiadta az Istenországnak ezt az örömét: Visszaadta látásukat. Ezt egyébként már Izaiás próféta is megjövendölte felőle.

A Szentírás elbeszéli egy Betsaida városából való vak meggyógyítását. Ez az ember nem vakon született, hanem később veszítette el látását. Amikor Jézus meggyógyította, nem is egyszerre látott jól, hanem fokozatosan (Mk 8, 22-26).

A Szentírás egész részletesen ír le egy másik esetet, a jeruzsálemi vakon született fiú gyógyulását. Ezt a zsidó vallási vezetők tüstént, ott a helyszínen kivizsgálták. Kihallgatták a fiút és szüleit, sőt a gyógyulás szemtanúit. Tele voltak Jézus elleni rosszakarattal, de ennek ellenére sem tudták letagadni a gyógyulást. Ezért azt vetették Jézus szemére, hogy szombaton, a zsidók istentiszteleti és munkaszüneti napján gyógyított (Jn 9, 1-41).

A harmadik csodát, amellyel Jézus Jerikó határában egyszerre két vakot gyógyított meg, magából a Szentírásból olvassuk majd fel. Ha utána számolunk, megtudjuk, hogy Jézus négy vakot gyógyított meg. De nem mondhatjuk, hogy csak ennyi köszönheti neki szemévilágát. Inkább azt, hogy az evangélistáknak ennyi adat, ennyi tudósítás állt a rendelkezésükre. De az is meglehet, hogy négy esetet elegendőnek tartottak leírni. Ezek is eléggé bizonyítják, hogy Jézus világosságot tudott gyújtani az örökké sötét szemekben.

Amit a gyógyítások számáról mondtunk, az áll Jézus többi gyógyítására is. Bár előfordul az is, hogy az evangélisták ugyanazt a csodát kétszer is leírták. Két, egymástól kissé eltérő tudósítás volt a birtokukban és két csodának gondolták a dolgot. — Hallgassuk tehát meg a Jerikó közelében történt gyógyítást:

Mt 20, 9-34.

Az evangéliumi tudósítást sem itt, sem másutt nem lehet hivatalos orvosi jegyzőkönyvhöz hasonlítani. — Az orvosok, amikor a beteg jelentkezik náluk, megálapítják a baját. Ezt nevezik diagnózissnak. A kezelés végeztével, a gyógyítás mene-

téről és eredményéről ugyancsak írásban, zárójelentésben számolnak be. Az evangéliumi leírásban nincsen szó ilyesmiről. Igaz, az Evangélium nem is orvosi könyv, hanem hittankönyv. Feladata elmondani, hogy Isten segített az embereken.

Közbevetve mondom, hogy néha szó esik valami kezelésféléről. Az előbbi alkalommal Jézus megérintette a vak szemeket. Más esetben nyálból és egy kevéske földből sarat csinált és azzal végezte el a szem megkenését. Biztos, hogy ezek a folyamatok nem tartoztak hozzá a gyógyításhoz és nem olyanok voltak, mint a mai orvosi kezelés. — Jézus a betegek részéről mindig elvárta, hogy neki mint Messiásnak higgyenek. Gyógyuláskor pedig sokszor kijelentette: „a te hited gyógyított meg téged.” Nem is tudnám megmondani, miért csinálták a próféták, meg Jézus is, ezeket az érintéseket, kenéseket a betegek testén. Később a keresztyének mindenesetre úgy gondolták, hogy az ilyenfajta cselekedetek láthatóan emlékeztetnek, a hozzánk lejött Isten láthatatlan erejére. Így van ez a szentségeknél is. Jézus csodáira tehát nem lehet orvosi magyarázatot adni.

Isten ereje és az emberek hite művelte a gyógyítást. Így gyógyult meg a két jerikói vak is és ezért lettek Jézus tanítványai.

A próféták úgy jövendölték, hogy a messiási országban a sánták ugrándozni, sőt mint a szarvasok: szökellni fognak. Ez a jövendölés elsősorban nem azt ígéri, hogy a kezük és lábuk bénulása miatt az eddig hordágyon fekvő emberek táncra perdülnek. A próféták úgy értették, hogy a messiási országban bocsánatot nyernek az emberek bűnei. Hiszen a bűn az, ami megbénítja az embert. Emiatt nem tudnak semmi jót és szépet tenni. Odalesz szabadságuk, mert a bűn úgy megköti őket, akárcsak a bénulás végtagaikat.

Jézus nemcsak szóval, hanem cselekedeteivel is hirdette, hogy eljött közénk Isten országa. Ennek egyik jele volt, hogy meggyógyultak a bénák, de nemcsak testük, hanem lelkük bajából is. Ilyen teljes gyógyulásnak örülhetett az a beteg, akiről a következőkben szó lesz. Tudnunk kell, hogy a régi szentírásfordítások a béna embert inaszakadtnak nevezték. Innak mondjuk testünknek azt az erős szövetét, amellyel az izmok vége a csonthoz kötődik. Ha az ín elszorvad, elszakad, vagy megbetegszik, vagy ahogy régen mondták, elszárad, az izmok már nem képesek a vétagokat mozgatni. Van teljes és részleges bénulás. Attól függően, hogy a test minden ina betegedett-e meg, vagy csak valamelyik.

Szombati napon, a zsinagógában (imaházban) történt egy ilyen részlegesen béna ember meggyógyítása. A jobbkeze volt elszorvadva. Jézus maga elé, a terem közepére állította. Végignézett rajta és így szólt hozzá: „nyújtsd ki kezedet!” Az szót fogadott és meggyógyult a keze (Lk 6, 10).

Jézus ezt a csodáját, mint még sokat, szombaton tette. Ellenségei emiatt azzal vádolták, hogy megszegi a szent pihenőnapot. Azt válaszolta, hogy az élet megmentése jócselekedet. Lehetetlen, hogy Isten napján tilos lenne jót tenni. Az ilyesmi mindig szabad, sőt szükséges. Jézus ezzel a tétével is bizonyította, hogy minden másnál nagyobb parancsolat: szeresd felebarátodat!

Teljesen béna volt az a beteg, akinek gyógyulás-történetét most felolvassuk: *Mk 2, 1-12.*

Amint hallottuk, Jézus itt is összekapcsolta a beteg test gyógyítását a beteg

lélek gyógyításával. A bűnbocsátás feltétlenül jelentősebb mint a test gyógyítása.

Az elsőt egyedül Isten teheti meg. Jézus azonban Isten, van hatalma bűnöket bocsátani. A gyógyítás ez alkalommal azt is szolgálta, hogy az emberek elhiggyék Jézus istenségét. Milyen jó a mi Istenünk! A bűnbocsátatot – ez a legfontosabb, – egy igen szép ajándékkal: a test gyógyításával tetézte meg.

Jézus most is, mint általában, hitet követelt a bűnbocsánathoz. A béna ember esetében ötszörösen is megvolt ez az előfeltétel. Nemcsak maga a beteg hitt, hanem négy ápolója is, akik a beteget Jézushoz vitték. Hitük tette őket annyira bátorrá, ügyessé, leleményessé, hogy még a ház tetejét is kibontották.

A vallás ellenségei azt mondják, hogy a hit ártalmára van az embernek, mert megbénítja cselekvőkedvét. Szerintük a hívő Istentől vár mindent, maga nem tesz semmit. Látjuk, ez a történet egészen mást bizonyít. A hit nem bénítja, hanem inkább kényszeríti az embereket, hogy tegyenek valamit. A társadalom nagy jótevői között mindig sokan voltak, akik hittek.

A gyerekek általában nyűgösek, ha fáj valami és ha valamitől szenvedniök kell, panaszkodnak. Csak az egészen komoly emberek tudják panasz nélkül viselni a szenvedést. – Ti milyen betegek szoktatok lenni? Gondoltok a jó Istenre? Imádkoztok, és kéritek, hogy gyógyítson meg? – Jól van ez így! Milyen szép lenne, ha a hosszabb ideig betegeskedő gyerek szombaton, vagy első péntek előtt üzenne értünk a plébániára, hogy áldozni kíván. Az ilyen beteg, mintha magától Jézustól kapná ezt a jó gondolatot, hiszen ő volt, aki a testtel együtt a lelket is gyógyítani akarta.

Nemcsak nektek, hanem a felnőtteknek is többet kell a lelkükkel törődniök, ha betegek. A családban, vagy a rokonságban gyakran várják a mentőt, hogy kórházba szállítson valakit. Milyen jó lenne, ha ilyenkor is hasonlóan gondolkoznánk, mint Jézus. Felajánlanátok, hogy szívesen szaladtok papért a plébániára. Hadd találkozzék Jézus jóságával még odahaza a beteg, mert a kórházban ez sokszor körülményes. Biztos könnyebben gyógyul és könnyebben viseli a betegségét az, akinek egészséges, gyógyult a lelke.

28. LEPRÁSOK TISZTULNAK, SÜKETEK HALLANAK

Néhány éve olvastuk, hogy egy híres és szentéletű kanadai püspök – aki, bíboros is volt, így a püspökök között is a legrangosabb – lemondott püspökségéről. Nem azért, mintha a szolgálat ellátására már öregnek érezte volna magát. Jó erőben volt még. Élete hátralevő részét Afrikában, egy világtól elzárt sziget lepratelepén, a betegek ápolásának és gondozásának akarta szentelni. Ápolója és papja akart lenni a világ talán legszerencsétlenebb embereinek.

Miért tette? Azért, mert lelkiismerete parancsolta így. A bíboros az Úr Jézust követte, aki nemcsak mondta, hanem be is bizonyította, hogy „nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért”. Az emberek, amikor a főpap elhatározását tudomásul vették, elgondolkodtak: vannak még, akik egészen komolyan veszik Jézus tanítását?!

Természetesen nemcsak ez a bíboros ápol leprásokat. Százával vannak a telepeken papok, orvosok, ápolónővérek. Mindannyian életüket áldozzák fel a legszerencsétlenebbek megsegítésére.

Azt mondják, szörnyű betegség a lepra. Jól érzékelteti régi magyar nevének még a hangzása is: belpoklosság. Valami a pokolból! Ragályos, kiütéses betegség, csúnyává teszi a testet, tele sebekkel és fekélyekkel. Erős lélek és jó gyomor kell, ha valaki ilyen beteghez akar közeledni. Visszataszító látvány! Előfordul, hogy a beteg kigyógyul. De sokkal gyakoribb, hogy a betegség a test egész felületére, sőt a belső szervekre is áterjed és igen kínos halált okoz.

Az ószövetségi nép felfogása szerint a leprás ember tisztátalannak számított, és kizárták az egészségesek közösségéből. A Szentírásból emlékezünk, hogyan gyógyította meg Elizeus próféta a leprás szíriai Námánt. Idén a szegény Lázárról szóló példabeszéd emlékeztet bennünket erre a betegségre. El tudjuk képzelni, milyen rossz lehetett a leprásoknak, akiket ártatlanul számítottak a bűnösök közé. Betegségük miatt kizárták a közösségből, lenézték és megvetették őket. Ki tudná megmondani, melyik volt az elhagyatottabb, a lelkük, vagy a testük?

Jézus paciensei között leprások is voltak. Az egyik helyen egy, a másikon tíz leprás meggyógyításáról tudósít a Biblia. Az első esetben Jézus megérintette az előtte álló és tisztulásért könyörgő beteget. Tettét e szavakkal kísérte: „akarom, tisztulj meg!”

A zsidók gyógyító eljárásával, hogy ti. a beteg testét megérintették, aligha lehetett a lelket is gyógyítani. Isteni erő kellett oda. – „Akarom”, mondta Jézus, és ez hozta a tisztulást. A meggyógyult beteg köszönetét Jézus nem magának könyvelte el. Ellenkezőleg. Tiszteletben tartotta vallásának szent előírásait, azt akarta, hogy a beteg köszönetét hálaáldozattal fejezze ki, amit a papok mutatnak be Istennek.

Most olvassuk fel Jézus másik gyógyító csodáját, a tíz leprás esetét:

Lk 17, 11-19.

A tíz szerencsétlen betegsége már súlyos volt és ragályos is lehetett. Ezért a számukra kötelező előírás szerint csak távolról, tehát kiabálva mondták el kívánságukat Jézusnak. Érdekes, hogy Jézus most nem a kérés pillanatában teljesítette ezt, mint az előbbi esetben. De most is a zsidó papokhoz küldötte őket. Egyrészt, hogy a kötelező áldozatot bemutassák, másrészt, hogy a papoktól hatósági igazolást kapjanak. Ezek feladata volt, hogy a gyógyulásról írást állítsanak ki. Ennek birtokában a meggyógyult ismét hazamehetett családjához és megjelenthetett az emberek között.

A tíz leprás tehát engedelmesen elindult a jeruzsálemi templom felé. Szívük biztosan tele volt bizalommal: ha Jézus szóba állt velük és parancsot adott nekik, segít is rajtuk. A segítséget útközben kezdték érezni. Testükről elmúltak a kiütések és sebek: meggyógyultak, megtisztultak. Kilencen – hogy az igazolás mihamarabb kezükben legyen, – tovább siettek. Biztos, ami biztos – gondolták. De a meggyógyult samaritánus mást tartott előbbrevalónak: köszönetet mondott.

Jézus szomorúan vette tudomásul, hogy saját népe fiaiból, az izraelitákból mennyire hiányzik a hála. Csak a zsidók által lenézett idegen volt igazi ember

és eljárásával megszegyenítette a választott nép tagjait. A szentíró biztosan örömmel jegyezte föl Jézusnak a visszatérő szamaritánust megdicsérő szavait. Az első keresztények legnagyobb része ugyanis szintén pogányok közül került ki. Ők lenézett idegennek számítottak sok zsidó szemében.

Mi is elgondolkozhatunk az eseten. Bizony igaz, hogy egy tisztességtudó, igazságszerető és becsületes, de nem hívő ember közelebb van Istenhez, mint igen sokan azok közül, akik kereszténynek mondják magukat.

Az iskolában sokat hallunk róla, mi a kötelességünk, ha olyan emberrel találkozunk, akinek fehér bot van a kezében. Még az is észreveszi a fehér bot ideges kopogását a járdaszélen, aki elgondolkozva szokott járni. — Elmondom, hogy a fehér boton kívül van egy másik jel, amire figyelni kell a közlekedésben. Főleg a gépkocsivezetők okozhatnak nagy bajt, ha nem veszik észre ezt a jelet. Vezetés közben bosszankodnak, ha utolsó pillanatban adott hangjelzésükre sem figyel fel a gyalogos és csak megy tovább, mintha semmit sem hallana.

Előadódhat, hogy tényleg nem hall, mert süket. Ezért kell a süketeken megkülönböztető jelzést alkalmazni. Sárga karszalag, rajta három fekete pont: a süketek, illetőleg a süketnémák ismertető jele. — Ők is olyan embertestvéreink, akiket őszinte szívvel kell sajnálnunk. Vannak köztük születésüktől fogva süketek, mások később, főleg háború idején veszítették el beszélőképességüket, vagy hallásukat. Szerencsére, napjainkban külön intézetekben tanítják a némákat, hogy magukat másokkal meg tudják értetni. Egymás közötti társalgásra jelbeszédet tanulnak: mutogatnak az ujjukkal. Óriási türelemmel még hangos beszédre is meg lehet őket tanítani. A teljes sükettség azonban gyógyíthatatlan.

Gondolhatjuk, hogy az ókorban sokkal rosszabb volt a süketnémák helyzete. Jézus a süketeknek is hirdetni akarta az Evangéliumot. Azt is akarta, hogy a némák is beszéljenek Isten dicsőségéről. Ezért szeretettel fordult az efféle szenvedőkhöz. Az Evangélium elbeszéli egy gyógyítás történetét, amely északon, a Genézreti-tótól keletre, az ún. Tízváros vidékén játszódott le: Mk 7, 31-37.

Jézus gyógyító módszerét már említettük. Mint a régi orvosok és csodálatos gyógyítók, bizonyos kezelésmódot alkalmazott. Hozzáért a süket fülhöz, és megnyázott ujjával érintette a dadogó nyelvet. Így jelezte, hogy közeledik Isten láthatatlan ereje, amely meggyógyítja a beteget. — A Szentírás megőrizte Jézus eredeti szavait, úgy, ahogy annak idején arámi nyelven a sükethez szólt: „Ef-feta”, azaz nyíljál meg, — mondotta neki. A beteg nem születésétől lehetett süketnéma. Jézus szava után ugyanis érthetően tudott beszélni. Előtte biztosan csak érthetetlen dadogás volt a hangja.

Jézus figyelmeztetni szokta a meggyógyultakat, hogy hallgassanak szerencséjükről. Ezt általában nem vették figyelembe. Inkább hangosan mondták el fűnek-fának, hogyan segítette meg őket Isten. — Miért parancsolt Jézus hallgatást? Biztosan nem akarta, hogy az emberek félreértsék cselekedeteit és félremagyarázzák messiási küldetését. Nem akarta, hogy csak egy csodatevőt lássanak benne, esetleg egy rendkívüli tehetségű embert. Mert az ilyentől azt is elvárnák, hogy szervezze meg a népet és robbantson ki felkelést a római megszállók ellen. A zsidók nagy részének — ha a Messiásról hallott — mindjárt ilyesmi járt az eszében.

Jézus azonban nem ezért jött. Az Evangéliumot akarta hirdetni. Tanítani és segíteni akarta az embereket. De talán másra is gondolhatunk. A csend és a hallgatás a Bibliában igen gyakran Isten közeledésének, sőt munkálkodásának a feltétele és jele. A csendet parancsoló Jézus arra is figyelmeztetett, hogy a gyógyításban Istennel találkozott az ember. Örüljön hát és teljék el vele. Ne őrizzék el őt lelkéből a nagy zajongással.

Mit jegyezzünk meg a mai bibliaórán? Az imádság – már tanultuk – beszélgetés Istennel, de nem ám valami közönséges beszélgetés! Az ima szempontjából egy kicsit hasonlítunk a némákhoz. A magunk erejéből el sem tudjuk kezdeni, és egyetlen szavát sem tudjuk értelmesen kimondani. Isten segítsége, kegyelme kell hozzá. Szinte ez érinti meg a keresztyén hívő nyelvét. Ez oldja meg kötelességét. Ezután vehetünk csak részt az imádságban, a szent liturgiában. A továbbiakban is a Szentlélek imádkozik bennünk és velünk. Ezért ér sokat a mi imádságunk.

29. MINDENFÉLE BETEGSÉGBEN SZENVEDŐK

Amikor Jézus evangéliumi gyógyításait olvassuk, úgy érezzük, mintha kissé távol lennének tőlünk. Egészen másfajta emberekkel, nagy távolságban, régi időkben történtek. – Gondolom, az első keresztyények idejében – Rómában például –, más volt a helyzet. Püspökük, Sz. Péter, amikor felállt, hogy Jézus életéről, tanításáról beszéljen, ilyenfélét mondhatott: „higgyetek nekem emberek! Jézus saját feleségemnek édesanyját, testvérem András és jómagam szemeláttára gyógyította meg. Így, meg így történt a gyógyítás.” – Nemcsak hallgatói figyeltek fel erre, hanem egy Márk nevű fiatalember, – maga is író, – aki amolyan titkár-féle lehetett az első pápa mellett. Lejegyezte a beszédet, ez azután belekerült a róla elnevezett evangéliumos-könyvbe. Sz. Péterék előbb említett családi eseményéről szól a mai bibliaóra.

A Szentírás azt mondja, hogy nem volt betegség, amellyel szemben Jézus tehetetlen lett volna. Bármilyen bajban szenvedő emberen tudott segíteni. Péter anyósának nem tudom mi lehetett a betegsége. A Szentírás csak lázat említ, de majd minden betegség lázzal jár. – Nem is a betegség fajtája, hanem a gyógyulás a fontos. Milyen egyszerűen, milyen könnyen történt ez most!

Jézus Kafarnaumban jár. Főapostolának, Péternek a rokonságát is meglátogatja. Velük megy a másik apostol, András is. A háznál szomorú hír fogadja őket: beteg Péter feleségének az édesanyja. Jézus a beteg asszony ágyához lép. Kezével felsegíti. Az felül, majd gyógyultan fel is kel. Amit Jézus tett, nemcsak egyszerű felsegítés volt. Az evangéliumok úgy mondják, hogy gyógyítások alkalmával erő ment ki Jézusból: ez az erő gyógyított. Most is így történt. – Hogy mindenki biztos legyen a gyógyulásban, a néni azonnal teljesítette háziasszonyi kötelességeit. Asztalt terített, megvendégelte orvosát, vejét Pétert és Andrást a testvérét.

A következő gyógyítás, amiről tanulunk, ugyancsak egy asszonnyal történt. Az Evangélium nem azért beszéli el Jézusnak ezt a gyógyítását, hogy eggyel többet ismerjünk belőlük, hanem vitát akart vele eldönteni.

Ez a vita szinte állandó volt Jézus és ellenségei, a farizeusok között. Arról folyt, hogy mi a fontosabb: a heti pihenőnapot megtartani, vagy a felebaráti szeretetet minden lehető alkalommal gyakorolni. Mi nagyon jól tudjuk, hogy a felebaráti szeretet mindent megelőz.

Szomorú látvány lehetett ez a beteg néni. Közületek a legidősebb síncs 18 éves, ő meg már ennyi ideje szenvedett. Nyilván megbénult valamiképpen, így lett nyomorék és teljesen görbe. Nem tudott felegyenesedni, mindig a földet kellett néznie. „Jézus kezét tette rá, erre a beteg felegyenesedett és dicsőíteni kezdte Istent” (Lk 13, 10-17). Gyógyulása szombati napon történt a zsinagógában.

A jelenlevők nem örültek, hogy egy szenvedő testvérük meggyógyult és 18 év után egyenesen áll. Számukra fontosabb volt, hogy Jézusnak kellemetlenséget okozzanak. A zsinagóga vezetője ugyanis a gyógyítást munkának tartotta. Dolgozni pedig szigorúan tilos volt szombaton. – Jézus felelt az előjáró gáncsoskodására: Az emberi okosság és szeretet még az állatokra is gondot visel. Szombati napon enni-inni adnak nekik. Nem sokkal többet ér az ember, mint az állat? Szabad-e szenvedni hagyni valakit csak azért, hogy egy törvényt szószerint vegyünk? Jézus Úr és parancsoló. Szava nagyobb és erősebb a szombat törvényénél!

A harmadik gyógyulás egy katonaszázados fiával, vagy szolgájával történt. Nehéz eldönteni, hogy fia volt-e, vagy csak szolgája, mert a két szót régen felcserélték. Azonban biztos, hogy a százados nagyon szerette a gyereket.

A gyógyítás történetét három evangélista könyvében is megtaláljuk, csak kissé eltérően. Az eltérés azt mutatja, hogy az evangéliumi csodák leírásai nem olyanok, mint a híradó filmfelvétel, vagy mint egy pontos, szó szerinti tudósítás. Mondottuk már – és jó, ha nem felejtjük el –, hogy a kezünkben lévő újszövetségi Szentírás eredetijét mai formájában az események után kb. 100 évvel állították össze. Igaz, Jézus életének eseményeiről elterjedt szóbeli hagyományt és a prédikációt már előbb lejegyezték. A jegyzeteket többször lemásolták. Hosszú ideig így terjedtek. Sok kézen, sok közvetítőn mentek keresztül, míg a véglegesnek és változtathatatlanoknak tartott evangéliumos-könyvekben összegyűjtötték ezeket. A másolás természetesen mindig némi eltérést is jelent a régebbi szövegekhez viszonyítva. – Senki sem mondhatja azonban, hogy az esetleges eltérések miatt nem hitelesek az evangéliumi tudósítások. A történetek lényege igaz és a leírásukon keresztül Isten üzen. Még akkor is, ha a lejegyzések lényegtelen dolgokban, egyes mellékjelenetekben eltérnek egymástól. Pl. lényegtelen az, hogy a Máté-szerinti Evangéliumban maga a százados találkozott Jézussal, a Lukács-szerintiben pedig csak követői által érintkezett vele. Most ez utóbbit hallgassuk meg: Lk 7, 1-10.

Amint hallottuk, ebben a történetben minden igen szép és ideális. Jó viszonyban van a helybeli zsidó egyházközség és a helyőrség századosa. Ez utóbbi pénzzel is támogatja a zsinagóga építést. Az egyházi vezetők viszont hálából közbenjárnak jötevéjükért. – Ő egyébként a galileai zsidó hadsereg egyik kiképző tisztje is. Jó hallani, ha az Evangélium nem Jézus ellenségeinek érthetlenségéről és gyűlöletéről, hanem békés emberek jó viszonyáról számol be.

Mit gondolunk, mi az előbb hallott gyógyítás-történetben a legfontosabb? Úgy látszik, mintha a történet főszereplője nem annyira a meggyógyult fiú, mint

inkább a százados hite lenne. Milyen nagyszerűen mutatta meg ez az ember, hogy hisz. Természetesnek tartotta, hogy ő a katona, azonnal és készségesen engedelmeskedik, de az ő szavára is ugranak beosztottjai. Éppen így, természetesnek tartotta, hogy Jézusnak hatalma van a betegségek fölött. Ezzel azt is megvallotta, hogy Jézus Krisztust Istennek tartja, hisz és bíz benne. A százados már csak származása szerint volt pogány, hite szerint sokkal közelebb volt az igaz Istenhez, mint sok izraelita. Jézus a saját népe rovására dicséri meg a századost: „nem láttam ekkora hitet Izraelben.”

Pedig elsősorban saját népének akart Megváltója lenni. Ezért először nekik kellett volna Jézust Messiásuknak elfogadniuk. Sajnos, nem így történt. Tudjuk, hogy halálra is a saját népe adta.

Kicsit furcsán hangzik, de gondolkodjunk el a következőkön. A százados hite – melyet Jézus annyira dicsért, – nagy hit volt, de van nála nagyobb is. A századosé csak jórendű volt, de lehet valakinek a hite kitűnő. Jézus ugyanis csak a nehézkesen hívő zsidók elé helyezte a százados hitét, aki azonnal csodát és jutalmat várt hitéért, ti. fia meggyógyítását. – Ha valaki nagy bajban is megvallja, hogy Jézus Isten, – szóval komolyan hisz – de azt mondja magában: hitem akkor is megmarad, ha most látszólag nem is segít Isten, ez már a kitűnőrendű hit. Gondolkodjunk rajta: a mi hitünk jó-e, jeles-e, vagy kitűnő?!

30. HATALOM A GONOSZ FÖLÖTT: ÖRDÖGŰZÉSEK

Egy hittanos fiú „téríteni” szeretne volna hitetlen apukáját és édesanyja beleegyezésével a vasárnapi ebédnél mindig előhozta, hogy miről szólt az Evangélium és a tanítás. A nevezetes napon éppen valami ördögűzésről számolt be a gyerek. Ez hiányzott csak apjának! Elég bosszúsan, valahogyan így válaszolt: „Mikor hagyják már végre abba azokat az ördögökről szóló meséket! Ha napjainkban valakin kitör az epilepszia, szívrohamot kap, lázában félrebeszél, vagy megbolondul és pusztítva rombol mindent, beszállítják a kórházba. Néhány heti kezelés után rendbe jön. Ha a régi időkben ennyit tudott volna az orvostudomány, Jézus bizonyára nem foglalkozik azzal, hogy szuggesztióval nyugtasson meg idegbetegeket!” A kisfiú mikor ezt elmondotta, kérdően nézett rá: most kinek higgyek?

Bizonyára titeket is érdekel az ügy. Először felolvasunk az Evangéliumból egy ördögűzésről szóló történetet, majd folytatjuk a tanítást:

Mk 5, 1-20.

Ezt nem mesének szántam, hanem tanításnak. Előbb azonban tisztáznunk kell egy-két kérdést. Mit ért a Szentírás azon, hogy valakit megszállt az ördög, és azon, hogy Jézus valakiből kiűzte az ördögöt?

Legelőször lássuk, kiről van szó? Több neve is van, szedjük össze őket. – A Miatyánkban azt kérjük, hogy Isten szabadítson meg minket a gonosztól, ti. a gonosz lélektől. – Közismert neve: ördög. – Jézus egyszer így parancsolt rá: „távozj tőlem, sátán!” Ez a neve annyit jelent, hogy ellenfél, ellenkező. Egyszer Péter apostol is megkapta ezt a nevet, mert ellenkezett Jézussal. Nem akarta, hogy Jézus szenvedjen és ezáltal váltson meg minket. – Előbb a Szentírás Bel-

zebub néven emlegette. Ez egyúttal a főördög neve. Így hívták az egyik pogány nép főistenét is. Neve azonban az egyistenhívők szemében csúfnévként számított.

Neveit már tudjuk. Már csak az a kérdés, hogy nem mesenevek-e, mint a Hapci, meg a Vidor? Esetleg azzal a különbséggel, hogy ezek jó mesében szerepelnek, míg az ördög, a sátán, a gonosz, olyan történetekben, ahol baj, pusztulás és szenvedés az emberek sorsa.

Tény, hogy ördögben, rossz szellemben mindig hittek az emberek. Nemcsak a zsidók, a pogányok is. Irodalmi remekművek szólnak arról, hogy valaki szerződést kötött az ördöggel. Így Faust doktor Mefisztóval, Ádám pedig Luciferrel. Igazi valaki lenne tehát az ördög? Vagy létezhet egyáltalán?

Arra ne számítson senki, hogy egyszer esetleg meglátja az ördögöt. Kecskelábú krampuszról, meg a puttonyos emberről szóló meséket – igen oktanul –, csak meggondolatlan szülők szednek elő, hogy gyermeküket megijesszék. Ilyen rémek nem léteznek. De más valami létezik: mérhetetlen és megmagyarázhatatlan rosszakarát. Igaznak látszó hazugság, mely megtéveszti az embert. Engesztelhetetlen gyűlölet minden jóssággal szemben. Annyi jó elhatározás, jó szándék semmisül meg, mert egy ellentétes és igen nagy hatalom harcol ellene, hogy megakadályozza. Néha akkora gonosszággal találkozunk, ami emberben elképzelhetetlen. Emberek, sőt néha emberi csoportok azok, akik a gonoszság szolgálatába lépnek. Mégis azt kell mondanunk, hogy általuk túlvilági hatalmak működnek.

A Szentírás szerint Jézus gyakran találkozott olyan betegekkel, akiket az ördög, sőt mint az előbbi esetben láttuk, ezek egész serege, légiója szállott meg. Az ördögtől megszállott nem volt egyúttal bűnös ember. A Szentírás inkább olyan embert ért megszállotton, aki nincs magánál, akin egy szörnyű tébolynak ismerető jelei látszanak.

Nem mondhatjuk, hogy a gonosz az ember testét, vagy a lelkét szállta meg és emiatt két valaki van egy testben. Inkább az egész emberségét foglalta le mindenestül. Úgy tűnik, hogy más valakivé változott, mint azelőtt volt. A régi ember legfeljebb mint magával tehetetlen béna szenved ettől a megszállástól, aki azután olyan dolgokat csinál, melyekre egészséges állapotában képtelen lenne. Sokszor súlyos beteg, máskor mint valami megijesztett holdkóros, minden kellemetlenségbe beleesik. Ismét máskor úgy tesz, mint roham idején a szívbajosok.

A Szentírás gondolkodásmódja szerint sok betegségnek tényleg van köze az ördöghöz. A betegség szinte a gonosz műve. Itt megemlíteném azt az orvosok által elfogadott nézetet, miszerint majd minden betegségnek lelki oka van, helyesebben lelki-betegség, felborult lelki-egyensúly! A bennünket érő sok szenvedésnek és a gyötörő halálnak – ezt már az Ószövetségben tanultuk – a bűn a végső oka. Akkor is viselheti valaki a bűn következményét, büntetését, ha maga nem is volt hibás. A bűnben pedig mindig nagy szerepe van a gonosznak, mert elsősorban az visz bennünket a bűnre.

A Szentírás a bűnt és a büntetést együtt említi annak okozójával, a gonosszal. Sok betegséget úgy említ, mint amit a gonosz személyesen okozott a szerencsétlen embernek. Pl. a meggörbült asszonyt a betegség lelke gyötörte. A béna és a vak embert az ördög tette ilyené.

Összefoglalva amit eddig mondtunk: a Szentírás szerint a betegségek bizonyító jelek, mindenki által tapasztalható igazolásai annak, hogy az emberek elfordultak Istentől és a gonoszt választották.

A Szentírás nem azért beszél ördögi megszállásokról és nem azért mondja el Jézus ördögűzéseit, hogy az emberekben még nagyobb legyen a hiszékenység és még jobban féljenek a szellemektől, meg a gonosz erejétől. Az ördögűzések csodái hozzátartoznak Jézus programjához. Mi volt ez? Meghirdetni, hogy elérkezett Isten országa. Ez pedig azt jelenti, hogy az Ország föllenségét a sáttant – mint a betegségek okozóját is – legyőzik, visszaszorítják.

Emlékezzünk Jézus megkísértésének leírására. Jézus már ekkor legyőzte a sáttant és győzelme az Isten-ország győzelme volt. Ez volt az első, ezt követik az evangéliumban olvasható többi csatározások. A világ végéig tart ez a küzdelem. A gyógyításokról szóló evangéliumi tudósítások, mintegy hadijelentések a nagy küzdelemről.

Mit feleljünk a kérdésre, hogy az ördögi megszállásokról, meg a kiűzésekről szóló közlések tényleg úgy történtek, betűről betűre, ahogy olvashatók?

Én úgy gondolom, hogy talán nem. Mondottuk már, hogy Jézus korában a zsidókat és pogányokat egyaránt igen érdekelték az ördögről szóló történetek. Terjedtek is ezek szélteiben, hosszában.

Az apostolok és utódaik viszont hangsúlyozva akarták azt bizonyítani, hogy Jézus erősebb, mint a gonosz. Meg tudja szüntetni azt a sok szenvedést, amit az a különféle testi és lelki bajokkal az embereknek okoz. Gondolom, ilyen céllal mondhatták el mindenki számára érthetően és színesen az ördögűzésekről szóló történeteket.

Jézus ellenségeit nagyon izgatta az a tény, hogy betegeket meggyógyított és megbocsátotta bűnüket. Egy alkalommal írástudókból álló bizottság szállt ki, hogy megvizsgáljon egy gyógyítást. Elvakultságuk miatt nem ismerték el, hogy Jézus Isten. Nem akarták elhinni, hogy le tudja győzni a gonoszt és minden kártevését. Meg tudja szabadítani az embereket a sáttan hatalmától. Inkább azzal vádolták, hogy ő maga is ördög, mégpedig az erősebbik fajtából. Szerintük ez a magyarázata, hogy Jézus tud ördögöt űzni.

Jézus válasza egyszerű: ördögöt nem űzhet el ördög. Nem okozhat kárt magának. Ha pedig ördögűzés történik, ez csak Isten erejével és segítségével, vagy ahogyan a régiek mondták, Isten ujjával történhet. Jézus így folytatta magyarázatát: régen a választott nép prófétái is szabadítottak meg embereket a gonosz- okozta bajoktól. Ezt a farizeusok is elismerték. Nos, ha a prófétákat Isten segítette ebben, miért ne számíthatna Isten Fia is Atyja segítségére? Jézus éppen azzal jelenti be Isten országának megalakulását, hogy megtöri a gonosz hatalmát.

Az ördögűzésekről szóló tudósításoknak az az alap gondolata, hogy Isten országa az erősebb. Nekünk keresztényeknek jól meg kell ezt jegyeznünk. Számunkra már Jézus példája is igazolja ezt. Mi Jézus utódai vagyunk. Nekünk is újból és újból győzelmet kell aratnunk a gonosz fölött. Szent Péter írja: „ellenségetek az ördög, ordító oroszlán módjára ott kószál körülöttem és keresi, kit nyeljen el. Erősen álljatok ellent neki a hitben ” (1 Pét 5, 8).

Amikor Jézus az embert és világát megváltotta, igazság szerint megsemmisült a sátán országa. A sátán azonban ravasz és erőszakos. Mindent elkövet, hogy visszahódítsa, ami a bűn miatt egyszer már az övé volt. Akkor tartozunk a győztes Krisztushoz, ha teljes erővel ahhoz ragaszkodunk, ami igaz és jó.

31. A TERMÉSZET ERŐINEK URA

Néhány kérdéssel kezdjük a mai bibliaórát. Kié a világmindenség? Nyilván Istené, mert ő teremtette. „Az Úré a Föld és minden teljessége, lakóival a földnek kereksege, mert a tengerekre Ő ágyazta meg, a folyamokon Ő állította meg” (Zsolt 23).

Isten a sajátjával, a világgal azt csinál, amit akar. Mivel azonban lélek, látható módon, különösbbe nem kíván beleavatkozni a világ dolgaiba. A világot olyan valakire bízta, aki bár maga is része a teremtett világnak, de okossága miatt Istenhez hasonlít. – Ki ez a valaki? – Az ember. Emlékszünk a parancsra, melyet a Biblia így mond el: „hajtsátok uralmatok alá a földet, és uralkodjatok rajta”.

További kérdés: minden ember annyira jó és méltó arra, hogy Isten teljesen neki adja a világot? Nyilván nem. – A következő kérdésre is tudjátok a választ. Ki az a valaki, akiben semmi hiba, semmi bűn nem volt és aki emberi formájában is az Istenre emlékeztetett bennünket? Aki tele volt jósággal és okossággal? – Jézus Krisztus! Sz. Pál ezt írja róla: „Ő a láthatatlan Isten képmása minden teremtmény elsőszülöttje, mert Benne teremtett mindent, a mennyben és a földön, a láthatókat és láthatatlanokat, mindent Általa és Érte teremtett. Ő előbb van mindennél és minden benne áll fönt. Övé az elsőbbség mindenben” (Kol 1, 15-17).

Egyedül csak Krisztus az Úr a világ felett? Mintha nem egészen így állna a dolog. Ő maga is beszélt valakiről, aki „a világ fejedelme” és akinek szintén nagy a hatalma. A bűnnel, amelyet elkövetünk, csak növekszik befolyása. Isten világát teljesen a sajátjává akarja tenni. Hadd legyen minden rossz és fájdalmas, hadd szenvedjenek az emberek! – Ki ez, aki szintén a világ fejedelme akar lenni? – A gonosz, a sátán.

Krisztus, az igazi Úr, belenyugodhat az ördög hatalmába? – Igen? akkor micsoda Úr! – Nem? – A tények mintha mást mutatnának: mennyi a szenvedés! Pedig az Isten senkinek nem akar rosszat.

Amikor Jézus megszületett és a földre jött, a saját tulajdonába jött és elkezdte Országát visszahódítását. Győzelme akkor lesz teljes, amikor az egész természetet megváltotta és elérkezik az idő, amikor „Isten lesz a minden, a mindenségben” (1 Kor 15-28). De ezt egyelőre csak sóvárogva várjuk és nagyon szeretnénk, hogy jobb legyen a világ.

Amikor Jézus a földön járt, néhanapján jónak látta megmutatni hatalmát, melyet az Atya adott neki. Más szóval csodát tett. Vigasztalta azokat, akik a természet mostohasága miatt szenvedtek. – Beszéltünk már Jézus csodáiról, melyekbel betegségeket gyógyított.

Megmutatta, hogy az emberiség jótevője. – Hallottuk azokat a csodáit, melye-

ket a gonoszlelkek fölött – mint Messiás –, a sátán legyőzője művelt. – Ma és a következő órák során Jézust, a természet Urát fogjuk látni.

Először Jézus nyilvános működésének bevezető csodáját mondom el. Ezt, egy rokon család lakodalma alkalmával, a Názáret közelében fekvő Kána nevű galileai kisvárosban művelte:

Jn 2, 1-11.

Sz. János az esemény után mintegy 60 évvel írta be evangéliumos könyvébe ezt a csodát. Igen jó emlékezőtehetsége volt ennek az evangélistának. Szinte napok szerint számon tudta tartani Jézus életének fontosabb eseményeit. A szóban forgó csoda Bertalan apostol meghívása után a harmadik napon történt. Az evangélista nyilván azért jegyezte fel ezeket a dátumokat, hogy olvasói könnyebben elhiggyék: igazat írt. Egyébként szavajárása volt: „az mondja ezt, aki maga is látta”.

Én nem csodálkozom azon, hogy elfogyott a bor. Nálunk magyaroknál három napig tartó lakodalom már csak a mesében van. A legtöbbször csak étterembe mennek el vacsorára. Ezzel vége is a lakodalomnak. Jézus idejében a zsidók hét napig lagziztak. Sok bor elfogyhatott. Esetünkben el is fogyott. Jézus anyja – maga is biztosan jó gazdasszony –, már a háziak aggódó viselkedéséből észrevette a bajt. Együttérző, jó szíve volt, ez csak természetes! Hiszen Fia is jószívű és igen ember-szerető volt. Ezt nyilván édesanyjától is örökölte.

De most mintha nem értenének egyet. Jézus még nem tartotta elérkezettnek az időt, sem az alkalmat, hogy csodával segítsen. Az Evangélium nem közli a párbeszédet az édesanya és Fia között. Pedig Mária nyilván nagyon sokat és szépen beszélt, amíg megtörte Jézus ellenállását, és segített a háziak baján.

Azt mondtuk, hogy Jézus minden csodájához, gyógyításához hitet követelt. Ehhez a csodához biztosan édesanyja hitére volt szükség. Mária, amikor utasítását a szolgálknak kiadja, már biztos dolgában, mert ígéretet kapott. – Jöhetnek a vizes edényekkel! – A hat együtt kb. ugyanannyi hektólitert tett ki. Ha nálunk egy közepes lagzira kb. 100 liter bort számítunk (igaz, sör is van), Jézus által borrá változtatott víz rengeteg mennyiség. Egy kisebb szőlősgazda évi termése.

Az Evangélium nem részletezi pontosan, hogyan történt az eset. Csak a határsáról tudósít: a csodálkozásról, mellyel a násznagy az ujonnan került finom bort kóstolgatta. Az könnyen lehet, hogy az edények hatos száma valamit jelentett, amit mi már nem tudunk. Az Evangélium első olvasói biztosan tudták. Sz. János evangélista jelnek nevezi Jézusnak ezt és a többi rendkívüli tettét. A jel valami tárgy, vagy cselekmény, ami valamit jelez, valamire emlékeztet. Ha a rendőr az útkereszteződénél zöldre váltja a lámpát, a jel azt jelenti, hogy a zöld szín irányában szabad az út.

A Jézus által végzett jelek is jelentenek valamit. Nem is egy dolgot. Először azt, hogy Krisztus mint Úr, tud parancsolni a természet erőinek, rendelkezik velük. – Az első keresztyének, akik hallották Jézus csodáját, más jelentést is kiolvastak belőle. Ez a csoda Jézusnak egy másik, láthatatlanul megnyilvánuló erejét jelentette számukra. Azt az erőt, mellyel a bort saját vérévé tudja átváltoztatni. A kánaai menyegző története biztosította Jézus híveit: igaz, amit a szentmiséről hisznek. Egyébként magának az evangélistának is szokása, hogy Jézus tetteinek leírásakor

együttal tanít és prédikál is. Elgondolkodtató, ahogy a víz csodája után kihangsúlyozza: ez volt az első Jézus csodatettei között. És ez jellemzi majd Jézus egész működését: megváltoztatja, megmehesíti az embereket is. Jézus mellett értékessé válik, ami azelőtt csak közönséges volt.

Hittanos gyerekeink közül az egyik református volt. Amikor az került szóba, bent van-e a Szentírásban, hogy Szűz Máriát tisztelni kell: szüleire hivatkozva mondogta: nincs bent, tehát nem kell tisztelni. A katolikusok az ellenkezőt állították. Mit gondoltok, melyiknek volt igaza?

Igaz, nincs szóról szóra leírt parancs a Mária-tiszteletéről. Azonban már a legrégibb keresztények, éppen a Szentírásból olvasott történetek miatt szerették és tisztelték a Szűzanyát. A kánai menyegzőről szóló tudósítás is bizonyíték erre. Jézus első csodáját édesanyja kérésére tette. Az ő hite volt szükséges ahhoz, hogy megtörténjen a csoda. – El tudnánk képzelni, hogy a Bibliában szereplő Jézus és édesanyja mások lennének, mióta az ég lakói? A megdicsőült Krisztus és a Mennye ország Királynője most is fiú és édesanya. Anyja könyörgő kérésére – hiszen a hívek érdekéről van szó – mindig hallgat Jézus.

Szűz Máriának a keresztény hívek érdekében tett közbenjárását, gondoskodását azzal köszönte meg a Zsinat, hogy Jézus anyját az Egyház anyjának nyilvánította.

32. A HALAK CSODÁJA

A múltkoriban arról beszéltünk, hogy Jézus az Isten-ország terjesztéséhez segítőt kereset és a Genezáreti-tó partján talált rájuk. Itt volt a munkahelyük, mert halászsok voltak. Jézus mellett azután emberhalászsok lettek. Az apostolokról beszéltünk: Péterről, Andrásról, Jánosról, Jakabról meg a többiekről.

Régi mesterségükkel és meghívásukkal kapcsolatosak azok a csodák, amikről ma lesz szó. – Emlékszem, gyermekkoromban mennyire odafigyeltem, amikor a plébános úr ezekről beszélt. Az én horgom akkoriban még csak mogyorófabotra kötött cérna végén meghajlított gombostű volt. Így próbáltam szerencsét halfogás ügyében. A szerencse pedig csak egy-két fűzfalevél nagyságú keszegecske alakjában jelentkezett. Mennyire megörültem volna, ha legalább egyszer nagy halat fogok. Még álmomban is ez járt az eszemben. Ezért tudtam elképzelni az apostolok csodálkozását, akik egy ladikra való halat fogtak. Igaz, hálóval, de még így is rendkívüli dolog volt. Hallgassuk meg:

Lk 5, 4-11.

Az esemény, amint mondtuk, az apostolok meghívásával kapcsolatos. Jézus ezzel a csodával bizonyította be nekik, hogy nem akárcsak mellé szegődtek oda.

Jézus a halfogás-ügyben először Sz. Péterrel tárgyalt, mert ő volt a halász közösség vezetője. Nyilván a legügyesebb szakember, mert csak ezek lehetnek vezetők. Nagy tudása mellé – ez a halásznál elég gyakran megesik – akkoriban sem társult a szerencse. Nagyobb szerencse azonban, hogy készségesen hallgatott Jézusra és még egyszer megpróbálkozott. Ma így mondaná: próba, szerencse.

A rendkívüli fogás nem annyira örömmel, mint inkább félelemmel töltötte el

Pétert. Isten ujját látta a dologban, amely most megérintette őt, a szegény bűnöst. Annyira meglepte Isten jósága, és annyira szívére vette saját érdemtelenységét, hogy megköszönni is elfelejtette a vele történt jelentős eseményt. Igaz, a köszönetnél több ment végbe a lelkében: megérlelődött benne, hogy Jézus az Isten Fia.

Nekem igen tetszett a többi apostol viselkedése is. Az eseményből levonták a következtetéseket. Nemcsak csodálkoztak, hanem gondolkodtak is. Nem olyanok voltak, mint azok a gyerekek, akik állandóan hallják a tanítást, de tetteikben, életükben ez nem látszik meg. Az apostolok azt gondolták, hogy aki ilyen nagy dolgot tud tenni, azt érdemes lesz követni.

A mai tanítás másik része is Sz. Péterrel meg a halakkal van kapcsolatban. De most nem hálóról, hanem horogról, és nem sok, hanem egyetlen halról van szó. Igaz, ez is igen jó fogás volt.

A történet megértéséhez tudnunk kell, hogy Jézus korában is volt egyházi adó. Az adószedők ugyanúgy jártak házról házra, mint napjainkban a sekrestyés bácsi. Mivel Jézus kafarnaumi lakosnak számított – ez volt a városa –, az adószedők itt keresték fel.

Mindegyiktek tudja, hogy az istentisztelet költsége jelentős összeget tesz ki. Nem is szólva arról a kiadásról, amikor valami új dolgot vásárolunk a templomnak. A templom az Istennek és az embereknek közös háza, a költségeket a hívek kell, hogy fizessék. – Jézus korában nem családonként, hanem személyenként történt a kivetés. A megszabott összeget úgy hívták, hogy fejadó. Fejenként 1 db két-drahmás érmét kellett fizetni. (A görögök pénzének ma is drachma a neve.) Az összeg kb. 12.– Ft-ot ért. A két drahmánál nagyobb pénz volt a kétszer két drachma, ennek pedig sztatér volt a neve.

Az adószedők Péternek tették föl a kérdést: vajon szándékozik-e Jézus, názáreti származása ellenére megfizetni a templomadót? Ugyanis a templomtól messze északra lakó galileaiak közül sokan úgy gondolták, hogy számukra nem kötelező a fejadó. Nálunk is előfordul, hogy az újtelepiek megtagadják a fizetést azzal, hogy ők távol vannak a templomtól és nemigen látogatják.

Ti mit gondoltok, köteles volt-e Jézus fizetni, vagy sem? Segíték a felelettel. – Kié a templom? – Istené. És ki Jézus? – Az Isten Fia. A király fia nem fizet lakbért azért, mert édesapja palotájában lakik. Jézus amikor a templomba ment, Atyja házába ment. Úgy szerette ezt az épületet, mint atyai házát. Tehát nyilván nem volt köteles fizetni. – De vajon, azok az adószedők tudták-e Jézus titkát? Biztosan nem tudták. Csak híres prófétának és szent embernek tartották. Ezért botrány lett volna, ha nem fizet. – Idáig rendben a dolog, Jézus tehát akart fizetni. Azonban jön a másik nagy kérdés: miből? Péterrel együtt igen szegények voltak.

Jézus nem akart senkinek rossz példát adni, vagy bárkit is megbotránoztatni. Pénz nem volt, tehát másként segített a helyzeten. Elküldte Pétert horgászni. – Már az első hallal szerencséje volt. Ahogy a horgot a hal szájából kivette, egy sztatérpénzt is talált benne. Pontosan kettőjük adóját. Így lett azután kifizetve az adó. (Én is hallottam már, hogy a csuka gyomrában különféle dolgokat lehet találni, mert azok bekapják a vízbe esett dolgokat.)

Kár lenne, ha mikor ezt a történetet halljuk, gondolataink megmaradnának

a pénzes halnál: de jó lenne egyszer ilyent fogni! Az evangélium tanítása ugyanis nem áll meg a halfogásnál. Sokkal fontosabb az a cél, amelyért Jézus ezt a csodát tette.

Jézus a legkisebb botrányt is el akarta kerülni. Ha pedig Őt bárki törvényszégesen éri, az nyilvános botrány lett volna. Pedig a templomadó fizetése ott nem tartozott a legfontosabb parancsolatok közé. Mondottam, hogy Galileában sokan nem is vették tudomásul. Péternek is megmagyarázta, hogy egyébként sem köteles fizetni, mert Őt nem kötelezi a templomadó törvénye.

Akik keresztényeknek tartják magukat, attól mindenki többet vár, még ha gyermek is az illető. – Tudok egy nemhívó tanárról, aki valamilyen ügyben kihallgatott egy fiút és így fordult hozzá: „te vallásos vagy, neked nem szabad hazudnod!” (Mintha másnak szabad lenne!) Azt is hallottam, hogy a hétfői feleléskor valakitől így kérték számon a leckét: „vasárnap misén voltál, hétfőre pedig nem teljesítetted a kötelességedet?” – Igazuk van azoknak, akik a keresztényektől többet várnak, mint a nemkeresztényektől. Mi nemcsak azért teljesítjük a legjobban kötelességeinket, hogy megfizessenek érte, vagy hogy valamikor hasznát vegyük a jó munkának, nem is csak azért, hogy szegényen ne érjen bennünket. Mi keresztények azáltal, hogy másoknak jó példát adunk, egyúttal az Isten ügyének is megnyerhetjük őket.

Jézus erre a feladatra képezte ki apostolait. Azzal kezdte, hogy először szívüket hódította meg. Olyasmivel közeledett hozzájuk, ami ugyancsak érdekelte őket: a halászzal. Halat fogott nekik. Az eredmény az lett, hogy megfogta az apostolokat is: övéi lettek.

Jézus az „emberfogás” alapvető szabálya szerint járt el. A halásznak jól kell tudnia, hogy melyik hal mire harap, s e szerint tesz csalétket a horogra. – Az emberhalász pedig nem ravasz számításból, hanem a legőszintébb emberszeretetből érdeklődik az emberek problémái iránt, és szívén viseli ügyüket. Tud a nyelvükön beszélni. Úgy szereti az embereket, hogy az emberek is érezzék, hogy szereti őket. Így lesz belőle apostol. Szeressük és ismerjük meg azt, akit meg akarunk az Istennek nyerni.

Örülök, hogy az osztályok legjobb tanulói egyúttal hittanosok is. Ne hagyjuk, hogy csalódjanak bennünk, akik tőlünk többet várnak, mint másoktól.

33. ÉGI KENYERET ADOTT NEKÜNK AZ ISTEN

Az oltáregyesületi nénik elhatározták, hogy az új szembe-oltárunkra terítőt készíttetnek. A pénz is összegyűjtötték, már csak azt kellett eldönteni, hogy milyen mintát hímezzenek rá. Néhányan azt akarták, hogy az új is olyan legyen, mint a régi. Azon egy róza után egy liliom következett és ez ismétlődött az egész terítőn. – Voltak, akik mondták, hogy ez nem liturgikus és nem fejez ki semmit. A vitát én döntöttem el. Azoknak adtam igazat, akik liturgikus mintát akartak. Meg is magyaráztam, hogy azokat a mintákat nevezzük így, amelyek istentiszteletünk valamelyik szertartását, vagy valamilyen odavágó igazságot jelképeznek és ezért elgondolkoztatnak. Ezeket már régen is alkalmazták a keresztények. Megegyeztünk,

hogy olyan minta, illetőleg jelkép kerül a terítőre, amit az Oltáriszentséggel kapcsolatban már a katakombák falán is használtak. Megbízta egy művészt rajzoljon kenyér- és halmintát. Nemsokára megláthatjuk, milyen szép az új oltárterítő.

Kenyeréről és halakról szól a mai tanítás is. Jézus egyik csodájáról, amikor megszorította a kenyeret és halakat, és jóllakatta velük tanítványait. Ugyanekkor ígéretet tett, hogy minden időben táplálni fogja népét.

Amikor a Szentírás végleges összeállításakor a szerkesztők válogattak, hogy mit vegyenek be és mit hagyjanak ki, – két tudósítás állt rendelkezésükre arról, hogy Jézus kenyeret és halakat szaporított. Nem volt nagy eltérés a szövegek között, de mégis azt gondolták, hogy kétszer történt meg a szóbanforgó csoda. Mi csak egyetlen kenyérszaporításról emlékezünk meg. Ennek a csodának is igen nagy a jelentősége a keresztény tanításban. A Sz. Márk szerinti Evangélium közlésében olvassuk fel:

Mk 6, 32-44.

Az Ószövetségi Szentírásból biztosan emlékszünk, hogy milyen jó a viszony Isten és választott népe között. A Szentírás ezt úgy fejezi ki, hogy Istent népe pásztorának mondja. Szereti népét, mint jó pásztor a nyáját. Gondoskodik róla, mint tulajdonáról. Az Ószövetségben adott ígéretek között van az is, hogy az Isten a messiási időkben is küld gondviselő pásztort népének. Ez az ígérete jut eszünkbe, amikor az Evangéliumot olvassuk. Mintha az evangélista mondaná: „figyeljete emberek, meg fogjátok látni, hogyan gondoskodik övéiről a jó pásztor. Olyanformán tesz, mint Isten első nagy küldötte, Mózes tette a pusztában. 50-es és 100-as csoportokba telepítette le népét, majd imádkozott és imáját meghallgatta az Úr. Az emberek mannat és húst kaptak, hogy a sivatagban éhen ne vesszenek.” – Tudjuk, az Evangéliumban nemcsak szavakat, hanem a szavak mögött is kell olvasnunk. Itt van mindig elrejtve a tanulság. Márk evangéliumában a szavak mögött azt olvassuk, hogy Isten új választott népének még Mózesnél is nagyobb valaki lett a vezetője. Igaz, nagy csodatevő volt Mózes, de a Messiás jóságával és hatalmával felülmúlta.

A helyszín a Tiberiás-tó északi partján, Betsaida város környéke, Péter, András és Fülöp apostolok hazája. Itt hallgatta Jézust étlen-szomjan az a nagy tömeg, amelyről az evangélium beszél. Nem illett őket éhesen elbocsátani. Menyenyen lehettek? Az evangéliumokban ugyanis különbözők a számok. A kenyérszaporítás akkor is csoda, ha akár csak néhányan részesültek benne. Istennél melles, hogy hány emberrel tesz jót. Ereje nem csökken, ha sok emberen kell segítenie. Tudjuk, a Szentírásban sokszor jelképes jelentésük van a számoknak. Azt is, hogy a sok másolás következtében ezeket néha elírták. Tehát az emberek száma nem tartozik a lényeghez. Egy biztos, hogy a helyzettel ismerős apostolok nem tudtak megoldást találni. Kevéske volt a kenyér és hal a sok éhes embernek.

Amikor a Szentírás szövegét halljuk, hogy mit tett Jézus a kenyérszaporítás alkalmával, biztosan eszetekbe jutnak szentmisénk átváltoztatásának szavai. Tudjuk, ezek a szavak egyúttal az utolsó vacsora szavainak megismétlése: „Jézus kezébe vette a kenyeret, szemét az égre emelve hálát adott, megáldotta, megtörte és tanítványainak adta.”

Az első keresztények, amikor a kenyérszaporítást szinte ugyanazon szavakkal hallották elbeszélni, mint hitük nagy titkát, biztosan gondoltak arra, hogy a hasonló szavak mindkét esetben ugyanazt az isteni erőt fejezik ki. Jézus is hasonló dolgot akart a Tibériás-tó partján, és az utolsó vacsora termében. Most a kevésből sokat, a vacsorán pedig a kenyérből a saját testét akarta adni. Mindkettőből bőszegesen jut mindenkinek, jóllakhatnak mind a földi, mind az égi kenyérre éhezők.

Hogyan történik ez? Hogyan lesz a kevésből sok, a kenyérből Krisztus? Ez titok, Isten titka, melyet mi emberek nem értünk most meg. (De hisszük, hogy így van.)

Talán emlékezünk még, az elsőáldozási oktatások során hogyan próbáltuk megvilágítani Krisztus teste szentségének titkát. Hogyan lehet egy Krisztus a sok kenyérben? – Művelődési házunk hangversenyéről beszéltem, amikor a Magyar rap-szódíát játszották. A zenemű hangjegyekkel leírva ott volt a zenészek előtt, benne élt a karmester lelkében, akaratóból megszólalt a hangszereken, és mindenki élvezhette, aki ott volt. Egy zenének hányfajta megjelenése és mennyi élvezője! A zenekar hangja olyan anyag, amely nem veszít szépségéből, varázsából, ha akár egy, akár száz ember hallgatja. Egyformán megszépíti minden hallgatója lelkét, élmény mindenkinek.

Jézusnak feltámadott teste sokkal finomabb „anyag”, mint a zene hangjai. Nincs kötte sem térhez, sem időhöz. Nem érvényesek rá a fizika törvényei. Ennivaló, amelynek létezését csak a hit bizonyítja. Jó hatását mégis érzi minden keresztény teste és lelke, ha Jézus szándéka szerint él vele.

Valahogy így magyarázgattunk Jézus testének szentségéről. A régiek egyszerűben tették. Meghallgatták a kánai mennyegző bor-csodájáról, meg a kenyérszaporításról szóló evangéliumot és hittek. Ez volt Jézus célja is a csodákkal: megmutatni, hogy ereje és jósága a kevésből is sokat tud szaporítani, hogy a vizet mássá tudja alakítani Galileában éppen úgy, mint a mi templomunkban.

Sz. János evangéliumában a kenyérszaporítás csodája után rövid tanítást találunk. Mintha maga Jézus szólna hozzánk a Szentírásból, miközben testének szentségét megigérte. „Bizony mondom nektek, nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem az én Atyám ad nektek igazi mennyei kenyeret. Ez az Isten kenyere, mely leszállott az égből és életet adott a világnak. Urunk – kiáltottak föl – ezt a kenyeret add nekünk mindig!” (Jn 6, 33-34).

Majd ezt mondotta Jézus: „Én vagyok az élő kenyér, mely az égből szállott alá. Aki ebből a kenyérből eszik, örökké él. Ez a kenyér, melyet én adok nektek, az én testem a világ életéért.” (Jn 6, 51).

Jézus ígéretéből valóság lett. Minden szentmisében – hasonlóan az apostolokhoz –, kiosztjuk a csodálatos kenyeret, Jézus testének szentségét. Ne legyen egyetlen szentmise, melyen ne kérnének belőle!

34. CSODÁK A TENGEREN

Életveszélyes helyzetekről hallunk ma történeteket. Vizen lenni mindig veszélyt jelent, akár ha a nem úszóknak kijelölt részen fürdik, akár ha hatalmas óceánjáró fedélzetén utazik valaki. Szinte lehetetlen tudni, mennyi áldozata van ebben az évben is a népszerű Dunánknak, mennyi a Balatonnak és még több a tengereknek!

– A mai történetek a Genezáreti tavon, másik nevén a Tibériás tengeren játszódtak le. Szerencsére azonban senkinek semmi baja nem esett.

Az első vizi-csoda a kenyérszaporítást követte. Biztosan az volt Jézus szándéka, hogy ezzel is megmutassa isteni hatalmát. El kell hinnünk szavait! Ha még olyan furcsánhangzó ígéretet tesz is, hogy testét égből származó kenyér formájában fogja odaadni az embereknek. Így akar gondoskodni, hogy lelküknek tápláléka legyen. – A jószándékú emberek, amikor ezt a csodát hallották, elgondolkodtak: aki kevés kenyérrel sok embert tud jóllaktatni és vizen úgy megy, mint szárazon, azelőtt nincs lehetetlen. Erről az említett vizenjárásról lesz tehát szó:

Mk 6, 45-52.

A történet kezdetén még együtt volt az a nagy tömeg, amely látta a kenyérszaporítást. Tárgyalták az eseményeket. Az idő estére járt, Jézus mindenkit hazaküldött. A tanítványok hajóval, az emberek gyalog indultak el. Meg kellett kerülniök a tavat, mert csak így juthattak el túlsó parti városaikba.

Csak Jézus marad a csoda színhelyén. Kedves pihenő helyére, a hegyre megy imádkozni. Esti imája biztosan köszönet azért a nagy napért. Ima után Jézus is hazatérésre gondol. Városa, Kafarnaum szintén a tó túlsó oldalán feküdt. Benézi az irányt és csak úgy, gyalogosan rálép a vízre. Egy-kettőre könnyűszerrel eléri a már régóta ellenszéllel küszködő apostolok hajóját.

A halászok még manapság is babonások. Sok mindentől tartanak, hogy bajt hoz nekik. A víz rejtelmes, ezer veszélyt takar a mélye. Sötétben annyi minden jut az ember eszébe. – Én nem csodálom, hogy Jézust kísértetnek hitték és közeldtére ijedten kiabáltak. Azonban e történetben nem a tanítványok ijedtsége a lényeges. Jézus e csodával is hitükben akarta megszilárdítani tanítványait De ugyanezért még tovább sokasodnak a csodák: Jézus belép a hajóba és tüstént eláll a szél. Mire az apostolok nekilátnak, hogy a hátralevő utat megevezzék, felesleges a munkájuk: a hajó magától fut be Kafarnaum kikötőjébe.

Említettük már, hogy a Szentírás jelnek nevezi a csodát. Jel az, ami egy másik dolgot jelent. Mit jelentett Jézus vizen-járása és a többi rendkívüli esemény?

Jézust – ha akarta –, nem kötötték a körülvevő világ törvényei, mint minket. Mi elsüllyedünk, ha vízre lépünk, mert fajsúlyja kisebb, mint testünké. A szilárd anyagok utunkat állják. Jézus testének a feltámadás után olyan természete volt, hogy nem voltak számára ilyenfajta akadályok. A sziklasírból a nyílást elzáró kőlapon keresztül lépett ki. Az apostolok szobájába bezárt ajtón keresztül ment be. Nyilván hatalma volt arra, hogy feltámadt testének tulajdonságait előbb is használhassa. Akik pedig a Szentírást olvassák, értsék meg belőle, hogy Jézus mindig ugyanaz: feltámadása előtt és után és az örökkévalóságon át: Mindeneknek ura, mert az Atya mindenek fölé helyezte.

A másik tengeri csodát főleg azok a gyerekek fogják sokra értékelni, akik a Balaton nyílt vizén már voltak csónakban, amikor Badacsony felől fellötték a harmadik piros rakétát. — A viharfelhők közeledése és a sötétség beleülteti a féltelmet a vitorlások utasaiba. Ilyenkor csak egy a fontos: meneküljünk, de minél gyorsabban!

Az evangéliumi történetben nem a vihar előszele, hanem teljes ereje éri a tenger közepén a hajó utasait: Jézust és az apostolokat. Helyzetük eléggé veszélyes.

A történetet az egyik szemtanú, Péter apostol prédikációja alapján, az író-deák Sz. Márk jegyezte le. Én most saját szavaimmal mondom el. Az előzmény az, hogy Jézus az egész napot a tó nyugati partján tanítással töltötte. Az emberek a parton álltak, Ő a hajóból szolt hozzájuk. Így mindenki jobban láthatta és értette, mert a víz jól vezeti a hangot. Beesteledett. Jézusnak pihenésre volt szüksége. Szállása a tó keleti partján volt. Ezért hajóval indultak útnak. — A következőket csak az tudja igazán elképzelni, aki már átélt hasonlót. Aki már volt vízbefulladás veszélyében. Akár azért, mert hajó merült el alatta, akár, mert úszás közben elhagyta ereje. Akinek nem volt más mentsége, mint segítség-kialtása és ima: Jézus segíts! Én már voltam így.

Azt mondják, hogy a Genezáreti-tavon a legszebb napsütést pár perc múlva vihar követheti, és házmagasságúak a hullámok. — Az apostolok tehát beszállnak, és a még sima vizen evezve tartanak kelet felé. Ekkor tör ki a vihar. Jézus mintha mit sem tudna fölöle. Feje nyugodtan pihen a kispárnán, melyet talán Péter apostol tett oda. — Kétségbeesett kiáltás ébreszti fel: „Mester, nem félsz, hogy elveszünk?!” Erre fölkelt és teljesen nyugodtan, biztonsággal oldja meg a problémát. Mintha bűvész lenne, aki megszokott számát mutatja be a közönségnek. Még varázsszavaknak tűnő mondatot is mond. Parancsolt a szélnek és utasította a vizet: „csendesedj, némulj el!”

Tudjuk, hogy itt is isteni akaratával tette a csodát. A külsőségek azért kellettek, hogy az apostolok jobban megjegyezzék és az emberek emlékezetében jobban megmaradjon: Jézus könnyűszerrel parancsol a természet hatalmas erőinek is.

A viharról szóló tudósítás tehát nem azért került be a Szentírásba, hogy olvashassunk egy izgalmas tengeri kalandot. A Szentírás Krisztus nagy titkára akarja felhívni figyelmünket. A titok pedig az, hogy Jézus mennyire el tudja rejteni istenségét. Hétköznapijait élő embernek látszik, aki mint más fáradt ember, nyugodtan alszik a párnán. Életére sokkal inkább a köznapiság jellemző, mint a csodái. — A mi életünkben még egyszerűbben, még rejtettebben él Jézus, az Isten. Még abban a megszokott, hétköznapi emberformájában sem láthatjuk, mint az apostolok. Csupán hitünk beszél róla. Ez bizonyítja, hogy van, sőt mindig jelen van és segít, ahol szükséges.

Aki közülünk igazán keresztyény, az követi ezt az elrejtőzött Jézust.

Napjainkban szemünk láttára nem művel csodát, nem bizonyítja istenségét. Ennek ellenére mégis nehéz parancsokat ad. Keresztyény módon élni, olyan mint tengerre szállni: kemény dolog. Jézus pedig viharok, bajnak, kellemetlenségnek teszi ki övét és Egyházát. Valóban, szerte a világon, sokan jutnak bajba hitük és meggyőződésük miatt. És Jézus láthatatlan marad. Nem jön akkor és úgy se-

gíteni, ahogyan számítanánk rá. Parancsait mégis úgy kell megtartanunk, hogy nap-nap után meggyőződünk, Ő, az Isten kívánja engedelmisségünket.

Jegyezzük meg: Jézus ereje ott van minden keresztyén emberben és nem hagyja elpusztulni azok lelkét, akik bíznak benne és segítségül hívják.

35. JÉZUS ÚR A HALÁL FELETT

Valaki egyszer ezt a történetet mesélte: két ember, két jó barát, hitt is, meg nem is abban, hogy temetésük után még tovább élnek. Szóval kételkedtek. Egyszer egyezséget kötöttek, hogy amelyik előbb hal meg, az visszajön és behatóan tájékoztatja még élő barátját a túlvilági dolgokról. – Sokan tehettek már ilyenfajta ígéretet, de még sohasem hallottam, hogy valaki, közönséges emberfia beváltotta volna szavát.

Közismert, hogy sokan azért gondolnak gyakran elhunyt hozzátartozójukra, hogy róla álmodjanak és megtudják sorsát. Vannak nénik, akik az ilyen álmok után eljönnek a plébániára és misét szolgáltakatnak megholtjaikért. – Mostanában sok kíváncsi ember jár a spiritiszták szeánszaira. (Igy nevezik a lélekidézők összefogteleit). Ezeket elsötétített szobában tartják és közben várják, hogy megjelenjk a halott lelke és valami hírt kapjanak tőle. A hírközlés úgy történik, hogy a szeánsz vezetője kérdéseket tesz föl, mire a szellem rendszerint kopogással válaszol. A kopogást egy kerek asztal lábai adják, melyet a jelenlevők körülülnek. Kezüket az asztallapra teszik és ütemes nyomást gyakorolnak rá, hol az egyik, hol a másik oldalról. A nyomástól az asztal egyik fele fölemelkedik, illetőleg visszahull és koppan. A kopogások számából magyarázzák a megjelent szellem feleleteit. – Ti elhiszitek, hogy a lélek az asztalláb kopogásával küldjön üzenetet? Én nem! Még azt sem, hogy asztalláb helyett esetenként egy ember – médiumnak hívják –, közvetítsen üzeneteket odaátról.

Az Újszövetségi Szentírás szerint hárman: egy fiú, egy leány, meg egy felnőtt férfi – Jézus barátja – támadt föl a halálból és jött vissza az életbe.

Sajnos, ők nem nyilatkoztak arról, hogy igazában mi van odaát. Ezért, ha a halál utáni dolgokról tudni akarunk valamit, nem marad más hátra, minthogy higgyünk Jézus életének és tanításának.

A Szentírás bőségesen tájékoztat minket ezekben a kérdésekben. Hallgassuk meg előbb Jézus szavát: „Én vagyok a föltámadás és az élet, aki hisz bennem, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki hisz bennem, nem hal meg örökre” (Jn 11, 26).

A ministránsok, akik gyakran részt vesznek a halottakért bemutatott szentmiséken, Jézusnak még több mondására is emlékeznek. Ilyenkor ugyanis mindig a feltámadásról és az örök életéről szól a tanítás. Keresztyén vallásunknak egyik legfontosabb igazsága: „hiszem a test feltámadását, és az eljövendő örök életet”. Nemcsak hiszünk, hanem mindannyian várjuk Jézus ígérteit, melyet a mi számunkra is adott: „föltámasztom az utolsó napon”.

Hihetünk ebben a dologban is Jézusnak? Tud ő halottat támasztani? Szavai

igazát azzal bizonyította be, hogy saját maga is feltámadt. Erről majd még sok szó lesz.

Amint említettük, a Szentírás három halott feltámasztásáról számol be. Közülük kettő olyan lehetett, mint ti, veletek egykorú. Csodájuk bizonyítja az igazságot: Jézus legyőzte a halált. Az egyik esetet saját szavaimmal mondom el, a másikat felolvassuk.

A fiú feltámasztása Naim falu kapujában történt. Régen a városokat és községeket fallal vették körül. A falon kapuk voltak, rajta keresztül indultak az utak más helységek felé. A temetőbe is a városkapun át vitt az út, mert lakott területen nem volt szabad a halottakat elhantolni. Régebben, mikor még községünkben nem volt ravatalozó, nálunk hasonlóan temettek. A halottat a pap és a gyászoló hozzátartozók kísérték. Ilyen halottasmenettel találkozott a Naim községbe éppen megérkező Jézus.

A temetés mindig szomorú. A jelenlevők sokszor azt sem tudják, kit sirassanak, a megholtat-e, vagy az életben maradtakat? Esetünkben az egyetlen közeli hozzátartozó, a halott fiú édesanyja egy özvegyasszony volt. Biztos, nagyon őszinte lehetett az emberek részvéte. Mi lesz szegény nénivel öregkorára? Ki lesz kenyérkeresője, ki védi meg, ha valaki bántalmazná?

Jézusnak igen jó szíve volt, együtt érzett minden szenvedővel. Azért gyógyította meg a betegeket is. Most még nagyobb dolgot várt tőle a szeretet.

Megállította a menetet, a halottat érintésével és szavával életre keltette. Mindenki meggyőződhetett a csodáról, amikor a fiút látta felülni és meghallotta hangját. Az evangéliumi történet zárójelenete az, hogy az emberek oda voltak a csodálkozástól és dicsőítették Istent. Jézust pedig nagy prófétának hirdették, aki a népnek Isten szeretetét hozta el.

A másik csodát, mely talán még az előbbinél is szebb, hallgassuk meg:

Mk 5, 21-23, 35-43.

Ez esetben nem egy szegény asszony, hanem gazdag szülők gyermekéről van szó. A zsinagóga elöljárójának olyan volt a hivatala, mint nálunk a templomatyáé. Az egyházközség tagjai közül az egyházközségi elnökkel együtt rangban ő a legelső. A templom vagyonáról, szépségéről, rendjéről intézkedni megtisztelő feladat. A templomatyának és a plébánosnak van a legtöbb szava az istentisztelet és a vallási élet dolgaiban. Ilyen előkelő ember volt a kafarnaumi zsinagóga elöljárója is.

Most azonban kevésnek bizonyult az elöljáró minden hatalma és befolyása. Ugyanis súlyos betegről, a saját kislányáról van szó. Rajta kellene segíteni, ezért hivatja Jézust.

De már késő is a segítség! Híre érkezett, hogy a kislány meghalt. Nincs semmi értelme, hogy az előkelő házban Jézus halottat látogasson. De mégis mintha felcsillanna valami remény! Jézus azt mondja az elöljáró érte küldött embereinek, hogy hinnünk kell Isten jóságában. Hányszor bizonyította már ezt! Aki benne bíz, nem csalatkozik. A mai történet is élő példa erre.

Jézus megérkezik az elöljáró házába. Már kívülről lehetett látni, hogy megtörtént a tragédia. Jézus szavára mindenkit eltávolítottak onnan. Ő természetesen tudta, mi a helyzet. Azért mondotta, hogy a kislány csak alszik, mert állapotát

rövidesen ébredés követte. — Jézuson kívül öten lépnek be a halott szobájába, a két szülő és a három főapostol: Péter, Jakab és János. Ők egyébként jelen voltak Jézus minden nagy csodájánál. Péternek azért kellett mindent tudnia, mert nem-sokára Ő lett a földi helyettes, a pápa. Jánost a legjobban szerette, mert a fiatal apostol még gyermekfejjel szegődött melléje. Jakab pedig a legidősebb volt, talán tiszteletből vette be Jézus a főapostolok közé.

Az életet adó erő Jézus érintéséből és szavaiból eredt. A Szentírás megőrizte eredeti szavait. Úgy, ahogy akkoriban Palesztinában beszéltek, arám nyelven. — Sokszor hallottuk már Jézus parancsát, amikor egy-egy csoda után úgy rendelkezett, hogy hallgatni kell az esetről. Csodáit nem látványosságnak szánta, nem arra valók azok, hogy dobraverjék. Most sem akart magának propagandát csinálni. Isten jóságán és erején gondolkozzanak el az emberek! Csendben vonják le a következtetéseket és életükkel mutassák meg, hogy hisznek Jézusban. A tisztelendő atyák sokszor teljesítenek Jézushoz hasonló szolgálatot, amikor az Ő nevében elmennek a betegekhez. Imájukkal és a betegek szentségével, — amit ilyenkor kiszolgáltattak —, segítenek rajtuk. Elsősorban a lelket gyógyítják meg a bűnök-től és a bűn-okozta bajoktól. Mivel a lélek és test összetartoznak, ezáltal a beteg teste is jobban lesz. Erre én magam is szinte annyi példát tudnék mondani, ahány beteget megerősítettem a kenet szentségével.

Még ha Jézus segít is, nagyon félelmetes a halál. Az egyik ember mutatja, a másik rejteni tudja félelmét. Ti még nem gondolkodtatok ezen, mert fiatalok vagytok. Sokszor beszéltek már a nagymamával, nagypapával, kik félve emlegetik, hogy közel van távozásuk. — Szeretném, ha úgy jegyeznék meg magatoknak, hogy 80 éves korotokban sem felejtétek el, és néhanapján, aggódó idős nagyszülei-teknek is elmondanátok a mai tanítás alapgondolatát: „Ne félj, csak higgy!” — E szavakkal vigasztalta Jézus a gyermeke miatt aggódó, de reménykedő édesapát. Ő bölcsen rábízta magát Isten akaratára. Az döntse el gyermeke sorsát.

Halál ellen nincs orvosság, — tartja a közmondás. Ez igaz is, meg nem is. Biztos, hogy meg kell halnunk. De az is biztos, hogy a halál félelmét és fájdalmát Jézusba vetett bizalmunk orvosolni tudja. Hisszük azt, hogy semmit, ami igazán jó volt, nem veszítünk el; mindent, ami még hiányzik, megtalálunk halálunk után. Nagyon jegyezzük meg Jézus mondását: „Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meg is hal, élni fog” (Jn 11, 25).

36. LÁZÁR FELTÁMASZTÁSA

Jézus sok jelet tett. A Szentírásba nem is írták bele valamennyit. De nekünk sincs annyi időnk, hogy az Írás minden csodáját meghallgassuk. Rendszerint 2-3 esetet összevonva szoktunk meghallgatni. Ma kivételt teszünk. Az egész bibliaóra egy csodáról szól, talán a legfontosabbról Jézus életében. Jelentősége azért olyan nagy, mert ez lett Jézus halálának egyik oka. Barátjának, Lázárnak feltámasztása miatt, annyira megharagudtak ellenségei, hogy elhatározták, halálra adják. A történet egy részét saját szavaimmal mondom el, a többit felolvassuk.

Jeruzsálemhez közel volt egy kicsi falu, Betánia. Jézus a fővárosba menet gyak-

ran eljött ide. Közelebbi célja a három testvérnek: Lázárnak és nővéreinek Mártának és Máriának a meglátogatása volt. Igen szeretett náluk lenni és ők is szerették.

Történetünk idején ebbe a nagyon kedves otthonba kopogtatott be a baj: Lázár megbetegedett. A két nővér természetesen azonnal Jézusért üzent, aki azidőben elég távol volt Betániától. A hívás igen kedves, de sürgető: „Uram, akit szeretsz, beteg”! Jézus ennek ellenére nem indult el azonnal. Várt. Az evangélista mintegy Jézus ajkára adja a szót, így magyarázza meg a késlekedést. Olyan esemény van készülődően, amely ha megtörténik, nagy és ünnepélyes megdicsőülése lesz Istennek. Jézusnak egész életében ez volt a legfontosabb. Ezért tanított, ezért gyógyított, ezért tett csodát. Mindenben Atyja akaratát tette, ezzel dicsőítette meg.

Jézus azt is tudta, hogy azt a dicsőséget Isten megosztja az engedelmes Fiúval, aki az ő nevében cselekszik. Jézus Isten képviselője volt az emberek között. Ezért részesült a legnagyobb dicsőségben, amikor halála után az Atya feltámasztotta. E dicsőségnek mintegy foglalója ama esemény, amikor Jézus isteni erejével a barátját fel tudta támasztani. Várni kell tehát az indulással, így még nagyobb lesz a csoda és Isten dicsősége. – Már napok telnek el a betegség hírének vétele óta. Lázár belehal betegségébe.

Jézus az ország túlsó feléből elindul Betánia felé. Vele jönnek apostolai is. Az apostolok számára fontos, hogy ott legyenek ennél az eseménynél, mert ez erősíti meg őket hitükben. Nehéz napok következnek: szükségük lesz hitre.

Már négy napja pihen Lázár a sírban, mikor Jézus a városba ér. Egészen biztosan halott már. A néphit is úgy tartotta, hogy a lélek még három napig tartózkodik a holttest közelében, ez idő alatt remélhető a feltámadás. De a negyedik napon már fel kell adni minden reményt.

A családi ház tele részvétlátogatókkal, közeledik Jézus is. Márta fogadja. Szavaival kifejezi, hogy hisz Jézusnak. Ez a feltétele, hogy Isten segítsen rajta: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg testvérem.” Jézust Messiásnak, Isten Fiának vallja és hiszi, hogy hívei a halál ellenére is élnek.

Mire a sírhoz érkeznek, ott már kisebb tömeg gyűlt össze. Szokatlan dolog történik most. Jézus lelkében mintha valami összetört volna: sírni kezd. Barátját siratja, akit igen szeretett. Vagy talán nem is őt? Nem kell siratni, mert tudja, hogy néhány perc múlva élni fog. Jézus talán inkább a bűneinket sirathatta. Ez az oka minden fájdalomnak és a halálnak, Lázárnál éppen úgy, mint minálunk. A továbbiakat Sz. János evangéliumából olvassuk.

Jn 11, 39-50, 54.

A Szentírás leírásából megtudjuk, hogyan temettek Jézus idejében. A testet lepellet fedték be, majd széles szalagokkal keresztbe is átkötözték. – Jézus imájára, majd parancsára megtörtént a csoda. Lázár feltámadt és felkelt fekhelyéről. Ahogyan összekötött lábai engedtek, lassan csoszogva kijött a sírkamrából.

Szemtanú ugyancsak bőven volt: sokan hittek, sokan nem. Némelyek Jézus mellé álltak, mások ellene fordultak. A csoda olajat öntött Jézus ellenségeinek amúgy is parázsló gyűlölet-tüzére. Jónak látták mielőbb leszámolni Jézussal.

Már mondottuk párszor, hogy az emberek nem annyira a csodák miatt hittek Jézusban. A csodák nem adnak hitet, csak a már meglévő hitet erősíti csodákkal Isten.

A vallás nélküli emberek gyakran mondják, hogy Jézus nem tett igazi csodákat. Csak az akkoriak tartották csodának a számukra felfoghatatlan és rendkívüli eseményeket. Ezek hatására hittek. Mivel nem volt igazi csoda, a ráépülő hit is alaptalan. Mi pedig azt mondjuk, hogy még akkor is hiszünk Jézusnak, ha – feltételezve a lehetetlent – egyetlenegy csodát sem tett volna.

Lázár feltámasztása Jézus legnagyobb csodája. Ez a csoda is jel, igen fontos a jelentése. Vele kapcsolatban hirdeti az Evangélium leghatározottabban Jézus ígértét, hogy bennünket is fel fog támasztani. „Én vagyok a feltámadás és az élet. Még ha meg is halt, élni fog, aki hisz bennem ” (Jn 1, 26).

A hit Jézust, az ő erejét kapcsolja be életünkbe. Ez az erő ad örök életet, győzelmet a halál felett.

Az igaz, – a keresztény ember –, a hitből él. Életének minden pillanatában be van kapcsolva hite. Vannak időpontok, amikor még fel is kell erősítenünk, egészen nyilvánvalóan kell megmutatnunk hitünket.

A legünnepelesebben és a legbiztosabban kell megnyilvánulnia hitünknek halálunk óráján. Ekkor kell, hogy hitünk még egyszer, nagy fénnel ragyogjon fel. Életünkben is sokszor állunk fontos döntések előtt. A halál előtti mégis a legfontosabb. Mintha még egyszer és utoljára feltennék a keresztség kérdését: „Hiszel-e Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában?” – A feleletől örök boldogságunk függ. A „hiszek” szót azonban csak az fogja tudni kimondani, aki az életben is gyakran kimondta. Akinek ezt dobogja a szíve, akinek rájár erre a szája. Halljuk majd, mintha a Szentírásból idéznék: „Elétek adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot, válaszd tehát az életet!” (5 Móz 30, 19). Választani fogunk. Feleletünkben bent lesz az örök életünk. Az életben, azaz Jézus Krisztusban hiszünk. Ő győzte le a halált és ajándékoz életet a sírban levőknek.

37. ÚTBAN A TELJES DICSŐSÉG FELÉ

Jézus gyakran beszélt feladatáról, arról ti., hogy a mennyei Atyának dicsőséget, tiszteletet kell szereznie. Valóban egész földi élete dicsőségére vált Istennek. Mindenben engedelmeskedett, a tanítást, melyet kapott tovább adta, hálával dicsérte Istent azért, mert meghallgatta Őt és engedte, hogy csodákat tegyen. Jézus arról is beszélt, hogy a dicsőség, melyet az Atya kap tőle, visszasugárzik. Tehát nemcsak a Fiú dicsőíti az Atyát, hanem az is megdicsőíti Fiát.

Ezzel az utolsó mondattal lehet röviden összefoglalni, amit idáig Jézusról tanultunk. – A következőkben életének legfontosabb eseményeiről lesz szó. Ezeknek az eseményeknek is ugyanaz az alapgondolatuk, mint Jézus eddigi életének: megdicsőítés és megdicsőülés. Azonban, ha lehet mondani, a következőkben ez még sokkal szebben nyilvánult meg, mint idáig.

Jézus eddigi életének egész Palesztina, egész Zsidóország volt a színtere. Északi és a déli részek, valamint a Jordánon inneni és túli tartományok. Elhagyott hegyvidékek és sűrűn lakott városok egyaránt tanúskodtak, hogy Jézus teljesítette küldetését. A legünnepelesebb dicsőítésnek és a legfényesebb viszonzásnak mégis

az ország fővárosában, Jeruzsálemben kellett megtörténnie. Ez volt a nagy Királynak, Istennek szent városa. Itt állott temploma. Jézus ismerte a próféták írásait a városról. Tudta, hogy „Sionról jön a tanítás és Jeruzsálemből az Isten igéje” (Iz 2, 3). Jézus koráról, a messiási időkről azt jövendölték, hogy ez a város terjeszti szét a fényt, Isten fényét az egész világra. Ez az ígélet most kezdett valóra válni. Igaz, Jeruzsálem dicsősége nem úgy érkezett el, ahogy azt a legtöbb korabeli zsidó gondolta. Ők győztes háborúkról, nagy gazdagságról és világbirodalomról ábrándoztak. Aranynak, ezüstnek és a hatalomnak fényét várták Jeruzsálemben.

Jézus élet-eseményeinek színhelye a következőkben tehát Jeruzsálem városa. „Mikor már közeledtek szenvedésének és megdicsőülésének napjai, Jézus elhatározta, hogy Jeruzsálemben megy ” (Lk 9, 51). Nézzük, kiket, milyenfajta embereket talált Jézus ebben a városban?

Itt volt a választott nép vallási életének középpontja, innen irányították az országot is. És a vezetők, a hangadók? Jó lesz őket is megismernünk! Sok közülük lesz Jézus szenvedéséhez.

Esett már szó a farizeusok testületéről. Tagjai a törvények és a parancsolatok szósznerinti megtartását tartották a legfontosabb alapszabályuknak. Az előírásoknak azonban nem a lelkét, a célját, vagyis a lényegét nézték, hanem a betűit rágták. De nem minden farizeus volt ilyen, akadt egy-két kivétel is. Ezek titokban Jézus hívei voltak, de féltek a többségtől, nem mertek nyíltan szintvallani. Ők Jézus szenvedés-történetében fontos szerepet töltenek be, majd találkozunk velük.

A Szentírás gyakran említ egy másik testületet, vagy jobban mondva pártfélét: a szadduceusokét. Felfogásuk ellenkezett a farizeusokéval. Egyáltalán nem törődtek sem Mózes törvényével, sem a próféták hagyományaival, de még a legfontosabb hitigazságokkal sem. Hittek is, nem is. — Mind gazdagok. Pártjuknak szava volt az állam irányításában és ez volt a lényeg.

Volt pártja a szomszédos északi országrészt kormányzó Heródes királynak is. Heródiánusoknak hívták őket.

Említettük, hogy Jeruzsálem a nép vallási életének középpontja. Ezért a városban és környékén sok pap lakott. Közülük a legelőkelőbbek a főpapok osztályához tartoztak. A főpapok közül rangban a legelső Kaifás volt. Nem a többi pap választotta, hanem a megszálló rómaiaktól kapta főpapi méltóságát. Ezért túlzottan behódolt nekik és féltette hivatalát. A római helytartó könnyűszerrel leválthatta, ha működése nem felelt meg a birodalom érdekeinek. Ilyen leváltott főpap volt Kaifás apósa, Annás is.

Zsidóország 70 tagból álló országgyűlését főtanácsnak hívták. Elnöke a főpap. A tagokat az említett pártok képviselői közül választották, de tagjai voltak a nép vénei is. Nevük nem annyit jelent, hogy mind öreg emberek. Inkább az idős embereknek kijáró megbecsülésben volt részük, mert előkelő és nemes családok vezetői. Amolyan gróf- és bárófélek lehettek.

Az országban mégsem a főtanács, azaz a parlament volt a legnagyobb hatalom, mert csak vallási kérdésekben volt joga dönteni. Igaz, ha valaki a vallást súlyosan megbántotta, a főtanács mint bíróság, halálra ítéltette, de a kivégzés joga, vagyis a végrehajtó hatalom mások kezében volt.

Az egész Zsidóország igazi urai a megszálló idegenek, a rómaiak. A laktanyák az ő katonáikkal voltak tele. Főparancsnokuk a császár helytartója, történetünk idején Poncius Pilátus. Akkora úr, hogy a főtanáccsal csak úgy félvállról tárgyalt. Egyébként a főtanács is a rómaiak kezében volt. Említettük, hogy a főpap az ő emberük. A heródespártiak és a szadduceusok ugyancsak Rómához húztak. Csak a farizeusok és a nép volt ellenük. – Igen, hatalomnak számított a nép, az utca népe is. De csak annak a kezében, aki meg tudta nyerni. A mai történetben Jézus mellett van, néhány nap múlva ellene lázad.

A következő napok történetében a város olyan lesz, mint egy színpad, amelyen – ez egyszer – nagyon komoly esemény történik: Jézus kereszthalála. Jeruzsálem sok hibájával, gyarlóságával és szomorú jövőjével mégis kedves volt Jézus szemében. Ide vonult be ünnepélyesen. A bevonulást követő napok borúsak és fájdalmasak. A továbbiak pedig fényesek és dicsőségesek. Jézus szenvedésének és megdicsőülésének napjairól fogunk beszélni.

Hogyan jöhettek Jézusra nehéz napok? Eddigi életéről tudjuk, hogy csak jót tett. Bűne nem volt, álnokságot nem beszélt. Miért hasonlít majd a bűnük miatt szenvedő emberekhez, mihozzánk, akik „tetteink méltó jutalmát kapjuk, de Ő semmi rosszat sem tett?” Jézus természetesen tudatában volt ártatlanságának. Egyszer figyelmeztették is szomorú jövőjére: „Menj el innen, ne maradj tovább, Heródes meg akar ölni! De ő ezt válaszolta nekik: Menjetek, mondjátok meg annak a rókanak: lám ördögöt űzők és gyógyítók ma és holnap. Csak harmadnap leszek készen. Mégis ma, holnap és holnapután folytatnom kell utamat, mert nem lehet, hogy egy próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el” (Lk 13, 31-33).

Mit tenne Jézus helyében az olyan ember, aki pontosan tudja végzetes sorsát? Biztosan elmenekülne. Ő nem ezt tette. Csak a kiszabott időt várta meg, azután elébement sorsának. Igaz, amikor minden rosszra elkészülve bevonult szenvedésének városába, egyúttal az örök dicsőség, az égi Jeruzsálem is megnyílt számára. – Virágvasárnapján, a barkaszentelő körmenettel ezt a két bevonulást, a szenvedésnek és az örök dicsőségnek kezdetét együtt ünnepeljük. Olvassuk el a Sz. Márk evangélium lejegyzésében az erről szóló tudósítást: Mk 10, 32-34, 11, 1-11a.

Jézus nem egyedül ment. A tanítványok is vele mentek. Ezzel sorsuk: a szenvedés és dicsőségük is megpecsételődött, csak később teljesedett be, mint Jézusé.

Mi keresztények Jézushoz tartozunk. Szeretnénk mi is megszerezni magunk számára az örök dicsőséget. A mennyország lesz ez. Ha életünkben Jézussal tartunk, akkor nekünk is szenvednünk kell. – Annyit, mint Ő? – Isten tudja! Van, aki sokat, van aki keveset. Milyen szép az, ha valaki fiatalkorban, bátran, az egész életére vonatkozóan mondja a Miatyánkot. „Legyen meg a Te akaratom”: elvállalom, ha szenvedést hozna is rám.

A következő bibliaórákon nagyon kell figyelnünk. Megtanuljuk Jézustól, hogyan kell keményen, férfiasan viselkednünk. Azonban nem csak a jövőre nézve jegyzünk meg dolgokat. A bibliaóra segít, hogy minden pillanatban értékesebbek legyünk. Halljuk a tanítást, és elgondolkozunk: miért és mennyit szenved Jézus! Együttérzünk vele. Tanulunk tőle bátornak, másokért áldozatosnak lenni. Aki ilyen, az igazán értékes ember!

38. EZT CSELEKEDJÉTEK AZ ÉN EMLÉKEZETEMRE

Az utolsó vacsora megünneplése igen fontos esemény volt Jézus életében. Talán nem is kellene sokat beszélnünk róla, hiszen a keresztények állandóan megismétlik ezt a vacsorát. Mindannyian jól tudjuk, hogy ami azon az estén történt, lényegében ugyanaz történik ma is a szentmisén.

A Biblia szövege nem a helyszíni tudósító pontosságával számol be a keresztények legelső szentmiséjéről. Az utolsó vacsorát az apostolok és közvetlen utódaik számtalanszor megünnepték. Tovább adták az ünneplés okát is, azt ti., hogy így emlékeztek meg Jézus szenvedéséről és haláláról.

Ha egy eseményt sokan és hosszú időn keresztül felidéznek, a külsőségek nem lesznek mindig és mindenütt szóról szóra egyezők. Kisebb, lényegtelen dolgokban okvetlenül mutatkozik eltérés. — Ez a magyarázata, hogy az evangéliumok tudósításai nem szószerint egyeznek. — A felnőtteknek nálunk is feltűnt, hogy mi is négyfajta szöveg elmondásával ünnepeljük az utolsó vacsorát. Néha hosszabb, néha rövidebb az átváltoztató imádságunk. Mégis mindenki megnyugodhat: az olyan ünneplés, melynek során a kenyér és bor fölött elhangzanak a szavak: „Éz az én testem, ez az én vérem” és ahol a jelenlevők Krisztus testét és vérének imádják az oltáron, az a szertartás az utolsó vacsora igazi megismétlése, úgy, amint Jézus meghagyta.

A következőkben tehát szentmisénk mintájáról, az utolsó vacsoráról tartjuk a bibliaórát. A Szentírásból tudjuk, hogy Jézus és apostolai, mint egy családi közösség készültek a törvény által megparancsolt húsvéti vacsora megünneplésére, mely évenként kötelező volt. Az egyiptomi fogságból való szabadulásra emlékeztek ezzel a vacsorával.

Milyen nagy gond odahaza manapság egy ünnepi vacsora elkészítése! Jézus idejében még nagyobb gond lehetett. Sok vallási előírást kellett figyelembe venni. A báránylvásárlás talán nem volt nehéz. Nyolc napnál idősebb és egy évnél fiatalabb bárányt eleget árultak. Körülményesebb volt a bárány leölése. Ezt Jeruzsálemben a templom udvarán zsidó pap végezte, csak így volt szabályos. A báránylvacsorát azután odahaza — Jézus és apostolai pedig abban a házban, amelyet erre az estére kölcsönkaptak — készítették el. Az állatot egészben sütötték és nagyon vigyáztak, hogy közben egyetlen csontja se törjön. Előírás szabta meg, mi legyen a vacsora többi fogása és milyen italt kell fogyasztani: kovásztalan kenyeret és salátaféléket ettek, bort és vizet ittak hozzá.

A vacsorát ünnepélyes szertartásosság jellemezte. Étkezés közben négyyszer kellett poharat emelni, vagy ahogyan a régiek mondták, a kehelyből inni. A pohár mindenegyes ürítése alkalmával az egyiptomi fogság és szabadulás egy-egy emlékét idézték. Úgy, amint az a Szentírásban állott és ahogy apáról fiúra fennmaradt. A második kehely után hangzott el az a rövid beszéd, melyben a családfő — most Jézus — magának a szabadulásnak a történetét mondta el.

Jézusnak és apostolainak ez az étkezés nemcsak a múltat idézte. Több volt ez annál. Jézus a vacsora alatt beszélt közeledő szenvedéséről, majd az azt követő dicsőségéről is. Nem kötötték a törvény előírásai, úgy találta jónak, hogy itt,

éppen ezen a vacsorán történjék életének egyik legfontosabb tette. Most akarta ünnepélyesen odaadni testét és véré az emberek bűneiért. Más szavakkal: be akarta mutatni érettünk saját testével és vérével az áldozatot.

Jézus már jóelőre bejelentette, hogy szenvedni fog. De idáig csak távolról ijesztette a szenvedés. Most, a vacsora során már egészen a közelébe kerül. Jelen van szenvedésének egyik okozója, az áruló apostol: Júdás.

A gyalázatos tervet még csak Jézus ismeri, most azonban jónak látja, hogy elmondja a többieknek is. Lehetett nagy csodálkozás, amikor Jézus az árulást bejelentette! Akik pedig nem értették jól az áruló nevét, aggódva kérdezték egymás között: „Uram, csak nem én vagyok a te árulód?” – Jézust elárulni? Ilyen nagy gonoszságra az ember magától szinte képtelen. Mint minden nagy bűnnél, itt is a gonosz, a sátán a főhíbas. A készülődő rosszhoz ő adja meg az utolsó lökést, ő indítja útjára Júdást. Éppen, amikor Jézus, a családapa gondoskodásával nyújtja neki az ennivalót. Mekkora titok Júdás és árulása! Csak az Isten tudja, miért hívta őt is Jézus apostolának. Az is titok, hogyan lett belőle áruló. Szörnyű bűnétől félve imádkozunk, hogy Jézus barátaiból ne legyünk árulói.

Figyeljük tovább a vacsora történetét. Nem az evangéliumoskönyvből, hanem kivételesen Sz. Pál apostol leveléből olvasom fel. A leírás idejét tekintve ez a tudósítás van a legközelebb Jézus korához:

1 Kor 11, 23-26.

Az Eucharisztia – így hívjuk Jézus testének szentségét, – alapítása tehát a zsidók emlékvacsorája közben történt. Mint már mondtuk, ez nemcsak étkezés volt, hanem istentisztelet is. Tanítás, ének és imádság váltakoztak az evéssel és ivással. Jézus és apostolai vacsora közben hálaadó éneket énekeltek és zsoltárokat imádkoztak.

Feleljünk egy kérdésre, amelyen sok katolikus ember gondolkozik: igaz-e, hogy az utolsó vacsorán Jézus kezében és minden szentmisénken a kenyérből Krisztus teste és a borból Krisztus vére lesz? Biztosan így van, mert Jézus mondom! – Sz. Pál, aki Jézustól tanult, így bizonyította ezt: „Az Úr teste és vére ellen vétkezik az az ember, aki méltatlanul eszi ezt a kenyeret és issza az Úr kelyhét.” Más szavakkal: a bűnös szívvel áldozó ember magát Krisztust sérti meg súlyosan. Ha a kenyér és a bor csak jelentené Krisztus testét, akkor igazságtalan lenne bűnösnek mondani azt, aki méltatlanul áldozik. Pedig az ilyeneknek nagy a bűnük, akárcsak a zsidóké, vagy Júdásé. Ők sem Jézus emléktét sértették meg, hanem Őt magát. – Egy rövidke hasonlatból még könnyebben megértitek. Más az, ha valaki édesapját megüti, és más, ha távollétében csak valami rosszat mond felőle. A bűnös áldozás, a jelenlevő Krisztus súlyos megbántása.

Vasárnaponként, amikor részt veszünk a szentmisén, gondoljunk arra, ami ott történik. Mit jelent nekünk szentmisében az átváltoztatás?

Jézus vére, melyet egyszer a bűneinkért kiontott – most is ott van az oltáron. Ez együtt a szövetség vére. Régen az állatok vérért vették, ezzel hintették meg a népet. Most Jézus vére pecsételi meg a szövetséget. A szövetség Isten és közöttünk áll fenn. Isten szeretetet, bűnbocsánatot és örök életet ígér azoknak, akik viszontszeretik Őt és Fiát, Jézus Krisztust. Keresztény életünk a bizonyíték, hogy ez a

szövetség most is érvényben van. Ne engedje Isten, hogy valaha is megtagadjuk! – Átváltoztatás közben arra is gondolhatunk, hogy Jézus most bocsátja meg bűneinket, mert testét és véréát adja cserébe a bűnökért. Ha a régiek állatáldozatáért az Isten elengedte a bűnöket, az ártatlan Bárányának áldozatát biztos még szívebben fogadja. Jézus testének és vérének feláldozása megszerzi, a gyónás pedig közzvetíti számunkra a bocsánatot.

A kenyérnek és a bornak Jézussá történő átváltozása szép emlék. Emlékeztet a szövetségre, amelyről az előbb beszéltünk. De emlékeztet Jézus szenvedésére, halálára és feltámadására is. Ha halálhírt hallunk, mindig elszomorodunk. Bánatunk még nagyobb, ha olyan valaki halt meg, aki nagyon szeretett minket. – Az átváltoztatáskor az oltáron Jézus testétől különválva jelenik meg a vére. Kenyérben az egyik, kehelyben a másik. Ez nemcsak emlékeztet bennünket Jézus halálára, hanem jelképesen megismétli azt. Jézus ugyanúgy áldozat az oltáron, mint a kereszten volt. Fájdalmát és vére hullását nem látjuk. Azonban ismerős előttünk örök szándéka: meghalni, áldozattá válni az emberek bűneiért. Amikor úrfelmutatás közben a szentostyára és a kehelyre nézünk, meglátjuk oltárunk feszületét is, rajta a halott Krisztust. Azt hiszem, elgondolkoztat, ha megpillantjuk.

Befejezésül gondoljunk Jézus szavaira: „ez cselekedjétek az én emlékezetemre”. Így hív bennünket vasárnapról vasárnapra, hogy részt vegyünk az áldozaton. Hív, hogy a szerződést megerősítse, a bűnöket megbocsássa és áldozatának érdemében részesítsen bennünket. Menjünk el és vegyük őt magunkhoz.

39. KI AZ ELŐKELŐBB?

Gyakran szoktuk kérni a híveket, hogy figyelmesen vegyenek részt a szertartásokon. Van egy nap az esztendőben, amikor minden kérés nélkül, szinte túlzottan figyelnek. Magukról megfeledkezve nézik, mi történik az oltárnál. Nagycsütörtökön este, a lábmosás szertartásakor. Akik még ilyen alkalommal nem voltak ott, templombajövet kérdezzetik: „biztos, hogy megmosa a plébános a tizenkét férfi lábát?” „Meg is törli?” Sokan meg azt kérdik: „Mire való ez?”

Szokatlan, furcsa szertartás ez templomainkban. Ha néhány évvel ezelőtt a püspöki székesegyházba mentek volna híveink, és ott vettek volna részt a szertartásokon, azt is látták volna, hogy a püspök még meg is csókolta mosás után a lábakat. – Tényleg, mire való ez a szertartás?

Jézus parancsolta meg! Ő maga is elvégezte az utolsó vacsorán. – Igazában tisztázni akart egy kérdést. Nemcsak szavakkal mondotta el egy dologban a véleményét, hanem nagyon komolyan megtette. Így biztosabban megértik. Jézus így akarta megmagyarázni azt, hogy Egyháza vezetői azzal bizonyítják be rátermettségüket a vezetésre, ha aláztatlan segítenek és szolgálatára vannak másoknak. Jézus Egyházában csak az lehet vezető, aki készségesen szolgálatára áll beosztottjainak. Olvassuk el ezt az igazságot az Evangéliumból is:

Jn 13, 2-15.

Az eset az utolsó vacsora közben történt. Még ott van Júdas is. Jézus tehát az

ő lábát is megmosta. Nem válogatott jó hívő és rossz hívő, jó apostol és rossz apostol között. Szolgálatára akart lenni mindenkinek. Azon az estén, amikor szinte megkezdődik a gonosznak, a sötétségnek a hatalma, aki Júdás szívébe beleoltotta az árulást: ugyanakkor ezzel a hatalommal Jézus a szeretetet és az alá-tosságot állítja szembe. Keleten a messze útról érkező előkelő vendéget lábmo-sással fogadták. A szolga feladata volt, hogy vízestállal és törülközővel menjen a vendég elé és lábáról lemossa az út porát. Elvegye fáradtságát. Tiszta lábbal, fel-frissülve, jól érezze magát. — Jézus tehát ezen az estén a szolga munkakörét tölti be, az apostolok pedig a megtisztelt vendégek. Jézus az Úr és a Mester, — ezt az apostolok is gyakran megvallották — elsőbbségét most úgy bizonyította be, hogy szolgai feladatot végzett.

„Nektek is meg kell mosnotok egymás lábát” mondotta Jézus. Azt értette ezen, hogy szolgálniuk kell egymásnak. Az igazi, lelki előkelőséget, a másoknak végzett szolgálattal kell megmutatniuk.

Az olvasás közben biztosan elmosolyodtatok, amikor a lábmosással kapcsolat-ban Péter esete került szóba. Indulatos ember volt: először nem akart engedni, majd a másik véletbe esett. Ha a mennybejutásának ez a feltétele — rajta ne múl-jék —, akár meg is fűroszthatik. Végül is megértette, hogy példaadásról van szó: szolgálunk kell másokat és el kell fogadnunk mások szolgálatát.

Ugye elgondolkodtató az evangéliumi történet? Eszünkbe jut, hogy mi is sze-retünk parancsolni és másoktól szolgálatot várni. Azon ábrándozunk, hogy kik és mik leszünk valamikor, és hány embernek parancsolunk. — Minden országban a minisztereket tartják a legelőkelőbb embereknek. Milyen nagy úr egy miniszter! — gondolják sokan. — Ne felejtjük el, hogy a miniszter név szolgát jelent. Nem-zetének szolgálja.

Sz. János evangéliumában a lábmosás története után Jézus búcsúbeszéde kö-vetkezik. A Szentírás szerkesztője itt mintha még egyszer összegezni akarná Jézus legfontosabb tanítását. Gondolta, ha a keresztyének az utolsó vacsora és a szolgál-at szertartásával kapcsolatban olvassák e sorokat, biztos jobban megőrzik azokat lelkükben. Nem ismertetjük az egész beszédet, csak idézünk néhány gondolatot.

Jézus először egy Valakiről beszélt. Ezt a Valakit majd az Atyával fogja elkül-deni maga helyett. Ez a Szentlélek lesz, Jézus Lelke, a Vigasztaló. Nemcsak az lesz a munkája, hogy bátorítsa, erősítse és a bajban vigasztalja az apostolokat, ahogy mesterük tette. A Vigasztaló egyúttal készséges segítő. Mindenütt ott van, ahol szükség van rá, elintézi mindent. Ha nem lenne kissé megalázó szó az, hogy mindenes, akkor a Vigasztalót mindenesnek is nevezhetnénk. Mégsem szolga, inkább igen erős és befolyásos jóbarát. Számára nincs lehetetlen. Ha az aposolok, vagy utódaik nem értenek valamit, a Szentlélek majd megmagyarázza. Ha a fela-datokhoz gyengének érzik magukat, majd megerősíti őket.

Jézus másik néven az Igazság Lelkének nevezi a Vigasztalót. A feladatát jelenti ez a neve is. Azért küldik, hogy minden igazságra megtanítsa a híveket. Jézus tanítványainak még szükségük volt tanítóra, mert még nem értették teljesen Mes-terüket. Tanításából idáig csak a leglényegesebbet, legfontosabbat fogták fel. Mintha Jézus csak csemetekorrig nevelte volna az apostolokat. A Lélek dolga,

hogy virágzásba borítsa és termésre érlelje őket. — Az Igazság Lelke annyira hozzátartozik Jézushoz, mint az egyetemi tanársegéd a professzorhoz. Mindketten ugyanazt tanítják. A tanársegéd feladata részletesen kifejteni, alkalmazni és gyakoroltatni a professzor tanítását. A Szentlélek annyira egy valaki Jézussal és az Atyával, akárcsak az emberi lélek a testtel. Hárman együtt alkotják az egy Istent.

Jézus még mást is mondott. Arról a feladatról beszélt, amit a Szentlélek a keresztény emberek életében elvállal. Ahhoz, hogy a rossz ember jó legyen és jósága megmaradjon, Isten segítsége szükséges. Magunktól semmi jót nem tudunk tenni. Jézus pedig elég magasra szabta a keresztények számára a jóság-normát.

Emlékezzünk csak előbbi tanítására: kötelesek vagyunk másoknak szolgálatára lenni. A keresztény élet parancsait, a szeretetet és szolgálatkészséget csak az képes teljesíteni, akit állandóan és hathatósan segítenek ebben. Ezt a segítő ígért meg Jézus a Szentlélek személyében. Ezért mondotta: „nem hagylak árván titeket, ísmét eljövök hozzátok, örülni fog szívetek”.

Alig lehet megfelelőbb hely, mint az utolsó vacsora terme, ahonnan elhangozzék Jézusnak egy másik, igen szép beszéde. Ebben a szőlőtőről és a szőlővesszőről vesz hasonlatot. A hasonlat arra való, hogy megértesse, milyen kapcsolatban él a Szentháromság a keresztény emberrel. A hasonlat szerint az Atyaisten a szőlőműves. Szőlőt telepít, gondolzza, övé a termés is. Először a szőlőtövet ültette el: ez Jézus. A tö hajtásai, vesszői a keresztények. Az Atya jósága — mondjuk így — kegyelme volt, amikor Jézus Krisztust adta a világnak. Jézus pedig az Atya jóságát, kegyelmét adja tovább övéinek, akik hozzá tartoznak. Tehát minden emberi jóság Istentől ered. Ugyanilyen jóság-áramlás tart az emberektől az Atya felé is: a hitünk és szeretetünk. Az emberek csak közvetítő által, csak Jézus segítségével közeledhetnek az Atyához. Jézust nem lehet semmi jóból kikapcsolni. Így mondotta: „nálam nélkül semmit sem tehettek”. Bánatunk bocsánat, imánk pedig meghallgatás nélkül marad, ha nem Krisztus által terjesztjük elő.

Jézus említést tesz terméketlen és száradó szőlővesszőkről is. Ezeknek tűz a sorsuk. Mintha figyelmeztetni akarna: vigyázzunk, ítélet és kárhozat vár azokra, akiket nem éltet jóság és kegyelem.

Jézus nemcsak tanítónk, hanem főpapunk is. A pap feladata, hogy áldozatot mutasson be és imádkozzék. Áldozatbemutató kötelességének már eleget tett a Vacsorán. A jelenlevők mindannyian tanúi, amint feláldozta önmagát: „ez az én testem, melyet érettek odaadok”.

Főpapunknak egész élete imádság volt. Most, ha lehet mondani, a legünnepelesebb, a legszebb imáját mondja. Imádkozik önmagáért, tanítványaiért és az Egyházért. A maga számára azt kéri, hogy dicsőséget szerezhessen Atyjának. — A legnagyobb dicsőség, ha valaki meglátja Istent, vagyis üdvözülni. Jézus nemcsak saját maga számára kéri ezt, hanem híveinek is, akik vele egyek. Őket is üdvözíteni akarja. A hívek teljes boldogsága lesz Jézus legnagyobb dicsősége.

Jézus nagyon szerette apostolait, úgy fogadta őket, mint akiket az Atya adott neki. Búcsúbeszédében is igen fontosat kér számukra: Álljanak helyt a rájuk váró üldözések között is. Az istentelen és közömbös világ soha ne tudja megfertőzni a lelküket, hanem szentek legyenek.

Jézus főpapi imájának harmadik kérésében azokért imádkozik, akik majd a jövőben hisznek benne: minden keresztényért. Ma is gyakran elhangzik ez az ima. Az évenként megismétlődő Keresztény egység hetének is ez a hivatalos imája. Mondják a legkisebb faluban éppúgy, mint a Sz. Péter bazilikában. A katolikusok és elszakadt testvéreink is imádkozzák ugyanazon időben. Tehát a krisztushívők közös imája ez. Akiknek szent könyvük a Biblia és tudják, hogy egy hiten kellene lenniök. Akiknek fáj, hogy őseik valamikor elszakadtak egymástól és most nincs meg köztük a teljes szeretet köteléke. – Pedig egységünk igazolhatná a legjobban, hogy mindannyian Jézust követjük. Jézus szereti az Atyát és egységben van vele. Ugyanúgy a hiveknek is egységben és szeretetben kellene lenniök egymással.

Sok mindenről volt szó a mai bibliaóra során, mégis csak egyetlen gondolat vonult végig rajta. Lényegében a szeretetről beszéltünk. Krisztus, az Atya és a hivek szeretetéről. A szeretetről szóló szavakat nem elég csak meghallgatni, tudomásul venni. Így még nem lennénk jó keresztények. Jézus mondotta: „arról ismeri meg a világ, hogy tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást”.

40. VÉRCSEPPEK AZ OLAJFÁK–HEGYÉN

Jeruzsálem városát egy vízesárok választja el a szemben fekvő hegytől. A hegyen olajfaliget van, ennek fáirol kapta a nevét: Olajfák-hegye. Az olajfa termése az éretlen szilvához hasonlít. Belőle, mint szőlőből a mustot, préseléssel étolajat sajtolnak. Az Olajfák-hegyén Jézus idejében volt egy kertes ház, olajpréselő üzemmel. A tulajdonos Jézus jó ismerőse, fia János, a későbbi Márk evangélista.

Jézus életében fontos hely volt Márkéak olajfákhegyi kertje. Maga Márk pedig részbeni szemtanúja az eseményeknek. Ezért ma az ő könyvéből olvasok fel. Amit ő nem jegyzett le, azt a többi Evangéliumból hozzámondom:

Mk 14, 32-42.

Jézusnak igen nehéz próbát kellett kiállnia. Választás elé került: vállalja-e a szenvedést, vagy visszautasítja? A nehezebbet választotta! Ezzel engedelmeskedett Atyjának és legyőzte a gonoszlélek kísértését. A gonosz ugyanis, mivel tudta, hogy mennyire érdemszerző számunkra Jézus szenvedése, azt akarta, álljon el szándékától. Ellenkezésbe akarta hozni Atyjával. A sátán részéről ez természetes, mert a neve és lényege, hogy ellenkező. Egyszer már Péter apostolt is fel akarta használni, hogy Jézust lebeszélje a szenvedés vállalásáról. „Távol legyen tőled Uram, hogy szenvedjél”, – mondatta az apostollal.

Tapasztalásból tudjuk, milyen nehéz a jót választani és mennyivel könnyebb a rosszat. A jó nem megy az Isten segítsége nélkül. Ezt kérte Jézus, ezért imádkozott, sőt apostolait is erre kérte. Ők is nagy próba előtt állottak ezen az estén, mert Jézusba vetett hitük forgott veszélyben. Jézus Istennek mondotta magát és rövidesen elhagyottan szenvedő embernek fogják látni. Hát szenvedhet az Isten?

Jézus szenvedésének három szemtanúja volt. Péter, Jakab és János főapostolok. Sokszor láttuk már őket Jézus mellett. A mai alkalommal mi is, mintha közéjük állnánk, imádkozva, gondolkozva figyeljük Jézust.

Egy pappal beszéltem, akinek régen az volt a feladata, hogy a siralomházban, a kivégzés előtti éjszakát együtt töltse a haláraitéltekkel. Meggyóntatta, áldoztatta, vigasztalta őket. Így készültek elő a halálra. Ez az atya mondotta, hogy sok haláraitéltnak milyen rettenetes volt az utolsó éjszakája. Az embereken erőtt vett a közelgő halálfélelem, a szenvedés. Nem akarom ezt részletezni!

Jézus is nagyon félt. Lelkében már ott fájt a közeledő halál. Átérezte mindazt, ami a halált megelőzi. Az elárulást, elfogatást, hogy megverik és megostorozzák. Ott érezte magát a kereszten. Fájt a kísértés nagy próbája is. Érdemes szenvedni az emberekért? Még annak a háromnak sincs jó szava hozzá, aki ott van a közelében! A többi meg a távolban alszik. Csak az ellenség virraszt és készülődik.

Ne csodálkozzunk, ha Jézus a régi nagy szenvedők szavaival panaszkodott: „Szomorú az én lelkem mindhalálig” – Kihez fordulhat ilyenkor segítségért az ember? Jézus Istent, megértő Atyját kérte, hogy szűnjék meg a szenvedés, mellyel annyira tele a lelke, mint a túlsorduló pohár. – Mi talán csak azt mondjuk, hogy ennyi szenvedés jár annak, aki a világ minden bűnének büntetését magára vette. A szentek átérezték, ami ezen az éjjel Jézus lelkében történt. Át tudták élni Jézus szenvedését és lelkének fájdalmait. Sőt néhányan Jézus fájó sebeit is viselték a saját testükön. Talán hallottatok már Konnesreuthi Terézről. Néhány éve halt meg. Ő is minden héten, csütörtök estétől péntek estig, nemcsak lelkében, hanem testében is érezte Jézus szenvedését.

Az apostolok elmaradt részvéte helyett más vigasztalás érkezett. Sz. Lukács úgy írja le, mintha angyal hozta volna. Biztosan az Atya jóságos üzenete volt a vigasz. Megértette és bátorította szenvedő Fiát. Az üzenetet – mint a Szentírásban más alkalommal is –, a régiek egy angyal alakjában megszemélyesítve képzelték el. A vigasztalás nem tudta azonnal lecsöndesíteni Jézus lelkének nagy viharát. Tovább szenvedett és tovább vérzett. Erről is szt. Lukács számol be. Úgy írja, hogy a verítékezés, melyet a halálfélelem idézett elő, olyan fájdalmas volt, mintha arcáról vércseppek hullanának a földre. Erre a fájdalomra a szentolvasóban így emlékezünk: Jézus érettünk vérrel verítékezett.

Végre eljött a megnyugvás órája. Győzött Jézus. A felkínált szenvedést, mint egy kelyhet elfogadta, készen arra, hogy kiürítse. Lelkében csodálatos változás történt. Már nem a közeledő ellenségtől való félelem, hanem Jézus irántunk való szeretete irányítja a következő eseményeket. Ő maga megy a szenvedés elé, melyet Júdás vezetésével érkező katonák jelentenek. Jönnek, hogy megkötözve elvigyék Jézust, átadják ellenségeinek, akik majd megkínózzák és megölik. Jézus önként vállalt mindent.

Nemcsak nektek, más gyerekeknek is beszéltem már a szenvedésről és halálról. Senki sem hallgat ilyesmit szívesen. Sokan megborzonganak a gondolatra, hogy meg kell halniuk. Nemcsak a gyerekek, a felnőttek is. Félünk a haláltól, gondolni sem szeretünk rá!

Egy tisztelendő atya – Don Boszko szent János volt a neve –, meg tudta barátkoztatni a gyereket a halál gondolatával. Minden hónap meghatározott napját a jó halál napjának nevezte el. Azoknak, akik intézetében laktak (ui. kollégiumi igazgató volt), ilyenkor a halálról prédikált. Hallgattak rá, elképzelték, milyen lesz majd

haláluk napja és utolsó órájuk. Megpróbálták vállalni a fájdalmakat, félelmet és aggodást, amelyek majd akkor szállnak a lelkükre. Imádkoztak, szerették az Istent és bánták bűneiket, mintha az lenne utolsó napjuk. — Biztosan igaza volt ennek a szent tisztelendő bácsinak: akik megbarátkoznak a halállal és megtesznek mindent, hogy jó haláluk legyen, azoknak könnyebb lesz igazán keresztyény módon meghalni.

A mai tanításban megfigyelhettük, hogy Jézus egy nagyon nehéz vizsgapéldát oldott meg. Nemcsak elképzelte, hanem szándékosan és tudatosan vállalta az emberségünkkel járó nehéz terhet, hogy szenvednünk kell és meg kell halnunk. A keresztyény ember nemcsak örül az életnek, meg tud hajolni a halál előtt is. Belátja, ez nem igazságtalanság vele szemben.

Ti már nagyok vagytok és bátornak tartjátok magatokat. Próbáljuk ki, igazán azok vagytok-e? Nem az erőt kell most megmutatni, hanem a hiteteket. Bízunk-e Istenben? Elhiszük-e, hogy minden körülmények között jót akar nekünk? — Gondoljuk el, hogy egy üres papírlapot adunk át Istennek, csak az aláírásunk van rajta. Az aláírás azt jelenti, hogy előre elfogadunk mindent. Istenre pedig rábízunk, hogy írja rá az üres papírra a jövőnket. Ne csak a szép napokat, hanem a szenvedéseket és halálunkat, sőt még annak körülményeit is. Mi pedig elfogadjuk ezeket, hiszen aláírtuk. Egy ilyen előre aláírt ígéret, — ha komolyan gondoljuk —, ez a fohász is: Uram, legyen meg a Te akaratod!

41. A KÁRHOZAT FIA

A múltkori tanításból tudjuk, Jézus ragyogóan kiállta a nagy próbát és a kísértést. Azt választotta, ami jóelőre meg volt írva felőle: az engedelmisséget. Emiatt egy ideig nagyon sokat kell szenvednie, nagyon nehéz lesz az élete, de engedelmissége nemsokára dicsőséget hoz neki. Még nekünk is hasznunk lesz engedelmisségéből.

Jézus tehát végiggondolt mindent, ami jönni fog és beleegyezett mindenbe. Szabadakarataából ment a halál elé. Ez azonban nem azt jelenti, hogy szenvedéseért és haláláért senkit sem terhel a felelősség. Ma az egyik fő-felelősről lesz szó. Jézus félelmetes nevet adott neki: a kárhozat fiának nevezte, akinek kár volt a világra születnie, mert jaj lesz a sorsa. Tudjuk, ez az ember: Júdás. Az ő szomorú sorsát kísérjük ma végig.

Egy legenda — legendán olyan történetfélét értünk, amelynek szereplői biztosan éltek, és nem volt lehetetlen, hogy a szóbanforgó csodálatos eset megtörtént velük —, azt beszéli el, hogy Júdás kiskorában vak volt és Jézus gyógyította meg. Emiatt szegődött később Jézushoz.

A legenda egyáltalán nem biztos. Az ellenben biztos, hogy nagy szerencse és kitüntetés volt a Jézus környezetéhez tartozó 12 közé kerülni. Isten országában a legelőkelőbb helyet Jézus nekik szánta. — Sokan gondolkodtak már azon, mi lehetett az oka, hogy Júdás ilyen mélyre süllyedt. Apostolból hogyan lett áruló? Kapzsisága vitte rá talán? Tudjuk, néhanapján meglopta a közös pénzt. Most talán

arra gondolt, hogy jól jön a fölkinált ezüst, Jézus pedig, ha Isten, az utolsó pillanatban majd csak kivágja magát. Azt ugyanis tudnunk kell, hogy amikor nyilvánvalóvá vált a zsidó vezetők összeesküvése Jézus ellen, Júdas volt az, aki 30 ezüstpénzért felajánlotta nekik szolgálatait. Megegyezett velük, hogy egy alkalmas időben kezükre játssza Jézust. Az olajfákhegyi tartózkodás volt ez az alkalmas idő.

Gondolhatunk arra is, hogy Júdas a hitét veszítette el. Úgy képzelte, hogy Jézus gazdag vezetőemberré teszi. Ezért állt melléje. Ehelyett szegénységet ajánlott és üldözést ígért. Talán ez a csalódottság vitte volna bosszúra? Ki tudja?! Egy biztos, olyan bűnt követett el, hogy neve és bűne fogalom lett. Csak a leg-
aljasabb embereket hívjuk az ő nevéen.

Az utolsó vacsora figyelmeztetés volt Júdas számára. Jézus jelezte, hogy tud a tervről. Néhány apostollal közölte is. Júdas bűne tehát nem volt titok. Alkalma lett volna még az utolsó pillanatban elállni tervétől, de nem tette.

Most már egy sereg élén közeledik. Fegyver, fáklya, kötél a felszerelésük, a feltűzelt bosszú hozza őket. Júdas pedig pontosan teljesíti szörnyű vállalását: nemcsak Jézus tartózkodási helyét árulja el, még őt magát is képes üldözői kezére adni. Hogy tévedés ne essék, jelben egyezett meg velük. – Ezt már az evangéliumból hallgassuk meg:

Mt 26, 48-56.

Júdas ezek szerint elvégezte dolgát. De keresetén nincs öröme. Mehetne már, hogy megvegye, amire annyira vágyakozott. A pénz mégis a zsebében maradt. Lelkiismerete nem engedi, hogy elszabaduljon Jézus mellől. Néznie kell bűnének következményét. Ő a katonákkal az egyik, Jézus a 11-gyel a másik oldalon. Az apostolok megpróbálkoznak, hogy kimentsék Jézust a veszélyből. Egyetlen kard a fegyverük. A hírtelenkedő Péter ezt rántja ki és az egyik papi szolgálót levágja. Jézus nem akarta, hogy miatta bárki is bajba kerüljön.

Az apostolokat nyugalomra intette, a sebesültet pedig meggyógyította. Még egyszer megmutatta, hogy az ellenség nem győzte le, könnyen megszabadulhatna. Önként adja át magát üldözőinek, kezét nyújtja, hogy megkötözzék. Ezt azonban ők a saját győzelmüknek könyvelik el. – Jézus letartóztatása után az apostolok mind elfutottak. Úgy történt, ahogy Jézus előre megmondotta: a pásztort megverték, nyája szétszéledt. De még ha csak a bátorság hagyta volna el őket! Ha az elfogástól ijedtek volna meg! Elveszett a hitük és bizalmuk Jézusban. Akit idáig legyőzhetetlen Messiasnak tartottak, most megkötözött, tehetetlen fogoly. Mintha semmi nem maradt volna meg abból, amit Jézustól hallottak és láttak.

Júdas és külön a másik két apostol, Péter és János mégis megindulnak Jézus után. Látni akarják, mi lesz a dolog vége. Jézus sorsát és a két apostol történetét a következő leckére hagyjuk. Most Júdas útját kísérjük figyelemmel.

Amikor Jézust elítélték és már biztos volt, hogy meg kell halnia, ismét feltűnt Júdas. Baj van a lelkiismerettel! Nem hagyja nyugodni. Mi a 30 ezüst ahhoz képest, amit tett? – Beállít fölbérlőihez, a főpapokhoz és vénekhez. Szeretné visszacsinálni, amit elrontott. Pénzeszacskó a kezében, felajánlja, hogy visszaadja, csak Jézust engedjék szabadon: „Vétkeztem, mert elárultam az igaz vért!” – Gondoljátok, elért ezzel valamit? Kinevették. „A te dolgod!” – válaszolták neki.

Mintha azt mondanák: a te lelked rajta, te felelj érte! – 30 ezüstért csak eladni lehetett Jézust, visszavételének nem ez az ára! Júdás rendbe hozhatta volna a dolgát és elnyerhetné Jézus bocsánatát. Még akkor is, ha Jézus a halált már nem is kerüli el. Halála Júdás váltása is lehetett volna. Ő azonban nem gondolt erre. – A pénzt szétszórta a templomban, majd kötelet fogott és felakasztotta magát. Nagyon csúnya volt Júdásnak nemcsak halála, de a felravatolozása is szörnyű volt. A kötél elszakadt, lezuhant, teste kettérepedt, belei kifordultak. – És a lelke? Elkárhozott? Ki tudja ezt?! Biztos, hogy az árulás bűnét még nagyobb tetézte: kétségbeeséssel és öngyilkossággal. Nevet szerzett magának, mely örökre fogalom lett. Intő példa marad azok számára, akik már egyszer hittek Jézusban, de ezért, vagy amazért elárulták. – Nem minden Júdásnak ilyen szörnyen látványos a vége. A lelkiismeretben azonban sokszor még szörnyűbb dolgok mennek végbe.

Árulás, kétségbeesés, öngyilkosság. A három bűn közül, mit gondolunk, melyik a legsúlyosabb? Egészen biztos, a kétségbeesés. Júdás úgy gondolta, hogy bűne nagyobb annál, mint amire még bocsánat van. Kain is így mondotta valamikor. Júdás, mivel nem bírt lelkiismeretével, a halálba menekült. Pedig nem volt igaz. Isten minden megtérő bűnösnek szívesen megbocsát. Még az utolsó pillanatban, – ott fent a kötélén, mikor már menthetetlen volt élete –, kimondhatta volna: „Istenem, irgalmazz!”

Jegyezzük meg: ha szeretettel gondolunk Jézusra és így bánjuk bűneinket, ez elég ahhoz, hogy bocsánatot nyerjünk. Milyen jó lenne, ha nemcsak a gyónáskor, hanem esténként és főleg, ha életveszélybe kerülünk, eszünkbe jutna ez! Még egy júdási élet is bocsánatot nyerhet! De azért Isten mentsen a júdási lélettől!

A mai leckében, meg a következőkben gyakran előfordul, hogy Jézusnak engedelmeskednie kellett. Ahogyan az írárok megírták, a gonoszok kezébe kellett kerülnie és tőlük szenvednie. Ma hallottuk, hogy Jézus önként, de mégis mintha egy hallhatatlan parancsnak engedelmeskednék, úgy adta oda kezét a megkötözésre és mindarra, ami ezt követte.

Jézus számára is volt muszáj? Nem volt! Ő önként vállalta a halált a bűnök bocsánatáért, az emberek megváltásáért. Engedetlenséget csak szófogadással lehet jóvátenni. Egyszeri vállalkozás kötelezte őt erre. Bármilyen nehéz volt ennek következményeit elviselni, mégsem állt el eredeti szándékától: „Engedelmes volt a haláláig, mégpedig a kereszthalálig”.

Tanuljunk Jézus példájából. Vállalkozunk gyakran valamilyen jócselekedetre. Például, hogy köznap is megyünk a templomba és áldozunk, vagy odahaza többet segítünk, mint általában szoktunk. Menetközben azután kiderül, hogy sokszor milyen nehéz dolgot vállaltunk. Jólesnék az egészet abbahagyni. Miért erőltetni, – gondoljuk, – hiszen nem is kötelező amit elvállaltunk! – Igen szép, ha valaki a nehézségek ellenére következetes marad, és teljesíti az önként vállalt feladatokat.

42. MEGSZÓLALT A KAKAS

A megkötözött Jézust távolról két apostol követte: Péter és János. Annás főpap házának a kapujáig jutottak el. Nem ez a főpap vezette a templomi szertartásokat, mert már idős volt. Kaifás, a veje volt a tulajdonképpeni főpap. Jó viszonyban éltek és egymás melletti palotában laktak. — Annás, annak ellenére, hogy már nem volt a hivatalában, mégis igen nagy tekintéllyel rendelkezett. A megkötözött Jézust őhöz vették, ő hallgatta ki elsőnek. Érdekelte, ki lehet ez az ember, akinek ekkora a híre. Amellett a bosszú is tüzelte: megbünteti azt, aki — szerinte — ellensége a templomnak.

János apostol szerencsére ismerős volt a főpap házánál. Ezért tudott Péter apostollal bejutni az udvarba. Ez utóbbinak — amint látni fogjuk, — sok baja származott abból, hogy a főpap udvarába lépett.

Annás főpap az előzetes kihallgatás után Kaifáshoz küldte Jézust. Itt már nem egy ember, hanem az egybegyűlt Főtanács várta. Mondottuk, hogy a Főtanács volt a legfőbb bíróság. Kaifás főpap elnökölt. Az ülés célja az volt, hogy Jézus ügyében ítéletet hozzanak. Nem terveztek hosszúra nyúló kihallgatást és tárgyalást. Az ítélet is jó előre készen volt: halál. Amit tartottak, csak olyan bírósági játék volt, maguk se vették komolyan.

Törvényük szerint tilos volt az éjszakai bíraskodás és ítélethozatal. Ennek ellenére éjjel törvénykeztek. Látszatra helyrehozták a hibát: hogy reggel még egy ülésen megismételték az éjjel hozott ítéletet. — Az ítélet tehát megvolt.

Csak az ok, — vagy ahogyan hivatalosan mondják —, a vád hiányzott, amelynek alapján ezt az ítéletet ki lehetne mondani. Vád nélkül ők sem mertek ítéletet hozni. A tárgyalásnak tehát az volt a célja, hogy vádat találjanak Jézus ellen. Más szavakkal: ürügyet kerestek, hogy halálra ítélhessék. Hallgassuk meg a bíraskodás menetét, ahogy azt a Márk szerinti Evangéliumban találjuk:

Mk 14, 53-65.

Amit felolvastunk nem annyira bírósági jegyzőkönyv, hanem inkább egy leírt prédikáció Jézus elítéléséről. Az evangélisták sem mint szemtanúk, sem mint bírósági gyorsírók nem voltak jelen a tárgyaláson. Nagyon ismerték ellenben a gyűlöletet, amely a zsidókat vezette. Ismerték az igazságtalanságot, hazudozásokat, csalásokat, ahogyan Jézus ügyét tárgyalták. Tudták, hogy végül is miért kellett Jézusnak meghalnia. — Mindezek lerögzítése valójában őskeresztény tanítás Jézus elítéléséről. Ezt hallottuk imént az Evangéliumból.

A törvény előírta, hogy halálos ítéletet kimondani, csak két, minden apró vonatkozásban megegyező tanú vallomása alapján lehet. Tanúkra volt tehát szükség, de gyorsan. — A sietség azonban itt sem volt hasznos. Tanúkat bőségesen találtak, mert pénzért, vagy megfélemlítve, sok mindenre kaphatók az emberek. De ezek a tanúk nem próbáltak össze. Vallomásaik sok tekintetben teljesen eltértek egymástól. Azt mégis ki lehet a szavukból érteni, mintha Jézus valami sértőt, bántót mondott volna a templomra. — Törvény volt ugyanis: haljon meg az, aki a templomot, vagy főpapját szidja. A törvény szerint halál vár arra is, aki az embereket távol tartja az istentisztelettől. — Tett Jézus valami ezekhez hasonló?

Tudjuk, soha! A templomot igen szerette, eljárt oda és tanított benne. A templomhoz hasonlította saját testét is, amelyben Isten lakott. Most, a vitatkozás közben mondom, hogy leronthatják ugyan halálal testének templomát, de majd újraképezi azt, amikor feltámad. A templomsértés vádjá tehát alaptalan volt. A tanúk nem bizonyítottak semmit. A törvény előírása szerint ez azt jelentette, hogy a vádlott – Jézus – szabad. Vége a bíraskodásnak, el kell engedni. Ez azonban nem történt meg.

A Szentírás elmondja azt is, mi volt a zsidók szemében Jézus bűne, halálának oka. A tudósításból kiérezhető, hogy amiért a zsidók elvetették és halálra méltónak találták, éppen arra lehet Jézus népe, a kereszténység igen büszke. Ami a zsidók szemében Jézus bűne, az a keresztényekében a hit legnagyobb kincse. Az ti., hogy Jézus az Isten Fia, a Messiás. A bíraskodás leírása a következőkben ezt az igazságot hirdeti.

Egyetlen igazságos bíróságon sem vizsgálják, hogy kicsoda az előttük álló vádlott, hanem mit tett, mi a bűne. Rangjáról, származási előkelőségéről senki sem tehet. Ez nem bűn. – Jézus perében mégis ez volt a legfontosabb. Az akkori főurak és előkelőségek bosszút esküdtek egy másfajta nemesi származás, Jézusé ellen, aki Isten Fia és a Messiás. A Szentírás idevonatkozó közleménye Jézus vallomása önmagáról, és ennek konok, hitetlen visszautasítása a zsidók részéről.

A zsidók gyakran énekelték, tehát jól ismerték a 110. zsoltárt. Tisztában voltak azzal is, hogy jövendölést tartalmaz. Az áll benne, hogy Isten a Fiának adta át a világ feletti uralmát. Aki a csillagok előtt született és akit magával egyenrangú Úrrá tett. Az idézett zsoltár szerint ez a megdicsőített úr és király Isten jobbján foglal helyet. A zsidó főtanács azonban nem fogadta el, hogy az előtte álló megköötözött fogoly, Ura és Királya. Meg kell tehát halnia, mert nyíltan hangoztatta, hogy az Isten Fia.

Igen bántotta Kaifást és bíróságát Jézusnak gyakori és most előttük is megismételt kijelentése, hogy ő egyúttal az Emberfia. Ezt a kijelentését tettetett megdöbbenéssel vették tudomásul és káromkodásnak tartották – Mit is mondott Jézus azzal, hogy Emberfia? Nem azt, hogy egy embernek a fia, hanem az, akiről Dániel próféta jövendölt. Nagy egyéniség, akinek ember létére Isten „hatalmat, méltóságot és országot adott, hogy minden nép, nyelv és törzs neki szolgáljon és hatalma örök legyen, amely meg nem szűnik és országa olyan, mely el nem pusztul”.

Dán 7, 13-14.

Mi keresztények természetesen hisszük, hogy Jézus az Emberfia: Istentől küldött Királyunk és Uralkodónk. A zsidó főtanács csak az ács fiát látta benne. Jézus vallomását káromkodásnak tartotta. Igaz, a törvény szerint egyébként is káromkodás volt, ha valaki Isten fiának, vagy küldöttének tartotta magát. A bíróságnak most jól jött Jézus vallomása, mert emiatt mint istenkáromlót ítélték halálra.

Gondolkodjunk: káromkodott, vagy hazudott Jézus, amikor Isten Fiának és Messiásnak mondom, magát? Vagy talán hihetetlen és alaptalan dolgokat állított magáról? Nem! Isteni küldetését bebizonyította nemcsak apostolai és hívei, hanem az egész nép és a főtanács előtt. Élete, tanítása és csodái mindmegannyi bizonyíték, hogy igaz, amit mond. Hihettek volna benne.

A zsidó előkelőségeknek nem tetszett az olyan Messiás, aki tanít, és a szegényekkel is jót tesz. Nekik olyan Messiás kellett volna, aki mint győzelmes hadvezér kikergeti a rómaiakat és gazdaggá teszi a népét, Isten azonban nem ilyent küldött.

Az ítéletért elsősorban Kaifás, a bíróság elnöke felelős. Lelkiismerete azonban nem szólalt meg, sőt még mentséget is talált. Jézust az egész nép megrontójának nevezte. Csak haszon, ha meghal, mert nem terjeszti tovább a romlást. – Van valami igazság Kaifás szavaiban: Jézus halála tényleg javára vált a népnek. A romlást elhárította és meghozta az üdvösséget. A Messiás népe mi vagyunk, mi keresztények. Az akkori vezetők és legnagyobb részben maga a nép is megtagadta Jézust. Nem kellett nekik, így lett a miénk.

Jézus szenvedésének szomorú története még tovább is tart. Amit ellenségei a tárgyalóteremben gyűlöletből tettek, ugyanazt tette félelmében az udvaron Péter, a főapostol. Mind a két helyen megtagadták. Péter nem is egyszer, hanem háromszor. Megesküdött, hogy még csak nem is látta!

Az eset azzal kezdődött, hogy a főpapok szolgái és a háztartás alkalmazottai az udvaron tüzet raktak és melegedtek. Az udvari nép ráismert Péterre, mert arcát megvilágította a tűz, amelynél ő is melegedett. Amikor pedig megszólalt, hogy Jézushoz való tartozását eltagadja, galileai tájszólása lett az árulója. Tudjuk, az ország északi részéből, a Genezáreti-tó partjáról származott. – Szegény Péter apostol! Most a saját kárán tanulta meg, hogy Jézust egyenes jellemű ember nem tudja megtagadni, csak olyan, aki össze-vissza hazudozik! Emlékezhetett volna a jövődölnésre arról az éjszakáról, mely nehéz lesz számára. Meg a kakasszóra, amely figyelmeztető jel volt. – De sajnos Jézus szavai csak akkor jutottak eszébe, csak akkor döbönt rá tetteire, amikor már háromszor is hibázott. Hiába, nagy hatalom a félelem! Még szerencse, hogy Péter később jóvátette bűnét.

Egy nagyon szép bibliaóra szól majd erről. De egyelőre még a szomorú részről tartunk. Fejezzük be azzal, hogy megfigyelünk egy pillanatot. Amikor Jézust kivették a főtanács ülésterméből, – hogy a tárgyalást felfüggesztve, reggel folytassák azt –, Péter Jézusra nézett, Jézus pedig Péterre. Találkozott a tekintetük. Ekkor Péter kiment és keserves sírásra fakadt. Vajon, ki lehetett szomorúbb, aki megtagadta, vagy akit megtagadtak?! Aki a bűnök miatt szenved, vagy aki a bűnt elkövette?

43. KINZATÉK PONCIUS PILÁTUS ALATT

Katolikus újságok többször írtak már arról, hogy a ma élő zsidó hittudósok és vallási vezetők jóvá akarják tenni azt a nagy hibát, amit a régi zsidó Főtanács Jézussal szemben elkövetett. Szeretnék lemosni a szégyenfoltot, amely nemzetüket az Ártatlan elítélése miatt érte. Az újságcikkek szerint újból, de most már igazságosan akarják tárgyalni a pert és igazságos ítéletet akarnak hozni Jézus ügyében. Több könyv is jelent meg már erről a kérdésről.

Függetlenül attól, hogy lesz-e valami a dologból, vagy sem, nekünk keresztényeknek nem szabad a zsidókra haragudnunk. Egyébként a Zsinaton is kimondották,

hogy a mai zsidókat nem lehet a múltért felelőssé tenni. Az egykori választott nép tagjaiban ma is igen sok érték van. Ezeket minden igazságszerető kereszténynek becsülnie kell.

Az akkori Főtanács halálos ítéletének igazi oka a gyűlölet és a féltékenység volt. Jézusra ugyanis többen hallgattak, mint rájuk. Ezt nyilvánosan nem vallhatták be, ezért vallási bűnöket fogtak rá: Isten Fiának tartja magát, aki egyúttal a megígért Messiás, az Emberfia.

Ilyen vádak alapján – feltételezve azt, hogy tényleg bűnös – csak a zsidó törvények szerint lehetett őt halálra ítélni. Ennek az ítéletnek azonban nem volt semmi súlya. Mintha ki sem mondták volna! – Jeruzsálemben ugyanis a rómaiak voltak az igazi urak. Maguknak tartották fenn a jogot, hogy kit ítélnék halálra és kinek kegyelmeznek meg. Kivégezni csak azt lehetett, akit a római bíróság is halálra ítélt. – A legfőbb római bíró a császár helytartója, ezidőben Poncius Pilátus volt. Mivel a zsidó vezetők mindenképpen akarták Jézus halálát, áttették ügyét a helytartó-bírósághoz. Azt remélték, hogy a helytartó könnyen jóváhagyja ítéletüket és megtörténhet a kivégzés.

Pilátust azonban nem érdekelték a zsidó vallási törvények. Az sem, hogy Palesztinában Isten Fiának, vagy Emberfiának tartja valaki magát. A római törvénykönyvben az ilyen bűnre nem volt szankció. – Annál keményebben sújtotta a törvény azokat, akik a római megszállás és a császár ellen lázítottak. A zsidók tehát ezzel a váddal is megterheltek Jézust és úgy küldték a helytartó elé, mint a császár és a birodalom ellenségét. Az ilyennek pedig halál a büntetése.

A helytartóság palotájának hatalmas nyitott erkélye volt. Ide állították Pilátus bírói székét. Jézust pedig a helytartó elé.

Pilátus ismerte Jézus ügyét, de a zsidók szándékát is. Tudta, hogy igazában mennyit érnek vádaskodásaik. Tudott a vezetőknek Jézussal szemben táplált gyűlöletéről.

A Szentírás beszámol Jézus Pilátus előtt lefolytatott peréről. Azonban most sem közli a kihallgatás és a bíraskodás minden mozzanatát. Azt megtudjuk, hogyan hanyódottnak tehetetlenül Pilátus a zsidók fenyegetései és Jézus igazsága között. Közben megismerjük a tudósítás lényegét is: a császári helytartó ítélszéke előtt, a leghivatalosabb helyen, szinte az ország és világ fülehallatára Jézus ünnepélyesen kijelenti, hogy ő a Messiás.

A kijelentést Pilátus ís megérthette, ha nem is hitte el. Igaz, az ügy sem érdekelt. Vallási és nem politikai dolgokról volt szó. A politikai vád, – amit ezután a zsidók felhoztak, – hogy Jézus megtiltotta az adófizetést a császárnak –, ugyan csak nem ért semmit.

Nagyon valószínű, hogy a jelenlevő tanúk ennek az ellenkezőjét bizonyították. Talán éppen Jézus saját szavaival: „meg kell adni a császárnak, ami a császáré!”

Még egy utolsó vádjuk volt a zsidóknak: Jézus lázító, nem is akármilyen! Az egész országot, kezdve az északi Galileától, a déli határokig, már fellázította. – Eközben derült ki, hogy Jézus galileai lakos, akinek ügyében nem csak Pilátus, hanem az akkor éppen Jeruzsálemben tartózkodó Heródes király is illetékes. – Pilátusnak semmi kedve nem volt ártatlan embert elítélni, de bátorsága sem volt

ahhoz, hogy szabadon engedje. Most kapóra jött neki, hogy Jézus galileai. Heródes ítélőszéke elé küldi, hogy ezzel a felelősséget elhárítsa magáról.

A király megörült, hogy még Jeruzsálemben is gyakorolhatja hatalmát. De annak még jobban, hogy végre valahára megismerheti Jézust. Most ítéletre fog eléje állni! Azt is remélte, hogy Jézus az ő kedvéért csodát művel. Csalódott. Jézus még szóra sem méltatta. Nem látta értelmét. Heródes úgy állt bosszút, hogy Jézust mint esztelent és beszámíthatatlant, királyi ruhába öltöztette. Így küldte vissza Pilátushoz. Eljárása talán azt is kifejezte, hogy ő sem veszi komolyan a Főtanács vádját. Jézus kijelentését, hogy királynak tartja magát, nem tekinti bűnnek.

Pilátus azonban nem örült Heródes viszonzott udvariasságának. A visszaadott ítélkezési joggal csak újabb gond nehezedett lelkére. Szembekerült lelkiismeretével. Ártatlan embert küldjön halálba, hogy a zsidóknak járjon kedvébe?

A zsidók észrevették Pilátus határozatlanságát és félelmét. Már nem kértek, hanem támadtak. Császár iránti hűtlenséggel vádolták Pilátust. Feljelentéssel ijesztették, ha nem hoz kedvük szerinti ítéletet. A továbbiakat olvassuk fel Sz. Márk evangéliumából:

Mk 15, 6-20a.

Az ártatlan Jézust, az emberek jótevőjét, a gyilkos Barabással állították egyvonalba. Azt nemzeti hősnek tartották, Jézust pedig népe ellenségének. A felázított nép a gyilkos számára kérte a szabadonbocsájtást.

Ismét kudarcot vallott Pilátus gyenge jóakarata. Úgy látja, nincs már mit tennie Jézus érdekében. Egy tálban vizet hozatott és az egész nép szemeláttára megmosta kezét. Tettét így magyarázta: „én ártatlan vagyok”. Szavait és gondolkodásmódját manapság is idézik: „mosom kezeimet”. Mintha mondaná: „A felelősség nem én rajtam van. Tudom szörnyű dolog történik, – igazságtalanság, – de kényszer hatása alatt cselekszem.” Mi tudjuk, hogy még ilyen esetben sem szabad az elveket megtagadni. Akármilyen nagy erővel áll szemben az ember, nem szabad feladni meggyőződését. Kevéske víz, de a tengerek összes vize sem elég, hogy lemosson, vagy jóvátegyen akár egy csepp ártatlanul kiontott vért, vagy elárult igazságot.

Az ártatlan szenvedéséért, a büntelenül kiontott vérért, lehetetlen nyugodt lélekkel vállalni a felelősséget. Nehogy Pilátus meggondolja a dolgot és ítéletét megbánja, a zsidó vezetők közösen vállalták a felelősséget: „az ő vére mirajtunk és a mi gyermekeinken”.

Nem sok idő, és már kicsordul az ártatlan vér. Legelőször az ostorozáskor. A rómaiaknál az volt a szokás, hogy ha a halálraítélt rabszolga volt, az ítélet végrehajtása előtt még az ostorozás büntetését is el kellett szenvednie. A Szentírás nem mondja el Jézus megostorozásának pontos részleteit. Olvasóinak és hallgatóinak képzeletére bízva annak fájdalmát. Mi sem beszélünk róla bővebben. Csak annyit említünk meg, hogy sokan már ebbe belehaltak és nem került sor a kivégzésre.

Jézus kibírta, mert neki még többet kellett szenvednie. Pilátusnak az ártatlan Jézus megfenyítésén kívül, mintha más terve is lett volna az ostorozással. Megengedte a katonáknak, hogy köpenyeget tegyenek Jézus vállaira és mintha királyi pálcá lenne, nádszálat adjanak kezébe. A királyosdi-játékot térdhajtásokkal, üdvözlő szavakkal tették teljessé. Végül úgy fejezték be a csúfoló-kínzó jelenetet,

hogy tövisből fontak koronát és azt illesztették Jézus fejére. Pilátus terve most az volt, hogy az így megcsúfolt és agyongyötört embert odaállítja a nép elé. Utolsó próbálkozása volt ez. Bízott az emberi jóérzésben: csak megleégszenek végre ennyi szenvedéssel! A vezetők nem félhetnek egy megostorozott, töviskoronás, kopott katonaköpenyeges, nádszál-jogarú királytól! A fájdalmak férfia, ugyan kinek árthatna?!

Tévedett! A vezetők és a nép, amikor meglátták Jézus vércseppjeit, már érezték, hogy győztek. Teljes határozottsággal kívánták Jézus halálát. Pilátus megtört és beleegyezett. Kezükbe adta Jézust, hogy végrehajtsák rajta az ítéletet.

Igazságtalan bíraskodásról, rosszakaratról, gyűlöletről és gyávaságból kimondott halálos ítéletről szolt a mai bibliaóra. Az igazságot meghamisították, győzött a bűn, és a gonoszság. Így zárult Jézus pere. – Hogyan viselte el Jézus mindezt? Megtört alatta, kétségbeesett, fellázadt? Nem! az ítélet kimondásának pillanatában is bátran megvallotta, hogy Isten Fia és népének királya. Példát adott, hogy jó ügyünk tudatában mi is bátrak és igazságszeretők legyünk.

44. LÁTJÁTOK ŐT, AKIT MEGFESZITETTEK

Az Újszövetségi Szentírás egyik legfontosabb része Jézus halálának elbeszélése. Ez a rész sokkal több egyszerű történelmi tudósításnál. A Szentírásból kiolvashatjuk az első keresztények élő hitét. Ők Istennek tartották Jézust, halálát pedig minden ember számára a legnagyobb jótéteménynek.

A szenvedéstörténetet Pilátus döntésénél hagytuk félbe. Jézust átadta a zsidóknak, hogy keresztre feszítsék. A Szentírás ezután arról tudósít, hogyan vitte Jézus keresztfáját a többi halálraítélthez hasonlóan a városon kívüli vesztőhelyre. Ez a hely egy sziklatömb volt és emberi koponyához hasonlított. Formájáról kapta előttünk is ismerősen hangzó nevét: Kálvária, vagy Golgota. Jelenleg is megvan ez a hely. Föléje már kb. 1550 esztendeje templomot emeltek. Ezenkívül majd minden kereszténylakta település állított emléket Jézus keresztdózatának. Általában kis emelkedőre épült, festmények vagy szobrok jelzik Jézus kereszttújának egyes állomásait és a tetőponpon áll a feszület. Ezt hívjuk Kálváriának.

Jézus útja emlékére nagybőjti időben mi is kereszttutat járunk. A Kálvárián, vagy a templomunk falán elhelyezett 14 kép előtt imádkozunk és Jézus szenvedésére gondolunk.

A Szentírás nem említi mindazon eseményeket, melyekre a kereszttút 14 állomása emlékeztet. A keresztény hagyomány és a vallásos hívek elképzelése kiegészítik a Szentírás közlését. A képek segítségével elmélkedünk a sok fájdalomról, amit Jézus érezhetett.

A Szentírás megemlíti Cirenei Simon nevét. Az út egy részén segített Jézusnak a kereszttet vinni. Már az első keresztények hálával fogadták Simon fáradozását és később nem feledkeztek meg tiszteletéről. A Szentírás Simon két fiának a nevét is feljegyzi. Megtudjuk, hogy a város sirató asszonyai is kívónultak Jézus kereszttújára. Sírásukkal gyászukat és sajnálkozásukat fejezték ki. Talán Jézus közeli

hozzátartozóinak is vigasztalására voltak. Mintha Jézus ezektől az asszonyoktól kapta volna vissza a szeretetet, amellyel nemrégiben pusztulásra ítélt fővárosát siratta meg.

Nagyon szomorú út a keresztút. Nemcsak Jézus halálát idézi. Nyomában mintha a büntetés is jönne. Büntetés a városra és a népre. Nem sokkal Jézus halála után, amint azt keresztútja során megjövendölte, elérkezett a büntetés, a város pusztulása.

Biztosan jólesett Jézusnak, hogy útján részvéttel és együttérzéssel is találkozott. Meggyőződött, hogy nemcsak ellenségei vannak, hanem barátai is, akik szeretik és sajnálják. — A Szentírás mégis úgy mutatja Jézust, mint aki keményen, határozottan és tudatosan állta a szenvedést. Nem annyira igényelte, mint inkább osztotta a vigasztalást és a bátorítást másoknak.

Dél előtt 9 és 12 között járt az idő amikor Jézus útja végére ért és fölfeszítették. A Szentírás nem közli pontosan ennek a lefolyását sem. A részleteket nem tartotta fontosnak, a tény volt a fontos. — Ma sem tudjuk, hogy földönfekvő keresztre szegezték-e, vagy az előre fölállított fára, létrán kellett fölmennie és a szögeles idejéig kötelek tartották a keresztet.

A szentírók talán azért nem jegyezték le részletesen Jézus szenvedését, mert nem akarták, hogy az olvasók túlzottan sajnálkozzanak rajta. Igazuk volt? Igen. Az első keresztények felfogása szerint szenvedései akkor örökre véget értek. Inkább a feltámadás örömét tartották fontosnak, ez soha nem ér véget. A szenvedéssel kapcsolatban az volt a lényeg, hogy Megváltónk a halálig, éspedig a kereszthalálig engedelmeskedett Atyjának. Ez az engedelmesség az, amit a keresztfeszítés leírásával meg akartak örökíteni. „Mi a megfeszített Krisztust hirdetjük. Ő a zsidóknak ugyan botrány, a pogányoknak meg ostobaság, a meghívottaknak pedig, akár zsidók, akár görögök, Isten ereje és bölcsessége ” (1 Kor 1, 23-24).

A megfeszített utolsó óráiról mégis följegyezték néhány jelenetet. A Szentírás ezzel is azt igazolja, hogy Jézusban beteljesedtek a régi jövendölések. Ezenkívül bennünket is elgondolkoztatnak. Hallgassuk meg a legtömörebb leírást:

Mk 15, 22-37.

Ezt a történetet Sz. János evangélista, a keresztfeszítés szemtanúja még néhány tudósítással egészítette ki. Tőle tudjuk meg, mi lett a sorsa Jézus öltözetének. A kivégzettek ruháit szokás szerint a hóhérok kapták meg. Ez volt mellékjövedelmük. Jézus varratlan felsőruhájának értéke vészett volna, ha négybevágják. Ezért sors húzással döntötték el, ki legyen az új gazdája. A Szentírás nem felejt el följegyezni, hogy már Dávid próféta megjövendölte ezt az eseményt. Beleélte magát jövendő Fia sorsába, és a Szentlélek sugallatára így írt: „Elosztották ruháimat maguk között és sorsot vetettek köntösöm fölött ” (Zsolt 21.).

Egy másik jövendölés beteljesedését is feljegyezték. Az Írás említi, hogy enyhítő, illetőleg kábító italokat adtak a kereszten szenvedőnek. „Enni nekem mérget adtak, szomjúságomban ecettel itattak ” (uo.).

Jézus szenvedése közben egy régi szép zoltárimát mondott a kereszten. Ez az ima a magára hagyott ember fájdalom és szomorúsága, aki úgy érzi, hogy elhagyta Isten és szinte csak üldözői és gúnyolói tartanak ki mellette.

„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” – imádkozta Jézus is.

Napjainkban a bírósági végzést, annak felolvasása után a vádlott írásban is megkapja. Régen egy deszkátábla helyettesítette ezt az okmányt. A halálraítélt – így Jézus is – nyakába akasztva vitte ezt a vesztőhelyig. Ott azután a keresztfára szögezték. A tábla az akkori világnyelveken hirdette Jézus vallomását, halálának okát, hogy Ő a Messiás. Azoknak, akik olvasták a táblát, és hittek Jézusban, ezt hirdette a felirat: Országáért és népéért, mint áldozat halt meg a király. Így lettünk örökre az övéi.

Azonban akik jelen voltak, többnyire egészen másként gondolkodtak és hittek. Lélekben nagyon messze voltak attól, ami ott történt. A nép vezetőiről van szó, akik halálraítélték, megcsúfolták és megtagadták a Messiást. – Eljöttek a keresztfára alá is, hogy betetőzzék gonoszságukat. Mint Jézus életében annyiszor, most is jelet kívántak tőle: szálljon le a keresztről. Másokon segítő jóságát és hatalmát a saját érdekében mutassa meg. Akkor majd elhiszik, hogy valóban Isten Fia. Jézus azonban nem tett csodát. Imádkozott mindenkiért, elsősorban üldözőiért: „Atyám bocsásd meg nekik, nem tudják, mit tesznek”. – Ez az imádság többet ér minden látványos csodánál. Mi keresztények tanulhatjuk belőle, hogy nem annyira saját tapasztalataink, mint inkább hitünk tanúsítja Jézus istenségét.

A bűn erejével szemben, mely a Kálvárián győzedelmeskedni látszott, megnyilvánult egy másik nagy erő, a hit ereje: Először Jézus jobboldalán megfeszített lator szavaiban, kevéssel később a százados vallomásában. – A két gonosztevő keresztre nyilván azért került Jézus mellé, hogy ellenségei, ha lehet, még jobban fokozzák szégyenét. Hadd lássa mindenki, hogy a gonosztevők közé számították. A zsidók szándéka legalábbis ez volt. – Nekünk azonban a jobb lator története bizonyítja azt, hogy aki Jézus mellé kerül és példáját látja, még ha a legelvetemültebb gonosztevő volt is, megnyilhat számára az üdvösség útja. Ez az ember belátta, hogy a keresztfeszített és hozzájuk hasonlóan szenvedő Jézus nem bűnös. Csodálatos türelme, hallgatása, ellenségeiért mondott imái, láthatatlan csodát műveltek az egykori gonosztevő lelkében.

Hitt Jézusban és az üdvösséget kérte tőle. Jézus megadta neki: „még ma velem leszel Isten országában”. A hit győzött azok szívében is, akik a kereszttövében kitartottak Jézus mellett. – Nagyon kevesen voltak, de nagy volt a hitük. Ez olyan, mint az elvetett búza. Jézus feltámadása után belőle sarjadt az Egyház élete és hite. Mária, Jézus édesanyja, egyúttal Egyházának anyja, Sz. János evangélista, egy-két rokon asszony és Mária Magdolna tartoztak ehhez a kis csoporthoz.

A velük kapcsolatos eseményt Sz. János evangélista, mint életének egyik leghíresebb eseményét örököltette meg. Jézus Őrá, legkedvesebb tanítványára bízta édesanyját. Ő pedig hűségesen látta el ezt a megbízatást. Jézus helyett fia és gondviselője lett Máriának.

Minden el volt már végezve. Jézus a kereszten is meghirdette istenségét. Üldözői számára bocsánatot kért, az utolsó pillanatban jelentkező bűnöst befogadta Isten országába. Végül, személyes kötelezettségéről, édesanyjáról is gondoskodott. Elérkezett az idő, hogy megtegye a legnagyobbat: elfogadja a halált!

Abban az időben történt ez, amikor a szent városban zsúfolásig megtelt a templom. Húsvétra, a szabadulás ünnepére gyűltek össze, délután három óra tájban. A szabadulás azonban mégsem itt, hanem a Krisztus-test templomában jött el. Bent a templomban és fönt a kereszten ugyanaz a zoltárének hangzott: „Még-búvok Uram hozzád, soha ne engedj szégyent érnem, – és a folytatása: – Uram, kezeidbe ajánlom lelkemet ” (Zsolt 30).

Jézus utolsó szava, sóhajtása és halálba hanyatló feje ugyancsak ezt jelezték. – „Beteljesedett!” Jézus így jelentette Atyjának, hogy engedelmesen elvégezte a vállalt feladatot: sok szenvedés árán és teljes öntudattal, messiási fenségében váltotta meg a világot.

45. JÉZUS TEMETÉSE ÉS SIRJA

Jézus haláláról szóló tudósításban semmi csodáról, semmi rendkívüli eseményről nem hallottunk. Teljes öntudattal és lelki békével hajtotta le fejét és halt meg az Isten Szentje. – De nyomban ezt követően rendkívüli eseményekről számolnak be az Evangéliumok. Háromórás sötétség lett. A föld megremegett. A templom díszfüggönye kettészakadt. Halottak támadtak fel és jelentek meg a városban. – A szentírástudósok ezek kapcsán inkább azt vélik, hogy az említett rendkívüli eseményeket jelképes kifejezéseknek kell értenünk. Az egykori öskeresztény igehirdetők tanításmódjában ezek, mint a legtalálhatóbb hasonlatok szerepeltek. Meghallgatásuk után a hívek könnyebben megértették, milyen nagy a jelentősége, milyen fontosak a következményei Jézus halálának.

Nappali sötétség, – a teljes napfogyatkozás –, meg a földindulás az emberek szemében félelmetes események. Lehetetlen ilyenkor nem gondolni a bűnökre, amelyek miatt büntet az Isten. Ezek az ijesztő jelenségek a Szentírás stílusában is Isten haragjának kifejezői és jelképei. Volt-e a földön nagyobb bűn és igazságtalanság, mint Isten ártatlan Fiának megölése? Vajon nem kell-e az embereknek rádöbbenniök, hogy ez a bűn a lelkiismeretüket nyomja?!

Ugyancsak fontos a jelentése annak a közlésnek, miszerint halottak tömege támadt föl és a városban megmutatták magukat. Ez már nem annyira Isten haragjának jele, inkább Jézus üdvözhözó halálának következménye. Halála nem csak tragédia volt, hanem egyúttal a föltétele dicsőséges feltámadásának. Fel kell majd támadnia annak, aki meghalt, csak így mehet be dicsőségébe. Halála után vált lehetővé az is, hogy akik övéi, a szentek, ugyancsak dicsőségben támadjanak fel. Ezt érthetjük a halottak megjelenésén a szent városban.

Már hallottunk a jeruzsálemi templom ünnepi függönyéről, másnéven kárpitjáról. Ez választotta el a szentélyt a szentek szentjétől. A főpap számára, évenként egyszer, ennek a függönynek elvonásával nyílt meg az út a szentek szentjébe. Ott Ő az áldozati bárány vérével meghintette a szövetség ládáját és megpecsételte a szövetséget Isten és népe között.

Jézus az Újszövetség főpapja. Halálával nyílt meg számára az út – ezt jelképezi a függöny kettészakadása – hogy Atyja dicsőségébe jusson és az ő nevében örök szövetségre lépjen velünk.

Sz. János, a kereszt mellett álló egyetlen evangélista nem említi ezeket a csodálatos eseményeket. Jobban mondva nem idézi azt a hagyományt, amely Jézus halálának előbb említett következményeiről szól. Helyette egy másik, a saját szemével és fülével tapasztalt eseményről számol be. Sz. Lukács viszont a halálbament Krisztus első hívét mutatja be: a kivégző osztag parancsnokát, a római századost. „Ő látta a történeteket, dicsőítette Istent és mondotta, hogy ez valóban Isten Fia volt” (Lk 23, 47). – A vezetőember jópéldáján sokan elgondolkodtak. Talán felelősségükön, talán bűneiken és mellüket verve, bűnbánóan távoztak a Kálváriáról.

A nap már alkonyatra hajlott. A közeledő új nap, a szombat, a pihenőnap, egyúttal a zsidók igen nagy ünnepe. – Az idő előrehaladása és a közeledő nagy ünnep szabta meg a keresztre feszítettek további sorsát. Törvény írta elő, hogy a kivégzetteket még napszállta előtt el kell temetni. Így védtek őket a kivégzésnél is nagyobb szegénytől, hogy testük az éjszaka ragadozóinak zsákmánya legyen. A megfeszítettek közül még élhetett valamelyik. Talán a sietség, talán a könnyörület vezette Pilátust, hogy végeztessen a kereszten függők pislákoló életével.

Jézus végtisztességének gondját egy derék és igaz férfi, a judeai Arimatea városából származó József tette magáévá. Maga is várta az Isten országát és titokban tanítványa volt Jézusnak. Tagja a főtanácsnak is, de nem értett egyet annak határozatával. Elment Pilátushoz és elkérte Jézus testét. A továbbiakban a szemtanút, Sz. Jánost hallgassuk:

Jn 19, 32-41.

Jézus szívének átszúrásáról szóló tudósítás és hogy víz és vér folyt ki belőle, ismerős előttünk. Az elsőpénteki Jézus-szíve miséken ezt az evangéliumi szakaszt olvassuk. Amikor halljuk, nem csak arra gondolunk, hogy a katona lándzsaszúrása bizonyítja Jézus halálát.

A nyitott seb azt is jelenti, hogy ekkor nyílt meg az embereknek Isten jósága.

Mi keresztények úgy látjuk, hogy ezt a jóságot három értékes ajándék formájában közli velünk Jézus. Vízet ad, vért és lelket. Evangéliumi tudósítás igazolja hitünket: Jézus földi életének végén, hívei számára életet adó szent dolgok, szentségek születtek. A víz szentsége a keresztség, vérenek szentsége az Oltáriszentség. Jézusnak utolsó sóhajával elszálló lelke ugyancsak ajándék. Ezt az ajándékot az apostolok akkor kapták meg, mikor feltámadásakor Jézus rájuk lehelt és mondotta: „vegyétek a Szentlelket!”

Igy igazolódik megállapításunk: az evangéliumok amikor Jézus haláláról tudósítanak, nemcsak a történelmi eseményt jegyzik fel, hanem egyúttal tanítanak is. Beszélnek Krisztus szenvedésének és halálának mérhetetlen értékéről, amely a szentségek által a keresztények számára életet ad.

A művészek ragyogó alkotásokban örökítették meg Jézus végtisztességét, a temetést. Ismerős pl. Munkácsynak, Levétel a keresztről c. festménye és Michelangelo Pietája. Ez a fehér márványból faragott remekmű nagyszerűen érezteti a halott fiát ölében tartó Szűzanya fájdalmát. Egyben megörökíti reménységét is. Ő biztosan hitt Fia feltámadásában. A keresztút 14. stációja pedig Arimateai József, Nikodémus és az asszonyok szolgálatételére emlékeztet. Az egyik új sír-

boltját, a másik 100 fontnyi illatos kenetet, az asszonyok pedig munkájukat adták, hogy Jézusnak illő legyen a temetése.

Az evangéliumok nem szólnak róla, de a Szentírás más könyveiből értesülhetünk, hogy Jézus halála után még egy küldetést teljesített. Azt olvassuk, hogy lelke alászállt az alvilágba. Az Apostoli Hitvallásban pedig ez áll: „szálla alá poklokra.” Mit keresett Jézus a pokolban, mi dolga volt az alvilágban?

Emlékezünk még arra az év eleji leckére, amelyben a bibliai világmodellről volt szó? – A régiek az egész világot három szintben képzeltek el. A legalsó az alvilág, a pokol. A pokol kifejezésen, az ószövetségek nem értettek feltétlenül kárhozatot, sem örök szenvedést. Az alvilágba leszállni a régiek szemében nem jelentett egy meghatározott helyre történő megérkezést. Egyszerűen csak annyi, mint meghalni. – Aki meghalt, az kilép az élők világából, nem tartozik már többé közéjük.

Meghalni és a halál állapotában lenni igen titokzatos dolog. Nem is tudjuk miben áll ez pontosan. – Jézus annyira engedelmes volt, hogy éppen úgy elszenvedte a halált, mint bármelyikünk. Azonban továbbra is Isten és ember maradt egy személyben. A halál birodalmába tehát az istensége is alászállt. – És ekkor nagy dolog történt: felragyogott az élet. Istensége legyőzte a halált. Azok pedig, akik az ő életét élik, még ha meghalnak is, együtt lehetnek Jézussal. Ezért számíthatunk mi is halálunk után a megváltásra és örök életre. – Jézus a megváltást nemcsak nekünk, Újszövetségben élő híveinek, hanem azoknak a szent és jó embereknek is meghozta, akik a régi szövetség idejében éltek. Ők is Jézuséi. Hűek voltak életükben, várhatták a föltámadást.

Jézus teste, mint már említettük, Arimateai József új sírjába került. Ez egy sziklafalba vájt kis barlang volt, köpadkával, amelyre Jézus kendőkbe takart testét helyezték. – A Szentírás tudósít, hogy a sír őrseit is kapott. Talán azért jegyezték ezt fel, hogy megcáfolják a zsidók hazugságait. Ők ugyanis a feltámadás után nagy hangon terjesztették, hogy Jézus testét az apostolok lopták el. Az őrseg kirendelése azt is igazolja, hogy féltek Jézus szavának megvalósulásától: „harmadnapra feltámadok”. A sírra tett hivatalos pecsét a zsidók vágyakozását is jelentette: bárcsak örökre pecsét alatt, elzárva maradna minden!

Vajon lehet-e őrseget állítani Isten ereje és dicsősége ellen?

ELŐZETES MEGJEGYZÉS A FELTÁMADÁSRÓL SZÓLÓ KATEKÉZISHEZ

Nem tartozik a legnehezebb feladatok közé húsvéti bibliaórát tervezni az egyes evangéliumok szövegéből. Igen nehéz azonban ugyanezt az *egész Szentírás* alapján elkészíteni. Az a tény, hogy sok tudósítás szól Krisztus feltámadásáról, úgy látszik inkább akadályozza, mint segíti az egyértelmű biblia-katekézist. A napjainkban megélénkült viták inkább fokozzák a problémákat, mint a megoldást segítik. A szakönyvekben is több a kérdés, mint a biblia-óra számára is használható, megbízható megállapítás.

Az említett körülmény tehát egyáltalán nem segítség a húsvéti katekézishez. Pedig alapelvünk szerint minden korosztálynak joga van, hogy korszerűen kapja meg húsvéti hite magyarázatát.

Mint katekéziseink közül igen sok, úgy a következő is kísérlet és próbálkozás. Talán csak arra jó, hogy ebből tanulva később nálánál jobb készüljön.

A megoldást segíti, ha Jézus feltámadásáról szóló közlésekre is alkalmazni merjük a már általánosan elfogadott elvet: az Evangélium nem mai értelemben vett történelemkönyv. Szerzőinek célja, tudományos módszerek, a beállott szövegormlások mind ezt igazolják. Ez azonban nem „hibája” a Szentírásnak, és eltörpül a másik és egyedülálló kiválósága mellett: a Szentírás Isten üzenete, hitünk hivatalos könyve. Így a feltámadásról szóló közléseknek, melyeknek magva lényegében biztos, történelmi igazság. A másik kincse és igazsága az a megállapítás, hogy „Krisztus a mi megigazulásunkért támadt fel” (Róm 4, 25).

Helyes úton jár tehát az, aki a Szentírásnak erre a biztos és egyetemes igazságra építi biblia-óráját. Jól teszi ha nem csodák színezésével kápráztatja kis hallgatóit. Magától értetődő hittel kell elfogadnunk, hogy ha Isten, Fia által belépett a történelembe, ez rendkívüli dolgokat jelent az emberek számára. Ezért elsősorban Krisztus feltámadását rendkívüli jelnek kell elfogadnunk.

A katekézis során azonban lehetetlen csak a kerygmát szem előtt tartani. Szembe kell néznünk az eseménnyel, amely ezt magában hordozza: Krisztus feltámadásával és megjelenésével. Szükséges azonban, hogy felfogásunk a teljes kinyilatkoztatásra, konkrétan: a vonatkozó dogmákra is épüljön, amikor húsvéti tanítást készítünk. – Krisztus feltámadásáról állítjuk, hogy Isten láthatatlan csodája volt, mely összefüggő esemény a Megváltónak dogmatikai értelmében vett teljes megdicsőülésével. Ez az esemény az emberek számára húsvét vasárnap hajnalban, az üres sír megpillantásával lett nyilvánvaló.

A Feltámadott megjelenéseinek magyarázatához pedig az Itáliában szokásos húsvéti házzsentelések hozhatók hasonlatnak. Az áldásthozó pap belép a családi otthonokba. Ez a feltámadt Krisztus megjelenését jelképezi az ottan lakók számára. Ha Krisztus csak egyetlen esetben jelent is meg övéinek, ez a tény a jelenés minden tanújának, mindegyik apostolnak külön élménye, örök emléke lett. Sőt mindegyik közösség, mely ismerte Krisztust, vagy valamelyik apostolát, már saját kincsének is vallhatta Megváltója megjelenését.

Eddigi próbálkozásaink során még nem találtunk jobb forrást a teljes Szentírásnál, ha a feltámadásról és Jézus megjelenéséről a valósághoz hű bibliaórát akarunk tartani.

46. FELTÁMADOTT!

Jézus és hívei ismerték és szerették a zsoltárokat. Ezek voltak legkedvesebb imáik és énekeik. A zsoltárok közül az ún. messiási zsoltárok jelentették a legtöbbet számukra. Így biztosan kedves volt a 15. zsoltár és gyakran énekelték so-rait: „Szívem örvend, nyelvem énekel és testem is békében nyugszik el. Pokolnak lelkem nem engeded, mert nem hagyod rothadásra szenteted. Az élet útját mutatod meg nékem, eltöltesz orcád előtt örömmel és jobboldon lesz örök gyönyörűségem.” – Jézus biztosan tudta, de talán hívei is sejtették, hogy ezek a szavak a Messiás Királyra vonatkoznak és halála utáni feltámadását jövendölik meg. Isten választottja fölött nem uralkodhat a halál és pusztulás.

Jézus keresztfeszítése és halála szörnyű élmény volt híveinek. Elveszett a bizalmuk és hitük. Isten Fiával ilyesmi történjék? Nem, az lehetetlen! Elfelejtették a zsoltároknak, de magának Jézusnak a szavait is. Számukra mindennek vége volt. Összeomlott hitük világa.

Hűségés azonban az Isten és most is megtartotta ígéretét. Szentje nem láthat rothadást. Igazságát, erejét és hűségét mutatta meg, amikor Jézust halottaiból feltámasztotta. – A feltámadás a szombat elmúltával, a temetést követő harmadik napon, vagyis a hét első napján tudódott ki. – A mai tanítás erről a nagy eseményről és arról szól, hogyan tudták meg, sőt hogyan győződhetek meg róla Jézus hívei.

Előre bejelentem, nem tudom megmondani, pontosan mikor és hogyan történt Jézus feltámadása. Szemtanú nem volt, a Szentírás sem mondja el, csak mint már megtörtént eseményről számol be: Krisztus feltámadott! – Feltámadása biztosan nem olyan volt, mint amikor ómaga támasztott fel halottakat. Tudjuk, hogy egy kisfiút, egy kislányt, azonkívül Lázárt, a barátját feltámasztotta. Ők ugyanis pontosan olyan emberek voltak a feltámasztásuk után, mint azelőtt. Miután pedig sokat bajlódtak betegséggel és öregséggel, végül is meg kellett halniok.

El lehet hinni, hogy feltámadjon egy ember, úgy, hogy soha többé nem hal meg? Úgy, hogy a halál soha többé ne uralkodjék fölötté? Igen! Azoknak, akik igazságnak tartják azt a rendkívüli eseményt, hogy Isten az Ő Fia Jézus személyében lejött az emberek közé, azoknak Jézussal kapcsolatban meg kell barátkozniok más rendkívüli dolgokkal is. Mi keresztények Jézus tanítása alapján állítjuk, hogy igenis van dicsőséges feltámadás!

Jézus feltámadása után nem olyan volt, mint halála előtt. Számunkra a legértetetőbben Sz. Pál apostol tudja elmondani, hogy milyen a feltámadott Jézus. – Egyik levelében arról ír, hogy milyenek leszünk majd mi a feltámadás után. Sz. Pál egykori hívei közül ugyanis sokan nem tudták elképzelni, milyen lesz a halál után életre keltett test. Ezért azt állították, hogy nincs is feltámadás. Amit ezzel a kérdéssel kapcsolatban Sz. Pál tanított, azt biztosan elmondta Krisztus feltámadásáról is, mert mi is ugyanolyanok leszünk, mint Jézus. Ő ugyanis saját sorsát osztja meg velünk. Ezért tesz olyaná bennünket mint Ő maga. Az Ő feltámadása a mi feltámadásunk mintája. – Hallgassuk meg az apostol tanítását.

A halott ember eltemetett testét a földbe vetett maghoz hasonlítja. Idővel nem

ez a mag bújik ki a földből, hanem egy növény, ami belőle fejlődött. Sokkal szebb és teljesebb, mint amilyen a mag volt. Az elvetett magnak szét kell bomlania és így fakad belőle az új élet. A feltámadó emberi testtel is így van: „romlásra vetik el, romolhatatlannak támad föl, dicstelennnek vetik el, dicsőségben támad fel, erőtlenségben vetik el, erőben támad fel, érzéki testet vetnek el, szellemi test támad föl” (1 Kor 15, 34-44).

Az Apostol szavaiból megjegyezzük, hogy a feltámadott test sokkal különb annál, mint amit eltemettek. Nem érzéki, hanem szellemi test. Ez annyit jelent, hogy életműködése független az érzékszervektől és mindentől, ami földi életünket irányítja és megszabja. Szabad és kötetlen, mint amilyennek lelkünket tartjuk.

Ilyenfajta átalakulás történt Jézussal is, amikor meghalt. Az első keresztyének ezt a hitüket – többek között – úgy fejezték ki, hogy halottjaik sírján lepkét ábrázoltak. Mit jelentett ez a jelkép? Az egyáltalán nem szép hernyó, amikor bizonyos idő múltán kibújik gubójából, átalakul és ragyogó szép pillangó lesz. A halálakrízott, megcsúfolt Krisztus-test is erős, ragyogó győzelmes lett a feltámadásban. Ezt remélték maguk számára a régi keresztyének is.

Jézus testének ezt a dicsőséges és szép átalakulását – amint mondtuk, – húsvétvasárnap reggel tudták meg az emberek. Hallgassuk meg az eseményt a Máté-szerinti evangéliumból:

Mt 28, 1-7a.

Jézus sírja közel volt a keresztfeszítés helyéhez. Ugyancsak kívül a városon. Errefelé tart néhány asszony. Korsóikban illatos olajat hoznak. Jézusnak és apostolainak jó ismerősei, akik gondot viseltek rájuk, amikor az országot járták.

Az utolsó napokban Jeruzsálemben voltak. Ott láttuk őket a kereszttel. A két férfit együtt ők temették el Jézust.

Igen szerethették, mert most is szolgálni akarnak neki. Véglegesen rendbe akarják hozni holttestét és sírját. Az ünnep előestéje miatti sietős balzsamozást most, az ünnepek elmúltával kívánják befejezni.

Az evangéliumoknak, Jézus feltámadásáról és megjelenéséről szóló leírásai egyúttal igen szép húsvéti oktatások. Más szavakkal: feltámadásról és megjelenésről szóló prédikációnak is nevezhetjük a közléseket. Ezért ha a Szentírás szavait hallgatjuk, ne azt kérdezzük, hogy tényleg, szóról-szóra, pontosan így történt-e minden. A Szentírásból inkább azt halljuk ki, hogy mit tartottak fontosnak a régiek, amikor Jézusnak egészen biztos feltámadását ilyen formában, ilyen történetek leírásával összekötte beszélték el.

Jézus feltámasztását a hatalmas Atyaisten ereje művelte. Senki más nem lett volna erre képes. Ő maga az Élet. Ura a halálnak és a természet erőinek. A zsoltár szerint mozgatja a hegyeket, kergeti a tengert és tekintetétől remeg a mindenség. Ez a nagy erő most az emberi tekintet elől elrejtve, láthatatlanul munkálkodott: életet adott a halott testbe.

Ne csodálkozzunk, hogy a Jézus feltámadásában megnyilvánult hatalmas erőt a szentírók úgy fejezték ki, ahogyan Isten erejét az emberek általában tapasztalni szokták. „Megremegett a föld, mert Isten jött el most ítéletet szolgáltatni az Igaznak” (Vö. 75. zs.).

Isten hatalmas király. Udvarához pontosan úgy hozzátartoznak a hívő angyalok, mint földi királyokéhoz a követek. Az angyalok a Szentírásban mindig úgy szerepelnek, mint Isten akaratának hirdetői. Rajtuk keresztül üzen Isten. A Szentírás gondolatvilága szerint a Messiás-király születését és halálából való újjászületését csakis angyalok mondhatták el.

Isten legfontosabb üzenete az emberekhez a húsvéti öröm. Ennek meghirdetése tehát az angyalok feladata. A húsvéti örömhír közlésében tényleg jelentős a szerepük. Jézus láthatatlan feltámadását, mint szemtanúk mondják el az asszonyoknak. Ők mutatják meg az üres sírt. A feltámadott üzenetét és parancsát, – hol kíván övével találkozni – ugyancsak angyalok adják tovább. A Szentírás szerzői még mint az igazság tanítóit is megszólaltatják őket. Ha az asszonyok angyaltól hallják, biztosabban megjegyzik és soha sem felejtik el, hogy „az Emberfiának a bűnösök kezére kell kerülnie, fölfeszítik, de harmadnapra feltámad.” A Szentírás tehát csak annyit tudat a feltámadásról, hogy az angyalok adták azt hírül. Mi pedig, akik olvassuk, Isten üzenetét halljuk a hírből. Ez az üzenet a húsvéti örömhír. Isten nagy örömet szerzett Fiának és azoknak, akik hozzá tartoztak. A Szentlélek pedig az Írás szavain keresztül még nagyobb húsvéti örömben akar részesíteni minket, olvasókat. Osztozhatunk az apostolok örömében, akiknek megjelent a feltámadott Jézus. Erről a legközelebb szólnunk.

Ha a fontosság szempontjából osztályozzuk vallásunk igazságait, Jézus feltámadása, biztos a legelső, legfontosabb igazság. Sz. Pál így mondja ezt: „Ha Krisztus nem támad föl, nincs értelme a tanításunknak, nincs értelme a ti hiteteknek sem” (1 Kor 15, 14).

Ezen nemcsak azt értjük, hogy ha nem igaz Jézus feltámadása, akkor semmi sem igaz vallásunkból. Az apostol szavai szerint szálamokra méltóbbak vagyunk minden embernél, mert még mindig bűneinkben vagyunk. Sőt azok is elvesztek, akik Krisztusban haltak meg! (Vö. uo.) – Ha Jézus nem támadt fel, akkor sem a keresztségben, sem a gyónásban nem kapunk bűnbocsánatot.

„Jézus azonban a mi megigazulásunkért támadt fel” (Róm. 14, 25). Más szavakkal: feltámadásával megszerezte, hogy igazak, azaz jók lehessünk Isten előtt. Ahányszor érezzük, hogy tiszta a lelkünk, ahányszor örülünk, hogy kedvesek lehetünk Isten előtt, mindannyiszor Jézus feltámadását hirdetjük. – Adja a jó Isten, hogy nagyon sokszor örülhessünk a bűnnélküli életnek, meg a tiszta lelkiismeretnek. Ez az igazi húsvéti öröm!

47. AKIK LÁTTAK ÉS HITTEK

Jézus azzal bizonyította feltámadását, hogy hívei közül igen soknak megjelent. Az evangéliumos-könyvek eltérnek egymástól, amikor ezekről a megjelenésekről beszélnek. Ha valaki egymás után olvassa ezeket a beszámolókat, ugyancsak elgondolkozhat: „nem értjük, ha Jézus Galileában ígért az apostoloknak találkozást, akkor miért jelenik meg, még aznap este kétszer is Jeruzsálemben?” De ugyanitt találjuk még egy hét múlva is. Azt sem tudjuk pontosan, hogy kiknek és milyen

sorrendben jelent meg. – Egyben azonban biztosak lehetünk: ezekkel a nehezen érthető tudósításokkal is Isten üzen nekünk. A mai bibliaórán erről az üzenetről lesz szó.

Jézus feltámadt, ez holtbiztos. Megjelent övéinek, ugyancsak holtbiztos. – Az apostolok és tanítványaik vasárnaponként sokat prédikáltak Jézus megjelenéseiről. Szép prédikációk lehettek! A hallgatók bizonyára lejegyezték néhány beszédet. Örülhetett az az egyházközség, amelynek ilyen leírásai voltak. – Évek teltek már el a feltámadás és a megjelenések után, de az emberek nem felejtették el a prédikációkat. A keresztények, mint drága emlékeket Jézusról, úgy szerették és őrizgették ezeket a történeteket.

Elősorban azok az egyházközségek terjesztették szíltében-hosszában, hogy náluk is, közöttük is megjelent Jézus, amelyek régen szorosabb kapcsolatban voltak Jézussal és apostolaival. Itt ismét ne azt kérdezzük, hogy szóról-szóra igaz-e a Szentírás mindenegyes közlése a jelenésekről. Inkább arra gondolunk, hogy a megjelenések olyanok az egész kereszténység számára, mint mérhetetlen kincs. Ne csodálkozzunk, ha sokan mondták: a miénk is ez a kincs! Erős a hitük, mert az apostoloktól hallották, akik látták a Feltámadottat. Az apostolok szava igaz, mert nekik tényleg megjelent Jézus.

Azonban pontosan hogyan, hol és hányszor, ki tudná azt megmondani?

Isten akarta, hogy az emberek között végbevitt nagy tetteit a szent könyvek is megőrizték. Ezért a régi prédikáció-lejegyzéseket összegyűjtötték és beledolgozták az evangéliumos könyvekbe. Olvassuk el ezekből néhány jelenésnek a leírását és gondolkodjunk el: mi a nekünk szóló üzenet?

Vasárnap van, napkelte. Asszonyok a sír felé tartanak. Az útjukról szóló tudósítás kezdetét már olvastuk a múlt alkalommal. Elgondolkodunk! Mennyi nehéz, asszonyi munkának és fáradozásnak lett a jutalma ez a tudósítás! Megérdemlik, hogy övék lett az első megjelenés dicsősége! – Mennek tehát, egyszercsak Jézus jön szembe velük, megszólítja őket: „Üdv nektek!” – Hozzásiettek, leborultak előtte és átölelték a lábát. Jézus így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Vigyétek hírl testvéreiteknek, hogy menjenek Galileába és ott meglátnak engem” (Mt 28, 9-10).

A feltámadott Jézus különlegesen nagy kitüntetésben részesítette Mária Magdolnát. Nem csoda, hiszen ő nagyon szerette Jézust. Legnagyobb öröme az volt, ha közelében lehetett és hallgathatta tanítását. Elkísérte a keresztfáig és segített a temetésnél. – Azon a vasárnap reggelen illatos olajat hozott korsójában. A sír üres. Ezért a kertet járja, hajtogatja a bokrokat, keresi Jézus holttestét. Majd a megjelenő angyaloknak mondja el bánatát: üres a sír, elvitték az Urat! Szeretné, ha visszakapná, vagy megtalálná halott Jézusát. A leírás legszebb része, amikor magával Jézussal találkozik. Először kertésznek gondolja. Kéri, adja neki vissza az Urat. Jézus ekkor megszólal és Mária megismeri hangjáról. Így győződik meg, hogy Jézus feltámadott.

Az apostolok körében senki sem kételkedett arról, hogy Jézus akaratából Sz. Péter lett az Egyház vezetője. Az is nyilvánvaló volt, hogy a Mester legkedvesebb tanítványa a legfiatalabb apostol, Sz. János. A két híres ember egyébként jól megért egymással. A szenvedéstörténetben is együtt szerepelnek. Ők lopakodnak

Jézus után a főpap házába. A szenvedésből többet látó apostoloknak, a dicsőségből is többet kellett látniuk.

Láttak is! Igaz, először csak az üres sírt, de ez elég ahhoz, hogy higgyenek: *Jn 20, 1-10.*

A Szentírás – mint embereknek szóló üzenet – eléggé emberi módon mondja el Jézus ittlétét húsvéttól a mennybemenetelig. Mintha ezt az időt részben visszavonultan, elrejtőzve, részben pedig nyilvános megjelenésekkel töltötte volna el. Rövidesen meglátjuk, mi volt a szentírók célja ezzel a közlési móddal.

Húsvét estéjére Jézusnak két megjelenését időzíti a Szentírás. Az első megjelenésnek két férfi örülhetett. Nem voltak apostolok, csak a tanítványok csoportjához tartoztak. Rögtön utánuk, a második megjelenés alkalmával, tíz apostol közösen láthatta az Urat.

A két tanítványnak az emmauszi melléknevet adták a keresztények. Ugyanis egy Emmausz nevű faluba tartottak és ide megérkezve ismerték fel Jézust.

A történet kezdetén, mint szomorú vándorlók, hagyják el Jeruzsálemet. Az úton Jézus ismeretlen idegen alakjában csatlakozik hozzájuk. Röviden elmondják neki nagy bánatukat: Felfeszítették a Messiást, akiben hitték és akitől az ország megmentését remélték. Már harmadnapja van a sírban, tehát semmi remény a feltámadásra. Valami asszonyi mendemonda szól ugyan arról, hogy feltámadt és üres a sírja. De könnyen meglehet az is, hogy ellopták a testét. Ezt mondják a zsidó vezetők is. Nagy a bizonytalanság a tanítványok között.

Ekkor Jézus veszi át a szót. Bibliaórát tart velük: Mózeset, meg a prófétákat emlegeti, akik a Messiás szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról, majd dicsőséges sorsáról jövedöltek. – Beszélhetett Jézus! Sem szavai alapján, sem a külsejéről nem ismerték fel.

Hátra van még egy jel: erről majd ráismernek! – Beesteledett. Hajlékba térnek és vacsorához látnak. Itt is az ismeretlen idegen viszi a szót. Majd kenyeret vesz a kezébe, megáldja, megtöri és enni nyújtja nekik. Ez a szertartás nyitja meg a szemüket: Ez csak Jézus lehet! Mert csak ő csinálta mindig így.

De nemcsak a tanítványok szeme nyílik meg, hanem azoké is akik olvassák a Szentírást. Megértjük, hogy ahányszor a közösségben valami hasonló szertartás történik a kenyérrel, ott Jézus van jelen. – Az emmauszi megjelenés leírása egyúttal nagyon szép prédikáció. Ez a mondanivalója: lehetetlen, hogy ne legyen meg a jutalmuk azoknak akik Jézusra várakoznak és benne bíznak. Ahol pedig a keresztények azért gyűlnek össze, hogy megteremtsék a kenyérszégességet, ott valójában megjelenik és vendégük lesz Jézus.

Még valami érdekes dologra jöhetünk rá a mai bibliaórán. Figyeljük meg: sem Mária Magdolnának, sem az emmauszi tanítványoknak nem volt előszörre elég, hogy látták a feltámadott Jézust. Látták és még sem ismerték meg. Így nem is hitték el, hogy él. Mária kertésznek nézte, az emmausziak pedig vándornak gondolták. A két apostol – Péter és János, – pedig az első alkalommal nem is látták Jézust, csak üres sírját, ők az üres sír láttára is hittek.

Ma sem hinne mindenki Jézusban, még ha látná is esetleg. Mi viszont, akik nem látjuk, mégis biztosan hiszünk benne. – A hit Istennek igen nagy ajándéka. Kinek

és mikor adja, teljesen tőle függ. Jézus élete, halála és feltámadása olyan mint a villám fénye. Élete eseményeit, mint jeleket Isten adja, hogy lássunk és higgyünk. Aki nem akar látni, azon jelekkel sem tud segíteni Isten. Akiben pedig megvan a jóakarat Isten és igazsága iránt, az már akkor is hisz, amikor az evangéliumi történeteket hallgatja. Jézus megjelenéséről szóló tudósításokat pedig úgy fogadja, mint bizonyítékokat, melyek hitében erősítik. — Biztos, hogy később Mária Magdolnának, az apostoloknak és a tanítványoknak sem volt kétségük afelől, hogy Jézus feltámadott és igaz, amit tanított. Láttak és hittek.

A feltámadott Jézus nem csak közvetlen ismerőseinek jelenik meg, hanem nekünk is. Mi a Szentírásban találkozunk vele. Amikor megjelenéséről hallunk, hitünk erősebb, komolyabb lesz. Isten megdicsőítette Fiát, amikor feltámasztotta. Együttal igazolta is a tanúkkal, akik látták. — Sok ember, amikor a Szentírást hallja, csak legyint: „Kitalált mese, üres képzelgés!” Mi azt mondjuk, hogy Isten igaz szava. Azoknak, akik elfogadják erőt ad, hogy Isten gyermekei legyenek.

48. KÉT VASÁRNAP ESTE

Az biztos, hogy nincs a vasárnapnál szebb napja a hétnek. Ezt még azok a fiatalok is tartják, akik legfeljebb csak hírből ismerik a régi vasárnapokat. — Aki bővebben szeretne róluk hallani, faggassa ki a nagyszüleit. — Azok a régi, igazi vasárnapok!

Manapság szinte mindig finomakat — sok húst, meg süteményt eszünk: a régieknek rendszerint csak vasárnap került ilyesféle az asztalra. — Mindegyiktek szép és rendes ruhában jár, nem tudjátok mi volt az, amikor az almáriumból vasárnapra előkerült az ünneplő. Nyáron pedig cipő vagy kis csizma kopogott a köznapokon csak mezítlás fiúkon. — Akkoriban a gyárakban, a földeken is jóval többet, mint 8 órát dolgoztak, és sokkal nehezebb körülmények között. A szabadszombatnak és az évi szabadságnak híre sem volt. — Csak a vasárnap adta a pihenést. Meg, hogy milyen volt a vasárnapi mise! Szinte az egész falu a templomban: — minden korosztály a maga helyén. A lányok és menyecskék népviseletben. — Litánia végeztével kezdődött a vasárnap délután. Az idősek a ház előtti kispadokra kiülve beszélgettek és kísérték szemükkel a sétáló fiatalokat. —

Persze, akik értelmesek, azok ma is nagyon széppé tehetik vasárnapjukat!

A mai bibliaórán arról hallunk, hogy a vasárnap, a régi is, meg a mai is, a húsvétól kapja szépségét. Az első — amikor először örültek Jézus feltámadásán — szépíti meg a többieket! Ezért nem csoda, ha a Szentírás is határozottan vasárnap-párti. Jézusnak és tanítványainak szép és emlékezetes történetei sokszor vasárnapra esnek, így bizonyára tetszeni fog az ezekről szóló bibliaóra. —

Igaz, vasárnap játszódtott az előző óra története is. — Vasárnap, alkonyattájt. Az Emmauszbá tartó tanítványoknak olyan szép élményük volt, mintha egy igen szép esti-miséen vettek volna részt: figyelve a Szentírásban megszólaló Jézusra, sőt magukhoz is véve Őt az áldozásban. (Tudjuk, az első keresztyének mindig esti-miséet tartottak.)

Vasárnapi eseményként – az Emmausból visszatérő tanítványok megérkezése után – mondja el a Szentírás, a másik igen fontos szentségnek, a bűnbánat-szentségének alapítását is. Tényleg, meg is van a helye a vasárnapi misén: „Vizsgáljuk meg lelkiismeretünket, és bánjuk meg bűneinket, hogy méltóképpen ünnepelhessük az Úr szent titkait.” És a folytatása: „Irgalmazzon nekünk a Mindenható, és bocsássa meg bűneinket.” Ha valaki egy-két nappal előtte kér bűnbocsánatot, a vasárnapi szentmisén való áldozásért teszi.

Magát az eseményt így olvashatjuk: *Jn 20, 19-23*.

Mintha már hallottunk volna Jézustól ezekhez hasonló szavakat. Beszért ő már arról, hogy Péternek és az apostoloknak szolgálatához hozzátartozik a jó Isten bocsánatát és békéjét meghirdetni a bűnüket megbánó embereknek. Kulcsokat, oldást, meg kötést, a bűnök elengedését és megtartását már emlegette Jézus. Az apostolok pedig nap-nap után tanúi lehettek, mekkora szeretettel beszért Jézus a bűnbocsánatról és végezte maga is ezt a szolgálatot. –

A Szentírás összeállítóit pedig, amikor Jézus megszámlálhatatlan jótettei közül ismét írnak a bűnbocsánatról, nyilván komoly cél vezette. Meg akartak jól értetni egy igazságot olvasóikkal: a feltámadt Jézus ugyanaz, mint akivel nemrégiben együtt jártak apostolai. Amit akkor elrendelt, az most is és mindörökké érvényben van. (Ezzel magyarázható, hogy Jézus régebbi életének annyi fontos rendelkezése és tanítása a feltámadás után megismétlődik a Szentírásban.) Az apostolok és utódaik pedig visszavonhatatlanul kötelezve vannak a bűnbocsájító szolgálatra. –

Mondottuk, hogy a Szentírás mennyire vasárnap-párti. Jézus másik megjelenését is vasárnaphoz, a húsvétot követőhöz kapcsolja. –

Ezen az eseményen Tamás apostol a főszereplő. – Vagy talán mégsem ő, hanem inkább azok, akiknek Tamás történetét vasárnaponként felolvassák a Szentírásból? Mi is például? De menjünk sorjában!

Az eset azzal kezdődött, hogy Tamás hiányzott a húsvétvasárnapi örömhír meghirdetéséről. Egy hétre rá azonban, ott volt a helyén a többiek között. Váltig hangoztatja, hogy ő biz’ nem hiszi el Jézus feltámadását. Vagy legalábbis nem így. Bizonyítékot kíván. Nem akármilyet, kézzel foghatót. Jézus sebeit kívánja megtapintani. Számára a sebek – kézen, lábon és a szívtáján – csak ezek bizonyítanak. Ha hozzájuk érhet kezével, csak akkor hiszi, hogy nem szellem jelent meg, nem is egy csaló van jelen, hanem Jézus, aki meghalt és feltámadt.

És mi lesz erre a kívánságra Jézus válasza? Megjelenik ismét – és tüstént hit-tanórát tart. Mégpedig egy jól sikerült bemutató tanítást, tárgyi szemléltető eszközökkel. – Az emmausziaknak csupán szóban mondta el, hogy csak szenvedés után jár számára a dicsőség. Itt be is mutatja. Szinte Tamásnak a kezébe adja – úgy, ahogy kívánta. Ezek után már nincs helye hitetlenkedésnek: hinni kell! Mégpedig biztosan, kételkedés nélkül. – Tamásnak, bizonyosan örömkönyvekkel mondott szavai ezt a hitet fejezik ki.

Említettük, hogy Tamás története a mi kedvünkért került a Szentírásba. Ő igazában szerencsés ember volt, aki tudott élni vele, megérdemelte szerencsáját! Kissé kétkedő ugyan, de jószándékú. Jézus számíthatott rá, ezért jelent meg neki. –

Nem tette ezt meg sem a zsidó főtanácsnak, sem a népnek, de még Pilátusnak

sem. Ő megmondta, hogy ezek akkor sem hisznek, ha a túlvilágról jön vissza valaki.

És mi? Igen, mi is jószándékúak vagyunk Jézus iránt. Nekünk sohasem lesz olyan tapasztalatunk – mint Tamásnak volt, mégis azt a hitet várja tőlünk, amit apostolatól. – Ez a Tamás-esemény mondanivalója. –

A vasárnapok emlegetésével kezdtük. A Szentírásból megismertünk két igen szép vasárnapot. Ezek voltak a legelsőek. A kezdő kereszténység számára erőtadó élmények: a Feltámadottal, az ő jószágával találkozhattak. – Sok idő telt el már azóta! Elkészült az újszövetségi Szentírás, a keresztények vasárnapi könyve, és rendszeresen bemutatjuk vasárnapi találkozásaink alkalmával a közös áldozatot. Jézus most ezekben jelenik meg, és ezek által bizonyít. Az boldog, aki mint Tamás Jézusnak, úgy hisz a Szentírásnak és a közösség tanúságtételének: a Feltámadott itt él közöttünk.

49. A GALILEAI VISZONTLÁTÁS

Jézus lakóhelyének, Galileának és vidékének, nem volt osztatlanul jó a hírneve. Júdea, a vezető országrész lenézte Galileát. Magát Jézust is, – bármily jelekkel bizonyított – sokan éppen származása miatt nem fogadták el prófétának. – „Mi jó jöhetne onnét?!” Ez a megvető ítélet persze igazságtalan volt. – Izaiás próféta, és őt követve Szent Máté, meg maguk az események, igazságot szolgáltatnak ennek a vidéknek: „Zebulon és Neftáli földje, a tenger melletti út a Jordánon túl, a pogányok Galileája, a nép, amely sötétségben ült, nagy világosságot látott” (Iz 8, 23 és Mt 4, 15, 16).

Jézus, működése közben sok jó embert talált e vidéken – sőt majd mindegyik apostola is innen származik. A jó hívek idővel életerős egyházközösségekbe szerveződtek. Egy ilyennek a központja lett pl. Péter anyósának kafarnaumi háza, amint ezt a legutóbbi ásatások igazolják. Illő tehát, hogy a Szentírásban, a feltámadott Jézus egyik legszebb megjelenése is galileai, sőt tengerparti, halász-környezetben játszódjék le:

Egyszer, egy bibliaóra kapcsán jártunk már erre halászni mi is. Itt ismertük meg a halászokat: Pétert és társait.

Most, a feltámadás után heten jötték ide közülük. Jézus kívánta így, de az indulási parancsot Péter adta ki: „megyek halászni.” Hiába, aki egyszer megtapasztalta, milyen jó dolog ladikban ülni, és szorongatni a horgászbótot, vagy hálóval szűrögetni a vizet, és nagy halakról álmodni – még ha közben öreg apostol lesz is valaki –, csak megdobbán erre a gondolatra a szíve.

A Szentírás megismétli a régebbi történetet. A sikertelen éjszakai halászat után, Jézus parancsára a jobboldalra kivetett hálóban megint hemzsegnek a halak. Megpecsételődik Péter vállain az előző halászat alkalmával és azután többször is szentesített teher: a legnehezebb szolgálatot, a vezetést kell vállalnia. De menjünk sorjában!

A halászat tehát jól sikerült. A köszönet van csak hátra. De kinek köszönje-

nek? Nem ismerik szerencsét-hozó emberüket. A fiatal és jószemű János, – aki ezalkalommal megint hitének szemével nézett – elkialtja a csodálatos segítő nevét: „Az Úr az!” Erre Péter, nem is lenne következetes régi természetéhez, ha nem produkálná megint magát. Tudta, hogy Jézus elé nem illik kötőre vetkőzve odaállni, köntösét ölti magára. De lassú neki a partnak tartó hajó sebessége, gyorsabban akar Jézusnál lenni! Mit neki, ha csuromvíz lesz is a köntös?! Vízbe ugrik, és úszva-gázolva tart a Mester felé. Utána a halászbárka az apostolokkal, akiknek kezében feszül a halakkal teli háló húzókötele.

Közben sül a hal a parton égő tűz izzó parázsán is. Kenyér is van mellette. Szóval, tálalva van az éhes munkások számára. Ahogy várható volt, megint Jézus az ételkészítő és vendéglátó. – Úgy látszik azonban, kevés lesz a már sült hal a 8 embernek: a csodásmódra került halászsákmányból is kell a parázsra tenni. Telt belőle, mert 153 jókora hal vergődött a hálóban. – Az Evangélium már azt is csodának tartja, hogy ekkora mennyiséget, illetőleg súlyt, szakadás nélkül elbirt a háló. –

Ismét lakoma következik, mint régebben, – nem messze innét a hegyekben –, a kenyérszaporítás alkalmával. Jóízűen esznek. Így legalább nem kell beszélni: a meghatódottságtól úgyis aligha juthatnának szóhoz. De minek is a szó? Tudja már mindegyikük: Jézus van itt. A Szentírásban leírt csodája most is tanítja: rendkívüli módon, saját Testével, az Eucharisziával kíván gondoskodni övéiről. Régi elhatározását most is, és örökre visszavonhatatlanul tartani akarja. Mindenki megértheti az Írásból: feltámadott Urunk saját testével táplál bennünket.

A kiadós – ebédnek is beillő – reggeli utáni idő, jó alkalom a tanításra. A tanításnak ez a summája: „a húsvét utáni Egyházat már az vezeti, akinek Jézus ezt a tisztet régóta szánta. Péter a vezető! A történet pedig, amely ezt a történelmi igazságot tudunkra adja, egyik legszebb része az Újszövetségnek: Jn 21, 15-17.

Az Evangélium, sőt a lejegyzést megelőző őskeresztény prédikációk, minden hívő számára ismert emberré tették Pétert, de tetteit és természetét is. – Bizony elég nehézséget jelenthettek a buzgó, hitükért még üldözést is szenvedő hívek számára Jézusnak Péterhez szóló, olykor kemény szavai. – Az, hogy sátánnak nevezte, meg az a nem éppen apostolhoz illő viselkedés, azon a sajnálatos éjszakán. „Jézus tényleg Pétert akarta a legfőbb vezetőnek?” A kétkedőknek a Szentírás bizonyít: Nem veszhetett el annak hite, akiért maga Jézus imádkozott. Betölthette a feladatot, amit Ő bízott rá: megerősíteni a testvéreket. (Vö. Lk 23, 32). – A feltámadott Jézus sem nehezelt már a halála előtti éjszakát mégjobban megzomorító Péterre. Annál is inkább, mert ő élete végéig keservesen szánta azt az éjszakát. A húsvét hajnala már az Uráért remegve futó Péterre is ráragyogott. Rendben van ott már minden!

De azok a külsőségek! Meg, hogy „mit szólnak az emberek?” Ilyesmikre is kell adni. Az Evangéliumban – így hallottuk – a háromszoros tagadásnak háromszoros jóvátétele hangzik. És ugyancsak háromszor hangzott el – akár a magyar igazság –, Jézus akarata: Péter legyen a főpásztor!

Ez bizony kemény szolgálat lesz. A pástorkodás mindig nehéz férfimunka. Ember legyen a talpán, aki vállalja. Elköszönhet a szabadságtól, és a rábizottak

lesznek parancsolói. Köti a nyáj, meg a szolgálat. Pétert is kötötte. Püskösdtől kezdve Jeruzsálemben szervezte és vezette Jézus híveit. Később a rómareliekhez kötötte a szolgálat. Közben vállán volt a többi egyházak gondja is, a törődés, hogy a hit sértetlenül megmaradjon, hogy mindig legyenek hirdetői. Ráadásul még pásztori járandóságát is megtudhatta. — Bizonyára, mint történelmi eseményt ismerte már ezt az a biblia-író, aki mint jövődölést írta meg Péter sorsát. Keresztre feszítették. Szenvédésével és kitárt karjával dicsóíti meg Jézusát és Istent.

A negyedik evangélium, mielőtt befejeződnék, megemlékezik Péter jó társának és barátjának János apostolnak sorsáról is. Jézus igen hosszú életet ígér neki. Évtizedeken át — mint szeretett tanítványnak —, élőlőzóval és írásban kell tanúbizonyságot tennie Isten szeretetéről, akit Jézus Krisztus személyében ismert meg. — Élete ezért, épp úgy, mint Péteré és a többi apostolé, a legértartalmasabb emberi élet volt.

MEGGONDOLÁSOK A MENNYBEMENETELRŐL SZÓLÓ BIBLIAÓRA KÉSZÍTÉSÉHEZ

Ennek a tanításnak összeállítása, előadása, majd tanúságtevő ereje nagyban függ attól, hogy mit hiszünk és mit merünk elmondani ezzel az alapvető hitigazságunkkal kapcsolatban. Aki a Szentírásnak külső, szó szerinti előadása szerint dolgozza fel az anyagot, kiteszi magát az értelmesebb hallgatók eféle kérdéseinek: Hol volt és mit csinált Jézus a 40 nap alatt, amikor nem voltak „jelenései”? Miért ment felfelé, a szférák tartományába? Csak pedagógiából? Isten létére lehetett volna fogalma a világ-úri állapotokról. Hová is érkezett végül? Ha a Szentírást köti is a geocentrikus szemlélet, az értelmezője miért nem tud szabadulni tőle?! Stb. stb. Aki ellenben végig gondolja, hogy a feltámadás maga a legnagyobb dicsőség, a beteljesedés és a végcél: a teljes egyesülés Istennel, az nem kísérli meg erre „ráduplázni”. Az is belátható, hogy ennek a feltámadásnak az átélése, megünneplése és öröme, valamint kifejtése az Írás sajátos stílusa szerint 40 napot követel. Állítjuk, hogy amennyire biztos kinyilatkoztatások Urunk megjelenései, annyira ismeretlen és kifejezhetetlen mibenlétük. Az is alapvető exegetikai törvény, hogy egy nehéz kérdés megválaszolásához nem egyetlen helyet, hanem az Írás egészét kell figyelembe venni. A kérdéssel ismerős olvasónak feltűnhetett, hogy a Márk-szerinti evangélium egyáltalán nem zárja ki, hogy a feltámadás, néhány megjelenés és a megdicsőülés egyetlen napon történtek.

Ezek után lássunk próbát, hogyan lehet elkészíteni a mennybemenetel bibliaóráját.

50. A DICSŐSÉG KIRÁLYA

A mai órát kérdéssel kezdjük. Mit gondoljunk, lehet-e valaki, akár még Jézus számára is, nagyobb kitüntetést és boldogságot elképzelni a dicsőséges feltámadásnál? Aligha! Olyan nagy dolog ez, hogy még a Szentírás szavai is szinte akadoznak, amikor erről tanítanak. Istennel való lehető legnagyobb hasonlóságunk, vele való egyesülésünk és ennek kimondhatatlan öröme egyszerre valóság lesz számunkra. Ezt az Írás „szem nem látta, fül nem hallotta, emberi értelemben fel nem hatolt” szavakkal, örök fény és ragyogás, igazi isten-látás, harsonaszó és angyali újjongás kifejezésekkel világítja meg. – Mi pedig a saját használatunkra jól jegyezzük meg a feltámadásnak ezt az értelmét: aki feltámadott, az elérte célját: semmi akadály, hogy ő is csupa szeretet legyen.

Ez volt a feltámadott Jézus dicsősége és öröme is: csupa szeretetté vált. Szeretetének megmutatásában ezentúl már nem akadályozhatja soha semmi.

A feltámadás olyan nagy dolog, hogy egyszerre, „egy szuszra” nem is lehet elmondani. Nem sikerült ez, a Szentírás szerkesztőinek sem. Igaz, nem is akarták. Még a „főszervező”, a Szentlélek sem akarta. Pedig képzett előadó és jó pedagógus volt valamennyi. Nemcsak azzal tanították és nevelték a keresztyényeket, amit mondtak, hanem azzal is, *ahogyan* előadták. – Mondanivalójuk legteljesebben a Lukács-evangélium végén és az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv elején olvasható. – De mi az értelme? Hogyan lehet könnyűszerrel megjegyeznünk és megértenünk? Ezzel próbálkozunk a mai bibliaórán.

A feltámadott Jézus dicsősége úgy ragyogott, mint egy jókora, igazi aranypénz. Ennek csak az egyik, a „fej” oldala a húsvét ragyogó eseménye, a feltámadás. A másik, az „írás” pedig megjelenéseinek és mennybemenetelének ragyogása. Mi minden olvasható erről az „írásról”, már emlegettük az elmúlt órákon. Így, megjelenés az emmausziaknak, apostoloknak az utolsó vacsora termében és a tenger partján stb. Ezek után már csak az van hátra, azt kell elolvasnunk, hogy az Atya mennybe vitte és megosztotta vele örök dicsőségét és uralmát. Az „Írás” elolvasására 40 nap áll rendelkezésre. Tudjuk, a 40-es szent szám a Bibliában. Az Istennel eltöltött időt jelenti. Akár Jézus böjtölési idejéről a pusztában, akár a választott nép sivatagi útjáról, akár a húsvét utáni időről van szó. Az első keresztyények azt értették ki belőle, hogy a Feltámadott személyében Isten él közöttük.

A Messias-király örök dicsőségéről és uralmáról írt már elődje, Dávid király is. „Azt mondja az Úr, az én Uramnak: ülj jobboldalra, és minden ellenségedet lábad alá teszem zsármolyul. Az Úr kinyújtja hatalmas jogarod Sionból: uralkodj ellenségeid közepeire.” (110. zsoltár). – Ez a régi jóvendülés inkább Jézusnak ellenségei feletti győzelméről ír. – Nekünk talán jobban fog tetszeni az Evangélium és annak értelmezése. Hallgassuk meg:

Lk 24, 44-53.

Mennyire örülhetett az akkor még kicsinyke Egyház, Ura megdicsőülésének! Szűz Mária, az apostolok és tanítványok Jézussal együtt környezetben mennek ki a megdicsőülés hegyére. Itt, az Olajfák-hegyén kezdődött a szenvedés, itt kezdődik a boldogság is. Mindannyian tudják, hogy Jézus az övék, mert embertest-

vérük. Az első közöttük. Most itt az ideje, hogy mint igen nagy ajándékukat az Atyának adják. Amint mi a szentmisében tesszük az adományokkal: „Felajánljuk neked, Urunk!” Olyan jó lesz, ha Jézus az Atyánál lesz! Helyet készít ott számunkra, és mindig kívánczozhatunk utána: jöjj el, Uram Jézus! És hirdethetjük: Az Úr eljön!

De nemcsak ajánlják. Az Atya fogadja is őt, akit egykor közénk küldött. Érkezéséhez díszőrséget is ad. Éppen úgy, mint eljövetelekor Mária názáreti házában és Betlehemben. A Szentírás minden régi olvasója tudta, hogy ahol angyalokat emlegetnek, ott Isten van jelen, aki az angyaloknak is ura. — Olvassuk, hogy Jézus fölfelé, az égbe emelkedik. Elszakad az arasznyi, 33 éves földi élettől és egy kicsiny földdarabtól, a hazájától. Ezzel megnyílik előtte a tér és az idő. Mindenütt jelen van ezentúl: az üdvösségre várók és az üdvözültek szívében. Mennyek-országa lehet már a föld is. Bennünk is elkezdődhet az örök élet, mert Jézust személyesen megismerhetjük, és befogadhatjuk. Ahol pedig Ő van, ott az Atya és a Lélek is. „Ha valaki szeret engem, Atyám is szeretni fogja Őt, hozzá megyünk és lakást veszünk nála.”

Jézus igazában tehát nem akart eltávozni hívei köréből. Hiszen mikor a világba jött, övébe jött. Akik pedig befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten fiai legyenek.

Dicsősége csak újabb alkalom, újabb lehetőség arra, hogy ezentúl mégjobban velük legyen. Amit emberi mivoltában ígért, most valóra válthatja. Velünk marad a világ végezetéig. Mert ami jót egynek teszünk testvéreink közül, neki tesszük. Aki befogad egy gyermeket az Ő nevében, neki tár ajtót. Aki tanítványait hallgatja, Őt magát hallgatja. Az Írásokból is Ő szól hozzánk.

A szentségek — legfőképpen az Eucharisztia — ezentúl az Ő megjelenései és jótettei az emberek között.

Akik, ha már ketten-hárman Jézus nevében gyűlnek össze, Őt is maguk közé számolhatják.

A megdicsőülő Jézus minden emberben újra elkezdhet élni a hit és a szentségek által. A hívő ember pedig Jézusé lesz. „Együtt” üdvözülnek, és üdvözült testvérét Jézus az Atyának adja.

Elkezdí életét a világban, mely ugyancsak az Övé. Így teszi szebbé még a múlandó természetet is, hogy az is megdicsőüljön és Isten felé tartson. Amikor pedig már mindent átadott az Atyának, akkor lesz Isten minden a mindenkiben.

Ennek a végtelen kiteljesedésnek a kezdetét jelenti Jézus mennybemenetele. Ennek örültek a hazatérő apostolok, ez lehet a keresztyének nagy reménysége és öröme is.

TALÁLÓS KÉRDÉSEK (QUIZ) AZ ÚJSZÖVETSÉGHEZ

1. AZ ÚJSZÖVETSÉGI SZENTIRÁS

1. Rájöhet-e az értelmes ember, hogy van Isten? 1. Nem jöhet rá 2. Rájöhet x. A kérdést nem lehet eldönteni
2. Maga Isten is segít-e abban, hogy ráismerjünk? / gitségre
1. Nincs is szükség rendkívüli se-
2. Természetünk megalkotásával
x. Nem törődik a dologgal / segít
3. Van-e az embernek valami „műsere” Isten megismerésére? /hát nincs
1. Az ember anyag, Isten lélek, te-
2. Az emberi értelem és vágyakozás
x. Csak a szenteknek van / ezek
4. Lehet-e Istent közvetíteni?
1. Ha van rá vállalkozó ember, igen
2. Isten nem közvetíthető
x. Embere válogatja, ki fogadja el
5. Szülők és papok feladata a kisgyermek hitével kapcsolatban
1. Ők adják a hitet 2. Beszélnek Istenről x. Próbára teszik hitüket
6. Van-e valaki személy szerinti küldöttje Istennek, aki még az újszövetségi Szentírás előtt Evangéliumot adott az embereknek?
1. Szűz Mária ez
2. Keresztelő János ez
x. Jézus ez a valaki
7. Hány könyvből áll az újszövetségi Szentírás? 1. 25-ből 2. 27-ből x. 30-ból
8. Miért kellett Jézus tanítását és életét
1. Maga Jézus parancsolta / leírni?
2. Szt. Péter parancsára
x. A Szentlélek sugallta
9. A négy Evangélium
1. szóról szóra ugyanaz
2. eltérnek egymástól
x. ellentmondanak egymásnak
10. A négy evangélista
1. mind apostola volt Jézusnak
2. Csak egy apostol volt, 3 tanít-
x. 2 apostol volt, 2 tanítvány / vány

Az első feladatlap helyes kitöltése: 2 2 2 / 1 2 x / 2 x 2 / x

2. A BIBLIAI VILÁGMODELL

1. A Föld világűri helyzetéről ma melyik felfogást tartják a tudósok?
1. a katolikus Kopernikuszét
2. Arisztotelészét
x. a materialistákét
2. Láthatja egy úrhajós most a menny-
1. nem láthatja / országo?;
2. halála után csak
x. ha hívő ember, most is
3. A mennyország helye az Őszövet-
1. az égboltozat felett / ségben
2. az égboltozaton
x. a lelkekben
4. Az alvilág és pokol a régi Írásokban:
1. ugyanazt jelenti
2. nem ugyanazt
x. hasonló a jelentésük
5. Helynek tartható-e a mennyország?
1. igen, de nem úgy, mint a Földön
2. csak állapotnak tartható
x. pont úgy, mint a Földön
6. A mennyország leggyakoribb hasonlata a Szentírásban:
1. a mennyei Atya szíve
2. a lakoma x. a virágos rét
7. A pokol leggyakoribb hasonlatai:
tűz, sötétség, hideg, fogcsikorgatás, kivetettség, lángok. – Aki hármat felsorol, találatnak számít.
8. Járt-e Jézus a pokolban:
1. igen, járt 2. nem járt
x. attól függ, mit értünk rajta
9. Helyes-e mindennapi beszédmódunk: a nap felkel, lenyugszik stb?
1. nem helyes, tudománytalan
2. de igen, helyes
x. a művelt ember tudja az értelmét
10. A világegyetem felépítése, törvényei bizonyítják, vagy inkább cáfolják Isten létezését? 1. cáfolják
2. inkább bizonyítják / nyitják
x. se nem cáfolják, se nem bizo-

Ezt a 2. feladatlapot így kellett kitölteni: 1 1 1 / 1 1 2 / ? x x / 2

3. JÉZUS KRISZTUS SZÁRMAZÁSA

1. Tanított-e Sz. Péter Jézus gyermekkoráról?
 1. igen, mert fontosnak tartotta
 2. nem, mert nem tartotta fontosnak
 x. néhány mondatot mondott róla
2. Hogyan nevezzük az ősök felsorolását?
 1. leszármazásmélelet
 2. nemzetségtábla v.-fa
 x. őseink jegyzéke
3. Az „Űrangyala” neve:
 1. Mihály
 2. Gábor
 x. Ráfael
4. Jézus nevét
 1. Isten akarta
 2. Mária akarta
 x. József, a családfő akarta
5. Felhő-árnyék a Szentírásban
 1. az eső jele
 2. Isten erejének jele
 x. a Szentírásban nem szerepel
6. Dávid trónja
 1. igazi arany trónus
 2. messiás király uralma
 x. akkoriban már nem állt
7. Az „ige” jelentése Jézussal kapcsolatban
 1. cselekvést kifejező szó
 2. a második isteni személy
 x. Isten beszédét jelenti
8. A három „Űrangyala” harangszó közül melyik kimondottan a megtestesülés emléke?
 1. a hajnali
 2. a déli
 x. az esti
9. Liturgikus mozzanat „az Ige testté lőn”-re
 1. mellverés
 2. kereszttvetés
 x. kettős térdhajtás
10. Sz. József szerepe-e Jézus ősei között?
 1. nem, mert nem volt igazi apa
 2. ennek ellenére is
 x. csak József apja szerepel

A 3. kérdéscsoport helyes válaszai: 2 2 2 / 1 2 2 / 2 1 1 / 2

4. KERESZTELŐ JÁNOS

1. Szülei:
 1. Zakariás és Anna
 2. Sz. József és Mária
 x. Zakariás és Erzsébet
2. A legnagyobb próféta jellemző mellékneve:
 1. a törvényhozó
 2. a vezeklő
 x. az előfutár
3. Milyen áldozat közben jelent meg az angyal Zakariásnak?
 1. tömjénáldozat
 2. kenyér és boráldozat
 x. egészen eléggé áldozat
4. A személynév jelentősége régen:
 1. mindegy, mi a neve az embernek
 2. fontos feladatot jelöl
 x. mindig Isten szabta meg
5. A hitetlenkedő Zakariás büntetése:
 1. megsüketül
 2. megnémul
 x. megvakul
6. Az elsőbbség tekintetében vita volt
 1. Jézus és János között
 2. Jézushívők és Jánoshívők között
 x. az evangélisták között
7. Mikor van Szentivánéj?
 1. március 21.
 2. június 24.
 x. december 21.
8. Régi, égbeszállt próféta, akivel Jánost azonosnak gondolták:
 1. Mózes
 2. Elizeus
 x. Illés
9. Az Újszövetségben 2 gyermekkor-történet van leírva:
 1. Jézusé és Máriáé
 2. Máriáé és Józsefé
 x. Jánosé és Jézusé
10. Festmény szerint a kis Jézus és a kis János együtt játszottak
 1. ez így volt
 2. inkább művészi elképzelés
 x. lehetetlenség

A 4. feladatlap megoldása: x x 1 / 2 2 2 / 2 x x / 2

5. SZENT JÓZSEF

1. Feltételezhető-e, hogy vallásunk a pogányokéból származna?
1. igen 2. nem x. esetleg
2. Sz. József mellékeve az Írásban:
1. a hűséges
2. a szolgálatkész
x. az igaz
3. Sz. József édesapása:
1. olyan, mint a mi édesapánké
2. nem olyan, csak olyannak gondolták
x. nem is nevezhető apának
4. A „Dávid fia” kifejezés értelme:
1. Dávid volt édesapja
2. Dávidnak rokona volt
x. Egyik őse volt Dávid
5. Nagy feladat volt-e nevelőapának lenni?
1. igen, mert másként alig élhetett volna meg Mária és Jézus
2. Nem, mert Mária is kapott volna gyermekgondozási segílyt
x. Mária önküile is könnyen felnevelhette volna fiát
6. Sz. József melyik erényét emeli ki a Biblia?
1. szeretetét
2. reményét
x. hitét
7. Sz. József esetében mit jelentett hinni?
1. tudta, hogy Jézus Isten fia
2. készpénznek vette Isten szavát
x. szerette Jézust
8. A Szentírás említést tesz „Jézus testvéreiről”
1. minden ember a testvére
2. Máriának több gyermeke is volt
x. az unokatestvéreket is így hívták
9. Melyik angyal szerepel Sz. József történetében?
1. Mihály
2. nincs személy szerint megnevezve
x. Gábor
10. Keresztény hitünk próbája:
1. imáink
2. tetteink
x. hitvallásunk

Az 5. feladatlap helyes megoldása: 2 x 2 / x 1 x / 2 x x / 2

6. KARÁCSONY

1. Az egyházi év legnagyobb ünnepe
1. a karácsony 2. a húsvét x. a búcsú
2. A karácsony mai időpontja:
1. december 25.
2. december 24.
x. december 25 és 26.
3. Ideje úgy összefügg a Nappal, mint húsvété a Holddal
1. igen, összefügg
2. nem függ tőle
x. sosem függött
4. Jézus születés-ünnepe pogány eredetű (vigyázat!)
1. igen
2. nem
x. lehet annak tartani
5. Jézus születésének idejét közli a Szentírás?
1. igen
2. nem
x. nem naptári pontossággal
6. Volt-e akkoriban egységes időszámítás?
1. igen, volt
2. még egyes országokban sem
x. csak egyes országokban volt
7. Római császár Jézus születése idejében:
1. Julius
2. Augustus
x. Quirinus
8. Közelebbi történelmi esemény:
1. Spartacus-féle lázadás
2. népszámlálás
x. napfogyatkozás
9. Mária és József útja Názáretből Betlehembe: kb.
1. 50 km
2. 100 km
x. 200 km
10. Jézus születéshelye napjainkban
1. ismeretlen
2. ma is istálló
x. ma templom

A 6. feladatlap helyes találatai: 2 1 1 / 2 x x / 2 2 2 / x

7. A NYOLCADIK ÉS NEGYVENEDIK NAP

1. Volt-e a keresztségnek megfelelő öszösvetségi szertartás?
 1. igen
 2. nem
 - x. nem volt jellemző
2. A fiúk névadása születésük után a
 1. 3. nap
 2. 8. nap
 - x. 40. nap
3. A Jézus név magyar értelme
 1. Isten fia
 2. aki győz
 - x. a megváltó
4. Tudhatott-e a kisbaba Jézus is engedelmes lenni?
 1. nem tudhatott
 2. csak az Atyának
 - x. csak 5 éves kortól
5. Mikortól törvény az elsőszülött bemutatása?
 1. ősidőktől
 2. egyiptomi fogságtól
 - x. a babiloni fogságtól
6. Mi lett a bemutatott elsőszülött fiúkkal?
 1. megjutalmazták őket
 2. papok lettek
 - x. visszaváltották őket
7. A bemutatott ajándékok:
 1. borjú, vagy kos
 2. gerle, vagy galamb
 - x. bor, vagy olaj
8. A „tisztátalan” ember bűnös-e Isten szemében is?
 1. igen, bűnös
 2. nem bűnös
 - x. ezt a kérdést nem tették fel.
9. Közös mozzanat Jézus bemutatása és a temetés mai szertartása között
 1. mindkét helyen Simeon éneke szerepel
 2. Jézus a halált vállalja helyettünk
 - x. nincs közös vonás
10. Két idős szereplő a bemutatás al-
 1. Mária és József / kalmával:
 2. Simeon és Anna
 - x. Ábrahám és Sára

A 7. feladatlap megoldása: 1 2 x / 2 2 x / 2 x 1 / 2

8. NAPKELET HÓDOLATA

1. Sok régi csillagász – pl. Keppler is – próbálta meghatározni a „Napkeleti bölcsek csillagát”. Napjainkban pontos műszerekkel érde-
mes-e kutatni utána?
 1. igen, sőt kell is
 2. nem érdemes
 - x. lehet, de eredménye nem döntő
2. A mai bibliai elbeszélés alapján
 1. Jézus a választott népe / dolata:
 2. Jézus Isten fia
 - x. Jézus a pogányoké is
3. Heródes király személye
 1. történelmi személy volt
 2. legenda csupán x. valószínűleg élt
4. Heródes jellemző tulajdonsága:
 1. fukarsága
 2. pazarlása
 - x. féltékenysége a hatalomért
5. A zsidó nép történelmi hivatása:
 1. a tudományok művelése
 2. a kereskedelem fellendítése/séget
 - x. a Messiáshoz vezetni az emberi-
6. Isten magáénak tarthatja-e a pogá-
 1. nem az övéi / nyokat?
 2. minden nép az övé
 - x. csak a jószándékúak
7. Öszösvetségi jóvendölés a csillagról
 1. Dávidtól ered
 2. Bálámtól ered
 - x. Jákobtól ered
8. Lehet-e hinni, hogy sorsunk meg-
van írva a csillagokban?
 1. Ez biztos
 2. nem bizonyítható egyáltalán
 - x. lehet benne valami
9. A bölcsek hárman voltak
 1. a Szentírásból tudjuk
 2. ajándékaikból gondoljuk
 - x. a hármas szent szám
10. Melyik ismert költőnk írt a Három-
királyokról?
 1. József A.
 2. Petőfi S.
 - x. Váci M.

A 8. feladatlapot így kellett kitölteni: 2 x 1 / x x 2 / 2 2 2 / 1

9. A TUDATOS ÉLET KEZDETE

1. Kellett-e Jézusnak misére járnia?
 1. igen, kellett és járt
 2. nem kellett, de járt
 - x. akkoriban ez még nem volt parancs
2. Zsidó templom
 1. csak városokban volt
 2. minden faluban volt
 - x. csak a fővárosban volt
3. Templombajárás kötelező volt fiúk- / nál:
 1. 7 éves kortól
 2. 12 éves kortól
 - x. 13 éves kortól
4. Jézus látogatása a templomban:
 1. lényegében ua., mint a többieknek
 2. sokkal nagyobb a jelentősége x. lényegtelen epizód volt
5. A jeruzsálemi templom:
 1. csak istentiszteletre szánt hely
 2. tanítás is volt benne
 - x. a kereskedők számára is építették
6. Jézus és a tudósok
 1. Jézus aligha tanulhatott tőlük
 2. a főparancsot tőlük tanulta
 - x. egészen más volt gondolkodás-módjuk
7. Jézus és szülei közötti viszony
 1. nem volt joga kioktatni szüleit
 2. itt nincs is szó elvi dolgokról
 - x. Ha elvi dolgokról van szó, kioktathatta őket
8. Mária és József
 1. teljesen megértették fiukat
 2. egyáltalán nem értették
 - x. csak a többi embereknek tudtak tőbbet
9. Jézus az Isten fia
 1. ugyanúgy, mint bármelyikünk
 2. sokkal szorosabb a viszonya az Atyához
 - x. csak a neve volt Fiú
10. Jézus rejtett élete azt jelenti,
 1. hogy mindig elbújít látogatói előtt
 2. hogy istenségét nem mutatta meg
 - x. hogy alkalmanként visszavonult

A 9. kérdéscsoport helyes válaszai: x x x / 2 2 x / x x 2 / 2

10. KERESZTÉNYEK KRISZTUS ELŐTT?

1. Mi magyarázza, hogy vallásellenes tudósok is foglalkoznak a quamrami leletekkel?
 1. mert vallásunk jézusi eredetéről bizonyítanak
 2. mert – szerintük – hitünk ellen bizonyítanak
 - x. csak tudományos érdeklődésből
2. Quamram felfedezési ideje
 1. a múlt század
 2. a 2. világháború után
 - x. a 2. világháború előtt
3. A felfedezett dolgok:
 1. irattekercsek és romok
 2. kincsek x. fegyverek
4. Mire írtak Quamramban?
 1. papírra 2. papiruszra és bőrre
 - x. agyagtáblákra
5. Vannak-e másvallású szerzetesek?
 1. nincsenek, csak keresztények
 2. vannak
 - x. kérdés. mit értünk szerzetesen?
6. A magyar „puszta” szó pontosan azt jelenti-e, mint a „sivatag”?
 1. pontosan ugyanazt jelenti
 2. egészen más a jelentése
 - x. gyakori a fogalomcsere
7. Jártak-e a quamramiak Jeruzsálemba a templomba?
 1. igen, de csak évenként egyszer
 2. nem jártak x. ha alkalmuk nyílt rá
8. A leghíresebb esszénus-tanítvány:
 1. maga Jézus
 2. Sz. Pál x. Keresztelő János
9. Van-e hasonlóság a keresztény és az esszénus tanításban?
 1. igen, több is van
 2. egyáltalán nincs
 - x. egyedül a szegénység ajánlása az
10. Következik-e a leletekből, hogy a kereszténység Quamramból származik?
 1. igen, következik / zik?
 2. nem következik
 - x. esetleg következhet

A 10. feladatlap helyes kitöltése: 2 2 1 / 2 x x / 2 x 1 / 2

11. A JORDÁN PARTJÁN

1. Lehettek-e játszótársak Jézus és Keresztelő János?
 1. koruk szempontjából, igen
 2. nagy volt közöttük a korkülönbség
 - x. Jézus sohasem játszott
2. János ifjúkora
 1. a szülői házban telt
 2. a templomban, az apja mellett
 - x. a quamramiak között telt
3. János megjelenése:
 1. mint a többi férfiú általában
 2. mint a vezeklő embereké
 - x. másoktól levetett ruhát hordott
4. János működési helye:
 1. a Holt-tenger partja
 2. a templom
 - x. a Jordán-part
5. A bűnbánat-bocsánat eszköze Jánosnál:
 1. a mellverés és böjt
 2. a gyógyás
 - x. a megkeresztelkedés
6. A felnőtt Jézus ünnepélyes bemutatkozása:
 1. első csodája alkalmával történt
 2. a Jordán-parti keresztelkedésben
 - x. a názareti zsinagógában
7. Jézus Isten báránya: / bárányok
 1. épp úgy, mint a rézi áldozati
 2. sokkal igazabban, mint ezek
 - x. Jézus és bárány nem hasonlíthatók össze / valója:
8. Az evangéliumi leírás mondani:
 1. Jézus ugyanaz, mint az Atya
 2. Nekünk is meg kell keresztelkednünk
 - x. Jézus megdicsőült alázatosságáért
9. Hitünk melyik igazságát szemlélteti az Evangélium leírása?
 1. az egy Istenben 3 személy van
 2. Jézus valóságos Isten / telnek
 - x. a keresztények vízzel keresztelnek
10. Jézus küldetése és a miénk
 1. nálunk is a keresztelés adja a küldetést
 2. nálunk az elsőáldozás adja a küldetést / detést
 - x. nálunk a bérmálás adja a küldetést

A 11. feladatlap helyes kitöltése: 1 x 2 / x x 2 / 2 x 1 / x

12. A MEGKISÉRTETT MESSIÁS

1. Az Ószövetségben van-e szó megkísértésről?
 1. nincsen szó
 2. volt akkor is
 - x. de csak egyszer
2. Igaz-e, hogy a sátán külsőleg ijesztő formájú valaki?
 1. nem igaz, mert teste sincs
 2. igaz
 - x. a sátán csak mese
3. Jézus megkísértésének helye:
 1. a jeruzsálemi templom teteje
 2. a sivatag
 - x. egy magas hegy
4. A sátán létezése:
 1. biztos igazság
 2. legenda
 - x. lehet is, nem is
5. A Jézusnak ígért dolgok:
 1. étel, ital, szép ruha
 2. kenyér, kincs, hatalom
 - x. ház, föld, pénz
6. A Tízparancsból melyiket idézi Jézus a kísértő ellen?
 1. az első
 2. a második
 - x. a harmadikat
7. Jézus győzelme a kísértésen:
 1. nekünk semmit sem segített
 2. nekünk is erőt ad győzni
 - x. jó példa számunkra
8. Számíthat-e az ember, hogy a kísértésben segíti valaki?
 1. csak magára van utalva
 2. nincs szüksége segítségre
 - x. számíthat
9. Ki az igazán erős?
 1. aki mindenkivel megbírkózik
 2. aki a sátánt is le akarja győzni
 - x. aki Isten segítségével küzd a gonosz ellen
10. Melyik imádságban kérünk erőt a kísértés idejében?
 1. a Hiszekegyben
 2. az Údvözlégyben x. a Miatyánkban

A 12. kérdéscsoport helyes válaszai: 2 1 2 / 1 2 1 / 2 x x / x

13. MEGDICSŐÍTÉS A HEGYEN

1. Jézus életében állt-e még a római birodalom?
 1. még állt
 2. már elpusztult
 - x. már igen gyenge volt
2. Az „Emberfia” szó értelme a Szentírásban
 1. bármelyik emberfia a világon
 2. Isten Fia, Jézus
 - x. egy igen híres ember fia
3. Jézus megdicsőülésének régi magyar neve:
 1. Urunk megdicsőülése
 2. Urunk megjelenése
 - x. Urunk színeváltozása
4. A megdicsőülés hegyei
 1. a Sinai
 2. a Tábor
 - x. az Olajfák
5. Milyen feltűnőt láttak Jézuson?
 1. igen szomorú lett
 2. elpirult az örömtől
 - x. fényben úszott
6. Milyen fizikai tünetmények jelzik Isten megjelenését a Szentírásban? Fény, tűz, füst, felhő, villám, földrengés, szellőssuttagás. Aki négyet felsorol, az jó találatnak számít.
7. Jézus mellett megjelentek:
 1. Ábrahám és Izsák
 2. Mózes és Illés
 - x. Dávid és Salamon
8. Melyik bibliai esemény a „párja” a táborhegyinek?
 1. Jézus mennybemenetele
 2. Jézus születése
 - x. Jézus megkeresztelkedése
9. Jézus megdicsőülésének szemtanúi
 1. Péter, Jakab és János
 2. Péter és Pál
 - x. mind a 12 apostol
10. Melyik szemtanú ír erről a levelén?
 1. Máté evangelista /ben?
 2. Sz. János evangelista
 - x. Sz. Péter apostol

A 13. feladatlap helyes találatai: 1 2 x / 2 x ? / 2 x 1 / x

14. A LEGELSŐK

1. Keresztelő János legfontosabb feladata volt
 1. böjtölni és vezekelni
 2. Jézushoz vezetni hallgatóit
 - x. bűnbánatot hirdetni s keresztelni
2. Az Isten báránya – János szerint
 1. igazi állat volt
 2. egy jelképes szertartás volt
 - x. Jézus volt
3. Jézus legelső két apostola
 1. Péter és Pál
 2. András és János
 - x. János és testvére Jakab
4. A legelső apostolok foglalkozása:
 1. földműves
 2. vámos
 - x. halász
5. A vámosok „főbűne”
 1. szigorúan vizsgáltak a határon
 2. kiszolgálták az idegeneket
 - x. utadót szedtek
6. Közismert „szent számok” a Bibliából: 3, 7, 10, 12, 40. Aki hármat felsorol, érvényes találatnak számít.
7. Jézusnak csak 12 apostola volt
 1. így igaz
 2. nem így igaz
 - x. Egy szóval nem lehet rá felelni
8. Jézus hasonlata szerint apostolok az Egyháznak
 1. kapui
 2. alapjai
 - x. falai
9. Az apostolok utódai az Egyház vezetésében:
 1. a római püspökök
 2. a püspökök és papok
 - x. a püspökök mindannyian
10. Kb. hány éves a mi Egyházunk?
 1. 1000,
 2. 1500,
 - x. 2000.

A 14. feladatlap helyes kitöltése: 2 x 2 / x 2 ? / x 2 x / x

15. JÉZUS A BOLDOGSÁGRÓL

1. A Hegyibeszéd leghosszabb változatban olvasható
 1. Máténál
 2. Márknál
 - x. Lukácsnál
2. Ezt a beszédet Jézus
 1. egyházában mondta
 2. a legkülönbözőbb alkalmakkor
 - x. nem is ő mondta, csak apostolai
3. A nyolc boldogságról
 1. összesen csak ennyi van
 2. sokkal több van
 - x csoportosítás kérdése
4. Boldogok-e a betegek?
 1. igen, Jézus is említi
 2. Jézus nem említi
 - x. a csoportosításba belefért
5. Melyik „szegény” boldog?
 1. akinek nincs, mert elrabolták tőle
 2. aki sajnálja, hogy kevese van
 - x. akinek lehetne, de nem kell neki
6. Hogyan lehet boldog, aki sír?
 1. sehogysem
 2. mert jól kisírja magát
 - x. mert Isten vigasztalja
7. A békességszerzők boldogsága:
 1. lehetetlenség, mert mindkét fél bánja
 2. csak kevéske, mert elégedetlenek a békével
 - x. minden békesség hoz örömet
8. A tisztaszívűek boldogsága az „istenlátás” lehetséges-e?
 1. igen
 2. nem
 - x. mit értünk „látáson”
9. Az üldözöttek boldogságának példái:
 1. Jézus és a próféták / dái:
 2. a bűnösök
 - x. a megtérők
10. Aki legalább 5 boldogságot felsorol, jó találatnak számít.

Ezt a lapot így kellett kitölteni: 1 2 x / x x x / x x 1 / ?

16. HÁROM PRÉDIKÁCIÓ

1. A madarak hasonlatában:
 1. a tollazatukról van szó
 2. a fészekükről van szó
 - x. a táplálkozásukról van szó
2. A virágok hasonlatában
 1. a „ruházatukról” van szó
 2. az illatukról van szó
 - x. a gyökérzetükről van szó
3. Kívánhatja-e Jézus, hogy a mennyei Atya gondviselésére hagyatkozzunk
 1. igen
 2. nem
 - x. nem mindenkitől
4. A Miatyánk hivatalos neve:
 1. a keresztények imája
 2. az Úr imája
 - x. a legszebb ima
5. Lehetne-e ezt az imát egyes számban mondani?
 1. igen
 2. igen, de hamisítás lenne
 - x. nem
6. Hány kérés van a Miatyánkban?
 1. három
 2. öt
 - x. hat
7. Isten országának főtörvénye:
 1. az igazság
 2. a szeretet
 - x. a béke
8. Volt-e törvény a szeretetről az Ószövetségben?
 1. igen
 2. nem
 - x. nem volt jellemző
9. Igaz-e a mondás, hogy a pokolba vezető út jószándékkal van kirakva?
 1. igaz
 2. nem
 - x. többféleképpen érthető
10. Szabad-e haragos szívvel jól tenni?
 1. szabad, de ezzel nincs minden rendben
 2. nem szabad, bűn x. nem is lehet

A 16. feladatlap szerencsés kitöltése: x 1 1 / 2 2 x / 2 1 x / 1

17. PÉLDABESZÉDEK

1. A példabeszéd eseménye:
 1. biztosan megtörtént
 2. biztosan nem történt meg
 - x. megtörténhetett
2. „Mire jó” a példabeszéd?
 1. segíti a megértést és emlékeztetben tartást
 2. jó hallgatni, mert szórakoztat
 - x. kis pihentető a nehezebb tanítások között
3. Milyen 4 fajta talaj szerepel a magvetőről szóló példában?

útszél, köves talaj, tövises föld, jó talaj.

Aki mind a négyet felsorolja, jó találata van.
4. Mit jelent az útszél?
 1. a fáradt vándorembert
 2. a közömbös vándorembert
 - x. az elesett vándorembert
5. Mit a tövis?
 1. az élvezeteket
 2. a szenvedést
 - x. Jézus szíve fájdalmát
6. Tapasztalta-e maga Jézus is, hogy igehirdetése eredménytelen?
 1. igen, ő is tapasztalta
 2. rá mindenki hallgatott
 - x. ő nem törődött ilyesmivel
7. Megmagyarázta-e Jézus minden példabeszédét?
 1. igen
 2. nem
 - x. minden másodikat
8. Milyen magot vethetett a magvető?
 1. gabonát
 2. kukoricát
 - x. rizst
9. Az evangélium hirdetői:
 1. csak a papok
 2. minden ember
 - x. minden keresztyén
10. Lehet-e tudni Jézus példabeszédeinek számát?
 1. nem lehet
 2. lehet
 - x. csak a tudósok tudják

A 17. feladatlap helyes kitöltése: x 1 ? / 2 1 1 / 2 1 x / 1

18. ISTEN ORSZÁGA

1. Van-e különbség Isten országa és a mennyek országa között?
 1. nincs
 2. van
 - x. csak elnevezésbeli
2. Milyen fogalmuk volt az embereknek Isten országáról Jézus előtt?
 1. csak kevésnek volt teljes fogalma
 2. legtöbbször helyes fogalmuk
 - x. egyáltalán nem tudtak róla / volt
3. Tévedések az Isten országával kapcsolatban: gazdagságban áll, politikai hatalom lesz, csak a jóké lesz, helyhez kötött.

Aki hármat felsorol, jó találat.
4. Ki hozta el Isten országát?
 1. Már az Ószövetségben is volt
 2. Jézus hozta el
 - x. apostolok alapították
5. Jézus hasonlata az Istenország terjedéséről
 1. mint a búzavetés
 2. mint a római birodalom
 - x. mint a mustármag és a kovász
6. Isten országa a legnépesebb a világon?
 1. igen
 2. nem
 - x. majd az lesz
7. A kovász-hasonlat értelme:
 1. a jó kenyérnek kelnie kell /bert
 2. az Istenország átalakítja az embert
 - x. az Istenországban mindenki jó
8. Az ember igazi értékei:
 1. mindet észre lehet venni
 2. alig láthatók
 - x. részben igen, részben nem
9. Jézus tanítja az Istenországot, vagy segíti is azt bennünk?
 1. csak tanít rá
 2. mindenki maga szerzi meg
 - x. segít is, tanít is.
10. Ellenkezik-e, hogy a jó magyar jó katolikus legyen?
 1. természetesen igen
 2. egyáltalán nem
 - x. csak részben ellenkezik

A 18. sz. kérdéscsoport megfejtése: x 1 ? / 2 x 2 / 2 x x / 2

19. AZ ALACSONY KAPU

1. Mi az igazán szép a gyermekkor-
1. hogy sok ajándékot kapunk/ban?
2. hogy mindennek tudunk örülni
x. hogy komolyabban nem kapunk ki
2. Jézus szerint lehet-e az öreg ember is gyermek?
1. igen, lélekben
2. az lehetetlen
x. igen, de nevetséges
3. Miért nem jó annak, akinek min-
1. mert kirabothatják / dene van?
2. mert sokan kérnek tőle
x. mert nem kívánczik a va-
gyonnál is értékesebb dolgok után
4. Mi az igazi nagy érték a gyermek-
1. hogy előtte a jövő / ben?
2. hogy ártatlan
x. hogy nincsenek gondjai
5. Jézus szerint mit érdemel, aki bűnre viszi a gyermekeket?
1. akasztást 2. malomkövet a nyakára
x. pénzbírságot
6. Mi a neve a bűnrevívés bűnének?
1. botránkoztatás
2. rossz példa
x. csábítás
7. Jézus azt, aki gondolja a kicsi-
nyeket, úgy veszi, mintha:
1. vele magával tennék jót
2. kiosztanánk vagyonunkat
x. sokat imádkoznánk
8. Láthatóan, mivel mutatta meg Jé-
zus gyermekszeretetét?
1. játékot csinált nekik
2. ölébe vette őket
x. cukrot adott nekik
9. Melyik az a gyermekszokás, amit Jézus igen megdicsért?
1. hogy mindjárt tud sírni
2. hogy szeret templomba menni
x. hogy bízik szüleiben
10. Szégyen-e, ha valaki serdülő létére játszik a kicsikkel?
1. attól függ, miért teszi
2. nem szégyen
x. mindig szégyen

A 19. kérdéscsoport válaszai: 2 1 x / 2 2 1 / 1 2 x / 1

20. AKIKNEK ÖRÜLNEK

1. Jézus legismertebb példabeszéde a megbocsátó Istenről:
1. a házasságtörő asszony
2. a tékozló fiú
x. az irgalmas szamaritánus
2. Mindenki ugyanúgy gondolkodott-e a megbocsátásról, mint Jézus?
1. az apostolok talán
2. a zsidó vezetők nem
x. a bűnösök igen
3. A két főszereplőn (apa és fiú) kívül hány szereplőt tudunk még felsorolni? Cimborák, idősebb fiú, szolgáljuk, gazdaember, rossz nők. Aki kettőt tud, az találatnak számít.
4. Milyen állatokról történik említés a példázatban?
sertések, hízottborjú, kecske
Aki két fajtát említ, az találatnak számít.
5. Az idősebb fiú pozitív szereplő-e?
1. igen 2. nem x. ahogy vesszük
6. Jézusnak melyik, önmagáról mon-
dott hasonlata illik az elveszett bárányról szóló példabeszédhez?
1. „Én vagyok az út, igazság, élet” / sága.”
2. „Én vagyok a világ világos-
x. „Én vagyok a jó pásztor.”
7. Milyen pénzt vesztett el az asz-
1. talentumot / szony?
2. dénárt x. drachmát
8. Melyik takarító eszközt említi az elveszett pénz példabeszéde?
1. a porrongyot 2. a seprűt
x. a lapátot
9. Egyéni ügyünk-e, hogy a bűnösök megtérjenek? 1. csak Jézus dolga
2. nekünk a jobb x. közös ügyünk
10. Isten és a megtérő bűnös
1-nek jobban örül, mint 1000 igaznak / nak
1-nek jobban örül, mint 100 igaz-
1-nek jobban örül, mint 99 igaznak

A 20. feladatlap helyes válaszai: 2 x ? / ? 2 x / x 2 x / x

21. HOL A JOBBIK HELY?

1. Miért szeretik az emberek minde-
nütt elfoglalni a jobb helyeket?
1. mert kevélységre hajlanak
2. mert így van jól
x. mert mi lenne, ha mindenki
szerénykedne?
2. Helyes-e, ha valaki számításból
alázatoskodik?
1. igen, így juthat előre
2. nem, mert ez hazugság
x. Jézus egyenesen ezt parancsolja
3. Miben állt Jézus alázatossága?
1. hogy mindig engedelmes volt
2. hogy mindig segített
x. hogy szegény volt
4. Az alázatosak jutalma
1. az emberek elismerik
2. semmi jutalma nincs
x. Isten tünteti ki őket
5. Az alázatosságról mondott példa-
beszéd 2 főszereplője:
1. Dúsgazdag és a szegény Lázár
2. Keresztelő János és Illés
x. a farizeus és a vámos
6. Milyen szép vonás van a vámosban?
1. hogy elismeri hibáit
2. hogy a farizeust jobbnak tartja
x. hogy szeret hátul állni
7. Mi volt a farizeus főbűne?
1. hogy előre ment a templomban
2. kevély volt, lenézett másokat
x. feleslegesen is jót tett
8. Miben áll az alázatosak felmagasz-
talása?
1. első hely a mennyben
2. Isten megkönyörül rajta
x. örülhet a kevélyek megszegényü-
lésén
9. Lehet-e alázatos, kinek nincs bűne?
1. nem, mert nincs mit beismernie
2. igen, mert bocsánatos bűne lehet
x. e kérdés nem a bűnökön múlik
10. Hol a legjobb hely a világon?
1. a szegények között
2. Jézus közelében
x. a jó módúak között

Ezt a 21. feladatlapot így kellett megválaszolni: 1 2 1 / x x 1 / 2 2 x / 2

22. ISTEN ORSZÁGA – ISTEN EGYHÁZA

1. Az építőhasonlat szerint az aposto-
lok az Egyházban
1. az alaptalaj
2. az alapkövek
x. a szegletkövek
2. Ugyanezen hasonlat szerint Jézus az
1. az oszlop / Egyházban
2. a templom kulcsa
x. a szegletkő
3. Az Egyház építőmestere:
1. a Szentlélek
2. a püspök
x. a plébános
4. Milyen szolgálatok vannak az Egy-
házban? Vannak próféták, evange-
listák, pásztorok, tanítók, papok,
püspökök. Aki hármat felsorol, ta-
láltnak számít.
5. Készen van-e már Isten Egyháza?
1. készen, Jézus ideje óta
2. nincs még készen
x. nem is lesz soha
6. Isten országa – az Egyház
1. csak a lelkekben van
2. látható közösség
x. néha látható – néha nem
7. Az Egyház elődje:
1. a jószándékú pogányok
2. a zsidóság
x. nem volt elődje
8. Az Egyház első tagjai
1. a betlehemi pásztorok
2. a háromkirályok
x. az apostolok
9. Az apostolok kiképzésének célja:
1. mit tanítsanak
2. hogyan tegyenek csodákat
x. hogyan misézzenek
10. Jézus és az apostolok viszonya:
1. nem lehet őket összehasonlítani
2. Jézus munkáját folytatják
x. az apostolok csak szolgák

A kérdésekre ezek a jó válaszok: 2 x 1 / ? 2 2 / 2 x 1 / 2

23. MIT KELL TENNÜNK?

1. Hány parancs volt a zsidóknál Jézus idejében?
 1. 10.
 2. kb. 200
 - x. kb. 400
2. A sok parancs közül van-e fontosabb és kevésbé fontos?
 1. nincs, mindegyik Istené
 2. egyik lehet fontosabb a másik-
x. ki, hogy gondolja / nál
3. A „felebarát” szó mai megfelelője:
 1. elvtárs
 2. embertárs
 - x. jóbarát
4. Melyik 2 város szerepel az Irgalmas szamaritánus példabeszédében?
 1. Makó és Jeruzsálem
 2. Betlehem és Názáret
 - x. Jeruzsálem és Jerikó
5. Kik a történet szereplői?
Egy ember, a szamaritánus, 2 pap,
a rablók, a vendégfogadó, egy teherhordó állat. Aki ötöt felsorol,
találatnak számít.
6. Hány Lázár szerepel az Evangéli-
1. 3 / umban?
2. 2
x. 1
7. Mi a gazdagság veszélye?
 1. irigy és fukar lesz
 2. nincs érzéke másfajta érték iránt
x. folyton fél a rablóktól
8. Miért akarta a gazdag, hogy Lázár visszatérjen a földre?
 1. hogy figyelmeztesse az élőket
 2. hogy hozzon vizet
x. hogy osztassa szét a gazdagságot
9. Szabad-e csodát kérni Istentől?
 1. szabad
 2. nem szabad
x. attól függ, mi célból
10. Biztosan tudjuk-e üdvösségünket,
vagy csak bizakodunk benne?
 1. sem nem tudjuk, sem nem remél-
 2. biztosan tudhatjuk / hetjük
x. bizakodva remélhetjük

A 23. kérdéscsoport megoldása: x 2 2 / x ? 2 / 2 1 x / x

24. ELŐJÁRÓK

1. Igazi kulcsokat ígért-e Jézus Péter-
1. természetesen / nek?
2. nem igazit, mert nincsenek
x. a kulcsok csak jelképek
2. Ki lehet-e zárni valakit az Egy-
1. ha szükséges, szabad / házból?
2. lehet, de nem szabad
x. ez lehetetlenség
3. Kinek a tekintélyével történik a ki-
1. a pápa tekintélyével / zárás?
2. az egyházközség tekintélyével
x. Jézus és az apostolok tekintélyé-
vel
4. Nyitottak-e, vagy zártak-e már szá-
munkra is valamit ezek a kulcsok?
1. igen, egyetlen egyszer
2. még soha
x. igen, elég sokszor
5. Összeegyeztethető-e az Egyházban
a hatalom és a szolgálat?
1. így kellene lennie 2. nem egyeznek
x. csak néha egyeznek
6. A főapostol régi neve:
 1. Simon
 2. Péter
 - x. Szikla
7. Rászolgált-e Péter a vezető beosz-
1. természetesen / tásra?
2. egyáltalán nem
x. ahogy vesszük
8. Péter volt-e az első apostol a meg-
hívás időrendjében is?
1. igen, ő volt
2. nem ő, hanem András
x. nem lehet eldönteni
9. A „pásztori” megbízatás:
 1. nem ideillő hasonlat
 2. megfelelő hasonlat
x. lehetne róla vitatkozni
10. Meglenne az Egyház, ha semmiféle
hatalom és tekintély nem volna
benn?
 1. jobban állna 2. elpusztult volna
x. még így sem állna

A 24. kérdéscsoport telitalálata: x 1 x / x 1 1 / x 2 2 / 2

25. Örökös Tagok

1. Mikor lesz valaki az Isten-ország tagja?
1. amikor megszületik,
2. amikor megkeresztelik,
x. amikor üdvözülni.
2. Tudható-e az üdvözültek száma?
1. senkinek sem a világon,
2. mindenki tudja magáról,
x. Isten titka.
3. Milyen utakról beszélt Jézus? Föld-út, köves út, keskeny út, széles út, beton út, égbevívó út, kárhozatba vivő út. Két megnevezés már találatnak számít.
4. Bűn-e a kényelemszeretet?
1. igen, elég nagy,
2. egyáltalán nem,
x. nem bűn, de veszélyes.
5. A keresztny várakozás és éberség értelme:
1. ne aludjunk sokat,
2. legyünk szolgálatkészek,
x. várjuk a világ végét.
6. A várakozó ember „kellékei”: felöltött ruha, lámpás vagy fáklya, ajtókopogtató, portásfülke. Aki egyet mond, az talált.
7. Hányféle bajba jutott emberen lehet segíteni? Aki éhes, szomjas, ruhátlan, beteg, vándor, rab. Aki négyet tud, az talált.
8. Mi a főszempont az ítéleten?
1. meg van-e keresztezve valaki,
2. járt-e templomba,
x. tett-e jót, vagy nem?
9. Lehet-e fellebbezni Isten ítélete ellen?
1. ha Isten megengedi,
2. Máriához lehet,
x. senkihez sem lehet.
10. A mi ítéletünk megtörtént-e már?
1. Már igen,
2. már folyamatban van,
x. még nem.

25. biblióra helyes találatai: 2 x ? / x 2 ? / ? x x / 2

26. A CSODATEVŐ MESSIÁS

1. Szüksége volt-e Jézusnak igazolnia
1. igen, / magát?
2. nem, / segünk.
x. inkább nekünk volt erre szükségünk.
2. Mi bizonyítja az emberek értékét?
1. okos szavak,
2. a biztos fellépés,
x. a jótettek.
3. Felismerhették-e az emberek Jézus önigazolását?
1. igen,
2. az lehetetlen,
x. szükségtelen lenne.
4. Eltért-e egymástól Jézus és János felfogása a Messiásról?
1. nem,
2. de igen,
x. nem is lehetett eltérés.
5. Tényleg, tett-e Jézus jeleket?
1. nem tett,
2. rengeteg jelet tett,
x. amikor szükségét látta.
6. Jézus csodáiban mi a jellemző?
1. szemkápráztató mutatványok,
2. segítség a rászorulóknak,
x. a természet rendjének felforgatása.
7. A hit és a csoda összefüggése:
1. a hit teremti a csodát,
2. a csoda teremti a hitet,
x. a csoda feltételezi a hitet.
8. Ha lenne sok csoda, sokan lennének-e keresztények? 1. igen,
2. nem, x. nem jellemző.
9. Mégis, jó-e számunkra, hogy Jézus csodát tett?
1. van, akinek jó, mert erősíti a hitet,
2. nincs rá szükségünk, / tet,
x. ma is kellenének csodák.
10. Hasonlítanak-e a keresztny szentségek Jézus csodáihoz?
1. teljesen ugyanazok,
2. igen, hasonlítanak,
x. semmi hasonlatosság.

A 26. kérdéscsoport válaszai: x x 1 / 2 x 2 / x x 1 / 2

27. A VAKOK

1. Lehet-e Isten-országban betegség?
 1. attól függ, mit értünk Isten or-
 2. természetes, hogy lehet, /szágán?
 - x. nem lehet.
2. Jézus gyógyításainak célja:
 1. csak a testi baj meggyógyí-
 2. csak a bűnbocsánat, /tása,
 - x. a hit megerősítése elsősorban.
3. Jézus, a maga idejében meggyó-
gyított-e minden vakot?
 1. természetesen,
 2. nem, csak néhányat,
 - x. csak akiket sikerült.
4. Kik azok a vakok, akiket kiemelten
említ az Evangélium, hogy meggyó-
gyultak?
Vak fiú Jeruzsálemben, Betsaidá-
ban, Jerikó mellett kettő.
Aki kettőt tud, találtnak számít.
Aki kettőt tud, találtnak számít.
5. „Kezelte-e” Jézus a betegeit?
 1. igen, így olvashatjuk,
 2. attól függ, mit értünk esetében
 - x. nem kezelte. /kezelésen,
6. A bénák gyógyulásáról szóló jöven-
döléseket szószerint kell-e venni?
 1. ilyenféle jövendölés nincs is,
 2. nem kell szó szerint venni,
 - x. úgy kell venni
7. Mi a megbénuult ember régies neve?
 1. nyavalyatörős,
 2. inaszakadt,
 - x. ördögös
8. Van-e fontosabb parancs, mint a
heti pihenőnap megtartása?
 1. nincs, ez a legfontosabb,
 2. az adósság megfizetése,
 - x. a jócselekedet.
9. Mi a nagyobb, a bűnbocsánat, vagy
a gyógyítás?
 1. a gyógyítás,
 2. a bűnbocsánat,
 - x. nem hasonlíthatók össze
10. A hit károsan hat az ember tevé-
kenységére?
 1. attól függ, mit értünk hiten,
 2. igen, káros,
 - x. nem káros.

A 27. feladatlapot így kell kiállítani: 1 x 2 | ? 2 2 | 2 x 2 | 1

28. LEPRÁSOK, SÜKETEK

1. A leprás régi magyar neve:
 1. inaszakadt,
 2. nyavalyatörős,
 - x. belpoklos.
2. Van-e manapság is leprás megbe-
1. igen, nálunk is, /tegedés?
2. igen, de csak a meleg égövben,
x. már egyáltalán nincs.
3. Van-e gyógyulás a leprából?
 1. csak bizonyos fajtájából,
 2. semmi gyógyulás nincs,
 - x. teljes gyógyulás lehetséges.
4. Milyen „tiszteletdíjat” kért Jézus
a gyógyításért?
 1. egy kis pénzt,
 2. hálát Istennek,
 - x. a törvények megtartását.
5. A leprás csoport létszáma:
 1. 9,
 2. 10,
 - x. 12.
6. Az ószövetségi papok rendkívüli
feladata:
 1. orvosi igazolás kiadása,
 2. szegénygondozás,
 - x. földművelési tanácsadás.
7. A hálás visszatérő nemzetisége:
 1. szíriai,
 2. izraelita,
 - x. szamaritánus.
8. A mai vakok és süketnémák meg-
különböztető jele a közlekedésben:
fehér bot, sötét szemüveg, sárga-fe-
ketepontos karszalag.
Aki kettőt tud, talált.
9. Milyen nyelven beszélt Jézus?
 1. latinul,
 2. arám nyelven,
 - x. zsidó nyelven
10. Jézus és a hírverés:
 1. kívánta, hogy emlegessék,
 2. megtiltotta,
 - x. eltűrte, és egy kicsit jól esett neki

A 28. feladatlap helyes megoldása: x 2 1 | 2 2 1 | x ? 2 | 2

29. MINDENFÉLE BETEGSÉG

1. Melyik apostol anyósát gyógyította meg Jézus?
 1. Jánosét,
 2. Jakabét,
 - x. Péterét.
2. A meggyógyult hálája:
 1. imádkozott Jézushoz,
 2. enni adott neki,
 - x. pénzt ajánlott fel.
3. Jézus leggyakoribb gyógyító-napja:
 1. péntek,
 2. szombat,
 - x. vasárnap.
4. Igaz-e, hogy 15 évnél tovább senki sem bírja ki beteg?
 1. tényleg így van,
 2. kibírja tovább is,
 - x. a betegségtől függ.
5. Milyen rangja volt a katonának, akinek Jézus a fiát meggyógyította?
 1. tizedes,
 2. százados,
 - x. ezredes.
6. Ki hozta össze Jézust ezzel a kato-
 1. a zsidó egyházközség, / nával?
 2. az apostolok,
 - x. a főtanács.
7. Mit dicsért meg Jézus a tisztben?
 1. a fiáért való aggódását,
 2. hogy magához Jézushoz fordult
 - x. a hitét / bajában,
8. Milyen nemzetiségű emberek hitéhez hasonlította Jézus a tiszt hitét?
 1. a magyarokéhoz,
 2. az izraelitákéhoz,
 - x. a szamaritánusokéhoz.
9. Lehet-e valakinek a századosénál is nagyobb hite?
 1. ilyen nem létezhet,
 2. könnyen lehetséges,
 - x. néha kell is, hogy legyen.
10. Szabad-e a betegségben gyógyulásért imádkozni?
 1. nem szabad,
 2. szabad, sőt kell is,
 - x. szabad, de nem illik.

A 29. kérdéscsoport helyes feleletei: x 2 2 / x 2 1 / x 2 x / 2

30. HATALOM A GONOSZ FELETT

1. Az ördög nevei: ördög, gonosz, sátán, Belzebub, Lucifer, hazugság atyja. Aki hármat felsorol, jó találat van.
2. Melyik magyar irodalmi műben szerepel ördög?
 1. Az ember tragédiájában,
 2. Csongor és Tündében,
 - x. Az egri csillagokban.
 Két találat helyes!
3. A Miatyánk említi-e a gonoszt?
 1. nem említi, 2. említi,
 - x. csak céloz rá.
4. Ellenkezik-e a józan ésszel hinni a gonosz létezésében? 1. felfogás dolga,
 2. igen, ellenkezik,
 - x. egyáltalán nem.
5. A Szentírás szerint miben áll leginkább az ördög működése?
 1. szerencsétlenséget jelent,
 2. betegséget okoz,
 - x. megöli az embert.
6. Az ördögűzések csodái leginkább sorolhatók:
 1. a természeti eseményekkel kapcsolatos csodákhoz,
 2. a gyógyításokhoz,
 - x. a halott-támasztásokhoz
7. Előfordult-e, hogy Jézust magát is ördögnek tartották? 1. igen, 2. nem,
 - x. lehetetlenségnek látszik.
8. Történne-e ma is ördögűzések?
 1. igen, mert nagyon erős a gonosz,
 2. bibliai formájáról nem hallani,
 - x. nincs is szükség rá.
9. Ha nem annyira a betegségekben, inkább miben mutatkozik ma a sátán befolyása? 1. hazugság és gyűlölet,
 2. szegénység és elmaradottság,
 - x. babonáság.
10. Tudnánk-e felsorolni ma is hatásos ördögűző eszközöket? Ima, böjt, szeretet, igazság, alázatosság, szolgálat. Aki hármat tud, az talált.

Ezt a feladatlapot így kellett kitölteni: ? 1 és 2, 2 / x 2 2 / 1 2 1 / ?

31. A TERMÉSZET ERŐINEK URA

1. A világ feletti hatalom
 1. egyedül az emberé a világ,
 2. Istené és emberé is,
 - x. Isten az embereknek, első sorban Fiának adta a világot.
2. Úr-e a sátán a világ felett?
 1. Csak a bűnös világ felett,
 2. övé minden,
 - x. semmi köze a világhoz.
3. Járt-e Jézus lakodalomban?
 1. soha nem járt ilyen helyen,
 2. a Szentírás említ egy esetet,
 - x. gyakran megfordult ilyen helyen.
4. Milyen ital fogyott el?
 1. bor,
 2. sör,
 - x. kola
5. Kinek a hite volt szükséges a kánai csodához?
 1. a vőlegényé és a menyasszonyé,
 2. a násznagyé,
 - x. Máriaé
6. Melyik hitigazságot világítja meg ez a csoda?
 1. Jézus Mária fia,
 2. Jézus tud átváltoztatni,
 - x. Jézus jószívű.
7. Erősödik-e Mária-tiszteletünk, ha ezt a csodát halljuk?
 1. igen,
 2. nem,
 - x. nincs is köze a Mária-tisztelethez
8. Bent van-e a Szentírásban, hogy Máriát tisztelni kell?
 1. igen, bent van,
 2. nincs bent,
 - x. nem jellemző.
9. Szűz Mária viszonya Jézus híveihez:
 1. közömbös,
 2. csak a biliai időkben segített,
 - x. ma is együttérez.
10. Mária címe a 2. Vatikáni Zsinat óta:
 1. keresztények segítsége,
 2. az Egyház anyja,
 - x. betegek gyógyítója.

Helyes válaszok: x 1 2 / 1 x 2 / 1 1 x / 2

32. A HALAK

1. Hány hajó szerepelt a halfogás történetében? 1. kettő, 2. három,
 - x. egy.
2. Ki volt a hajótulajdonos?
 1. Péter,
 2. az apostol-szövetkezet,
 - x. János.
3. Az apostolok vélekedése a jó fogás után:
 1. jó lenne még egyszer sokat fogni,
 2. Jézussal kell ezután járni,
 - x. most az egyszer szerencsénk volt.
4. Mi történt a hajókkal?
 1. eladták azokat,
 2. víznek engedték,
 - x. a parton hagyták.
5. Mire fordítják az egyházi adót?
 1. amire a képviselőtestület megszabja,
 2. a plébános és a pénzbeszedő megosztottnak rajta,
 - x. beküldik a központba.
6. Köteles volt-e Jézus templomadót
 1. igen, / fizetni?
 2. nem,
 - x. igen, de csak kedvezményes összeget.
7. Milyen pénz volt a halban?
 1. Drachma,
 2. Dollár,
 - x. Sztatér.
8. Jézus célja a fizetéssel:
 1. hogy elkerülje a botrányt,
 2. hogy teljesítse a kötelességét,
 - x. hogy segítse a templomot.
9. Keresztény ember és a kötelesség:
 1. őt nem köti semmi, / teljesítés:
 2. többre van kötelezve, mint más.
 - x. tőle a kevesebb is elégséges. / sok,
10. Aki embereket akar megnyerni,
 1. semmivel se törődjék,
 2. a maga dolgait tartsa szem előtt,
 - x. a más dolgai legyenek számára fontosabbak.

A 32. kérdéscsoportra így kellett válaszolni: 1 1 2 / x 1 2 / x 1 2 / x

33. ÉGI KENYÉR

- Hány kenyérszaporításról olvasunk az Evangéliumban? 1. háromról, 2. kettőről, x. egyről.
- Lényeges-e az eltérés a lejegyzések 1. semmi eltérés, / között? 2. nem lényeges, x. lényeges.
- Hol olvasunk az Ószövetségben kenyérszaporításról? 1. Illés történetében, 2. Mózes történetében, x. a bírák könyvében.
- Melyik hitigazságot segíti velünk elfogadtatni a kenyérszaporítás története? 1. a kenyérből Jézus teste lesz, 2. Istenünk gondviselő, x. a feleslegesből a szegényeknek kell adnunk.
- Fontos hasonlóság az utolsó vacsora és a kenyérszaporítás között: 1. hogy nem jutott mindenkinek, 2. hogy letelepedett mindenki, x. hogy Jézus munkálkodik,
- Az Oltáriszentség csodája: 1. érthetetlen, tehát lehetetlen, 2. aki hisz, az felfoghatja, x. lehetséges, de csak Jézusnak.
- Mi a „csoda-párja” a kenyérszaporí- 1. a kánai menyegző, / tásnak? 2. a halfogás, x. a tengercsendesítés.
- Mikor illik áldoznunk? 1. évenként egyszer, 2. évenként 12-szer, x. minden misében.
- Szerepel-e a kenyérszaporítás a liturgikus díszítésben? 1. nem szabad ábrázolni, 2. gyakran szerepel, x. nem szerepel.
- Sorolj fel liturgikus díszítő motívumokat! Krisztus-monogram, kenyeres kosár, halak, kereszt, horgony, pálmafa, koszorú, hajó, hely stb. (a helyi templom ábrázolásai szerint). Aki ötöt felsorol, találtnak számít.

A 33. bibliára helyes találatai: 2 2 2 / 1 x 2 / 1 x 2 / ?

34. CSODÁK A TENGEREN

- Bibliában említett tengerek: Vörös-tenger, Földközi-tenger, Holt-tenger, Tiberiás-tenger, Galileai-tenger. Aki hármat tud, talált.
- A Genezáreti tó másik neve: 1. Tiberiás-tenger, 2. Holt-tenger, x. Galileai-tenger. (Két találat helyes!)
- A vizenjárás-csoda célja: 1. apostolok szórakoztatása, 2. a hit megerősítése, x. a fizikai törvények megcáfolása.
- A feltámadt Jézus és a természeti törvények 1. épp úgy kötötték, mint halála 2. egyáltalán nem kötötték, / előtt, x. csak részben kötötték.
- A Genezáreti-tó veszélye: 1. a vihar, 2. az örvények, x. a cápák.
- Jézus pihenőhelye: 1. a hajó kabinja, 2. a hajó hátsó része, x. a hajó orra.
- Tengercsendesítéskor 1. Jézus semmit sem tett, 2. Jézus imádkozott, x. Jézus parancsolt.
- A csoda célja bizonyítani: 1. Jézus istenségét, 2. Jézus emberségét, x. az emberek félelmét.
- Jézus köztünk él ma is: 1. ez biztos igazság, 2. ez egyáltalán nem biztos, x. néha lehetséges.
- Manapság is parancsol-e Jézus? 1. már nem parancsol, 2. nincs is módja rá, x. bizony, parancsol.

A 34. lecke találatai: ?, 1 vagy x, 2 / 2 1 2 / x 1 1 / x /

35. JÉZUS ÚR A HALÁL FELETT

- Küldhet-e üzenetet valaki a túlvilágról?
1. médium által biztosan,
2. semmi módon,
x. aligha valószínű.
- Mi kopog asztaltáncoltatáskor?
1. a szellem,
2. az asztal lába,
x. a médium.
- Hány halottat támasztott fel Jézus az evangéliumok szerint?
1. hetet,
2. hármat,
x. kettőt.
- Jézus leghatásosabb bizonyítéka, hogy tud halottat támasztani:
1. saját feltámadása,
2. sokszor emlegette,
x. Lázár tanúságtétele.
- A város, ahol egy fiút támasztott fel:
1. Kafarnaum,
2. Naim,
x. Kána.
- Ahol egy kislányt támasztott fel:
1. Kafarnaum,
2. Naim,
x. Kána.
- Az előbbi két eset közül melyiknek volt tanúja az apostolok közül csak három?
1. a kafarnauminak,
2. a naiminak,
x. a kánainak.
- A kislány apjának neve:
1. Zakeus,
2. Máté,
x. Jairus.
- Napjainkban mi az a szertartás, mely segít a betegségben és a halálban?
1. a bémálás,
2. a betegek kenete,
x. a házszentelés.
- Van-e valami vigasztaló a halálban?
1. a feltámadás,
2. az örök nyugalom,
x. nincs vigász.

A 35. feladatlapot így kell kitölteni: x 2 2 / 1 2 1 / 1 x 2 / 1

36. LÁZÁR

- Lázár feltámasztásának jelentősége:
1. nem különlegesebb,
2. emiatt hittek sokan Jézusban,
x. emiatt határozták el halálát.
(Két helyes válasz van!)
- Lázárék otthona:
1. Názáretben,
2. Jeruzsálemben,
x. Betániában.
- Lázár két nővére:
1. Szűz Mária és Márta,
2. Mária Magdolna és Márta,
x. Erzsébet és Anna.
- Jézus érkezésekor Lázár:
1. haldoklott,
2. egy napja halott volt,
x. négy napja halott.
- Sírt-e Jézus?
1. nem tudott sírni,
2. tudott, és Lázár halálakor sírt is
x. tudott, de soha nem sírt,
- Lázár koporsója
1. diófából volt,
2. féméből volt,
x. nem volt koporsója.
- Lázár a sírból
1. kiásta magát,
2. kicsoszogott,
x. mások segítségével jött ki.
- Lázár feltámasztása bennünket is biztosít, hogy
1. van feltámadás,
2. mindenki meghal,
x. egyesek feltámadnak.
- Legfontosabb pillanat az életben:
1. a keresztelés,
2. az elsőáldozás,
x. a halál.
- Jézus az örök életre támasztja fel azt, aki
1. hisz benne,
2. akit megkereszteltek
x. aki járt templomba,

A 36. kérdéscsoport helyes válaszai: 2 és x, x, 2 / x 2 x / 2 1 x / 1

37. ÚTBAN A TELJES DICSŐSÉG FELE

- Jézus életcélja:
 - az igazság hirdetése,
 - az Atya megdicsőítése,
 - x. a hívek egybegyűjtése.
- Jézus megdicsőülésének megjövedt helye:
 - Galilea,
 - Betánia,
 - x. Jeruzsálem.
- Milyen vallási egyesületek és csoportok voltak Jézus idejében? Farizeusok, szadduceusok, heródespártiak, írástudók, papok, vének, nép. Aki négyet felsorol, találatnak számít.
- Zsidóország önállósága Jézus idejében:
 - tényleges volt, / ben
 - szó sem lehetett róla,
 - x. kis részben megvolt,
- Félt-e Jézus?
 - nem félt,
 - igen, ő is félt,
 - x. igyekezett legyőzni a félelmet.
- Jézus jeruzsálemi bevonulásának emléke a liturgiában:
 - a virágvasárnap körmenet,
 - a feltámadási körmenet,
 - x. az úrnap körmenet.
- Mi miért barkát szentelünk?
 - mert Jézus hívei is ezt
 - mert ez jött szokásba,
 - x. mert ez van előírva.
- Milyen hátsállat szerepelt a bevonulásnál?
 - számár, / nulásnál?
 - őszvér,
 - x. ló.
- Van-e valami hősiesség a szenvedés vállalásában?
 - nincs, mert úgy is eljön,
 - hősiesség dolog,
 - x. a szenvedéstől menekülni kell.
- Milyen egyházi időszak kezdődik a virágvasárnapkal?
 - nagybőjt,
 - ádvént,
 - x. nagyhét,

A 37. feladatlap helyes kitöltése: 2 x ? / x x 1 / 2 1 2 / x

38. EZT CSELEKEDJÉTEK!

- A húsvéti bárányvacsora
 - tisztán vallási szertartás volt
 - tisztán történelmi emlékezés
 - x. mindkettő együtt
- Alkalmas-e a „húsvét” szó az ószövetségi szabadságünnep megnevezésére?
 - attól függ, mit értünk húsvétnak,
 - tartalmilag igen,
 - x. hangzásilag igen.
- Az előírt vacsora húsa:
 - borjú
 - kecske vagy bárány,
 - x. sonka.
- Lehetséges-e vallásos jellegű étkezés?
 - igen, / zés?
 - nem,
 - x. csak ha előtte és utána imádkozunk.
- Júdás árulásában / nak.
 - csak a sátán hibáztatható,
 - csak Júdás a felelős,
 - x. mindkettő műve volt.
- Jézus vacsorája
 - ua. volt, mint mások húsvéti vacsorája,
 - egészen más volt,
 - x. ugyanaz, de lényeges hozzáadással.
- A kenyér és bor Jézussá változik:
 - ez ésszel felfogható,
 - ez értelmetlen,
 - x. hitünk teszi elfogadhatóvá.
- Ki közvetítette az Ószövetséget?
 - Ábrahám,
 - Mózes,
 - x. fogáság után a vezetők.
- Most is érvényes-e az Ószövetség?
 - részben,
 - teljes mértékben,
 - x. már nem.
- Jézus a szentmisében
 - még egyszer meghal,
 - megjelenítődik halála,
 - x. nincs is szó haláláról.

A 38. kérdéscsoport feleletei: x 1 2 / 1 x x / x 2 1 / 2

39. KI AZ ELŐKELŐBB?

1. Furcsa dolog-e vacsora után lábat mosni?
 1. igen, mert nem oda való,
 2. nem, mert a zsidóknál szokás volt,
 - x. Jézus tanításába így illett.
2. Melyik apostol tiltakozott ellene?
 1. Péter,
 2. János,
 - x. Júdás.
3. A „miniszter” szó
 1. kegyelmes urat jelent,
 2. szolgát jelent,
 - x. a legmegfelelőbb vezetőt jelenti.
4. Jézus búcsúbeszédét melyik evangé-
 1. Máté, / lista közli?
 2. Lukács,
 - x. János.
5. Jézus ígérete a búcsúbeszédben:
 1. feltámadása,
 2. a Szentlélek elküldése,
 - x. Júdás bűnhődése.
6. A Szentlélek elnevezései: Lélek, Isten lelke, Vigasztaló, igazság lelke. Aki kettőt tud, talált.
7. Jézus korában ismerték-e a szőlőt?
 1. már régebbi időben is,
 2. nem, mert Amerikából való,
 - x. Jézus nem is említi.
8. A szőlő-hasonlatban a legfontosabb:
 1. a permetezés,
 2. a száraz venyige levágása,
 - x. a vessző tövön maradása.
9. Igazi pap volt-e Jézus?
 1. igen,
 2. nem,
 - x. csak hasonlat alapján.
10. A keresztények egysége
 1. lehetetlen,
 2. kötelező,
 - x. csak ajánlott

A 39. lecke telitalálata: x 1 2 / x 2 ? / 1 x 1 / 2

40. VÉRCSEPPEK

1. Az Olajfák-hegye jelentése:
 1. Olajfákról elnevezett hegy,
 2. az olajfák csúcsa,
 - x. a hegynek semmi köze az olajhoz
2. Jézust próbára tette-e a kísértés?
 1. ez lehetetlenség,
 2. őt is megkísértették,
 - x. egyetlen egyszer a pusztában.
3. Közeli szemtanúi Jézus szenvedésé-
 1. a ház lakói, / nek:
 2. Júdás és a katonák,
 - x. a főpapostolok.
4. Jézus szenvedése az Olajfák hegyén
 1. igazi szenvedés,
 2. csak elképzelte,
 - x. csak a lelke érezte.
5. Jézus szenvedését más ember
 1. szintén átélheti,
 2. senki sem próbálta meg,
 - x. lehetetlen is volna.
6. Vérrel verítékezés a fájdalmas olva-
 1. nem szerepel, / sóban
 2. a második titok,
 - x. az első titok.
7. Igazi kehely szerepelt-e a törté-
 1. csak jelkép, / netben?
 2. igazi, az angyal hozta,
 - x. az utolsó vacsoráról hozták át.
8. Szembenézni a halállal
 1. megszokás dolga,
 2. mindenkit megrémít,
 - x. a bátrakat nem.
9. Készülnünk kell-e halálunkra?
 1. ne is beszéljünk róla!
 2. csak az öregeknek,
 - x. nekünk is.
10. „Legyen meg a Te akaratod.”
 1. ez csak az életre vonatkozik,
 2. csak a halálra,
 - x. életre is, halálra is.

A 40. kérdéscsoport válaszai: 1 2 x / 1 1 x / 1 2 x / x

41. A KÁRHOZAT FIA

1. Hány Júdás-nevű apostolt ismer-
1. egyet, / rünk?
2. kettőt,
x. három.
2. Felelős-e Júdás Jézus haláláért?
1. nem, mert Jézus maga akarta a halált,
2. nem, mert a zsidók nélküle is megölték volna
x. igen, de csak részben.
3. Júdás név a közhasználatban
1. barátait elárulót jelent,
2. csalót jelent,
x. kapzsit jelent.
4. Júdás áruló jele:
1. kézfogás,
2. csók,
x. rámutatás.
5. Történt-e sebesülés Jézus elfogása-
1. egyáltalán nem történt, / kor?
2. maradandó nem történt,
x. történt.
6. Meddig örült Júdás a pénznek?
1. csak néhány óráig,
2. csak néhány napig,
x. semeddig sem.
7. Júdás halálának oka
1. szerencsétlenség,
2. zsidók végezték ki,
x. öngyilkosság.
8. Kaphatott-e volna bocsánatot még a kötélén is?
1. igen,
2. nem,
x. nem tudjuk.
9. Júdás legnagyobb bűne:
1. öngyilkosság,
2. kapzsóság,
x. kétségbeesés.
10. Júdás árulásának oka:
1. biztosan tudható,
2. feltehető okai vannak,
x. senki sem tudhatja.

A 41. feladatlap kiállítása: 2 x 1 / 2 2 1 / x 1 x / 2

42. MEGSZÓLAL A KAKAS

1. Ki volt Jézus első kihallgatója?
1. Pilátus,
2. Kaifás,
x. Annás.
2. A főtanács „elméleti” hatásköre
1. mint egy mai országgyűlés,
2. mint egy mai legfőbb bíróság,
x. a kettő együtt. / kapcsolatban:
3. Jézus elleni vád a templommal
1. le akarta rombolni,
2. kikergette a kereskedőket,
x. elítélte az áldozatokat.
4. Jézus „Isten fia”
1. éppen annyira, mint mi is,
2. nem Isten fia, hanem küldötte csak,
x. itt egyedi jelentése van az „Isten fia”-nak.
5. Az „Ember-fia” kifejezés
1. akármilyen emberfiára érthető,
2. csak Isten küldötteire,
x. csak arra, akiről Dániel jövendölt
6. A messiás szó magyar jelentései:
megváltó, szabadító, Isten küldött-
je, felkent, Emberfia.
Aki három felsorol, talált.
7. Péter tagadásának színhelye:
1. a bíróság,
2. az udvar,
x. az apostolok között.
8. Szerepel-e valamilyen állat a taga-
dással kapcsolatban?
1. nem szerepel,
2. a gyáva nyúl,
x. a kakas.
9. Péter bűnének mentsége:
1. meggondolatlanság,
2. félelem,
x. nem tudta, miről van szó.
10. Jóvátétele:
1. nem lehetett jóvátenni,
2. azonnal a bűn után kezdte jó-
vátenni,
x. nem is kellett jóvátenni.

A 42. lecke kérdéseinek helyes megválaszolása: x x 1 / x x ? / 2 x 2 / 2

43. PONCIUS PILÁTUS

1. A főtanács halálos ítéletének igazi
 1. gyűlölet Jézus ellen, / oka:
 2. félelem a rómaiaktól,
 - x. a nép megnyerése.
2. A főtanács és a helytartó hatalma:
 1. mindkettő legfőbb hatalom volt,
 2. tényleges csak a helytartóé volt,
 - x. a helytartó magasabb fokú bíróság volt.
3. Pilátus előtti vád
 1. Jézus lázít a templom ellen,
 2. Jézus közönséges bűnöző,
 - x. Jézus lázít a császár ellen.
4. Pilátus véleménye Jézusról:
 1. igaz ember,
 2. esetleg bűnös,
 - x. biztosan bűnös.
5. Heródes illetékessége Jézus ügyében:
 1. mert király, felette áll a helytartónak,
 2. Jézus lakhelyének uralkodója,
 - x. semmi illetékessége nem volt.
6. Jézus párbeszéde Heródessele:
 1. hosszan elbeszélgettek,
 2. szóra sem méltatta,
 - x. összeveszttek.
7. Pilátus és a jellem:
 1. jellemes ember volt, de félt,
 2. diplomata volt,
 - x. jellemtelen volt.
8. Jézusért cserébe kívántak:
 1. egy gyilkost,
 2. egy sikkasztót,
 - x. egy hazaárulót.
9. Első szenvedés Pilátus ítélete után:
 1. ostromozás,
 2. pofonverés,
 - x. töviskorona.
10. A töviskoronázás
 1. a zsidók kívánságára történt,
 2. Pilátus parancsolt,
 - x. felső parancs nélkül tették.

A 43. kérdéscsoport válaszai: 1 2 x / 1 2 2 / x 1 1 / x

44. AKIT MEGFESZÍTETTEK

1. A keresztút állomásainak száma:
 1. 10,
 2. 15,
 - x. 14.
2. Veronika neve a Szentírásban:
 1. nem olvasható,
 2. egyike a síró asszonyoknak,
 - x. olvasható.
3. A Golgota név magyar jelentése:
 1. kivégzőhely,
 2. koponyahely,
 - x. szenvedés-hely.
4. Jézus szenvedése
 1. részletesen elolvasható a Szentírásban,
 2. csak az egyik evangélista ír valamit róla,
 - x. mindegyik leírja, de nem részletesen
5. Melyik evangélista volt a szemtanú?
 1. János,
 2. Máté, x. Márk.
6. Krisztus köntöse
 1. bíborból készült,
 2. háziszóttos volt,
 - x. a mai felöltőkhöz hasonlított,
7. Jézus elleni gyűlölet:
 1. elkísérte őt a halálba is,
 2. megszűnt a Kálvárián,
 - x. szeretetté változott.
8. Jézus ítéletét
 1. kézhez kapta,
 2. kihirdették,
 - x. keresztfára tűzték.
9. Jézussal együtt 2 gonosztevőt is felfeszítettek:
 1. hogy ezzel még jobban megcsú-
 2. hogy ezek vigasztalják, / folják,
 - x. hogy térítse meg őket.
10. Mária és Jézus
 1. a végrendelkezés csak Máriának
 2. csak Jánosnak volt jó, / volt jó,
 - x. minden kereszténynek jó.

A 44. feladatlap helyes válaszai: x 1 2 / x 1 2 / 1 x 1 / x

45. JÉZUS TEMETÉSE

1. Rendkívüli események Jézus halálá-
1. mennydörgés, villámlás, / lakor:
2. földrengés, sötétség,
x. tengerár, vulkánkitörés.
2. A templomfüggöny kettészakadása:
1. inkább jelképesen értendő,
2. igazi csodás esemény,
x. az apostolok szakították szét.
3. Ki tért meg előbb?
1. a bal lator,
2. a jobb lator,
x. a százados,
4. Jézus halálát
1. a keresztfeszítés fájdalmai
okozták,
2. az emberek rosszasága okozta,
x. szívének átszúrása okozta.
5. A két legősibb szentséget említi a Szentírás, ez:
1. a keresztség és a házasság,
2. a bűnbocsánat,
x. a keresztség és az Eucharisztia.
6. Hány eszköz, ill. szerszám szerepel a keresztről való levételnél és temetésnél? Létra, lepedő, fogó, olajos korsó, kendő, illatszerek.
Aki hármat felsorol, találatnak
7. Jézus temetése / számít.
1. szegényes volt,
2. jó módú volt,
x. a Szentírás nem említi.
8. A „Szälla alá poklokra” kifejezés je-
1. Jézus a pokolban járt, / lentése:
2. Jézus a tisztítóhelyen járt,
x. Jézus igazán meghalt.
9. Jézus sírhelye:
1. egy ajándék sír
2. az idegenek temetője,
x. saját családi sírboltja.
10. A sír őrségét
1. Pilátus rendelte ki,
2. a zsidók állíttatták,
x. önkéntesek végezték.

A 45. bibliaóra kérdéseire ezek a jó válaszok: 2 1 2 / 1 x ? / 2 x 1 / 2

46. FELTÁMADOTT!

1. Jézus feltámadását legelőször meg-
1. az apostolok, / tudták:
2. az asszonyok,
x. az örök.
2. Van-e határozott jövődőlés Jézus feltámadásáról?
1. nincs,
2. van,
x. de nem egyértelmű.
3. Jézus feltámadása és Lázár feltá-
1. lényegében ugyanaz, / masztása:
2. egészen más,
x. csak az elnevezés hasonló.
(Két jó válasz van!)
4. Sz. Pál a feltámadási hasonlatát veszi:
1. az elvetett magról,
2. a kőből kipattanó szikráról,
x. a tojásból kikelő új életből.
5. Óskeresztény húsvét-jelkép:
1. galamb az olajággal,
2. a pillangó,
x. a pálmaág.
6. A húsvéti eseményben név szerint is
1. Szűz Mária, / említett asszony:
2. Veronika, x. Mária Magdolna
7. Jézus életével kapcsolatban hány-
szor említi a Szentírás angyalok
megjelenését?
Születés hírüladása, Józsefnek ál-
mában, Betlehemben, a menekü-
léssel kapcsolatban, kísértésekor,
szenvéde kezdeten, feltámadása-
kor. Aki ötöt megnevez, találatnak
8. A húsvét-hajnali út célja: / számít.
1. koszorúzás,
2. bebalzsamozás, x. ellenőrzés.
9. A legfontosabb keresztény hitigaz-
1. Jézus halottakat támasztott, / ság:
2. Jézus Betlehemben született,
x. Jézus feltámadott.
10. Mit bizonyít Jézus feltámadása?
1. hogy van Isten,
2. hogy Jézusnak igaza van,
x. hogy a gonoszság megszűnik.

A 46. kérdéscsoport feleletei: x 2 2 vagy x / 1 2 x / ? 2 x / 2

47. AKIK LÁTTAK ÉS HITTEK

1. A megjelenések leírása:
 1. szemtanúk lejegyzése alapján,
 2. apostolok prédikációi alapján,
 - x. mendemondák alapján történt.
2. A Kálvária és a szentsír távolsága
 1. igen nagy, / egymástól
 2. ugyanaz a hely mindkettő,
 - x. egészen kicsi.
3. Minek gondolta Mária Magdolna a
 1. kertésznek, / Feltámadottat?
 2. őrző katonának,
 - x. kert-tulajdonosnak.
4. A versenyfutók:
 1. az asszonyok hazafelé,
 2. Péter és János,
 - x. az örök.
5. Emmauszi tanítványok:
 1. ez volt a rendes nevük,
 2. ebben a városban születtek,
 - x. ide tartottak.
6. A tanítványok
 1. kétkedtek a feltámadásban,
 2. egyáltalán nem hitték el,
 - x. biztosak benne.
7. Jézust felismerték:
 1. arról, ahogyan imádkozott,
 2. ahogyan a kenyeret megszegete,
 - x. ahogyan keresztet vetett.
8. Mi hogyan ismerjük fel Jézust?
 1. tapasztalásból,
 2. értelmünkkel,
 - x. hitünkkel.
9. Melyik szentségre utal az emmauszi
 1. az Eucharisztia, / történet?
 2. a keresztségre,
 - x. a bűnbánatra.
10. Nagy bűn-e, ha valakinek kételyei vannak a hittel kapcsolatban?
 1. nagy bűn,
 2. kis bűn,
 - x. egyáltalán nem bűn.

A 47. lecke kérdéseinek válaszai: 2 x 1 / 2 x 1 / 2 x 1 / x

48. A KÉT VASÁRNPAP ESTE

1. Melyik volt a hét szent napja az Ó-
 1. péntek, / szövetségben?
 2. szombat,
 - x. vasárnap.
2. Miért lett az Újszövetségben a vasárnap ez a nap?
 1. mert így jövendölték,
 2. mert Jézus maga parancsolta,
 - x. mert Jézus e napon támadt fel.
3. Ezért minden vasárnap tulajdonképp-
 1. Isten megpihenésének ideje, / pen
 2. Jézus földi életének emléke,
 - x. a húsvét emléke.
4. A legszebb húsvéti ajándék és emlék
 1. a piros tojás,
 2. a bűnbocsátás szentsége,
 - x. a feltámadási körmenet.
5. Kikre bízta Jézus a bűnbocsátás
 1. minden keresztényre, /szolgálatát
 2. csak az apostolokra,
 - x. az apostolokra és utódaikra.
6. Öröm lehet-e a papoknak, ha gyón-
 1. a gyónóktól függ, / tatnak?
 2. mindig sok örömmel jár,
 - x. biztos, hogy csak teher.
7. A Tamás-esemény ideje:
 1. még húsvétvasárnap éjjel,
 2. ezt követő első munkanapon,
 - x. a következő vasárnap.
8. Miért volt szükséges, hogy Tamás is kinyilatkoztatást kapjon?
 1. különben örökre hitetlen marad,
 2. az apostolok kérték ezt Jézustól,
 - x. általa a hívők hite is erősödött.
9. Különb volt a hitetlen Tamás a hitetlen zsidóknál? 1. nem volt külön, csak szerencséje volt
 2. mert jószándékú volt, igen.
 - x. mert Jézus kivételezett vele, nem
10. Tamás felkiáltása:
 1. Most már hiszek Uram!
 2. Én Uram, én Istenem!
 - x. Valóban feltámadott az Úr!

A 48. feladatlapot így kell kitölteni: 2 x x / 2 x 1 / x x 2 / 2

49. A GALILEAI VISZONTLÁTÁS

- Galilea Zsidóországnak
 - északi része,
 - a középső része,
 - x. a déli része.
- Szól e jövődölés Galilea dicsőségéről?
 - nem, mert onnét nem származott próféta
 - igen, Izajás jövődölt róla,
 - x. dicsősége elhomályosítja Júdeáét
- Jártak e az apostolok hűsvét előtt is a Genezáreti tónál?
 - igen, mert odavalósiak,
 - azelőtt soha,
 - x. egyszer, a halfogás alkalmával.
- Mai kifejezőmódunk szerint halászbárkáról, vagy hajóról van szó?
 - bárkáról,
 - hajóról,
 - x. egyikről sem.
- Mennyi hal volt a zsákmány?
 - kb. 200 db.
 - kb. 150 db.
 - kb. 100 db.
- Miből készülhetett az apostolok
 - műszálból, / hálója?
 - selyemzsinórból,
 - x. lenfonalból.
- Melyik apostol ismerte fel elsőnek
 - Péter, / Jézust?
 - János,
 - x. András.
- Melyik mégis a főszereplő a törté-
 - Péter, / netben?
 - János,
 - x. András.
- Miért Péter lett a vezető?
 - Mert ő tagadta meg Jézust,
 - Mert ő volt az első halász,
 - x. Mert Jézus akarta így.
- Péter apostol hol fejezte be szolgál-
 - Jeruzsálemben, / latát?
 - Rómában,
 - x. Kafarnaumban.

A 49. bibliaóra kérdéseire ezek a válaszok: 1 2 1 / 2 2 x / 2 1 x / 2

50. A DICSŐSÉG KIRÁLYA

- Mi a legnagyobb eseménye Jézus
 - születése, / életének?
 - halála,
 - x. feltámadása.
- Ki lehet-e fejezni egyetlen mondat-
tal a feltámadás mibenlétét?
 - ember nem tudja,
 - ügyes író képes rá,
 - x. a Szentírás talán.
- Melyik Evangélium nem említi Jé-
zus mennybemenetelét?
 - Máté,
 - Márk,
 - x. János
- A 40-es szám jelentése a Bibliában:
 - szerencsét hoz,
 - Isten van velünk,
 - x. ez a szenvedés ideje.
- Volt-e ószövetségi jövődölés Jézus
mennybemeneteléről?
 - volt,
 - nem volt, x. nem is tudtak róla.
- Jézus kísérete az Olajfák hegyére:
 - akik a kereszttúton is látták
 - a farizeusok és írástudók
 - x. az apostolok és tanítványok/ ban:
- Az angyalok jelentése a Szentírás-
 - Isten jelenlétére emlékeztetnek,
 - vigyáznak ránk,
 - x. figyelmeztetnek az imára.
(Két helyes felelet van!)
- Mit jelképez az égbolt?
 - Ez Isten lakása
 - Isten végtelenségét,
 - x. a várható időjárást.
- Eltávozott-e Jézus, amikor menny-
be ment?
 - igen, szemtanúk látták,
 - nem, x. mit értünk távozáson?
- Soroljuk fel a feltámadott Jézus
néhány jelenléti módját!
Oltáriszentség, Szentírás, szegé-
nyek, gyerekek, szenvedők, hívek.
– Aki hármát említ, találtnak
számít.

Az utolsó feladatlap helyes kitöltése: x 1 x / 2 1 x / 1 vagy 2, 2 x / ?

SOLT Jenő:

IGY ÉRTSD AZ ÓSZÖVETSÉGET!

Bécs, 1975, 146 l.

Ötvenhét ószövetségi biblíamagyarázatot nyújt hitoktatóknak segédeszközzül ez a könyv: függelékében találós kérdéseket (quíz) is találunk az elsajátított ismeretek ellenőrzésére. Jelen mű e könyv szerves folytatását alkotja.

Jakob KREMER:

HOGYAN OLVASSUK A SZENTÍRÁST?

Útmutatás a Szentírás helyes megértéséhez

Bécs, 1974, 76 l.

Jacob Kremer, a bécsi egyetem biblikus professzora a Szentírás olvasásához ad az újabb tudományos módszerek fényében lényeges útmutatást.

W. KASPER – R. SCHNACKENBURG és többen:

RÉGI KÉRDÉSEK – ÚJ VÁLASZOK? ÚJ KÉRDÉSEK – RÉGI VÁLASZOK?

Az Egyház, a lelkipásztorok és a teológia mai kérdései

Bécs, 1976, 134 l.

E kötetben rangos teológusok vizsgálják a teológia újabban különösen érdekes kérdéseit. Itt Schnackenburg professzor tanulmányát emeljük ki: „Tévesen magyaráztuk eddig a Bibliát?”

K. SLACK – H.K. MOULTON – M. AVERY – I. THOMSON:

KISKOMMENTÁR AZ ÚJSZÖVETSÉGHEZ

Bécs, 1973, 282 l.

Négy biblikus szakember munkáját kapjuk itt egy kötetben. Hasznos segédeszköz a Szentírás megértéséhez és átélmelkedéséhez.

BIBLIÁVAL VASÁRNAPRÓL VASÁRNAPRA

Mai gondolatok új liturgiánk szentírási olvasmányaihoz

Bécs, 1971, 495 l.

Könyvünk célja a mai ember érdeklődésével és igényeivel vizsgálni a Szentírásnak vasárnaponként felolvasott szakaszait. Biblikus szakemberek bevezetései az egyes szentírási könyvekhez. Az elmékedések papok és laikusok közös műve.

Jean-Claude BARREAU:

AZ ÖRÖMHIR

Jézus Krisztus üzenete

Bécs, 1972, 182 l.

A kereszténység lényegéről szól ez a könyv. Kiindulópontja, hogy a kereszténység nem valami, hanem valaki: Jézus Krisztus –, ezért az Ő személyével és művével kívánja megismertetni az olvasót. Egyszerű, közvetlen módon magát Jézust beszélgeti, az Evangélium szavaival magyarázza a keresztény hit központi igazságait.

Jacques LOEW:

ELMÉLKEDÉSEK JÉZUS KRISZTUSRÓL

Lelkigyakorlat a Vatikánban

Bécs, 1975, 175 l.

Ki Jézus Krisztus? Erre az örökké időszzerű kérdésre keres választ szerzőnk, a Szentírás és a mai élet nagy ismerője, a „dokkmunkáspap” e lelkigyakorlatos könyvében.

Rendelési cím: VERLAG OMC, A-1090 WIEN, Boltzmanngasse 14.

A Biblia olvasása régebben is megkívánta a magyarázatot. Most az újabb tudományos meglátások fényében fokozottan indokolt ez. Ószövetségi bibliamagyarázatunk – „Igy értsd az Ószövetséget!” – folytatásaként most az Újszövetség hozta üzenet lényegének megértéséhez nyújt segédeszközt kötetünk lekipásztorok és a szükséges előismeretekkel rendelkező, érdeklődő hívők számára.